МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

Кваліфікаційна робота
бакалавра

РОЗВИТОК СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ

Виконала: студентка, IV курсу,
групи 6. 0540-смк
спеціальності 054 «Соціологія»
освітньої програми «Соціологія медіації і кримінології»
Я.О. Пономарьова

Керівник: д.філос.н., професор,
професор кафедри соціології,
М.А. Лепський

Рецензент: д.філос.н., доцент,
професор кафедри соціології,
В.О. Скворець

Запоріжжя – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Соціології та управління
Кафедра Соціології
Рівень вищої освіти Бакалавр
Спеціальність 054 «Соціологія»
Освітня програма «Соціологія медіації і кримінології»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
В.О. Скворець _____
12 червня 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Пономарьовій Яні Олександрівні

1. Тема роботи (проекту) Розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні
Керівник роботи д.філос.н, професор, Лепський М.А.
Затверджені наказом ЗНУ 18 січня 2024 року № 77-с
2. Строк подання студентом роботи 03 червня 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи 1. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с. 2. Лукашевич М.П. Соціологія сім'ї: теорія і практика : навч. посібник. Київ : ІПК ДСЗУ, 2012. 186 с. 3. Лепський М.А. Моделювання у системному дослідженні. *Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook)* / ред. К.Г. Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с. 4. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації): наказ Міністерства соціальної політики України від 17.08.2016 р. №892. *Офіційний вісник України.* 2016. № 77. Ст. 121.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
1. Уточнити зміст понять: «сімейна медіація», «сімейне консультування».
2 Здійснити соціальне осмислення сімейної медіації та консультування в Україні.3. Визначити Методологічні принципи та підходи дослідження сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 4. Розкрити сутність теоретичних аспектів дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 5. Визначити специфіку резильєнтності сім'ї як системи соціальних відносин в умовах війни 6. Охарактеризувати зміст і комунікативні технології сімейної медіації та консультування.7. Обгрунтувати соціологічне дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 8. Результати соціологічного дослідження сімейної медіації і консультування у повоєнній Україні 9. Напрями вдосконалення сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

_____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Лепський М.А., д.філос.н., професор	11.12.23	11.12.23
Розділ 2	Лепський М.А., д.філос.н., професор	02.02.24	02.02.24
Розділ 3	Лепський М.А., д.філос.н., професор	05.04.24	05.04.24

7. Дата видачі завдання 07 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір та формулювання теми роботи	Листопад 2023	*виконано*
2.	Опрацювання наукових джерел	Грудень 2023	*виконано*
3.	Робота над вступом	Січень 2024	*виконано*
4.	Робота над першим розділом	Січень 2024	*виконано*
5.	Робота над другим розділом	Лютий 2024	*виконано*
6.	Проведення соціологічного дослідження	Березень 2024	*виконано*
7.	Робота над третім розділом	Квітень 2024	*виконано*
8.	Робота над висновками	Травень 2024	*виконано*

Студентка _____ Я.О. Пономарьова

Керівник роботи (проекту) _____ М.А Лепський

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Т.О. Ратушна

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: складається з 63 сторінок, 58 позиції у списку літератури, 4 додатків.

СІМЕЙНА МЕДІАЦІЯ, КОНСУЛЬТУВАННЯ, РОЗВИТОК, ПОВОЄННА УКРАЇНА, СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Метою даної дипломної роботи є визначення детермінантів оптимізації розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

Об'єктом дослідження є сім'я як система соціальних відносин в умовах війни.

Предметом дослідження є детермінанти оптимізації розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

Методи дослідження – у кваліфікаційній роботі застосовуються наукові методологічні принципи, а саме принцип об'єктивності, розвитку, історизму, цінностей. Основним для дослідження сім'ї в роботі є системний підхід. У роботі використовується такий якісне соціологічне дослідження, а саме метод структурованого глибинного інтерв'ю.

Висновки: 1. У першому розділі розглядаю вибрані методи дослідження. Уточнюю основні поняття «сімейна медіація», «сімейне консультування». Розглядаю методологічні принципи та підходи дослідження сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

2. У другому розділі досліджуються теоретичні аспекти розвитку сімейної медіації та консультування у післявоєнній Україні, включаючи аналіз сучасних теоретичних підходів та міжнародний досвід у цій сфері.

3. У третьому розділі проводиться якісне емпіричне дослідження розвитку сімейної медіації та консультування в післявоєнній Україні за допомогою глибинного інтерв'ю респондентів.

SUMMARY

The bachelor’s thesis consists of consists of 63 pages, 58 items in the bibliography, 4 appendices

FAMILY MEDIATION, CONSULTING, DEVELOPMENT, POST-WAR UKRAINE, SOCIAL REHABILITATION

The purpose of this thesis is to determine the determinants of the optimization of the development of family mediation and counseling in post-war Ukraine.

The object of research is the family as a system of social relations in the conditions of war.

The subject of the study is the determinants of optimizing the development of family mediation and counseling in post-war Ukraine.

Research methods – through the analysis of the methodological principles of researching the topic, namely the principle of objectivity, development, historicism, and values. Using a systematic approach to family research. Empirical research method - a qualitative study of a structured in-depth interview formed the program, methodological and methodical part, interpretation, guide and operationalization.

Conclusions: 1. In the first section, I consider selected research methods. I clarify the basic concepts of "family mediation", "family counseling". I am considering the methodological principles and research approaches of family mediation and counseling in post-war Ukraine.

2. The second chapter examines the theoretical aspects of the development of family mediation and counseling in post-war Ukraine, including the analysis of modern theoretical approaches and international experience in this field.

3. In the third chapter, an empirical study of the development of family mediation and counseling in post-war Ukraine is carried out with the help of in-depth interviews.

ЗМІСТ

ВСТУП.....6
РОЗДІЛ 1 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ..10
1.1. Уточнення основних понять «сімейна медіація», «сімейне консультування»……10
1.2. Генеза соціального осмислення сімейної медіації та консультування в Україні 15
1.3. Методологічні принципи та підходи дослідження сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 30
РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ. 40
2.1. Резильєнтність сім'ї як система соціальних відносин в умовах війни 40
2.2. Зміст і комунікативні технології сімейної медіації та консультування 46
2.3. Комунікативні технології медіації та консультування у розв'язання повоєнних проблем сім'ї.....52
РОЗДІЛ 3 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ 56
3.1. Обґрунтування соціологічного дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 56
3.2. Результати соціологічного дослідження сімейної медіації і консультування у повоєнній Україні.....58
3.3. Напрями вдосконалення сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні 63
ВИСНОВКИ 68
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ……
ДОДАТКИ……

ВСТУП

Актуальність дослідження. Розв’язання складних сімейних криз, які загострюються посттравматичним синдромом та війною, актуалізує професійну допомогу сім’ям, а тому підвищується значення технологій медіації та консультування.

Різниця умов життя та виживання сімей, які можуть бути розірвані фронтом, міграцією, зруйнованими помешканнями потребують уважного соціологічного погляду на взаємодію всередині сімей як під час війни, так і у повоєнний час. Соціальні проблеми підсилені соціально-психологічними домінаціями сімейних криз та конфліктів. Соціальні і соціально-психологічні характеристики визначають спрямованість особистості, її мотиваційне поле, систему потреб, уподобань та інтересів конкретної людини. Спрямованість (ставлення) деяких індивідів антисоціальна, негативна, егоїстична. Як особистості люди дуже різні. Деякі з них позитивно сприяють суспільному прогресу, а інші, навпаки, гальмують його, тому в родині можуть виникнути сварки, суперечки та протиріччя. У одного з членів сім'ї є мотивація жити, змінюватися, досягати нових успіхів. Інші члени сім'ї втратили впевненість і не бачать сенсу щось робити. Цінність людини залежить насамперед від її реального внеску в суспільний прогрес загалом, і сім’є зокрема. Кожен член сім'ї шукає підтримки, бажає бути почутим, хоче бути зрозумілим.

Зараз у більшості громадян один ворог – це путін та «колективний путін» (авторитарний режим агресора), тому у наших людей додаткове напруження виникає як образа, злість, лють, що він забрав спокійне життя. Проблема в тому що нічого путіну громадяни України не можуть зробити, а висловити і виплеснути негативні емоції на когось з членів сім’ї можуть. У кожного рівень безпеки в сімейних парах різний, методи також. Такі дрібниці які наколюються, при нестабільній ситуації в країні, призводять до сильних сварок. Тому за останні роки кількість розлучень збільшилося, на превеликий жаль.

Через війну із росією не тільки економічних втрат зазнають українці, а також втрати близьких. Смерть близьких людей, наносить моральну травму всій сім'ї. Втрата одного з члена родини, пережити дуже важко, потрібно дуже багато часу та праці над собою, щоб пропрацювати травму втрати. Цей процес довготривалий, потрібно бути сильними людьми. Негативні емоції найпростіше виплеснути на родичів. Негативні наслідки можуть мати такий характер звинувачення, критика, старі образи які тримали у собі можуть вийти назовні. Напружена обстановка, пов'язана з війною, спонукала до довго відкладаних рішень. Напруженість загострює невирішені конфлікти. Це тому, що на війні можна втратити все, не тільки ресурси, але й життя. Більшість людей це дуже хвилює. Тому намагаються зробити все в стислі терміни.

Розвиток фахівців у сфері медіації спрямований на допомогу в Україні зберегти сімейні відносини і цінності між сім'єю. Налагодити сімейні відносини допоможе в сім'ї відновити психологічний клімат, відновити гармонію у сім'ї. Вирішити конфлікти непорозуміння у сімей. Якщо медіація буде доступна для кожного громадянина, це в майбутньому допоможе Україні сформувати стійкий інститут сім'ї. Медіатор — це нейтральна особа, навчена допомагати людям спілкуватися таким чином, щоб сторони конфлікту могли слухати та бути почутими, краще розуміти їхні проблеми та досягати згоди. Медіатор не займає позицію будь-якої сторони та не робить суджень щодо сторін або їхніх проблем. Роль посередника полягає в тому, щоб керувати процесом діалогу між сторонами, допомагати їм краще зрозуміти проблему та знайти рішення.

Медіатор визначає тон переговорів. На початку переговорів намагається створити сприятливу атмосферу. Зазвичай під час мирових зустрічей є якийсь «жест». Проте посередник запобіжить залякуванням і погрозам. Медіатор може підштовхнути сторони до більшої співпраці та менш конфронтаційного підходу. Оскільки конфліктуючі сторони часто відчувають взаємну недовіру, одним із найважливіших і складних завдань медіатора є відновлення цієї довіри. У позитивному середовищі можна знайти практичні рішення, які будуть ефективними для обох сторін. Посередництво може бути ефективним навіть тоді,

коли конфлікт загострюється, рівень гніву високий і спілкування порушується. Деякі люди хвилюються, що вони не зможуть ефективно домовитися з іншою стороною, через що вони програють. Проте за наявності кваліфікованого медіатора сторони можуть бути впевнені, що місця для зловживань не буде. Протягом усього процесу медіатор виконує такі ролі: оцінювач конфлікту, активний слухач, об'єктивний організатор процесу, пропонент альтернативних пропозицій, допомагає сторонам вибудувати остаточну згоду.

Проблемна ситуація. На сьогоднішній день, українським фахівцям медиаторам багато роботи. Для найкращього результату потрібно вивчати багато теорій, розвиватись в різних направленнях, щоб досягти успіхів та врятувати набагото більше сімей. Якщо країна буде зацікавлена в розвитку данної сфери, то в подальшому фахівці з України можуть продемонструвати свої знання та навчати інші країни, та надавати свої послуги в країнах ЕС.

Об'єктом дослідження є сім'я як система соціальних відносин в умовах війни.

Предметом дослідження є детермінанти оптимізації розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

Таким чином, *метою* даної дипломної роботи є визначення детермінантів оптимізації розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

Для досягнення цієї мети було поставлено низку *наукових завдань*:

- уточнити поняття «сімейна медіація», «сімейне консультування».

- дослідити генезу соціального осмислення сімейної медіації та консультування в Україні;

- обґрунтувати методологічні принципи та підходи дослідження сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні;

- проаналізувати резильєнтність сім'ї як система соціальних відносин в умовах війни;

- визначити зміст і комунікативні технології сімейної медіації та консультування;

- з’ясувати вплив комунікативних технологій медіації та консультування у розв’язання повоєнних проблем сім’ї;

- обґрунтувати соціологічного дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні;

- репрезентувати результати соціологічного дослідження сімейної медіації і консультування у повоєнній Україні

- визначити напрями вдосконалення сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.

Основною гіпотезою дослідження є наукове припущення про те, що для вирішення сімейних проблем у повоєнній Україні «м’які» форми сімейної медіації та консультування розвивають резільєнтність, як «зцілення» сім’ї.

Основна гіпотеза уточняється у *допоміжних гіпотезах*:

1. «Жорстка» досудова медіація лише працює з наслідками незворотного конфлікту, досудового розгляду та не зможе вирішувати проблеми «зцілення» сім’ї.

2. Сімейна медіація та консультування мають бути застосовані у єдиному процесі розв’язання сімейних проблем.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ

1.1. Уточнення основних понять «сімейна медіація», «сімейне консультування»

Медіація є однією з найпоширеніших альтернативних форм вирішення спорів у сучасних демократичних правових державах. Використання медіації почалося наприкінці 1970-х років у США та на початку 1980-х років у Європі. Ефективність медіації була визнана Європейським Співтовариством та рекомендована до впровадження як основний метод вирішення спорів під час досудового та судового розгляду у справах, що також відображено в судах. Підписано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Відповідно до світової практики, медіація є одним із найпоширеніших методів вирішення спорів на сьогоднішній день, і майже 90% усіх процедур медіації завершуються успішно для сторін спору. За словами конфліктологині О. Вишневської навіть за існуванням бажаного результату [1].

Незважаючи на відсутність спеціального законодавства, Україна може пишатися досвідом застосування процедур медіаці. На території України діє низка регіональних медіаційних груп, які об’єднані в Асоціацію українських медіаційних груп та Центр українського порозуміння, участь у реалізації програм примирення для жертв і правопорушників, а також освітніх заходів в цій галузі. З вересня 2006 року по лютий 2007 року Український навчальний центр провів проміжну оцінку впровадження програм відновного правосуддя в 10 регіонах України. За звітний період реалізовано 41 програму відновного правосуддя, з них: 39 –медіація у кримінальних справах, 2 – сімейні конференції.

Медіація – це процес, у якому дві або більше сторін зустрічаються в присутності нейтральної третьої сторони (медіатора), яка допомагає сторонам досягти взаємної згоди щодо вирішення спору. При цьому акцент робиться на інтересах сторін, а не на правовій позиції та договірних правах [2].

Сімейна медіація – це незалежний, неформальний і добровільний метод вирішення спорів шляхом переговорів за участю одного або кількох медіаторів для досягнення взаємоприйнятного вирішення сімейних конфліктів. Сімейна медіація використовується як метод позасудового вирішення сімейних конфліктів до суду, а також у процесі судового контролю за розглядом справи та на стадії виконання судових рішень.

У процесі медіації важлива роль належить медіатору, оскільки результат переговорів залежить від його досвіду, здатності протистояти стресам, а також здатності контролювати процес медіації та спрямовувати його у потрібне русло. Медіатор повинен виконувати свою роботу об'єктивно і чесно. Він має діяти як посередник лише у випадках, коли він може залишатися об’єктивним і справедливим. Поняття справедливості є центральним у процесі примирення. У будь-який момент, якщо медіатор не може спокійно вести процес медіації, медіація має бути припинена. Медіатор повинен уникати будь-якої поведінки, яка може викликати почуття прихильності до певної сторони. Якість процесу медіації підвищується, коли сторони впевнені в неупередженості медіатора. Інша сторона байдужості – незацікавленість у конфлікті. Медіатор повинен визначити наявні або потенційні інтереси в конфлікті. Проте, якщо конфлікт інтересів викликає сумніви в об’єктивності процесу, медіатор повинен вийти з процесу [3, с.163–165].

Важливим моментом є те, що посередник є нейтральною стороною, не має повноважень пропонувати варіанти рішень, медіатор не висловлює своїх побажань, не висловлює жодного оціночного судження щодо чиїхось дій чи емоцій. За допомогою вправного використання фахових інструментів та знань створює для сторін максимально продуктивний простір порозуміння для прийняття ними самостійно ефективних власних рішень, спрямованих на задоволення їхніх глибинних потреб та інтересів. Всі рішення, які приймають сторони конфлікту в процесі переговорів, які є їх власними та перевіряються медіатором лише за критерієм реальності їх виконання.

Сімейне консультування – це короткостроковий процес, який допомагає та підтримує сім’ї у вирішенні реальних і уявних проблем, які нещодавно виникли [4].

На наш погляд, основоположники системного підходу в дослідженні сім’ї (М. Боуен, С. Мінухін, В. Сатір, К. Whitaker та ін.) розглядають сім'ю як глобальну систему. Члени сім'ї не можуть діяти незалежно один від одного, тому що така поведінка призведе до дисфункції в сім'ї. Роль консультанта в цій системі сімейного консультування схожа на роль тренера: він навчає членів сім'ї, як диференціювати себе в сімейному спілкуванні, розуміти методи існуючих сімейних взаємодій і вивчати найефективніші методи. При цьому психолог не дає готові рекомендації сім'ї, а проводить спільне дослідження з клієнтом. Спільний пошук дозволяє членам сім'ї опановувати ефективні шляхи виходу з проблемних ситуацій, розвиває в них почуття суб'єктивності і впевненість у своїх силах [5].

Сімейне примирення необхідно, коли між чоловіком і дружиною виникають конфлікти, які пара не може вирішити самостійно і все одно намагається знайти вихід і зберегти стосунки.

Сімейна медіація частіше використовується, коли один або обоє з подружжя прийняли остаточне рішення.

Деякі інші відмінності між сімейною медіацією та сімейною консультуванням: Медіація є швидшою, з акцентом на практичні аспекти (розподіл фінансів, майна, навчання дітей тощо).

Медіація є предметно-орієнтованою, центром процедури не являється емоції та почуття, та не вирішує глибоких особистих проблем.

За умови більш активного втручання медіатора в управління переговорним процесом робиться все для підвищення самостійності вирішення проблеми та дотримання незалежності сторін. Велика увага приділяється тому, як батьки будуть в подальшому виконувати свої батьківські обов'язки.

Розуміння індивідуальних особливостей кожної пари дозволяє медіатору приймати власні рішення та допомагає подружжю вирішити, чи варто починати

процес медіації з будь-яких запитань, на якому рівні та чи варто консультувати їх із сімейних питань.

Висновок. Отже, сімейне консультування необхідна, коли в парі є конфлікт, який вони не можуть вирішити самостійно, але все одно намагаються знайти рішення та зберегти стосунки.

Сімейна медіація часто використовується, коли рішення про розірвання шлюбу прийнято одним або обома з подружжя.

Існують інші відмінності між сімейним посередництвом і сімейним консультуванням: Процес посередництва є швидшим і зосереджується на практичних аспектах (спільне використання фінансів і активів, виховання дітей тощо). Медіація є предметно-орієнтованою, емоції не є центром процесу. Медіація не впливає на внутрішні конфлікти і не вирішує серйозних особистих проблем. Розуміючи відмінності та індивідуальні особливості кожної пари, медіатор може вирішити для себе, з якого набору запитань почати процес медіації або допомогти парам прийняти рішення.

Медіація – це ефективна процедура вирішення суперечок, під час якої сторони працюють разом у присутності незацікавленої третьої сторони (посередника), щоб шукати та досягати рішень на основі інтересів кожної сторони (а не юридичних точок зору) шляхом переговорів.

Діалог між сторонами сімейних конфліктів у суді відбувається на рівні їхніх позицій, як правило, принципових, виходячи з прав та обов’язків, передбачених законом. Водночас правові норми не відображають справжні інтереси та потреби сторін. Дуже часто сторони процесу, використовуючи певний спосіб захисту, намагаються вирішити зовсім інші проблеми.

Наприклад, раніше звернення до суду щодо позбавлення батьківських прав часто було пов’язано з необхідністю безперешкодного виїзду матері та дитини за кордон, щоб їй не довелося принижуватись, кожного разу та вимагати від батька дитини оформлення нотаріально посвідченої довіреності на таку поїздку. Те ж саме відбувається сьогодні, коли немає спору про те, з ким проживатиме дитина (бо живе з матір’ю і батьки згодні), жінки просять суд

спільно визначити місце проживання дитини, адже за таких умов вони зможуть самостійно вирішувати проблему виїзду дітей за кордон у майбутньому.

Сімейне психологічне консультування зародилося в 50-х роках XX століття в США. У 80-х роках XX століття розпочинається становлення консультування у вітчизняній психологічній науці.

Сімейне консультування – це короткостроковий процес, який допомагає та підтримує сім'ї у вирішенні реальних і уявних проблем, які нещодавно виникли.

Специфіка поради виражається не тільки в щойно згаданих практичних аспектах [6].

Ключовими концепціями дослідженими в межах роботи концепціями є медіація. Медіація – це процес, у якому дві або більше сторін зустрічаються в присутності нейтральної третьої сторони (медіатора), яка допомагає сторонам досягти взаємної згоди щодо вирішення спору. Медіація важлива для розуміння та впровадження процесу сімейного посередництва та сімейного консультування. Різниця у використанні концепцій в обох різновидах – посередництві. Посередництво є швидшим і зосереджується на практичних аспектах (спільне використання фінансів і активів, виховання дітей тощо).

Отже, використання комунікаційних технологій значно покращує взаєморозуміння між членами сім'ї, знижує рівень конфліктності та емоційної напруги, а також сприяє емоційному благополуччю. Застосування активного та емпатійного слухання, ненасильницького спілкування та різноманітних терапевтичних підходів особливо важливе у післявоєнний період, коли сім'ї стикаються з численними викликами та змінами. Такий підхід допомагає створити сприятливе середовище для взаємодії, де кожен член сім'ї відчуває підтримку та розуміння, що, в свою чергу, сприяє зміцненню сімейних стосунків та покращенню якості життя всієї родини.

1.2. Генеза соціального осмислення сімейної медіації та консультування в Україні

Сім'я – це динамічна і чудова система, яка постійно розвивається і трансформується. Сімейна медіація є корисним інструментом, який може допомогти запобігти конфліктам у цій системі. У разі виникнення конфліктів медіація може допомогти знайти конструктивне вирішення цих конфліктів. Використовуючи енергію, породжену цими конфліктами, сімейне посередництво може допомогти всім елементам системи адаптуватися до змін, які неминуче відбуваються. Зрештою, це може сприяти зростанню та розвитку сім'ї в цілому.

Соціологія сім'ї у вузькому розумінні як частина загальної соціології, як теорія на «середньому» рівні, одна зі спеціалізованих галузей соціології, що вивчає частини Соціальну реальність утворюють сімейно-сімейні відносини.

Підкреслюючи колективний характер сімейного життя, він розглядає індивіда як члена сім'ї, складову частину цілого, яке не може бути зведене до окремого індивіда. Він дивиться на людей через призму соціокультурних ролей у сім'ї, через призму приналежності до сім'ї (наприклад, чоловіка чи дружини, батька чи матері, братів і сестер тощо). Сім'я вважається соціальним інститутом і малою групою. Сім'я як соціальний інститут досліджується на макрорівні, аналізуються її соціальні функції, взаємовплив сім'ї та економіки, політики, релігії, культури тощо. Оскільки малі сімейні групи вивчаються на мікрорівні, особлива увага приділяється аналізу міжособистісних взаємодій, організації сімейного життя, групової поведінки. Дослідники наголошують на емоційній близькості членів родини та їхніх потребах. Вони прагнуть розкрити основи міжособистісних стосунків, тобто вивчення сім'ї як малої первинної групи з історією її становлення, функціонування та розпаду.

Емпіричні дослідження цих стосунків популярні в Сполучених Штатах і Європі та зосереджені на аналізі об'єднуючих, згуртованих і стабілізуючих сил сімейних груп за мінливих обставин.

Тема соціології сім’ї окреслюється шляхом з’ясування всіх обставин успіху чи невдачі сім’ї як соціального інституту, що виконує важливі соціальні функції у народженні, вихованні та соціалізації дітей, завдяки привабливим сторонам сімейного способу життя, силі міжособистісні взаємодії в сім'ї, а також стабільність шлюбу та динаміка дітонародження. Характерною рисою соціологічного підходу до дослідження сім’ї є необхідність звернення уваги на фундаментальну важливість сімейного посередництва у взаємодії особистості та суспільства, на гармонізацію стосунків між особою та державою через орієнтацію на інтереси сім'я як самостійний суб'єкт.

Тому необхідно спробувати провести комплексний аналіз сім'ї, проаналізувавши її структурно-динамічні особливості.

Соціологи вивчають сім’ю в системі соціальних інститутів суспільства (структурно – інституційний полюс), характеризуючи її роль у відновленні соціальної стратифікації, у розподілі влади, престижу, доходів (структурний полюс – статус), досліджуючи вплив соціальних змін на зміна складу сім'ї.

При аналізі структурних характеристик сім’ї особлива увага приділяється зв’язку між структурними відмінностями та характером сімейних відносин (передача сімейного досвіду, цінностей, норм, ритуалів, сімейних традицій, динаміка сімейних відносин у кожному з них). Соціологія сім’ї – це спеціальна соціологічна теорія середнього рівня, що вивчає закономірності виникнення, функціонування та розвитку сім’ї як соціального явища, що поєднує в собі ознаки соціальних інститутів і малої соціальної групи.

Об’єктом соціології сім’ї є соціальний феномен сім’я, що виступає у двох формах: як мала соціальна група, тобто певна форма взаємодії дітей, людей, частини, і як соціальна група, з іншого боку, організація регулює відтворення людини.

Предметом соціології сім'ї є соціальні відносини сім’ї і суспільства, а також відносини всередині сім'ї внаслідок їх різного соціального статусу в процесі формування, функціонування та розвитку сім'ї [7].

Для дослідження соціології сім'ї використовуються дві групи методів: 1) Традиційні – спостереження, аналіз документів, опитування, соціологічний експеримент. 2) Нетрадиційні – тематичні дослідження, онлайн-опитування, сімейні генеалогічні дослідження [7].

Питання одруження та народження дітей є актуальним і особливо гострим у часи соціально-економічної кризи. Ця проблема ускладнюється ще й тим, що сучасна сім'я переживає кризу, що виражається в перерозподілі сімейних ролей, зміні ставлення до сім'ї та конверсійних цінностей. У сучасної молоді домінує установка на особистий успіх, орієнтована на досягнення, більшою мірою збіднена прагненням до особистого матеріального щастя.

Як зазначають М. Лукашевич та Ф. Сандор, українські соціологічні джерела підтримують класифікацію етапів становлення соціології сім'ї, запропоновану американським соціологом Г. Крістонсеном, виділяють чотири етапи:

– фаза пошуку (до сер. 19 ст.), присвячений зображенню сімейних норм і традицій, особливо у фольклорі, філософії та літературі. Основною формою визнається моногамна сім'я. Воно вважається мікрокосмосом суспільства, зокрема суспільство розглядається як велика сім'я.

Сім'я, на думку О. Конта, -є джерелом морального виховання, збереження культурних традицій і досвіду попередніх поколінь; вона сприяє участі молодих людей у суспільному житті, допомагає їм набути важливих соціальних якостей, необхідних для успішного служіння людству, і вчить їх «жити для інших». Гармонічні стосунки між поколіннями підтримують соціальний баланс, баланс між традиціями та інноваціями.;

– від «соціального дарвінізму» (кінець XIX ст.), його основним напрямом є дослідження розвитку сім'ї як соціального інституту, завдяки чому з'являються праці, що містять широкі теоретичні узагальнення з історичної та соціокультурної перспективи. У цей період сформувався понятійний апарат соціології сім'ї, головне місце в якому посіли антропологічні концепції, що

дійшли до наших днів, і які були представлені у працях таких дослідників, як Л. Наї, У. Коттрелл, К. Гуд, У Девіс, Р. Берр, Г. Хілл, І. Крістенсен;

– «стихійна наука» (перша половина XX ст.), вважала накопичення емпіричних даних про різні форми шлюбно-сімейних відносин, а також про окремі етапи шлюбу;

Сімейна медіація пройшла у своєму розвитку кілька важливих етапів. Спочатку лише в 1970-х роках ідея медіації почала з’являтися в юридичній та соціальній сферах без особливого акценту на сімейних конфліктах. У 1970-х і 1980-х роках концепція сімейної медіації почала формуватися внаслідок суспільних змін, таких як збільшення кількості розлучень. У цей період з'явилися перші емпіричні дослідження ефективності медіації. У 1990-х роках сімейна медіація була інституціолізована, стала загальновизнаною частиною системи вирішення конфліктів, і почалися спеціальні освітні та навчальні програми. Сучасний період характеризується інтеграцією медіації в соціальні послуги, міждисциплінарними підходами та розширенням емпіричних досліджень. На сьогоднішній день соціологія сім’ї розглядає широкий спектр проблем. Тому розглянемо види соціальних конфліктів для подальшого розуміння дослідження. Свого часу Г. Спенсер сформулював «закон рівної свободи», людина вільна робить все, що забажає, якщо це не зачіпає рівної свободи інших. Тому конфлікти в сучасних сім’ях вирішуються прогресом і можуть бути вирішені лише спільними діями чоловіка та дружини.

Під соціальним конфліктом ми будемо розуміти певний етап комунікаційної взаємодії людей. Витоки соціальних конфліктів, як правило, локалізовані і відображені в предметній, матеріальній сфері людської діяльності (Глазл Дмитрієв, 2001-2002, с. 93). Отже, у конфліктній взаємодії ми матимемо справу з двома площинами: внутрішньою духовною діяльністю людини та матеріальним об’єктом як проекцією першого об’єкта. Таким чином, установка в одній із цих площин буде сигналізувати в напрямку установки в іншій площині. Механізм цього процесу є зворотним зв'язком і є засобом забезпечення взаємодії між рівнями. Вплив єдності між ними в моменти психофізіологічного

напруження (стресу, тривоги, фрустрації) під час гострих життєвих конфліктів може сприяти всебічній зміні особистості людини, що неодноразово описувалося як здатність людини ефективно долати складне життя.

Соціальний конфлікт — конфлікт між індивідами, соціальними групами, спільнотами, організаціями, що виникає на основі несумісних інтересів, цінностей і думок; один із способів вирішення соціальних конфліктів. Серцевиною конфлікту може бути проблема, а також уявлення осіб, відповідальних за конфліктну ситуацію (конфліктуючих груп), щодо своїх протилежних інтересів і оперативних цілей.

Конфлікт – це: неминуче і універсальна суперечність, що характеризує будь-яку систему і є джерелом її змін; якість або стан системи, що розробляється; вид взаємодії суб'єктів. Деякі визначення не є взаємовиключними, а доповнюють одне одного, хоча вони не повністю відображають природу конфлікту, оскільки термін є достатньо універсальним, що призводить до розбіжностей у тлумаченні та численних різних значень.

Одне з перших визначень соціального конфлікту дав французький філософ і соціолог О.Конт. Увага зосереджена на досягненні соціального консенсусу, який є результатом подолання конфліктів у синтезі діахронічної та синхронної складових історичного процесу. Другим із цих компонентів є «соціальні обставини». О. Конт стверджує, що розрізняє чинники – сім’ю, власність, поділ праці, державу, а також мову та релігію – які за сприятливих умов і можливостей сприяють досягненню суспільного консенсусу [8].

Найбільш вдало характеристика сімейних конфліктів описана С. Ємельяновим. Він підкреслив, що «сімейний конфлікт – це протистояння між членами родини, засноване на конфлікті мотивів і протилежних поглядів». Конфлікти мають унікальні характеристики, на які необхідно звернути увагу, щоб запобігти та подолати такі конфлікти: 1. Сімейні конфлікти вирізняються певною тематикою, специфіка якої полягає в унікальності сімейних стосунків. 2. Сімейні конфлікти мають різний характер. 3. Характеристика сімейного конфлікту розкривається як у динаміці, так і в формах перебігу. 4. Іншою

характеристикою сімейного конфлікту є те, що він залишає серйозні соціальні наслідки. Дуже часто ми можемо спостерігати, як вони призводять до різних хвороб членів сім'ї, розлучень і появи психологічних пошкоджень у дітей.

Першим етапом виникає латентна фаза, у якій відбувається перехід від звичайного спілкування до конфліктного. Цю передконфліктну ситуацію можна поділити на три етапи розвитку: 1) виникнення конфліктів, пов’язаних із певним об’єктом; зростання недовіри і напруги; пред'являти односторонні або взаємні претензії; зменшити контакт і накопичення зображення; 2) намагатися довести правомірність свого прохання та звинуватити іншу сторону в небажанні вирішувати спірні питання «чесними методами»; замикання у власних шаблонах; поява упередженості і ворожості в емоційній сфері; 3) руйнують нормальну взаємодію; переходити від взаємних звинувачень або до погроз; підвищена агресивність; установка на боротьбу з опонентом.

До відкритих стадій конфлікту належать (2002): 1. Протест: перехідний період, протягом якого ще можна стримувати відкриту боротьбу та врегулювати конфлікт іншим шляхом. 2. Агресія: має бажання зробити іншим гірше. 3. Банально: у є бажання «знищити ворога», а справжня причина конфлікту забута.

Тут доречно вказати на загальноприйняту класифікацію сімейних конфліктів за походженням, розроблену С. Ємельяновим: Ціннісні конфлікти передбачають наявність протилежних інтересів і цінностей. 2. Позиційні конфлікти виникають через змагання подружжя за лідерство в сім'ї або через те, що їх причиною є знецінення «Я» одного з подружжя. 3. Сексуальний конфлікт пов'язаний з психологічною та статевою несумісністю чоловіка і дружини. 4. Емоційний конфлікт, викликаний незадоволеністю потреби в позитивних переживаннях. 5. Конфлікт має економічне значення. Їх причина полягає в відмінності поглядів чоловіка і дружини на ведення домашнього господарства і сімейний бюджет.

Як зазначає Л. Козер, «соціальний конфлікт – це завжди соціальна взаємодія найважливішими проміжними змінними, що впливають на виникнення конфлікту» [9, с. 59]. І. Копайгора під соціальним конфліктом

розуміє протиборство двох або декількох суб'єктів, зумовлене несумісністю їхніх інтересів, потреб і системи цінностей [10, с. 79].

Розглянемо які соціальні конфлікти виникають у українських сім'ях. На сам перед це побутовий характер сімейних конфліктів, які традиційно визнаються «сварками» та підкреслюють особистісні та психологічні чинники їх походження. Фінансова нестабільність також має вплив непорозуміння у сім'ї. На сім'ю впливають також нестабільна ситуація в країні, рівень стресу та подолання стресу у людей різний, розуміння вирішення проблеми також, це можуть провокувати непорозуміння та сварки. Наркотична або алкоголічна залежність членів родини. Політичні вподобання. Дрібні непорозуміння емоційного характеру. Конфлікт між поколіннями.

Переговори – універсальний засіб розв'язання людьми конфліктів різного типу: від міжособистісних до міждержавних. Вони дозволяють знаходити згоду там, де інтереси не збігаються, думки, позиції або погляди сторін істотно розходяться [11].

Як акцентує М. Цюрупа, передусім має бути прагматичний аспект цієї форми людської взаємо- дії. Не випадково щонайменше 90% конфліктів у США вирішуються шляхом переговорів. Взаємні вигоди від переговорів мають стати очевидними, щоб спонукати опонентів до діалогу. Якщо інша сторона займає вкрай безкомпромісну позицію, можливі вигоди від переговорів дуже незначні, вважають Р. Фішер та У. Юрі, – захистити себе від невигідної угоди, шлях до угоди, яка б враховувала якомога більше ваших інтересів [12, с. 56–58].

Американський автор, учасник багатьох міжнародних форумів Ф.Ч. Ікле запропонував класифікацію міжнародних переговорів, згідно з якою вони відрізняються за цілями, які ставлять сторони-учасники.

Він розрізняє переговори як:

1. Переговори, спрямовані на продовження чинності існуючих угод, укладених до угод (наприклад, продовження перебування військових баз на території іншої країни).

2. Переговори щодо нормалізації відносин. Ці переговори передбачають перехід від конфронтації до налагодження нормальних відносин

3.Ведіть переговори, щоб досягти угоди про перерозподіл. Важливість таких переговорів полягає в тому, що одна сторіна, перебуваючи в наступі, вимагає змін, вигідних їй за рахунок інших сторін.

4. Ведіть переговори для досягнення нових домовленостей. Ці переговори спрямовані на встановлення нових відносин і зобов'язань між сторонами-учасниками.

5. Переговори спрямовані на досягнення другорядних результатів, не виражених в угоді (якщо згода досягнута). Бо вторинними «результатами» можуть бути встановлення контактів, визначення поглядів партнерів, формування впливу на громадську думку тощо [13]

Зв’язок між засобами масової інформації та міжособистісним спілкуванням складний і багатогранний. Ці види спілкування ні в якому разі не можна порівнювати. Різні форми, вони покликані доповнювати один одного. Немає емпіричних доказів того, що домінуюча орієнтація на міжособистісне спілкування є більш корисною для розвитку особистості, ніж чітка орієнтація на масову комунікацію. Це пояснюється тим, що він зосереджується не стільки на формі спілкування, скільки на його змісті.

Будь-яка соціальна взаємодія, яка супроводжується описом і передачею інформації, розуміється як комунікація. Вчені (Г. Бейтсон, П. Ватцлавік, А. Мандель, С. Кратохвиль та ін.) вважають, що причиною будь-якого особистісного конфлікту чи невротичного прояву є реальні взаємовідносини окремого індивіда з іншими людьми та різними соціальними групами, в тому числі сім'єю. Деформоване соціальне виховання негативно впливає на загальний психічний стан молоді [14, с.12].

Взаєморозуміння між батьками та дітьми здавна вважалося однією з найважливіших умов стабільності та щастя родини. Розлади міжособистісного спілкування відіграють важливу роль в етіології різноманітних психогенних психічних захворювань. Вирішення комунікативних проблем є досить

актуальним як з точки зору невідкладного вирішення, так і щодо попередження відхилень у розвитку стосунків між дітьми та батьками, а також у психічному здоров'ї членів сім'ї [15, 6].

Більшість літератури з питань сімейної комунікації базується на теорії каналів комунікації, яка вивчає процеси передачі інформації та виявляє найпоширеніші причини спотворення інформації. Виявлено механізми передачі, які забезпечують процес обміну інформацією: вибирає зміст повідомлення, кодує, передає, приймає, декодує, вибирає зміст поверненого повідомлення.

Наразі не тільки в США, але і в усіх розвинутих країнах Європи стрімко зростає кількість людей, які підтримують методи і форми вирішення соціальних і соціальних конфліктів. Розвиток цих форм і методів організації форм і методів іде лінією все глибшої і всебічної суб'єктивації, що означає дедалі активнішу участь творчого потенціалу сторін.

Сутність і зміст поняття «комунікація». Розвиток теорії комунікацій у XX ст. Теоретико-методологічні аспекти вивчення комунікаційних процесів. Функціональний підхід до розуміння сутності знакової комунікації. Наукові школи та стратегії дослідження комунікації в наш час. Специфічність соціологічних підходів до вивчення процесів спілкування і їх соціальному спрямуванні, де людина виступає як центральний елемент соціуму, де кожній соціальній ролі людини відповідають і певні особливості процесу її спілкування. Предмет і об'єкт соціології спілкування завжди визначені, адже саме тут ми маємо справу із повноцінною реалізацією акту комунікації, де суб'єкт (ініціатор спілкування) респондує своє повідомлення об'єкту (адресату інформації) 6 через необхідність маніфестування предмету (цілеспрямованого змісту). Структурна специфіка соціології спілкування відповідає тим галузям суспільного життя, в рамках яких відбуваються комунікативні стосунки.

Розглянемо медіацію з боку соціологічного осмислення. У соціальній психології вчені розглядають медіацію як специфічну форму врегулювання суперечок, конфліктів, узгодження інтересів. Х. Бесемер визначає медіацію як технологію розв'язання конфлікту, яка передбачає участь нейтральної третьої

сторони. Більшість дослідників визначають медіацію як підхід до розв’язання конфлікту, за якого нейтральна третя сторона допомогає конфліктуючим сторонам знайти взаємоприйнятне рішення. Зовнішній аспект медіації як основного акту соціальної взаємодії і, отже, процедури досягнення згоди, правової чи політичної, — це обмін, який добровільно здійснюється взаємодіючими сторонами у формі взаємних поступок. Обмін як зовнішній аспект опосередкованої взаємодії формалізується у вигляді методів, правил і технологій побудови поля, в якому відбувається ця взаємодія суб'єктів (акторів), а також розподілу позицій і ролей. Внутрішню площину опосередкованої взаємодії, її невидиму структуру, за висловом П. Бурдьє, «формують відносини взаємодіючих суб'єктів, що характеризуються відмінностями позиції один одного та їх бінарності. Г. Єрьоменко визначає примирення - як переговорний процес, спрямований на вирішення спірного питання, який передбачає участь третьої нейтральної сторони – мирового посередника (посередника), який веде цей переговорний процес, вислуховує аргументи сторін щодо характеру спору та активно допомагати їм зрозуміти власні інтереси, оцінити можливість компромісу та самостійно прийняти рішення, яке їх задовольняє».

Також медіацію досліджували такі дослідники як Н.А. Мазаракі і М.А. Лепський.

М.А. Лепський розглянув питання про загальну теорію медіації, її основні методологічні напрями та підходи, а також характеристики цілісної медіація, основні формати та її сили, професії та соціальні суттєві механізми та процес миротворення на різних рівнях медіації в умовах гібридної війни.

Дослідження діалектики війни та миру визначає пошук міри миру та війни, їх якісної визначеності, як межі, за якою здійснюється перехід в протилежне. До того ж єдність цих протилежностей визначає розвиток суспільства. Але метафізика як абсолютизація однієї сторони призводить до стагнації, заперечення розвитку. У нашому випадку у сучасному світі відбувається абсолютизація війни. Мир визначений через домінацію війни. Але не менш важливим є і визначення через війну міри миротворення [16].

Узагальнення технологій як вирішення попередніх наукових завдань миротворення призвело до постановку у порядку денному таких завдань:

з’ясування специфіки різних заходів миротворення, це потребує визначення принципів їх комплексування, послідовності та алгоритмічності впровадження;

вирішення завдання конкретизації заходів відповідно до масштабу миротворчих дій, достатнього рівня суб’єктності;

відповідності технологій вирішенню конфлікту;

подолання світоглядних невизначеностей миротворення та дискримінації суб’єктів миротворення.

Вирішення цих завдань у першому наближенні полягає у таких напрямах:

По-перше, подолання та розкриття технологій поділу на своїх та чужих, пошук загальнолюдських та загальнодержавних цінностей та інтересів; по-друге, обґрунтування та залучення громадянського суспільства та профільних інституцій державної та місцевої владі до миротворчих процесів та реальне висвітлення діяльності в цьому напрямі; по-третє, подолання преференцій до суб’єктів війни, створення соціальних ліфтів відповідно до структури суспільства, а не задля війни. Суб’єкти військової діяльності мають свій ліфт – військова сфера, без приватизації економічної та політичної сфер; по-четверте, розширення поля миротворчості та миробудівництва як сфери реалізації та самореалізації особистості; по-п’яте, формування дієздатних суб’єктів миротворення впровадження технологій медіації, дипломатії, зміцнення військового потенціалу та оборони, вирішення конфліктів та незворотності права у державі; по-шосте, формування державної доктрини у позиції реально необхідної соціальної допомоги, дієздатності та активного подолання соціальних травм людьми [17].

Н. Мазаракі висвітлив такі аспекти що фахівці з психології та конфліктології розглядають медіацію як комунікацію, що обтяжена негативними емоціями сторін спору та спрямована на вирішення конфлікту. Медіатор, працює саме зі сторонами спору, організовує та скеровує розмову між ними, що вимагає

від нього розуміння людської психіки, природи людських емоцій та сприйняття реальності тощо [18, с. 82].

Слід зазначити, що особливістю соціальної медіації є проблема представлення груп людей, чиї інтереси залучені в конфлікт. У цьому випадку під час процесу медіації одним із найважливіших питань є те, хто і як буде представляти сторони, які беруть участь, оскільки, звичайно, не всі вони можуть брати участь у цій процедурі. Крім того, виникають деякі проблеми, оскільки рішення, які приймаються в цьому процесі, мають задовольняти не лише самих представників, а й групу, яку вони представляють [19, с. 126].

Генеза соціального осмислення сімейної медіації та консультування в Україні. визначає необхідність визначення основних етапів осмислення теми, теорії та авторів, які працювали над основними проблемами дотичними нашій темі. Заданням цього параграфу є розуміння сімейних непорозумінь та конфлікту, які пов'язані з використанням нових засобами вирішення конфлікту. Задля досягнення цього завдання було розглянуто та проаналізовано низку наукових робіт та книг.

У загальному розумінні термін «медіація» (від лат. mediatio – посередництво, середина), сформований у другій половині XX ст., – це процес переговорів між сторонами за участю третьої сторони – трьох нейтральних – посередників. з метою пошуку безпрограшного рішення. Медіація – це спосіб вирішення конфлікту, який передбачає залучення до процесу третьої сторони (не суб’єкта конфлікту), спрямований на сприяння спілкуванню та укладенню угоди між конфліктуючими сторонами. Між протилежними функціями конфлікту існує певний діалектичний взаємозв'язок. Обидві сторони їх запрограмували: для себе – переважно позитивні наслідки конфлікту, а для ворога – негативні. Крім того, корисливі наслідки конфлікту відчуваються лише тоді, коли одна сторона завдає максимальної шкоди іншій. Але в реальності в абсолютній більшості випадків наслідкам дестабілізуюче-руйнівних функцій конфлікту піддаються обидві сторони [20].

Почнемо з аналізу етапів розвитку сімейної медіації та консультування. Сімейна медіація вперше з'явилася наприкінці 1960-х років у США, потім у країнах Західної Європи. До цього напряму юридичної практики відноситься вирішення шлюборозлучних спорів, спорів про спадщину, конфліктів з органами соціального захисту, а також питань, пов'язаних з усиновленням та адаптацією дітей та ін. В Україні нові послуги почали розвиватися в середині 2000-х років [21].

Наступний етап «Посередника як суб'єкта медіації». Відповідно до публікацій М. Арпентьевої [22], а також Р. Буша и Дж Фолджера [23], Д. Зена [24] вирішення питання, яке задовольнить усі сторони залежить від природи та історії конфликта й особистості самого посередника. Посередника як суб'єкта медіації розглядають М. Арпентьева [22], Д. Брукс и М. Йен [25], Н.Д. Потапова [26]. На думку авторів, медіатора можна охарактеризувати як носія нового типу комунікації, що забезпечує безоціночність висловлювань, розширення семантичного поля опонентів і зниження емоційної напруги. Отже, діяльність медіатора потребує застосування навичок та досвіду не лише в юридичному аспекті процесу, а й у практичній психології, оскільки знання та вміння, перш за все, медіатора необхідні для успішного досягнення цілей медіації.

Взаємне визнання, дотримуючись точки зору Р. А. Баруха Буша і Дж. П. Фолджера, також дає можливість сторонам конфлікту (учням) визначати свої власні питання (проблеми) і шукати рішення самостійно в спілкуванні, тоді як педагог-медіатор лише надає можливість подивитися, що відбувається з іншого боку, пережити своєрідну «трансформацію» і знайти взаєморозуміння, що сприяє визнанню позицій і потреб один одного, більш чуйного ставлення один до одного [23].

Наступний етап «впровадження сімейної медіації та консультування». Тематика альтернативних методів вирішення спорів набула актуальності в Європі та США у 70-х роках XX ст., що зумовило фундаментальні дослідження та безпосереднє застосування альтернативних методів вирішення спорів у

правовій дійсності. Особливістю європейських та американських досліджень у сфері альтернативних методів вирішення спорів було не теоретичне обґрунтування, а практична спрямованість досліджень. Серед найбільш відомих праць можна виділити доробки О. Фісса, Г. Брауна, А. Мерріота, Д. Спенсера, М. Брогана, Р. Ройбена та ін [18]

Підписання у 2014 році Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом надала Україні унікальну можливість для запровадження європейського досвіду медіації і приєднання до європейської спільноти медіаторів. Згідно ст.1 Угоди, ЄС та Україна повинні посилювати співпрацю у сфері правосуддя, свободи та безпеки з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини й основоположних свобод [27]. На цьому етапі створені та використовуються державні стандарти для організації надання соціальних послуг особам/сім'ям, які перебувають у складній життєвій ситуації, моніторингу та контролю якості їх надання та визначення цін на соціальні послуги. Соціальні послуги у формі медіації не можуть застосовуватися між потерпілими та винними в злочинах або злочинцями у випадках домашнього насильства, торгівлі людьми, жорстокого поводження з дітьми [28].

Етап «Освітні ініціативи». В Україні поступово формується мережа освітніх програм, що готують фахівців у сфері медіації. Традиційно в Україні підготовка професійних медіаторів здійснюється в рамках програм неформальної чи додаткової освіти. Громадськими організаціями та об'єднаннями медіаторів реалізуються різні освітні ініціативи з професійної підготовки медіаторів з отриманням сертифікатів, що сприяє поширенню медіації. Серед них –Український центр медіації, який реалізує низку освітніх сертифікаційних програм із медіації; Українська академія медіації, яка націлена на формування культури діалогу й порозуміння в суспільстві, та згідно з вимогами українського законодавства, реалізує освітню програму «Базова підготовка медіатора» схвалену Міжнародним інститутом медіації; Міжнародний тренінговий центр «Школа медіації», що займається розвитком

культури альтернативних способів розв’язання конфліктів шляхом професійної підготовки медіаторів [29].

І останнім етапом, «формування сімейної медіації та консультування в Україні», що триває до сьогодні. Даний етап на початку становлення як нової соціальної сфери. Для цього етапу характерна певна систематизація знань дослідження сім’ї та конфлікту окремі спроби аналізу перспектив розвитку сімейної медіації та консультування та також аналізу соціології комунікації. Впровадження сімейної медіації та консультування формування нового виду вирішення конфліктів. Популяризація даних напрямків по всій України, як вид соціальної допомоги.

Таким чином, розуміння конфліктів допомагає медіаторам розробляти ефективні стратегії вирішення непорозумінь у сім'ї. Знання принципів сімейної комунікації дозволяє медіаторам і консультантам запобігати конфліктним ситуаціям та покращувати спілкування. Опанування теорій конфліктів, таких як «позитивний функціональний конфлікт» та «класовий конфлікт», дає змогу поглянути на конфлікт з іншої точки зору та знаходити конструктивні рішення. Використання якісних методів дослідження, таких як спостереження за взаємодією в сім'ї, допомагає виявляти джерела конфліктів та знаходити оптимальні стратегії їх вирішення. Базові знання з сімейної соціології, комунікації та конфліктології є цінним ресурсом для сімейних консультантів і медіаторів, сприяючи глибшому розумінню сімейних проблем та їх ефективному вирішенню.

Своєю чергою, становлення сімейної медіації та консультування проходили власні етапи розвитку: Розвиток сімейної медіації та консультування став об’єктом досліджень таких учених, як М.А. Лепський, Н.А. Мазаракі. Саме вони мали прямий вплив на вирішення сімейних конфліктів у повоєнній Україні.

1.3. Методологічні принципи та підходи дослідження сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні

У соціології, з позиції антропоцентризму та гуманізму, принципи мають важливе значення для розуміння соціальної взаємодії. Пропонуємо розглянути їх почнемо з принципу історичності. Цей принцип передбачає розуміння людей та конкретної сім'ї в динаміці, протягом їх історії, таким чином ми можемо розглянути як вирішувалися конфлікти, як результату історичного процесу, який включає у себе розвиток, динаміку суспільства, культурних норм і цінностей з часом.

З об'єктивної точки зору, потрібно уникати упередженості та впливу особистих переконань дослідника. Він призначений для забезпечення того, щоб соціологічне дослідження базувалося на об'єктивних даних та аналізі, а не на суб'єктивних оцінках чи впливах.

Далі йде принцип розвитку. Відображає важливість дослідження сімейних проблем і конфліктів як динамічної системи, що постійно змінюється і розвивається з часом, і підкреслює необхідність вивчення соціальних явищ у контексті їх розвитку та еволюції.

Далі, ціннісний принцип відображає позиції мого дослідження у ствердження з позиції гуманізму, людиноцентризму, прав людини сімейних цінностей, вірувань і потреб у соціологічному аналізі. Підкреслюється важливість гуманістичного підходу до вивчення суспільства, де сімейні стосунки займають центральне місце.

Також важливо дотримуватися загальних принципів. Підкреслюється взаємозв'язок і взаємозалежність соціальних явищ і процесів, наголошується на важливості вивчення суспільних відносин у контексті їх взаємозв'язку та впливу одних явищ на інші.

Вивчення сімейних конфліктів базується на цих ключових принципах, які допоможуть розвинути практику медіації та консультування. Створювати соціальні програми, методики спілкування медіаторів, техніки примирення конфліктуючих сторін. По-перше, дослідник повинен прагнути бути

об’єктивним і неупередженим у зборі та аналізі даних, об’єктивно вивчаючи конфлікти з наукової точки зору. По-друге, дослідження має проводитися відповідно до етичних принципів, таких як повага до учасників, конфіденційність даних та інформована згода. Крім того, дослідження має базуватися на наукових методах і теоріях. І, нарешті, очікується, що результати дослідження матимуть практичну цінність у розумінні розвитку у рамках сімейного консультування та медіаційної роботи в післявоєнній Україні.

Перш ніж розглянути методи дослідження, пропонуємо проаналізувати методологічні підходи. У рамках дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні, враховуючи розвиток сімейної медіації та консультування загалом, на нашу думку, особливу увагу слід звернути на системний підхід.

Системний підхід – один із головних напрямів методології спеціального наукового пізнання та соціальної практики, мета і завдання якого полягає у дослідженнях певних об´єктів як складних систем. Системний підхід сприяє формуванню відповідного адекватного формулювання суті досліджуваних проблем у конкретних науках і вибору ефективних шляхів їх вирішення.

Методологічна специфіка полягає в тому, що метою дослідження є вивчення закономірностей і механізмів утворення складного об´єкта з певних складових. Особлива увага звертається на різноманіття внутрішніх і зовнішніх зв´язків системи, на процес об´єднання основних понять у єдину теоретичну картину, що дає змогу виявити сутність цілісності системи [30].

До основних напрямів системних досліджень можна віднести три основних тенденції, які встановив австралійський біолог і філософ Л. фон Берталанфі (1901-1972):

Системна наука вивчає принципи застосування системних концепцій у природничих, соціальних і поведінкових науках на основі емпіричних досліджень. При цьому основна увага дослідника приділяється знанню сукупності та цілісності, аналізуються методи оцінки складності створюваних об’єктів, способи взаємодії та взаємозв’язки компонентів системи. Для

досягнення дослідницької мети визначення подібності та ізоморфізму різних систем широко використовуються формальні методи, особливо математичні моделі.

Системна технологія використовується для вирішення проблем, пов'язаних з виробництвом і суспільними відносинами, які можна вивчати на основі теорії систем. Системний підхід використовується для пошуку практичних рішень конкретних проблем.

Принципи системного підходу - це загальні положення, що відображають відношення, абстраговані від конкретного змісту наукових і прикладних проблем. Для вирішення конкретної наукової проблеми або проблемної ситуації принципи системного підходу повинні визначати об´єкт і предмет наукового дослідження. В дослідженні складних систем необхідно виявити суттєві особливості проблеми, врахувати найважливіші взаємозв´язки на основі інтерпретації системних принципів до конкретних умов. Адекватне застосування принципів системного підходу при дослідженні різних систем сприяє розвитку у дослідника особливого, системного типу мислення [31].

Системний підхід розвивався протягом багатьох років завдяки роботі багатьох дослідників, зокрема Людвіга фон Берталанфі, Мюррея Боуена та інших.

Однак важливо згадати Вірджинію Сатір, американського сімейного терапевта, яка розробила модель сімейної терапії, яка фокусується на спілкуванні та емоціях. Її дослідження сприяли популяризації системних підходів до дослідження сім’ї. Ця сатира підкреслює важливість спілкування в сімейних стосунках. Вона пояснює різні види спілкування та те, як вони впливають на сімейні стосунки.

Варто також згадати українського соціолога, який заснував і популяризував цей підхід. М. Лепський визначає основні етапи у 5 стадіях (морфологічній, функціональній, генетичній, соціально-технологічній, перспективний) системного дослідження в соціології [32].

Перший етап полягає у визначенні елементного складу соціальних процесів за критерієм цілісності. Це включає ідентифікацію основних типів соціальних систем: індивіди, родини, групи, організації, соціальні інститути, територіальні спільноти, та світове співтовариство. Ці елементи аналізуються у взаємодії в межах простору і часу, а також у логічній послідовності їх взаємодії в політичних подіях чи ситуаціях. Важливо відзначити, що під великим напруженням базові елементи системи спрощуються, як це відбувається під час війни.

Другий етап полягає у визначенні компонентного складу соціального процесу. Тут визначаються усталені об'єднання елементів або підсистеми, такі як інституційно-організаційні, науково-освітні, нормативно-регламентувальні, комунікативні, управлінсько-перетворювальні, і безпеки суспільства. Важливо оцінити потенціал цих підсистем для розуміння їх впливу на політичний процес.

Третій етап досліджує предметний аспект системи, визначаючи «профіль структури» і взаємопов'язаність елементів і компонентів у структурі конкретного суспільства. Це включає аналіз масштабності та рівня процесів (мета-, макро-, мезо-, мікрорівні), а також переваг внутрішніх і зовнішніх політичних процесів, спрямованості й оформленості структури.

Четвертий етап системного аналізу досліджує механізми її внутрішнього функціонування і взаємодії елементів. Центральним є дослідження підсистемної функціональної характеристики, яка може бути в нормі, гіпофункції або гіперфункції.

П'ятий етап присвячений дослідженню зовнішнього середовища системи та її взаємодії з ним. Тут аналізуються цілісні суперечності між соціальною більшістю і суспільною цілісністю, між громадянським суспільством і державою, а також між управлінням і самоорганізацією. Використовуються кібернетичні моделі для розуміння взаємодії системи із зовнішнім середовищем.

Шостий етап полягає в генетичному дослідженні походження системи. Це дозволяє зрозуміти історичні передумови та еволюцію системи.

Сьомий етап прогностичний, пов’язаний з розглядом перспектив подальшого розвитку системи. Тут визначаються можливі сценарії майбутнього розвитку системи, використовуючи методи прогнозування та стратегічного планування.

Восьмий етап – соціально-технологічний, пов'язаний з об’єктивуванням суб’єктної діяльності. Після визначення пошукового та нормативного прогнозу, аналізуються альтернативи розвитку системи під впливом діяльності соціальних суб’єктів, здійснюється сценаріювання альтернатив.

Дев’ятий етап визначається як інтерсуб’єктна взаємодія в єдності процесів управління та самоорганізації. Тут розглядаються орієнтації суб’єктів у контексті конкуренції та солідаризації, інновацій та опору, протистояння та об’єднання. Процеси ухвалення рішень спрямовані на зменшення невизначеності в організаційних та самоорганізаційних процесах.

Сім’я в соціології є базовою соціальною одиницею, важливою для формування особистості та соціалізації індивідів. Для вирішення родинних проблем використовуються методики медіації, що дозволяють ефективно розв'язувати конфлікти. Для вирішення проблемних питань у сім'ї використовуються різні методики медіації, зокрема, активне слухання, емпатійне спілкування, та ненасильницьке спілкування. Ці методики дозволяють медіаторам розробляти стратегії для ефективного вирішення конфліктів, сприяють налагодженню комунікації та знижують рівень емоційної напруги.

Системний підхід, який планується використати у дослідженні, полягає у розгляді об’єкту, тобто конфлікт у родинному колі, як системи і включає в себе виявлення залежностей між елементами системи, аналіз її поведінки, концепція конфлікту, динаміку взаємодія індивідів та інші аспекти. Застосовуючи цей підхід, розглядається сім'я як система взаємопов'язаних елементів, визначаються її характеристики, виявляються конфлікти, даються практичні рекомендації щодо підвищення якості спілкування та вирішення конфліктів.

Структуру системного підходу розглянемо по таких стадіях:

1. Системний підхід як структура: на цій стадії родину розглядають як певну систему взаємозалежних елементів. Родина складається із: батьків, дружина, чоловіка, дітей, рідних братів і сестер, дідусів, бабусі, внуків. Аналізуються їхні ролі, зв’язки та взаємодії, що допомагає зрозуміти структуру сім’ї та визначити основні компоненти, які впливають на спілкування та виникнення конфліктів. Це допомагає визначити основні структурні особливості, такі як ієрархії сім’ї, рольові функції, правила та межі, які регулюють взаємодію між членами сім’ї.

2. Історико-генетичний період: Проаналізовано розвиток сімейних відносин враховуються їх попередні родині конфлікти та способи вирішення за допомогою комунікаційних технологій. Враховуються попередні конфлікти, досвід вирішення та розвиток комунікаційних технологій у родині. Це включає в себе аналіз ключових подій і епізодів у житті сім'ї, які могли вплинути на формування поточної динаміки сім'ї, а також регулярне визначення моделей поведінки та спілкування.

3. Функціональна стадія: Вивчаються функції кожного компонента в системі та їх вплив на загальну динаміку сімейних стосунків. Наприклад, впали старшого покоління батьків чоловіка або дружини на сім’ю, взаємодія батька та дитини або матері, взаємодія між чоловіком і дружиною, вплив дітей на сімейні стосунки. Це дозволяє визначити ключові функціональні аспекти, які сприяють або перешкоджають ефективній комунікації. Важливо враховувати, як ці функції змінюються у відповідь на зовнішні та внутрішні виклики, такі як економічні труднощі, зміни соціального статусу або здоров'я членів сім'ї.

4. Етап соціальних технологій: Вивчаються соціальні технології, які можна застосувати для покращення сімейного спілкування, такі як використання спеціальних методів і практик навчання батьків навичкам ефективного спілкування. Включає аналіз соціальних норм і цінностей, які впливають на сімейні стосунки. Це включає адаптацію сучасних технологій і підходів до конкретних потреб сім’ї, враховуючи культурні, соціальні та економічні умови, в яких працює сім’я.

5. Перспективний етап: Визначено потенційні напрямки розвитку сімейних стосунків і комунікаційних технологій. Розробляються рекомендації щодо покращення спілкування та попередження майбутніх конфліктів з урахуванням можливих змін у зовнішньому середовищі та внутрішньому устрої сім'ї. Це допомагає передбачити можливі проблеми та розробити стратегії їх запобігання або вирішення на основі аналізу поточних тенденцій та можливих змін.

Раціональність у спілкуванні базується на прагненні до взаєморозуміння, що є основою соціальної інтеграції.

Для дослідження ступеня поширеності тих чи інших значень ознаки у великій сукупності використовується якісні емпіричні дослідження, що характеризуються наступними особливостями:

1. Використовується для вивчення досить невеликих за чисельністю об'єктів (соціальних груп, спільнот, великої кількості документальних джерел).

2. Метою є з'ясування саме думки респондентів.

3. Вивчення концентрується на рівні мікроаналізу думок, цінностей, мотивації, обґрунтування подій.

4. Логіка аналізу індуктивна: від конкретного – до загального.

5. Концепції формулюються з емпіричних фактів та висловлювань до концептуалізації та узагальнень.

6. Якісні дослідження можуть стати основою для масових кількісних опитувань.

7. Дані представлені у вигляді репрезентації думок респондентів та узагальнень на їх основі.

Для емпіричного дослідження повсякденної практики людської взаємодії використовується якісний підхід.

Якісне дослідження – це «дослідження, де результати отримані не шляхом статистичних процедур або іншими методами математичного підрахунку, а шляхом розкриття змісту і інтерпретації номінальних відповідей, що виражають суб'єктивну цінність даного предмета з точки зору самого суб'єкта. Цілі такого

дослідження полягають в розумінні та інтерпретації суб'єктивного аспекту соціальних процесів» [33].

Таким чином, якісний підхід відрізняється наступними особливостями:

1. Він використовується для вивчення невеликих за чисельністю об'єктів (малих груп або окремих індивідів).

2. Дослідницька мета - виявлення та інтерпретація суб'єктивних смислів, значень.

3. Вивчення концентрується на рівні мікроаналізу окремих випадків, станів соціальної взаємодії.

4. Логіка аналізу індуктивна: від фактів життя до їх класифікації та концептуалізації.

5. Це пошукова стратегія, «відкрита» на вході і формулює теоретичні концепції в процесі дослідження, шляхом узагальнення різнохарактерної інформації про об'єкт.

6. Для збору даних використовуються нестандартизованого різновиди методів збору інформації.

7. Для аналізу даних не використовуються статистичні методи. Результати представлені у вигляді цитат з усної або письмової мови людей [34].

Для нас важливим для нашого дослідження є те, що якісні емпіричні дослідження характеризуються такими особливостями, які надають можливість застосувати цей метод для вивчення сімейної медіації та консультування у сімейних конфліктах:

1. Використовується для вивчення досить невеликих за чисельністю об'єктів (соціальних груп, спільнот, великої кількості документальних джерел).

2. Дослідницької метою є з’ясування саме думки респондентів.

3. Вивчення концентрується на рівні мікроаналізу думок, цінностей, мотивації, обґрунтування подій.

4. Логіка аналізу індуктивна: від конкретного – до загального.

5. Концепції формуються з емпіричних фактів та висловлювань до концептуалізації та узагальнень.

6. Якісні дослідження можуть стати основою для масових кількісних опитувань.

7. Дані представлені у вигляді репрезентації думок респондентів та узагальнень на їх основі.

Ми в роботі використовували якісний метод напівструктурованого глибинного інтерв'ю. Цей метод аналізує якісні дані, такі як словесні описи, особистий досвід і глибше розуміння контексту. Його мета – розкрити багатогранність і глибину досліджуваної проблеми, акцентуючи увагу на особистому досвіді та взаємозв'язках між явищами. Маючи ці знання, сімейний медіатор або консультант може краще зрозуміти взаємодію між членами сім'ї та визначити ефективні стратегії спілкування та вирішення конфлікту чи непорозумінь.

Методологічні аспекти дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні позначаються такими-то проявами як системний підхід, якісне дослідження, емпіричні дослідження. Сімейна медіація – це незалежний, неформальний і добровільний метод вирішення спорів шляхом переговорів за участю одного або кількох медіаторів для досягнення взаємоприйнятного вирішення сімейних конфліктів. Сімейне консультування – це короткостроковий процес, який допомагає та підтримує сім'ї у вирішенні реальних і уявних проблем, які нещодавно виникли Комунікативні технології в межах сімейної комунікації і сімейного консультування виступають як система інструментів, методів та практик, що використовуються для створення, передачі та інтерпретації повідомлень у процесі комунікації з вирішення сімейного конфлікту. Конфлікт, зокрема, представляє зіткнення несумісних сторін, які прагнуть до різних цілей, усвідомлюють дії один одного, відчувають негативні емоції та сприймають один одного як опонентів. Чітке визначення цих термінів дозволяє окреслити тему майбутнього емпіричного дослідження, визначити його об'єкт та предмет, а також сформулювати мету і завдання.

Аналізуючи історію соціогуманітарних досліджень комунікаційних технологій розв'язання сімейних конфліктів, ми виявили що заснував і

популяризував цей підхід. М. Лепський, який визначив основні етапи у 5 стадіях (морфологічній, функціональній, генетичній, соціально-технологічній, перспективний) системного дослідження в соціології.

Це дозволяє нам визначити ключові тенденції та перспективи подальшого розвитку цих наукових напрямків, спрямованих на дослідження сімейних конфліктів. Виявлені етапи теоретичного розвитку середнього рівня свідчать про поступове збагачення теоретико-методологічного апарату цих наук, а також удосконалення методів дослідження сімейних відносин, процесу спілкування та методів вирішення конфліктів. Це знання допомагатиме визначити очікувані результати та необхідні методи для проведення емпіричного дослідження.

Після детального розгляду принципів та методів соціологічного дослідження, ми обрали системний підхід, який розглядатиме сім'ю як систему взаємопов'язаних елементів. Цей підхід особливо важливий у контексті нашої роботи, оскільки дозволяє розглядати не лише окремі аспекти сімейних конфліктів, а й їхні взаємозв'язки та вплив на загальну динаміку сімейного життя. Було виокремлено чотири ключових принципи дослідження: принцип об'єктивності, принцип розвитку, принцип історичності та принцип цінностей. Дотримання цих принципів є надзвичайно важливим при проведенні емпіричного дослідження про розвиток медіації та консультування у повоєнній Україні. Вони сприяють розумінню соціальних явищ та відносин з урахуванням глибокого розуміння та поважного ставлення до сімей, цінностей та потреб.

Вибір методу проведення інтерв'ю в дослідженні є обґрунтованим і стратегічно важливим кроком. Цей метод дозволить нам збирати якісні та кількісні дані, які є важливими для розуміння досвіду сімей у вирішенні сімейних проблем. Інтерв'ю є ефективним інструментом, оскільки дозволяє отримати глибинні та детальні відомості про думки, почуття та дії учасників дослідження щодо даної теми. Такий підхід гарантує нам цілісність та точність отриманих даних, а також надає можливість здійснити глибокий аналіз та вивчити різноманітні аспекти досліджуваної проблеми в контексті сімейних відносин та конфліктів.

РОЗДІЛ 2
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ.

2.1. Резильєнтність сім'ї як система соціальних відносин в умовах війни

Термін «резильєнтність» увійшов у науку на початку XIX ст.Окремо розглядалися фізіологічні та психологічні аспекти. Лише з 90-х рр. XX ст. почали поєднувати [35, с. 77]. Резельєнтність – розуміється, як здатність людини повертатися до нормального життя після або під час шоку [36, с. 110–111]; Особистісні якості та навички, які дозволяють людині добре функціонувати або адаптуватися перед обличчям серйозних труднощів чи руйнівних життєвих подій [37]. Стреси які виникли у дитинстві трансформуються у менш шкідливий фізіологічний процес [38]. На сьогоднішній день, термін широко використовується в психології, медицині та соціальних науках щодо впливу стресових ситуацій на людей і здатності людей або соціальних систем нормально функціонувати під час і після цих впливів [35, с. 78]. Американська психологічна асоціація визначає резильєнтеість як "процес позитивної адаптації після трагедії" [39].

Зараз цей термін визначається як пристосування до подальшої соціалізації [40]. Сучасні науковці застосовують комплексний підхід до вивчення та визначення змісту. Так, Д.Хеллерштейн (2011), чий підхід до дослідження символізує конструктивізм, концептуалізував цей феномен та виокремив два його основні компоненти. Це фізична і психологічна, як міра стійкості та толерантності до стресу [41, с. 30; 11]. Т. Федотова (2018) акцентував увагу на тому що стесостійкість вимагає набуття навичок вирішувати проблеми, за допомогою комунікабельності, регулювати свої емоції і будувати взаємозв'язки [35, с. 80]. А. Стейнтон із своїми однодумцями визначають, що захисні фактори можуть бути психологічними, соціальними, та інш., та повною мірою присутні кожній людині і визначаються її характером та середовищем [35, с. 82].

Родинний конфлікт розрізняють на такі типи за думкою американського психолога У. Харлі:

- між чоловіком і дружиною
- між батьками та дітьми
- між подружжям та їх батьками
- між дідусями/бабусями та внуками [42].

Як зазначає провідна дослідниця Л. Чуйкова, у нестабільний період України, виникає захисна функція сім'ї, яка формується завдяки взаємодопомоги членів родини [43, с. 224–225]. В умовах війни рівень життя українських сімей знизився. Спочатку, у 2014-2015 роках, ця трансформація торкнулася окремих регіонів країни, переважно Донецької та Луганської областей, але згодом вона поширилася на все населення країни [44, с. 159—167].

Із-за бойових дій, життя стало небезпечним. Людські жертви стали трагедією для багатьох сімей [45]. Через це зменшилась демографія країни. Люди зосереджені на збереженні життів членів родини, тому стрімко зросла міграція жінок і дітей [46].

Як соціальний інститут, сім'я виступає опорою та захистом під час війни. Вона забезпечує механізм збереження людського життя [47].

Сімейні проблеми загострились під час війни, та додались нові ризики. Під час воєнного конфлікту зросте кількість овдовілих, дітей-сиріт, самотніх людей похилого віку та збільшеться рівень бідності, соціального сирітства, зросте кількість розлучень, гендерного насильства [48].

Стійкість є багатовимірною змінною, яка включає психологічні та диспозиційні атрибути, такі як компетенції, системи зовнішньої підтримки та особистісні структури.

Таким чином, з певної точки зору стійкість вважається особистісною, фіксованою і стабільною рисою особистості.

Сесія медіації може бути призупинена в будь-який момент за ініціативою одного з учасників. Сторони самостійно визначають склад учасників, умови на яких укладається договір та проведення медіації [49].

Використання медіації як альтернативного способу вирішення економічних конфліктів допомагає обійти судові процедури та полегшити роботу суду.

Примирні процедури необхідні, коли:

- необхідно прийняти рішення після переговорів і зафіксувати його;
- між сторонами є угоди, які вони не можуть або не хочуть розголошувати третім особам (і тим більше в суді) і які вони бажають зберегти конфіденційними;
- дискомфорт та емоції конфліктуючих заважають ефективній комунікації між сторонами;
- партії обмежені термінами та економлять гроші;
- сторони бажають підтримувати партнерські чи дружні стосунки.

Про вирішення економічних спорів, як:

- спори, що виникають між країнами;
- корпоративний спір;
- земельні спори із земельних відносин за участю суб'єктів господарювання, крім спорів, віднесених до юрисдикції адміністративних судів тощо.

При зверненні до медіатора важливою є готовність сторін конфлікту досягти взаємної згоди. Медіація є чітко сформульованою процедурою і, за визначенням В. Резнікової, складається з чотирьох етапів [50, с. 12-13]:

1) вступний етап, який у свою чергу включає наступні етапи: підготовчий етап; медіатор завойовує довіру сторін-учасників, оцінює готовність до медіації, пояснює правила процедури та етап індивідуальної співбесіди вивчає точку зору конфліктуючих та підтримує їх спілкування;

2) початкова фаза (запис і збір інформації) фаза, яка включає поступове встановлення прямого спілкування між сторонами, викладення думок щодо кожної частини спору, з’ясувати причини конфлікту та мотиви сторін, що сперечаються, з’ясувати позиції, розділити загальний характер конфлікту на окремі елементи, узагальнити. Медіатор задає питання та допомагає з’ясувати причини конфлікту;

3) проміжна фаза (формулювання рішень) – передбачає спільний пошук методів вирішення конфліктів і ця фаза передбачає визначення пріоритетних питань, з'ясування інтересів, конфіденційність сторін, визначення принципів та спільних інтересів сторін для вирішення спору обидві сторони шукають консенсусу. Медіатор виділяє ідеї, навіть якщо вони на перший погляд неможливі для реалізації, але підходять для їх проблеми;

4) заключний (вирішення суперечок між сторонами, укладення договору, резюме). Складання окремого сторонами проекту договору, що включає спільні дії, і після його остаточного формулювання буде проведена його експертиза на прийнятність та здійсненність. Сторони оцінюють, чи відповідають отримані результати їх думці про цінність і справедливість, оскільки це важливо для визначення можливості реалізації.

У сучасній соціології під сім'єю часто розуміють малу соціальну групу. За словами українського соціолога В. Тихонович: «У найзагальніших рисах ми зараз перебуваємо в ситуації, коли суб'єктивне явище, активного, позитивного і цілеспрямованого начала в суспільстві в умовах «розслабленої» демократії конгломерату суспільних відносин є переважно виражається у зниженні індивідуальної рівноваги, у той самий час, коли процес групової ідентифікації набув характеру різноманітності. Певною мірою це число є наслідком тенденції глобалізації в глобальному масштабі. Головний чинник – довготривала системна криза в українському суспільстві, яка є як наслідком, так і чинником розпаду чи розриву суспільних стосунків, що склалися між людьми та ідеологією».

Щоб зрозуміти основні характеристики сімейної спільноти, нагадаємо сутність загального поняття: соціальна спільність. Визначаючи поняття «соціальна спільність», Я. Щепанський спочатку відокремлює його від поняття «соціальна сукупність». Соціальна група - це сукупність людей зі спільною характеристикою, визначеною стороннім спостерігачем, незалежно від того, усвідомлюють ці люди цю характеристику чи ні. Поняття «соціальна спільнота» як широкий термін охоплює всі людські об'єднання, в яких створюється і

підтримується певний соціальний зв’язок, навіть протягом дуже короткого періоду часу.

У сучасній соціології сім'ї розуміння соціальних спільнот склалося в термінах існуючих і емпірично закріплених індивідуальних асоціацій, що становлять відносну цілісність, яка може відігравати роль [7].

Кожна людина належить до великої кількості різних спільнот, і для того, щоб встановити їх зв'язки, необхідно виділити кілька досить надійних показників. Соціальна ідентифікація суб'єкта з різними спільнотами може бути досягнута через систему стратифікаційних показників, таких як економічна, політична чи культурна стратифікація, а також через соціальні функції та ролі, які індивід виконує в цій спільноті.

Аналізуючи соціальні спільноти, Я. Щепанський звертає увагу на відмінності соціальних спільнот і форм суспільного життя, що їх утворюють. Таким чином, соціальні спільності виступають суб'єктами соціальних відносин, утворюючи соціальну структуру суспільства.

Основними принципами медіації є взаємна повага, вміння слухати і слухати, обов’язкове дотримання конфіденційності – це можливість для учасників суперечки виграти за відсутності сторони, яка програла.

Перш за все, медіація – це технологія, яка базується на знаннях сучасного конфліктологічного дослідження та психології спілкування. Він передбачає послідовні кроки сторін, які допомагають переходити від конфронтації до пошуку рішень які б задовольнили обидві сторони.

Перша або початкова стадія. Медіатор допомагає подружжю зрозуміти специфіку медіації, вислуховуючи позиції та очікування сторін. На цьому етапі починається робота з вирішення суперечок. Медіатор уважно спостерігає за цими ознаками конфлікту і визначає, чого вони бояться.

Конфліктуючі домовляються про питання, які необхідно вирішити, медіатор попросить кожну сторону більш детально описати конфлікт. Використовуються різні методи, включаючи аналіз ескалації конфлікту, балансування влади та компроміс. Коли конфлікт зайшов занадто далеко і пара

не може розмовляти один з одним, зустрічі відбуваються з кожним із подружжя окремо. Окрім вимог щодо вираження прямих інтересів, медіатор також сприяє конструктивним переговорам. Шукайте альтернативні рішення. Медіатор ненав’язує свою думку як вирішити конфлікт. Чоловік і дружина повинні вирішити самі. Основні критерії – щоб вони підходили обом партнерам і ґрунтувалися на реалістичній оцінці. Медіатор допомагає подружжю переосмислити наслідки своїх рішень. Можуть бути залучені діти, які досягли віку самостійно приймати рішення. Перед цим важливо оцінити можливі ризики і подбати про те, щоб діти не стали свідками сварок батьків.

Розвиток медіації необхідний для нашої країни. Про медіацію як першу допомогу повинен знати кожний громадянин нашої країни. Це зменшило б напругу у відношеннях між людьми і допомогло розібратися не тільки у проблемі, та у власних цілях, мотиваціях і діях.

Вплив на людину екстремальних, загрозливих, стресових умов і здатності людини або сім’ї нормально функціонувати. Концепція сімейної стабільності як системи соціальних відносин в умовах війни. Стійкість сім'ї означає здатність сім'ї адаптуватися, виживати і навіть процвітати в умовах стресових факторів і травматичних подій, таких як війна. Це залежить від багатьох факторів, включаючи внутрішньо сімейні взаємодії, наявність економічних і соціальних ресурсів і доступ до психологічної підтримки. Величезна стійкість сімей сприяє їхньому виживанню та процвітанню навіть у найважчих умовах, забезпечуючи щоденну стійкість і стабільність. Цей концептуальний аналіз показує, що стійкість – це не статичний стан, а динамічний процес, який включає в себе здатність сімей не тільки справлятися з труднощами, але й відновлюватися після них. У цьому важливу роль відіграє підтримка соціальних інститутів, яка може включати доступ до охорони здоров’я, освіти, працевлаштування та соціальних послуг. Крім того, психологічна підтримка та консультування необхідні для того, щоб допомогти сім’ям подолати травматичні наслідки війни та повернутися до нормальної діяльності. Отже, розуміння та підтримка стійкості сім’ї у післявоєнний період має важливе значення для забезпечення довгострокової

стабільності та соціального добробуту. Для цього необхідний комплексний підхід, який включає економічні, соціальні та психологічні аспекти, а також координацію зусиль на рівні родини, громади та держави.

2.2. Зміст і комунікативні технології сімейної медіації та консультування

Об’єктом сімейної медіації є конфлікт: у родинному колі. Кожний окремий вид конфлікту має свою унікальність. Кожна з них має свою власну концепцію конфлікту. Вивчення конфлікту тісно пов'язане з дослідженнями в різних галузях соціальних і гуманітарних наук - історії, філософії, соціології.

Предметом сімейної медіації можуть бути діти і батьки, дружина і чоловік, сестри і брати та ін. Якісні методи дослідження, такі як інтерв’ю, фокус-групи або тематичні дослідження, можуть допомогти дослідникам краще зрозуміти досвід сімей, які постраждали від війни, сімей з військовослужбовцями та осіб, залучених до посередництва та консультацій. Методологічні принципи і відповідні дослідницькі підходи, дослідники можуть отримати інформацію про ефективність допомоги покращити взаємини післявоєнній Україні.

Сімейна медіація – один із способів відновити мир у родині чи зберегти нормальні стосунки під час розлучення. Медіація – це спосіб вирішення суперечок за участю посередника, який допомагає конфліктуючим сторонам налагодити процес обміну інформацією та допомогти сторонам самостійно проаналізувати конфліктну ситуацію та дійти до оптимального рішення. У медіації сторони самі досягають згоди [51].

Принцип добровільності.

Учасники сімейної медіації добровільно беруть участь у процесі медіації і можуть відмовитися від медіації в будь-який час, якщо вони почуваються некомфортно або під загрозою під час процесу та якщо медіація не відповідає потребам учасників медіації. Медіатор добровільно бере участь у кожному процесі і, як і сторони, може вийти з нього, наприклад, розуміючи, що він не може бути корисним у справі.

Для чого використовується цей принцип? Добровільна участь дозволяє сторонам зрозуміти, що участь у сімейній медіації є їхнім власним вибором. Це залежить від відповідальності за результат процесу.

Принцип нейтралітету.

Медіатор залишається нейтральним і неупередженим протягом усього процесу.

Що це означає? Медіатор хоче, щоб сторони разом працювали над вирішенням конфлікту, але водночас не приймає точку зору жодної сторони, його робота полягає в тому, щоб створити рівні умови для всіх сторін, щоб сторони могли говорити та бути почутими.

Принцип конфіденційності.

Інформація, отримана під час процесу сімейної медіації, не повинна розголошуватися і не може використовуватися без згоди всіх учасників сімейної медіації.

Чому це важливо? З'ясовувати всі ситуації без приховування і, відповідно, мати прозорий погляд на ситуацію з боку всіх учасників конфлікту. Дайте кожному учаснику можливість відверто поговорити про свої цінності та потреби, не даючи зрозуміти, що знайти оптимальне рішення для кожного буде неможливо.

Принцип самовизначення сторін.

Це процес, за допомогою якого сторони самостійно ухвалюють взаємоприйнятне рішення. Сторони мають чітко розуміти цілі примирного процесу і готові до переговорів для пошуку спільного вирішення конфліктної ситуації.

Системний підхід до обґрунтування емпіричного методу медіації дозволяє всебічно цілісно дослідити процес медіації з урахуванням усіх його складових та їх взаємозв’язків. Ось основні кроки та аспекти застосування системного підходу для обґрунтування емпіричного посередництва: Визначення системи посередництва та її обмежень на практиці.

Системний посередник це набір взаємопов’язаних елементів, таких як посередники, учасники конфлікту, правові та соціальні інститути, процеси та процедури медіації.

Межі системи визначають, які компоненти та процеси включені в систему дослідження медіації.

Ідентифікація компонентів та їхніх взаємозв’язків:

- Компоненти системи учасники медіації (конфліктні сторони, медіатор), методи медіації, правова та етична основа, етика, соціальний та культурний контекст.

- Відносини аналізує, як компоненти взаємодіють один з одним.

- Наприклад, як метод медіації впливає на результат процесу та як соціальний контекст впливає на ефективність медіації.

У цьому розділі аналізуються та визначаються основні методологічні підходи до вивчення сімейної медіації та консультування в повоєнній Україні. Тому дослідження медіації та сімейного консультування в післявоєнній Україні потребують використання різних взаємодоповнюючих підходів. Системний, комунікаційний, психоаналітичний, когнітивно-поведінковий та екологічний підходи сприяють комплексному розумінню динаміки сімейних стосунків і виробленню ефективних стратегій підтримки та покращення сімейних функцій у складний післявоєнний період. Застосування цих методів дозволяє комплексно оцінити та розв’язати проблеми, що постають перед сім’єю, забезпечуючи комплексне та багатогранне бачення ситуації. Інтеграція методів і технік з різних підходів сприяє кращому розумінню потреб і досвіду членів сім'ї, допомагаючи їм більш ефективно спілкуватися, вирішувати конфлікти і адаптуватися до нових викликів.

Хаотична, незбалансована та безсистемна діяльність та її окремих ланок все частіше розглядається як ключові риси сучасного соціального середовища. У нашій країні країна перебуває в стані постійного реформування ключових інститутів, часто з низькою передбачуваністю рішень окремих чи колективних суб’єктів, пов’язаних із реалізацією важливих, надзвичайно складних і

різноманітних суспільних завдань. Як наслідок, зростає соціальна напруженість і конфлікти, в результаті чого ми бачимо масові конфлікти в багатьох різних сферах суспільного життя. Ці конфлікти потребують особливої уваги з боку суспільства, яке має бути спрямоване на пошук технологічних інновацій та вжиття термінових заходів реагування на такі деструктивні явища.

Комунікаційна технологія в широкому розумінні – це низка дій, спрямованих на створення та поширення інформації з метою впливу на певну цільову аудиторію. Для них характерна систематичність, плановість і послідовність процедур і заходів. Вивчення комунікаційних технологій та їхньої ролі у формуванні сучасної соціальної реальності базується на глибокому аналізі багатьох різних аспектів, включаючи політику, творчість, інформацію, освіту та мережеву мережу.

На нашу думку, комунікаційну технологію можна вважати цілеспрямованою діяльністю, спрямованою на організацію комунікаційного простору, по-різному відображаючи оцінки, судження, емоції, форми соціальної взаємодії за допомогою засобів і механізмів комунікації. Особливо зараз в просторах інтернету широкий спектр представлений комунікацій.

Комунікативні технології слід розглядати як особливу форму організації комунікації, яка гарантує заздалегідь визначені результати в рамках технологічного ланцюжка. Наслідки лежать у площині соціальної поведінки, формування соціальних стереотипів, зміни громадської думки, появи нових моделей або оновлення існуючих моделей та ідеалів. Основною характеристикою є те, що вони здійснюються через спілкування і завдяки цьому: і через їх типологічні характеристики можуть використовуватися різні види спілкування – міжособистісні, групові, масові, соціальні.

Традиційно примирна процедура проходить у чотири етапи:

- Перший етап – підготовка до примирення. Підготовка включає підписання сторонами мирової угоди з медіатором.
- Другим кроком був вступ, у якому обговорювалася проблема.

- Третій крок стосується рахунків сторін. Завдання цього етапу - створити можливість сторонам висловитися з приводу конфліктної ситуації.

- Четвертий крок – вирішення проблеми. Сімейна медіація допомагає конфліктуючим сторонам вирішити їхні розбіжності [52].

Оскільки інститут сімейної медіації в Україні з'явився не так давно, закордонний досвід проведення сімейної медіації вважається дуже цінним. З огляду на євроінтеграційний шлях України, найціннішими є стандарти сімейного примирення відомств Європейського Союзу.

Завдання медіатора передусім у ретельному розгляді різних, іноді абсолютно протилежних світів людей, які стикаються один з одним у конфліктах. Тому завдання медіатора – сприяти контакту між сторонами: спочатку – на рівні можливості відкритого обміну думками щодо своїх позицій, потім – «розвиток різних версій і, відповідно, значення» Дослідник вважає досягнення соціального миру результатом успішного примирення.

Вивчення комунікаційних технологій та їхньої ролі у формуванні сучасної соціальної реальності базується на глибокому аналізі багатьох різних аспектів, включаючи політику, творчість, інформацію, освіту та мережеву мережу.

Важливо підкреслити, що робота медіатора являється складною. Потрібно мати нейтральну позицію, щодо конфлікту, вміти адаптуватись і аналізувати поведінку людей. Не піддаватись маніпуляціям і провокаціям, зберігати спокій. Люди конфліктують відчувають образу, злість ненависть, забувають про хороші ситуації і пам'ятають тільки погане. Найчастіше медіатора прогнуть перетягнуту на свій бік. В цьому випадку медіатору потрібно зберігати нейтралітет, знизити градус напруги. Найкращий результат для медіатора, це досягти угоди між сторонами конфлікту, та щоб цю угоду здійснили.

Комунікативні технології – це сукупність методів і прийомів, спрямованих на організацію ефективного спілкування та обміну інформацією між людьми. Вони включають активне слухання, невербальну комунікацію, емпатію, зворотний зв'язок, перефразування та резюмування. Стратегії комунікативних технологій орієнтовані на кооперацію, компроміс, уникнення конфліктів і

конкуренцію, а тактики включають роз'яснення, уточнення, узгодження та рефреймінг. У сімейній медіації ці технології допомагають вирішувати конфлікти, покращувати взаєморозуміння та відновлювати гармонійні стосунки. Медіатор відновлює або створює довірливу атмосферу, звертає увагу на невербальні сигнали для кращого розуміння емоційного стану учасників, застосовує перефразування та резюмування для забезпечення правильного розуміння і структурування обговорення.

На сьогоднішній день важко уникнути розвиток соціальних конфліктів. З динамічним розвитком інформаційних-комунікаційних і медійних технологій було б неправильно розглядати сім'ю як непорушну систему, захищену від постійних, часом досить агресивних впливів соціальних дискурсів (законів, подій, ситуацій, настроїв тощо) [53].

У цьому розділі розглядаються ключові аспекти змісту та комунікаційної технології сімейного посередництва та консультування. Комунікаційні технології відіграють важливу роль у сімейному посередництві та процесі консультування. Вони сприяють ефективній взаємодії між членами сім’ї, допомагають виявляти та розв’язувати конфлікти, надають емоційну підтримку. Активне слухання, ненасильницьке спілкування, емпатійне слухання та інші методи допомагають створити атмосферу, сприятливу для діалогу та співпраці.

Використання комунікаційних технологій у сімейних стосунках має центральне значення для допомоги сім’ям адаптуватися до змін і підтримувати гармонію в ситуаціях стресу та конфлікту. Найчастіше медіатора прогнуть перетягнуту на свій бік. В цьому випадку медіатору потрібно зберігати нейтралітет, знизити градус напруги. Найкращий результат для медіатора, це досягти угоди між сторонами конфлікту, та щоб цю угоду здійснили. Це кропітка праця, потребує час та аналізу. Кожний сімейний конфлікт маю свою унікальність, тому медіатору потрібно підібрати різні тактики комунікації.

Тому інтеграція технологій у процес сімейної медіації та консультування необхідна для ефективного вирішення сімейних проблем. Це не тільки сприяє збереженню злагоди в сім'ї, а й сприяє зміцненню та розвитку сім'ї в складних

життєвих обставинах. Надання доступу до цих технологій та навичок є важливим завданням для фахівців, які працюють у сфері сімейного консультування та медіації, оскільки це значно підвищує ефективність їхньої роботи та позитивно впливає на сімейне щастя.

2.3. Комунікативні технології медіації та консультування у розв'язання повоєнних проблем сім'ї

Конфлікти виникають закономірно в будь-якій соціальній організації. Конфлікт, як зазначалося, часто сприймається негативно, оскільки він може порушити нормальне функціонування груп, зруйнувати міжособистісні стосунки та призвести до серйозних наслідків. Це негативне сприйняття ґрунтується на тому, що конфлікт може бути дуже руйнівним, впливаючи на міжособистісні стосунки між людьми [54].

Конфлікт є ознакою еволюції, стабілізуючим елементом динаміки групи. Необхідно керувати процесом, завданням якого є запобігання виникненню негативних взаємодій, а також внесення конструктивного характеру в неминучі конфліктні ситуації. Управління конфліктами, як і управління персоналом в цілому, необхідно здійснювати з урахуванням складного і багатогранного характеру службових взаємовідносин за всіма напрямками - між командирами і підлеглими; між окремими військовими або членами родини тощо. Військова служба впливає одного із члена родини впливає на сімейні відносини.

Таким чином, цитата підкреслює важливість впливу емоційної підтримки під час військової служби. Це підкреслює, що конфлікти можуть мати глибокі емоційні та психологічні наслідки, вимагаючи особливої уваги при їх управлінні.

Поняття «конфлікт» має багато визначень. Наприклад, у повсякденному житті часто вживається у зв'язку з різними явищами - від збройної агресії до мітингів, включаючи розбіжності між окремими людьми і непорозуміння всередині сім'ї. Щоб пізнати природу конфлікту, важливо визначити його основні характеристики, що формують умови його виникнення [55].

Момент початку конфлікту визначається за такими умовами: перший учасник діє свідомо та активно і завдає шкоди іншому учаснику; - другий учасник у відповідь починає агресивно діяти проти першого захищаючи свої інтереси. Тільки з цього моменту конфлікт можна вважати початим [56]. Конфлікт виникає лише тоді, коли обидві сторони визнають ворожість і відповідають на неї. Без відповідної реакції створюється лише конфліктна ситуація, а не сам конфлікт.

При аналізі структури конфлікту, тобто сукупності стійких зв'язків, які забезпечують цілісність конфлікту, розрізняють об'єктивні та суб'єктивні компоненти конфлікту. До об'єктивних компонентів належать учасники, об'єкти, питання, проблеми та події конфлікту, а також умови (психологічне та соціальне середовище), в яких відбувається конфлікт. Суб'єктивні (психологічні) складові конфлікту - це мотиви, потреби, цілі, завдання, позиції, інтереси та цінності учасників. Залежно від ступеня залученості в конфліктні відносини розрізняють типи акторів: суб'єкти, групи підтримки та інші учасники. Суб'єкти здійснюють прямі дії один проти одного в конфлікті. У конфлікті можна виділити актора, який ініціює конфліктну поведінку. Саме ця особа є ініціатором конфлікту [57].

Поведінка учасників конфлікту визначається їх цілями - уявленнями про конкретний кінцевий результат конфліктної взаємодії. У конфлікті розрізняють стратегічні цілі (контроль об’єкта конфлікту) і тактичні цілі (тимчасові – компроміс). У деяких випадках головна стратегічна мета може бути спотворена або замінена іншою ціллю, як-от завдання максимальної шкоди противнику. Будь-яка дія, а тим паче будь-яка контратака, яка переходить у конфлікт, не є миттєвою за своєю природою. Є аспекти для визначення меж: простір, час, тема. Просторові межі конфлікту – це ідентифікація територій. Знання меж дозволяє знайти правильне рішення для вирішення конфлікту.

У цитаті аналізується поведінка учасників конфлікту, наголошується на важливості розуміння своїх цілей. Учасники конфлікту діють на основі свого сприйняття кінцевого результату взаємодії, яке може змінюватися залежно від контексту та індивідуальних мотивацій. Стратегічні цілі спрямовані на контроль

над об’єктом конфлікту, а тактичні – тимчасові і можуть передбачати компромісні рішення.

Сьогодні підтримка повинна надходити від тих, хто позаду і в безпеці, а не від тих, хто в небезпеці і воює. Людині попереду не буде легше, тому що ви її боїтеся і ридаєте по телефону. Ми повинні покладатися на тих, хто також у безпеці. Різний досвід – різна допомога. Фахівці радять дізнатися у рідних, що вважатиметься для них підтримкою. Наприклад, ви можете домовитися дзвонити кожен день, говорити про своїх дітей і близьких, говорити про свої почуття або мрії про майбутнє і т.д.

Комунікаційні технології, медіація та консультування відіграють ключову роль у вирішенні повоєнних сімейних проблем. Використання цих комунікаційних технологій (Взаємодія і спілкування, Вирішення конфліктів, Емоційна підтримка, Адаптація до змін) в сімейному середовищі сприяє покращенню якості взаємодії, розв'язанню конфліктів, та успішній адаптації до змін, що сприяє зміцненню сімейних відносин та забезпечує загальний благополуччя сім'ї.

Активне слухання, ненасильницьке спілкування, емпатійне слухання та інші технології створюють атмосферу, сприятливу для діалогу та співпраці. Застосування різних підходів, таких як системний, комунікаційний, інтеракційний, психоаналізичний, когнітивно-поведінковий та екологічний, дозволяє комплексно зрозуміти динаміку стосунків у родині та розробити ефективні стратегії підтримки. Такий міждисциплінарний підхід спрямований допомогти конструктивно оцінювати та вирішувати проблеми, з якими стикаються сім’ї, забезпечуючи комплексне та багатогранне бачення ситуації. Тому інтеграція комунікаційних технологій у процес медіації та сімейного консультування є надзвичайно важливою для збереження та зміцнення сімейних стосунків у післявоєнний період. Це спрямовано на формування усвідомлення довгострокового щастя та стабільності сімей, а також відновленню суспільства в цілому. Надання доступу до цих технологій та навичок є важливим завданням для фахівців, які працюють у сфері сімейного консультування та медіації,

оскільки це значно підвищує ефективність їхньої роботи та позитивно впливає на сімейне щастя.

Резильєнтність сім'ї як системи соціальних відносин в умовах війни визначається як показник стресостійкості та толерантності, що включає в себе розвиток і підтримку соціальних контактів, які допомагають долати негативні наслідки стресу. На формування сімейних відносин впливають такі чинники, як: війна, стреси, економічна нестабільність.

Резельєтність як вплив на сімейну гармонію. Вплив на людину загрозливих або стресових умов і здатності людини або сім'ї нормально функціонувати. Концепція сімейної стабільності як системи соціальних відносин в умовах війни. Стійкість сім'ї означає здатність сім'ї адаптуватися, виживати і навіть процвітати в умовах стресових факторів і травматичних подій, таких як війна.

Основними ризиками для подальшого розвитку української сім'ї є:

- Деформація демографічних структур

- Збільшення кількості сімей, де дітей виховують не батьки, а інші родичі, опікуни або сиротинець (через смерть, участь у конфліктах, важке поранення або депортація).

- однодітності сім'ї [58].

Медіація розглядається як метод вирішення вирішенні сімейних проблем практичне застосування, як допомога посередника може допомогти сім'ям.

Для сімейної медіації вкрай важливо розуміти комунікаційні технології. Комунікаційні технології – цілеспрямована діяльність, спрямована на організацію комунікаційного простору, по-різному відображаючи оцінки, судження, емоції, форми соціальної взаємодії за допомогою засобів і механізмів комунікації. Медіатор та консультант повинні володіти цими знаннями, щоб вирішити конфлікт пари, знайти латентні конфлікти, створити позитивну комунікацію між сім'єю. Важливим моментом є щоб сім'я мала довіру та бачила що дійсно посередник тримає нейтралітет, не підтримує жодну сторону конфліктуючих, а сконцентрований на допомозі вирішення конфлікту.

РОЗДІЛ 3
ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ МЕДІАЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ

3.1. Обґрунтування соціологічного дослідження розвитку сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні

Глибинне дослідницьке інтерв'ю, тип взаємодії між дослідником і суб'єктом дослідження, заснований на розмові, але професійній розмові (з визначеною структурою та метою) для дослідження, опису та інтерпретації значень, явищ, моделей.

Ми обрали якісне дослідження структурованого глибинного інтерв'ю за деякими причинами. А саме, по-перше, глибинне інтерв'ю спрямовано на з'ясування обґрунтування саме респондентом своєї відповіді на запитання і дослідник має можливість уточнити мотивацію, інтереси, потреби та інше, що має «глибину» обґрунтування.

По-друге, кількісний аналіз ми не використовували, оскільки нас цікавило не масовий розподіл думок респондентів за обраною дослідником моделлю, а саме перевірка моделі, яка запропонована у другому розділі.

По-третє, глибинне інтерв'ю дозволяє уточнювати питаннями нюанси та деталі, як дослідник, який не знаходиться в колі таких проблем, може не знати, наприклад, як сприймають методи консультування та медіації.

Дослідник створює ситуацію спілкування та контролює її. Визначає тему та керує розмовою так, щоб співрозмовник відповідав на поставлені запитання або сам коментував тему, яка цікавить дослідника.

Глибинні інтерв'ю: критерії якості

1. Природні, розгорнуті, конкретні відповіді на тему
2. Короткі запитання та довгі відповіді
3. Значення відповідей чітке, чітке пояснення, чіткість співрозмовника
4. Автономне інтерв'ю з розповіддю, як якісний фільм, в якому ви розумієте зміст

5. Автентичність ви отримали точні відповіді на питання, які поставили, задані напочатку дослідження (відповідає дослідницькому завданню)

Інтерв'юери мають більше можливостей ставити додаткові запитання, шукати інформацію та повертатися до основних питань після інтерв'ю, щоб краще зрозуміти ставлення, пізнання, мотивацію тощо. Найголовніше що за допомогою інтерв'ю можна краще проаналізувати результат дослідження. Можна зрозуміти по емоціям респондентів які питання для них гострі, а на які питання можуть говорити легко. Тим самим не приємне питання інтерпретувати по іншому. Також при глибинному інтерв'ю, зрозуміло краще респондентами, чи зрозуміло йому питання, чи знає дану тематику.

Для дослідження ми сформували програму, методологічну та методичну частину, інтерпретаці., гайд та операціоналізацію (Додаток А, Додаток Б, Додаток Г).

В гайді ми виділила шість блоків:

1 Вступ, 2 Розігрів: визначення сімейних проблем у довоєнний час. Як ви вирішували сімейні проблеми у той час. 3 Зміни сімейних проблем у воєнний час. 4 Обізнаність та особистий досвід психологічного консультування та медіації. 5 Як мають вирішуватися сімейні проблеми у післявоєнній Україні. 6 Чи потрібно медіація та консультування.

Дані блоки допоможуть розкрити актуальність і обізнаність людей. Також дізнатися відношення людей до консультування та медіації, яким способом люди вирішують конфлікти.

Мета дослідження визначити розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні. Чи знають люди про даних спеціалістів, чи готові вони звернутися до них, як люди вирішують конфлікти.

Об'єктом дослідження сімейна медіація та консультування

Предмет сімейні проблеми у повоєнній України та їх вирішення

Проблема, як саме люди вирішують сімейні проблеми, наскільки розвинена медіація і консультування у повоєнній Україні

З метою перевірки нашої гіпотези, ми провели емпіричне дослідження, глибинне інтерв'ю, яке складалося з шести етапів:

1. Визначення проблеми
2. Формування проблеми дослідження
3. Розроблення соціологічної програми
4. Проведення глибинного інтерв'ю
5. Аналіз результатів
6. Підготовка рекомендацій

В операціоналізації ми визначили в яких випадках, які варіанти відповіді можуть надати респонденти (Додаток А). Визначили основні напрями: медіація консультування, сімейні проблеми. Визначили, які варіанти відповіді можуть надати респонденти.

3.2 Результати соціологічного дослідження сімейної медіації і консультування у повоєнній Україні

Для свого інтерв'ю я обрала респондентів від 17- 60 років. Вибірка складалась з 10 людей. Всі респонденти проживають у м. Запоріжжя. Всі респонденти були з повних сімей, декілька людей були з сімей військовослужбовців, за кордоном нікого немає з респондентів, переміщених з окупованих територій теж.

За результатами мого дослідження, можна визначити, що розвиток медіації та консультування тільки набирає популярності. Здебільшого тільки чули про це на телебаченні. Звернення до консультування і медіації є певний сором, так як вважається у суспільстві що ти «маєш проблеми із головою» тому тобі потрібен фахівець. Прирівнюються до психіатрів які лікують психічні хвороби. Це все тому що, люди детально не знають що це таке, мають думку що краще вирішувати свої проблеми самим або отримати підтримку від друзів, близьких.

Найголовніша цінність при створенні сім'ї це для всіх респондентів була довіра. Довіра між партнерами вважається найголовніше, любов іде на другий план після довіри. Партнери хочуть почувати себе як одне ціле, щоб не боятися

зради, що можна покластись на партнера. Хочуть бути впевненими у своєму партнеру.

Проблеми які найчастіше озвучували респонденти це фінансові та проблеми з комунікацією, не могли знайти спільну мову з якихось питань. Непорозуміння ще вирішувалось, але фінансові проблеми так і залишаються, це найчастіше призводить до сварок. Пряма цитата: Ан., 51, м.Запоріжжя відповідав «Це фінансове… Плюс ще пов'язано з алкоголізмом, наркоманією. Бо якщо так, в основному, навіть за розмовами, за цими самими, і навіть за ЗМІ показують.» Тривожна ситуація в країні турбую людей, впиває на їх емоційний стан. Бояться за членів родин, за їх життя, за питань мобілізації, за стан своїх близьких. Всі хочуть бути живими та здоровими, щоб їх сім'ї були щасливими. Люди не впевнені, що буде завтра. Пряма цитата: Інн., 47, м. Запоріжжя відповіла «У мене теж зараз племінник на війну пішов. Ось теж переживаю. Переживаю, щоб він прийшов, все було добре. Якийсь страх. Переживаю за сина, щоб він теж вчився, щоб нічого не сталося.» Тому не знають чи потрібно щось купляти чи відкладати гроші, чи потрібно планувати щось. Ця невизначеність людей бентежить. Тому більшість людей стали тривожними або агресивними, більше емоційними. Слабка економіка країни, війна дуже втомлюють людей. Люди хочуть відпочинку, хочуть позитивних емоцій.

У чотирьох респондентів прозвучала проблема з алкогольною залежністю. У трьох ця проблема була у сім'ї у одного у знайомих. Ця проблема надзвичайно складна, бо людина яка вживає алкоголь проблеми в цьому не вбачає, вона робить і ускладнює життя іншим. Пряма цитати: А., 17, м. Запоріжжя відповіла «Алкоголізм, насилля, образи. Тому що це спостерігалось у своїх знайомих.» Боротися з цією проблемою це довготривалий, дуже складний процес. У двох респондентів проблема не вирішилась.

Проблема непорозуміння між старшим поколінням, а саме із батьками. Батьки не розуміють особисті кордони своїх дітей. Прямі цитата: А., 17, м. Запоріжжя відповіла «Сварки та непорозуміння… Нерозуміння один одного.». С. Л., 24, м. Запоріжжя відповів «Взаєморозуміння, опіка, плюс дуже рідко це довіра.»

Я бачив це на прикладі двох родин друзів, один брат старший один молодший, до однієї дитини ставилися лояльніше, а до іншої навпаки.»

Що їх діти вже дорослі, можуть нав'язувати свою думку навіть, якщо ця думка не подобається дітям. Батьки можуть образитись на те що їх доросла дитина їх не слухає, вони проявляють турботу і вони «старші і в них є досвід». Їх діти хочуть приймати рішення самостійно. Тому виникають конфлікти.

Чоловіки підтримуються думки що фахівці не потрібні для них, їм не потрібна допомога і здебільшого у них все добре. Жінки б згодились спробувати піти на сеанси. Дізнатися варіанти вирішення сімейних проблем. Пряма цитата: С. С., 60, м. Запоріжжя «Ні, не люблю виносити як кажуть. Не люблю показувати на показ. як усі люди. Ні, просто не люблю цього. Конфіденційно щоб все було це те, що відбувається говорити про це. А сказане… вже не конфіденційно. Те, що відбувається насправді.»

Аналізуючи відповіді на інтерв'ю можна зрозуміти що відкрито респондентам важко говорити про сімейні проблеми, це пов'язано зі страхом думки оточуючих. Визнавати що є проблеми або говорити про це відкрито, більшість не хоче, максимально коректно намагаються відповідати. Чим більше по часу проходить інтерв'ю тим більше відкрито починають говорити про сімейні проблеми, які були і які з'явилися під час війни.

Старше покоління більше звертає увагу на фінансові проблеми. З роками своїх партнерів знаєш достатньо і підлаштовуєшся під характер, тому серйозних суперечок не виникає. Найстрашніше це залежність від алкоголю, по кількістю відповідей. У кого є знайомі або самі стикалися з даною проблемою, в даному випадку тут важко вирішувати і якось домовлятися.

На питання як вирішуєте свої непорозуміння у сім'ї респонденти відповідали що розмовляють, говорять про свої почуття, намагаються знайти способи вирішення. Війна не змінила способи вирішення конфлікту. Під час війни сім'ї стали більш об'єднані з'явилась тривога за життя своїх близьких. Страх за своїх рідних, піклуватися та проявляти турботу менше стали звертатись

на побутові дрібниці. Людям хочеться миру та відпочинку, під час війни немає відпочинку всі зануренні у воєнний стан та у роботу.

Проблема впливу стану країни на емоційну поведінку на стосунки була у всіх респондентів. У мирний час найчастіше проблеми були побутового характеру. Могли зануритись у міркуванні про відносинами. Під час війни питання стоїть як зберегти своє життя і питання виживання. Люди емоційно виснажені та фізично. У мирний час була можливість поїхати відпочити, зняти стрес, більше знайти позитивних емоцій, відволіктися від проблем. Під час війни, новини, вибухи, негативні звістки від знайомих, втрати все це впливає на емоційне вигорання та швидку втому. Більшість людей адаптувалися, але це все звісно відобразилось на ментальному здоров'ї. До побутових проблем додалися ще страх за життя і невизначеність.

Проблема фахівців, двоє респондентів мали досвід з консультуванням. Консультування не дали якісного результату. В (Ю., 52, м. Запоріжжя) одному випадку консультант зміг заспокоїти дружину, але допомогти подолати алкогольну залежність чоловіка не зміг. В іншому (Є., 27, м. Запоріжжя) випадку, психолог від навчального закладу, байдуже ставиться до своєї роботи. Під час сеансу не встановлював зв'язок, ніяк не взаємодіяла, та не як не допомогла. Людина просто отримую зарплату і байдуже ставиться до своїх робочих обов'язків. Вона робила вигляд що працює. Після таких випадків знижується довіра до фахівців. Серед респондентів присутня суб'єктивна думка, що в Україні немає кваліфікованих фахівців.

Основними запитами Є., 27, м. Запоріжжя Ю.,52, м. Запоріжжя А.,17, м. Запоріжжя Інн., 47, м. Запоріжжя Кр., 24, м. Запоріжжя Г., 59, м. Запоріжжя Ан., 51 м. Запоріжжя Ів., 39, м. Запоріжжя С.С., 60, м. Запоріжжя С. Л., 24, м. Запоріжжя, були респондентів, популяризація посередників та консультантів. Особливо молодь, шукає варіанти вирішення проблем. Поширення спеціалістів, вважають необхідним. Старшого покоління присутня думка звертатися в критичних ситуаціях, та також вважають що необхідно розповсюджувати інформацію про медіаторів та консультантів. Вважають, що це особливо важливо

для молодого покоління. Хоча вони не готові подавати заявки, але всі погоджуються, що необхідно розвивати ці сфери, які допоможуть підростаючому поколінню створити гармонійні стосунки. Головне, щоб було достатньо кваліфікованих спеціалістів. Довіра до експертів – це важливо, головне, щоб експерти любили та віддавалися своїй справі.

Всі респонденти зауважили, що потрібно розвивати сімейну медіацію та консультування, так як це необхідно для України зараз, та особливо у майбутньому. Стосунки сімей погіршуються із-за стресів, економічної нестабільності. А саме розвиток цих направлень врятує багато родин.

Основними проблемами респондентів виявилось: фінансові проблеми, проблеми, непорозуміння між старшим поколінням, побутові конфлікти. Молодь прагне знайти вирішення цієї проблеми, а саме як правильно відстоювати особисті кордони, тому розвиток медіації та консультування їм цікавий. Старше покоління більше прагне розібратися зі своїми фінансовими проблемами та побутовими. Респонденти Г., 59, м. Запоріжжя Ів., 39, м. Запоріжжя, Інн. 39, м. Запоріжжя втомилися від впливу війни. Втомились від стану невизначеності що буде далі у майбутньому. Важко будувати плани на майбутнє. Проблема впливу стану країни на емоційну поведінку на стосунки була у всіх респондентів. Респонденти Г.,59, м. Запоріжжя Ю., 52., м. Запоріжжя зазначили, що вони адаптувалися до стану війни, але з’явилися симптому тривожності, пригніченості та виріс рівень стресу, це все впливає на емоційний стан та відносини.

Методами, якими можна розвинути і поширити в суспільство сімейну медіацію та консультування, вважають соціальні мережі, телебачення, радіо. Також щоб вищі навчальних закладів, випускали кваліфікованих спеціалістів.

Запитами респондентів Є., 27, м. Запоріжжя Ю.,52, м. Запоріжжя А.,17, м. Запоріжжя Інн., 47, м. Запоріжжя Кр., 24, м. Запоріжжя Г., 59, м. Запоріжжя Ан., 51 м. Запоріжжя Ів., 39, м. Запоріжжя С.С., 60, м. Запоріжжя С. Л., 24, м. Запоріжжя свідчать, про потребу у розвитку сімейної медіації та консультування. Побажання респондентів, поширювати, та дізнатися більше про інформацію

напрями медіації та консультування. Вдосконалювати та розвивати методи та технології фахівців. Більше висвітлювати ці напрями в соціальних мережах, телебаченні, радіо. Щоб дані спеціалісти працювали в благодійних фондах, щоб допомогли особливо сім'ям військово службовцям та іншим.

3.3. Напрями вдосконалення сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні

Ворожнеча може спричинити серйозні стресові та травматичні події для членів родини. Люди, залучені в сімейні конфлікти, можуть відчувати психологічні труднощі, що ускладнює процес вирішення конфліктів між не тільки з юридичної точки зору, а й з точки зору психології. Ось чому в цьому розділі ми розглянемо, наскільки ефективним є це використання альтернативного методу вирішення конфлікту, такого як посередництво в сімейному конфлікті, як з точки зору економії часу та ресурсів відповідно до процедур, так і з точки зору збереження стосунків між членами сім'ї та зцілення сім'ї під час воєнний час і після війни.

Під час війни сімейна динаміка зазнає значного тиску, що може спричинити конфлікт між членами однієї родини. Стрес, обмежені ресурси та загрози безпеці можуть призвести до погіршення міжособистісних стосунків і викликати конфлікти, які вимагають ефективних рішень.

В умовах внутрішнього воєнного стану та поглиблення кризи у приватних правовідносинах правильно проведена медіація може відігравати ключову роль у вирішенні сімейних конфліктів, зокрема може бути: швидко вирішувати конфлікти та зменшувати напругу. Воєнний стан може призвести до посилення конфліктів у родині через стрес, економічні труднощі та загрози безпеці. Сімейна медіація створює безпечне середовище для обговорення проблем, висловлення занепокоєння та пошуку конструктивних рішень.

Згідно із нашим дослідженням більшість респондентів не знає про методи консультування та медіацію. Для старшого покоління важко звертатися до фахівців, бо в їх менталітеті неприйнятно звертатися до фахівців, потрібно

вирішувати все самим. Стоїть як би мовити бар'єр розповідати чужим людям про проблеми. На це впливають думки оточуючих, сором що вони дорослі люди не знають як вирішити свої проблемами, недовіра до фахівців, незнання куди звертатися.

Після проведення інтерв'ю всі респонденти відповіли, що все-таки консультування та медіатори потрібні в українському суспільстві. Здебільшого знали про психологічні консультації, бо це більше популярне бачили по телебаченню, чули досвід у своїх друзів що мали досвід. Детально не знають, про те, як проходить процес надання допомоги цими фахівцями. Здебільшого знають образно, те що бачили по телебаченню або у соціальних мережах. На питання чи потрібно популяризувати, відповідали що так, це необхідно для майбутнього нашої держави. Після війни багатьом сім'ям буде важко самостійно вирішувати свої сімейні проблеми. Потрібні спеціалісти, які можуть підказати, як краще допомогти, як правильно створювати здорову комунікацію між членами родини. Необхідно, щоб люди розуміли що таке медіація, а що таке психологічна (сімейна) консультація, в чому їх різниця. За результатами нашого інтерв'ю визначили, що про медіацію люди чують вперше. Вона не популярна серед населення. Люди не знають про цих фахівців, як проходить процес переговорів, в чому сутність цих технологій, як це виглядає та основна мета. Не знають про цих фахівців бо в нас не розвинений даний напрямок, не надавали цій професії розголосу.

Респонденти відповідали Є., 27, м. Запоріжжя Ю.,52, м. Запоріжжя А.,17, м. Запоріжжя Інн., 47, м. Запоріжжя Кр., 24, м. Запоріжжя Г., 59, м. Запоріжжя Ан., 51 м. Запоріжжя Ів., 39, м. Запоріжжя С.С., 60, м. Запоріжжя С. Л., 24, м. Запоріжжя, що було б добре популяризувати даних фахівців. Старше покоління обирало напрям популяризації через телебачення та інтернет. Молодь радіо, соціальні мережі. Середніх літ через інтернет та телебачення. Також звучали варіанти, про те що потрібно навчати більше таких фахівців, щоб люди могли радити іншим звертатися до них. Вбачаю, що розвитку медіації є майбутнє, це юний напрям, але скоро він буде популярний в Україні. В умовах воєнного стану

важливо мати дієві інструменти вирішення сімейних конфліктів і збереження сімейної стабільності. Сімейна медіація, заснована на принципах добровільності, нейтральності та конфіденційності, може слугувати інструментом, який сприяє покращенню сімейних стосунків і підтримує учасників конфлікту у складних життєвих обставинах. Рекомендації, наведені в цій статті, можуть сприяти підвищенню ефективності роботи з примирення сімей в умовах воєнного стану та підтримки сімей, які постраждали внаслідок воєнних подій.

Як бачимо, питання застосування медіації у випадках домашнього насильства залишається відкритим і немає єдиної думки щодо того, як повинні діяти медіатори при виявленні ознак насильства щодо одного з підрозділів. У таких випадках необхідно оцінювати кожен випадок окремо та обговорювати зі сторонами подальші кроки щодо вирішення конфлікту. Медіатор повинен показати потерпілій стороні всі можливі шляхи для майбутніх дій і підкреслити, які структури та проблеми можна вирішити, якщо насильство повториться.

Сімейні стосунки складні, як з точки зору дисципліни, так і емоційної складової. Вирішення конфліктів і спорів, що виникають із сімейних правовідносин, є багатогранним процесом, всі аспекти якого не можуть бути враховані суддею при розгляді справи.

Використання медіації для вирішення сімейних конфліктів не обмежується лише особистими та емоційними аспектами. Глибша інтеграція медіації в правову систему України дозволить зменшити навантаження на суди та заощадити ресурси як для сторін спору, так і загалом для ресурсів судової системи. Враховуючи перелічені характеристики, справедливо вважати медіацію найефективнішим методом вирішення конфліктів та сварок у сім'ї.

Сімейну медіацію в Україні здійснюють Міністерство юстиції України, суди, центри безоплатної правової допомоги, Національна асоціація адвокатів України, а також громадські та «просвітницькі» організації.

Реалізація повинна здійснюватися на основі відповідної правової бази, яка регулює процедури медіації, права та обов'язки медіаторів, а також вимоги до їх підготовки.

Втілення сімейної медіації в Україні повинна здійснюватися центральними органи влади.

Міністерство юстиції бере участь у розробці нормативних документів та законодавчих ініціатив, що регулюють примирні процедури, а також координує діяльність центрів безоплатної правової допомоги, де можна скористатися послугами медіатора.

Запроваджувати сімейну медіацію на місцевому рівні повинна здійснюватися обласні (ОВА) та районні (РДА), зокрема служби соціального захисту населення та служби у справах дітей.

Органи соціального захисту населення повинні брати участь в організації та підтримці центрів соціальних служб, які надають послуги посередництва сім'ям, які опинилися в кризових ситуаціях.

Здійснення сімейної медіації на рівні місцевого самоврядування повинно здійснюватися виконавчим комітетом місцевої ради.

Служба соціального захисту населення повинна організовувати послуги посередництва для соціально незахищених сімей.

Громадські об'єднання повинні впроваджувати сімейну медіацію через організації, що спеціалізуються на правовій допомозі, соціальному захисті та підтримці сім'ї.

Освітні заклади впроваджують сімейну медіацію через навчальні програми для підготовки майбутніх медіаторів, включаючи спеціалізовані курси та тренінги для студентів юридичних, соціальних та психологічних факультетів. Вони організовують просвітницькі заходи, семінари та конференції, де обговорюються питання медіації та її переваги. А саме такі заклади: Національний університет «Києво-Могилянська академія» (м. Київ) «Медіація та управління конфліктами», Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого (м. Харків). Базова підготовка та спеціалізована підготовка медіаторів, тренінги професійної майстерності. «Центр медіації Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

Одеська обласна група медіації (м. Одеса) Київський філіал ООГМ (м. Київ). Базова підготовка медіаторів, спеціалізована підготовка медіаторів, шкільна медіація, медіація ровесників, підготовка фасилітаторів групових рішень, діагностика конфліктів, медіація в кримінальному процесі.

Запорізький національний університет (м. Запоріжжя). Соціологія (Соціологія медіації і кримінології). Відкрили нову спеціальність. Навчають технологіям комунікації. Базова підготовка медіаторів.

Чим більше заклади освіти будуть впроваджувати медіацію як спеціальність, тим більше людей будуть знати куди можна звернутися, щоб вирішити проблеми.

ВИСНОВКИ

Поняття «сімейна медіація» – це незалежний, неформальний і добровільний метод вирішення спорів шляхом переговорів за участю одного або кількох медіаторів для досягнення взаємоприйнятного вирішення сімейних конфліктів. Сімейна медіація використовується як метод позасудового вирішення сімейних конфліктів до суду, а також у процесі судового контролю за розглядом справи та на стадії виконання судових рішень. Також поняття «Сімейне консультування» – це короткостроковий процес, який допомагає та підтримує сім'ї у вирішенні реальних і уявних проблем, які нещодавно виникли.

Генез соціального осмислення сімейної медіації та консультування в Україні. Автор Н. Мазаракі у монографії висвітлив теоретико-правові підходи до визначення поняття, сутності та місця медіації у правовій системі держави як методу. М. Лепський розглянув такі аспекти як миротворення в умовах гібридної війни, «Програма підготовки медіаторів у складних переговорах «Голографічна Медіація Winner 1.0», ауковий твір № 75208 "Ділова гра-суддівство у підготовці медіаторів у складних парних переговорах «Діалогічна комунікація.

М. Лепський визначає основні етапи у 5 стадіях (морфологічній, функціональній, генетичній, соціально-технологічній, перспективний) системного дослідження в соціології.

Першим кроком є визначення основного складу суспільного процесу за критерієм повноти. Це включає визначення основних типів соціальних систем: сім'я індивід, організації, соціальні інститути, локальні спільноти та світові спільноти. Ці елементи аналізуються в їхньому логічному порядку взаємодії в просторі та часі, а також у політичних подіях, кризових і інших соціальних впливів на сім'ю. Важливо відзначити, що під час великого стресу, як і у випадку війни, основні елементи системи спрощуються.

Другим кроком є визначення складу компонентів суспільного процесу. Він визначає встановлені комбінації елементів або підсистем, таких як установи та організації, наука та освіта, норми та правила, комунікація, бізнес та зміни та

соціальна безпека. Важливо оцінити потенціал цих підсистем, щоб зрозуміти їхній вплив на процес розробки політики.

Третій етап розглядає тематичні аспекти системи та визначає «структурний профіль» і взаємозв'язки елементів і компонентів у структурі конкретного суспільства. Даний етап допомагає аналізувати масштаб та рівні процеси, допомагає визначити переваг зовнішніх та внутрішніх процесів та впливів соціальних процесів.

Четвертий етап системного аналізу досліджує фундаментальні основи системи, розкриваючи її внутрішнє функціонування та механізми взаємодії її елементів. Основна увага приділяється дослідженню функціональних властивостей підсистем, таких як нормальна, гіпофункція або гіперфункція.

П'ятий етап присвячений вивченню зовнішнього середовища системи та її взаємодії з ним. Аналізуються інтегративні протиріччя між соціальними більшістю та соціальною цілісністю, між громадянським суспільством і державою, між управлінням і самоорганізацією.

Шостий етап складається з генетичного дослідження походження системи, процесів формування та розвитку, що призводять до її поточного стану. Це дозволяє зрозуміти історичні передумови та розвиток системи.

Сьомий етап – прогнозування, що стосується розгляду перспектив подальшого розвитку системи. За допомогою методів прогнозування та стратегічного планування визначаються можливі сценарії майбутнього розвитку системи.

Восьмий етап має соціотехнічний характер і стосується об'єктивації діяльності суб'єкта. Після визначення пошуково-регуляторних прогнозів аналізуються альтернативи розвитку системи під впливом діяльності соціальних суб'єктів та виконуються альтернативні сценарії.

Дев'ятий етап визначається як міжсуб'єктна взаємодія в об'єднанні процесів управління та самоорганізації. Тематичні орієнтації розглядаються в контексті конкуренції та єдності, новаторства та опору, конфлікту та єдності.

Резильєнтність сім’ї як система соціальних відносин в умовах війни, широко використовується в психології, медицині та соціальних науках і використовується у зв'язку з питаннями про вплив на людину несприятливих обставин. Найбільш поширене та популярне визначення стійкості у світовому науковому співтоваристві – це процес позитивної адаптації перед обличчям катастрофи, травми, трагедії чи сильного стресу, затвердженого Американською психологічною асоціацією.

Зміст комунікаційних технологій в широкому розумінні – це низка дій, спрямованих на створення та поширення інформації з метою впливу на певну цільову аудиторію. Для них характерна систематичність, плановість і послідовність процедур і заходів. Вивчення комунікаційних технологій та їхньої ролі у формуванні сучасної соціальної реальності базується на глибокому аналізі багатьох різних аспектів, включаючи політику, творчість, інформацію, освіту та мережеву мережу. Характеристикою цього виду технологій є те, що вони здійснюються через спілкування і завдяки цьому: і через їх типологічні характеристики можуть використовуватися різні види спілкування – міжособистісні, групові, масові, соціальні.

Комунікативні технології орієнтовані на кооперацію, компроміс, уникнення конфліктів і конкуренцію, а тактики включають роз'яснення, уточнення, узгодження та рефреймінг. У сімейній медіації ці технології допомагають вирішувати конфлікти, покращувати взаєморозуміння та відновлювати гармонійні стосунки. Медіатор використовує активне слухання та емпатію для створення довірливої атмосфери, звертає увагу на невербальні сигнали для кращого розуміння емоційного стану учасників, застосовує перефразування та резюмування для забезпечення правильного розуміння і структурування обговорення.

Для свого дослідження ми сформували програму, методологічну та методичну частину, інтерпретація, гайд та операціоналізацію Дані блоки допоможуть розкрити актуальність і обізнаність людей. Також дізнатися відношення людей до консультування та медіації, яким способом люди

вирішують конфлікти. Мета дослідження визначити розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні. Чи знають люди про даних спеціалістів, чи готові вони звернутися до них, як люди вирішують конфлікти. Об’єктом дослідження сімейна медіація та консультування Предмет сімейні проблеми у повоєнній України та їх вирішення.

За результатами нашого дослідження, можна визначити, що розвиток медіації та консультування тільки набирає популярності. Здебільшого тільки чули про це на телебаченні. Звернення до консультування і медіації є певний сором, так як вважається у суспільстві що ти «маєш проблеми із головою» тому тобі потрібен фахівець. Найголовніша цінність при створенні сім’ї це для всіх респондентів була довіра. Проблеми які найчастіше озвучували респонденти це фінансові та проблеми з комунікацією, не могли знайти спільну мову з якихось питань. Старше покоління більше звертає увагу на фінансові проблеми. На питання як вирішуєте свої непорозуміння у сім’ї респонденти відповідали що розмовляють, говорять про свої почуття, намагаються знайти способи вирішення. Війна не змінила способи вирішення конфлікту. Проблема впливу стану країни на емоційну поведінку на стосунки була у всіх респондентів. У мирний час найчастіше проблеми були побутового характеру. Могли зануритись у міркуванні про відносинами. Під час війни питання стоїть як зберегти своє життя і питання виживання. Люди емоційно виснажені та фізично.

Реалізація вдосконалення сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні повинна здійснюватися на основі відповідної правової бази, яка регулює процедури медіації, права та обов’язки медіаторів, а також вимоги до їх підготовки. Втілення сімейної медіації в Україні повинна здійснюватися центральними органи влади, зокрема Міністерство юстиції України та Міністерство соціальної політики України. Запроваджувати сімейну медіацію на місцевому рівні повинна здійснюватися обласні (ОВА) та районні (РДА), зокрема служби соціального захисту населення та служби у справах дітей. Органи соціального захисту населення повинні брати участь в організації та підтримці центрів соціальних служб, які надають послуги посередництва сім'ям,

які опинилися в кризових ситуаціях. Здійснення сімейної медіації на рівні місцевого самоврядування повинно здійснюватися виконавчим комітетом місцевої ради. Та також запроваджувати сімейну медіацію на місцевому рівні повинна здійснюватися обласні (ОВА) та районні (РДА), зокрема служби соціального захисту населення та служби у справах дітей. Органи соціального захисту населення повинні брати участь в організації та підтримці центрів соціальних служб, які надають послуги посередництва сім'ям, які опинилися в кризових ситуаціях. Здійснення сімейної медіації на рівні місцевого самоврядування повинно здійснюватися виконавчим комітетом місцевої рад.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Перспективи застосування механізмів заморожування, арешту і конфіскації злочинних активів, механізмів управління конфісковані активи (порівняно-правове дослідження) / Міжнародний навчально-методичний центр фінансового моніторингу. 2014. 520 с. URL : https://www.twirpx.com/file/1727064/ (дата звернення: 04.03.2024).

2. Колеснікова М. В., Шаповалова А. О. Актуальність впровадження інституту медіації в законодавстві України. Правові горизонти. 2017. С. 41–46. URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/57892 (дата звернення: 05.05.2024).

3. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.

4. Головченко А. Роль сімейної медіації в ефективності вирішення сімейних спорів. URL: http://rtpp.com.ua (дата звернення: 20.03.2024).

5. Сімейне консультування як вид психологічної допомоги сім'ї. URL: https://ap.uu.edu.ua/article/305 (дата звернення: 05.05.2024).

6. Даниленко П. Сімейна медіація як альтернатива суду. *Юридична газета.* 17 вересня 2019 року. URL: http://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/simeyna-mediaciya-yak-alternativa-sudu.html (дата звернення: 05.05.2024).

7. Лукашевич М.П. Соціологія сім'ї: теорія і практика : навч. посібник. Київ : ІПК ДСЗУ, 2012. 186 с.

8. Дороніна М. С. Соціологія (візуалізація основних положень) : навчальний посібник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 172 с.

9. Coser L A. The functions of social conflict. Glencoe, IL : Free Press, 1956. 188 p.

10. Копайгора І.І. Історичні передумови виникнення поняття «соціальний конфлікт». *Форум права.* 2007. № 2. С. 79–82.

11. Блінов О. А. Психологічне забезпечення переговорного процесу: навч. посібник. Київ : НАУ, 2013. 255 с.

12. Кокоба А. Майстерність переговорних церемоній: стратегії бізнес-переговорів. *Інвестгазета.* 2016. № 29. С. 56-58.

13. Карпчук Н.П. Вступ до фаху: конспект лекцій. Луцьк, 2019. 163 с.

14. Актуальні проблеми виховання та навчання людей з особливими потребами / За заг. ред. П.М.Таланчука, Г.В. Онкович. Київ : Ун-т "Україна", 2002. С.9-16.

15. Черніков А.З. Інтегративна модель системної сімейної психотерапевтичної діагностики. *Тематичний додаток до журналу "Сімейна психологія та сімейна терапія" за 1997 рік*, 160 с.

16. Лепський М.А. Миротворення як об`єкт агресії інформаційних війн в медіапросторі. *Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі: історико-політологічний дискурс* / За науковою редакцією Г.М. Васильчука, О.М. Маклюк, М.М. Бессонової. Запоріжжя : Інтер-М, 2018. С.57-65.

17. Миротворення в умовках гібридної війни в Україні / за рег. ред. М.А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.

18. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 276 с. ISBN 978-966-629-936-2 DOI: URL: http://doi.org/10.31617/m.knute.2018-1155 (дата звернення: 05.05.2024).

19. Полянська В. Медіація політичних конфліктів як форма гармонізації політичних відносин. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф.Кураса НАН України*. 2014. Вип. 4-5 (72-73) С. 121-129.

20. Роль приватного права України в забезпеченні прав людини : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 29 лист. 2019 р.) / упоряд.: канд. юрид. наук М. П. Юніна. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. – 213 с.

21. Явор О.А. Закономірності розвитку сімейної медіації в зарубіжних країнах та на Україні. URL: https://orcid.org/0000-0002-5461-6498 (дата звернення: 10.05.2024).

22. Явор О.А. Окремі питання становлення інституту сімейної медіації як альтернативного способу вирішення спору в Україні. *ГРААЛЬ НАУКИ*. 2021. № 1. URL: https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.02.2021.024 (дата звернення: 19.05.2024).

23. Folger J. P., Bush R. A. B. The Promise of Mediation: The Transformative Approach to Conflict. Jossey-Bass, 2004. 304 p.

24. Zena D., Zumeta J.D. Styles of Mediation: Facilitative, Evaluative and Transformative Mediation. URL: http://learn2mediate.com/resources/styles-of-mediation (дата звернення: 10.05.2024).

25. Brookes D., Mcdonough I. The Differences between Mediation and Restorative Justice/Practice. URL: https://www.researchgate.net/publication/335704100_The_Differences_between_Mediation_and_Restorative_JusticePractice ().

26. Потапова Н.Д. Медіація як один із способів врегулювання трудових спорів. *Закон та право.* 2014. №8. С. 56-57.

27. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угоду ратифіковано Законом від 16.09.2014 №1678-VII). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 10.05.2024).

28. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації): наказ Міністерства соціальної політики України від 17.08.2016 р. №892. *Офіційний вісник України*. 2016. № 77. Ст. 121.

29. Шмаленко, Ю., Єнін, М., Мельник, Л. Інституціоналізація медіації в Україні: ключові етапи, сучасний стан та перспективи. *Соціологічні студії*, 2023. Вип. 2(23), 6–17. URL: https://doi.org/10.29038/2306-3971-2023-02-11-11 (дата звернення: 10.05.2024).

30. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.

31. Методика та організація наукових досліджень: курс лекцій / Укладачі: С. Е. Важинський, І.А. Чуб, Т.М. Курська. Харків : НУЦЗ України, 2016. 201 с.

32. Лепський М.А. Моделювання у системному дослідженні. *Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook)* / ред. К.Г. Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.

33. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.

34. Кількісна і якісна стратегії соціологічного дослідження. Соціологія: методи прикладних досліджень. URL: http://elbib.in.ua/kilkisna-i-yakisna-strategiyi-sotsiologichnogo-doslidjennya-sotsiologiya-metodi-prikladnih.html (дата звернення: 18.05.2024).

35. Grygorenko Z., Naydonova G. The concept of "resilience": history of formation and approaches to definition. *Public Administration and Law Review*. 2023. Vol. 2. P. 76–88. URL: https://doi.org/10.36690/2674-5216-2023-2-76-88 (дата звернення: 17.05.2024).

36. Кіреєва З.О., Мечникова І.І., Бірон Б.В. Психометричний аналіз адаптованої версії шкали резильєнтності (CD-RISC-10). *Габітус*. 2020. Вип. 14. С. 110–116. URL: https://doi.org/10.32843/2663-5208.2020.14.17 (дата звернення: 18.05.2024).

37. Lee Ji, Nam Suk, Kim A-Reum, Kim Boram, Lee Minyoung, Lee Sang. Resilience: A Meta-Analytic Approach. *Journal of Counseling & Development*. 2013. Vol. 91(3). URL: https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.2013.00095.x (дата звернення: 14.05.2024).

38. Rice V., Liu B. Personal resilience and coping with implications for work. Part I: A review. *Work (Reading, Mass.)*. 2016. Vol. 54(2). P. 325–333. URL: https://doi.org/10.3233/WOR-162300 (дата звернення: 15.05.2024).

39. APA Dictionary of Psychology. Resilience. 2023. URL: https://dictionary.apa.org/resilience (дата звернення: 15.05.2024).

40. Громова В. Поняття «резильєнтність» у психолінгвістиці. *InterConf*. 2021. № 77. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/14905

(дата звернення: 19.05.2024).

41. Лазос Г.П. Резильєнтність: концептуалізація понять, огляд сучасних досліджень. *Актуальні проблеми психології.* Том 3: Консультативна психологія і психотерапія / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2018. Вип. 14. С. 26–64.

42. Столярчук О. А. Психологія сучасної сім'ї : навч.посіб. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с.

43. Демографічна криза в Україні. Проблеми дослідження, витоки, складові, напрями протидії. Київ : Ін-т економіки НАН України, 2001. 560 с.

44. Слюсар Л. І. Шлюб в Україні у демографічному вимірі: історія і сучасність : монографія. Київ : НАН України, Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи., 2021. 180 с.

45. Ukraine: civilian casualty update 16 January 2023. *UN Human Rights office of the high commissioner*. URL: https://www.ohchr.org/en/news/2023/01/ukraine-civilian-casualty-update-16-january-2023 (дата звернення: 16.02.2024).

46. Шосте загальнонаціональне опитування: Адаптація українців до умов війни (березень 2022). Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/shestoy_obschenacionalnyy_opros_adaptaciya_ukraincev_k_usloviyam_voyny_19_marta_2022.html
(дата звернення: 12.02.2024)

47. Пінчук І. Я. Психосоціальні фактори та їх вплив на психічне здоров'я населення України: нові виклики та шляхи їх розв'язання. *Круглий стіл «Внутрішні переселенці в Україні: півроку поневірянь та надії».* URL: http://www.idss.org.ua/stil.html (дата звернення: 12.02.2024).

48. Елла Лібанова — про майбутній бебі-бум, міграцію та вплив війни на комплекс меншовартості. *KP.UA.* URL: https://kp.ua/ua/life/a662465-ella-libanova-pro-majbutnij-bebi-bum-mihratsiju-ta-vpliv-vijni-na-kompleks-menshovartosti (дата звернення: 12.02.2024).

49. Тєлєгіна Д. М., Цимбал А. В., Шевчук О. А. Соціальні аспекти профілактики конфліктів в організації. *Актуальні проблеми економіки та управління.* 2020. URL: http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/194742/194934 (дата звернення: 19.05.2024).

50. Рєзнікова В. Медіація (посередництво) як спосіб вирішення господарських спорів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* 2012. № 90. С. 10-15. URL: http://papers.univ.kiev.ua/1/jurydychni_nauky/artides/ (дата звернення: 20.05.2024).

51. Про альтернативне вирішення спорів. URL: http://ukrmediation.com.ua/ua/about_center/on_alternative_dispute_resolutio (дата звернення: 20.05.2024).

52. Сімейна медіація: зміст, етапи та переваги цього способу вирішення конфліктів. URL: https://ldn.org.ua/consultations/simeyna-mediatsiia-zmist-etapy-ta-perevahy-ts-oho-sposobu-vyrishennia-konfliktiv/ (дата звернення: 20.05.2024).

53. Комунікативні технології інформаційного суспільства : монографія / [А. І. Гусєв, Н. О. Довгань, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, І. В. Петренко] ; за наук. ред. А. І. Гусєва ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 142 с.

54. Gibson, J.L., Ivancevich, J.M., Donnelly Jr, J.H., Kanopaske, R. Organizations: Behavior, Structure, Process. Twelfth Edition. Singapore : McGraw-Hill Education, 2006. 342 p.

55. Природа та аналіз конфлікту. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28538/ (дата звернення: 22.05.2024).

56. Суб'єкти конфлікту (ініціатор, підбурювач, організатор, підбурювач, інші учасники конфлікту). URL: http://um.co.ua/8/8-5/8-58431.html (дата звернення: 21.05.2024).

57. Об’єктивні й суб’єктивні складові конфліктної взаємодії. URL: https://buklib.net/books/22560/ (дата звернення: 21.05.2024).

58. The Ukrainian Family in the Conditions of War. *Demography and Social Economy*, 2 (52), 3-20. URL: https://doi.org/10.15407/dse2023.02.003 (дата звернення: 21.05.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Програма соціологічного дослідження
на тему «Розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні»

І. Методологічна частина

Обґрунтування проблеми дослідження. Проблема дослідження полягає у необхідності вирішення конфліктів та підтримки постраждалих сімей у повоєнний період в Україні. Відсутність ефективних механізмів медіації та консультування може призвести до подальшого збільшення конфліктів, зростання кількості розлучень, соціальної нестабільності та погіршення психологічного стану учасників сімейних конфліктів. До цього долучається вплив воєнного конфлікту на сімейні відносини та психічне здоров'я населення, що підкреслює актуальність дослідження сімейної медіації та консультування як засобів вирішення цих проблем.

Мета цього дослідження було дослідити ефективні методи розвитку сімейної медіації та консультування в післявоєнній Україні. Це дослідження має на меті визначити ключові проблеми, можливості та стратегії впровадження цих заходів для забезпечення соціальної стабільності та підтримки постраждалих сімей.

Об’єктом дослідження є сімейна медіація та консультування як психосоціальна діяльність, спрямована на вирішення конфліктів у сімейному середовищі та підтримку постраждалих сімей у післявоєнний період. Дослідження стосується різних аспектів цих практик, таких як методи, ефективність, вплив на стабільність сім'ї, сприяння соціальній адаптації та психологічному відновленню постраждалих.

Предметом дослідження – процес розвитку сімейної медіації та консультування в умовах повоєнної України, включаючи аналіз чинної нормативно-правової бази, інфраструктури, методики підготовки медіаторів,

соціально-психологічні аспекти підтримки сім'ї, а також дослідження міжнародного досвіду та визначення ефективних стратегій впровадження цих практик.

Завдання дослідження:

1. сімейних проблем довоєнного, воєнного та повоєнного стану сім'ї
2. визначення шляхів розв'язання сімейних проблем – покращенням сімейної комунікації, соціального середовища, соціального та психологічного консультування, медіації
3. визначаємо обізнаність та досвід використання консультування та медіації

Інтерпретація основних понять дослідження:

1. Психологічне консультування – це процес, під час якого кваліфікований психолог допомагає особам або групам вирішувати особисті, емоційні або психологічні проблеми. Цей вид підтримки спрямований на поліпшення емоційного стану, самопізнання та розвиток адаптивних навичок для подолання життєвих труднощів.
2. Сімейна медіація – це процес, у якому незалежний посередник допомагає подружжю або родичам розв'язувати конфлікти та досягати взаємоприйнятних домовленостей. Цей підхід часто використовується у випадках розлучень, розділу майна, визначення місця проживання дітей та інших сімейних питань.
3. Сімейні проблеми – це труднощі та конфлікти, які виникають у сімейних стосунках і впливають на емоційне, психологічне та соціальне благополуччя членів сім'ї. Вони можуть бути викликані різними факторами: труднощами спілкування, фінансовими проблемами, різними підходами до виховання, конфліктами між партнерами, проблемами зі здоров'ям, зовнішніми стресовими ситуаціями. Сімейні проблеми можуть проявлятися у формі суперечок, непорозумінь, емоційної дистанції тощо, але вони також можуть проявлятися у формі більш серйозних криз, які потребують професійного втручання та лікування.

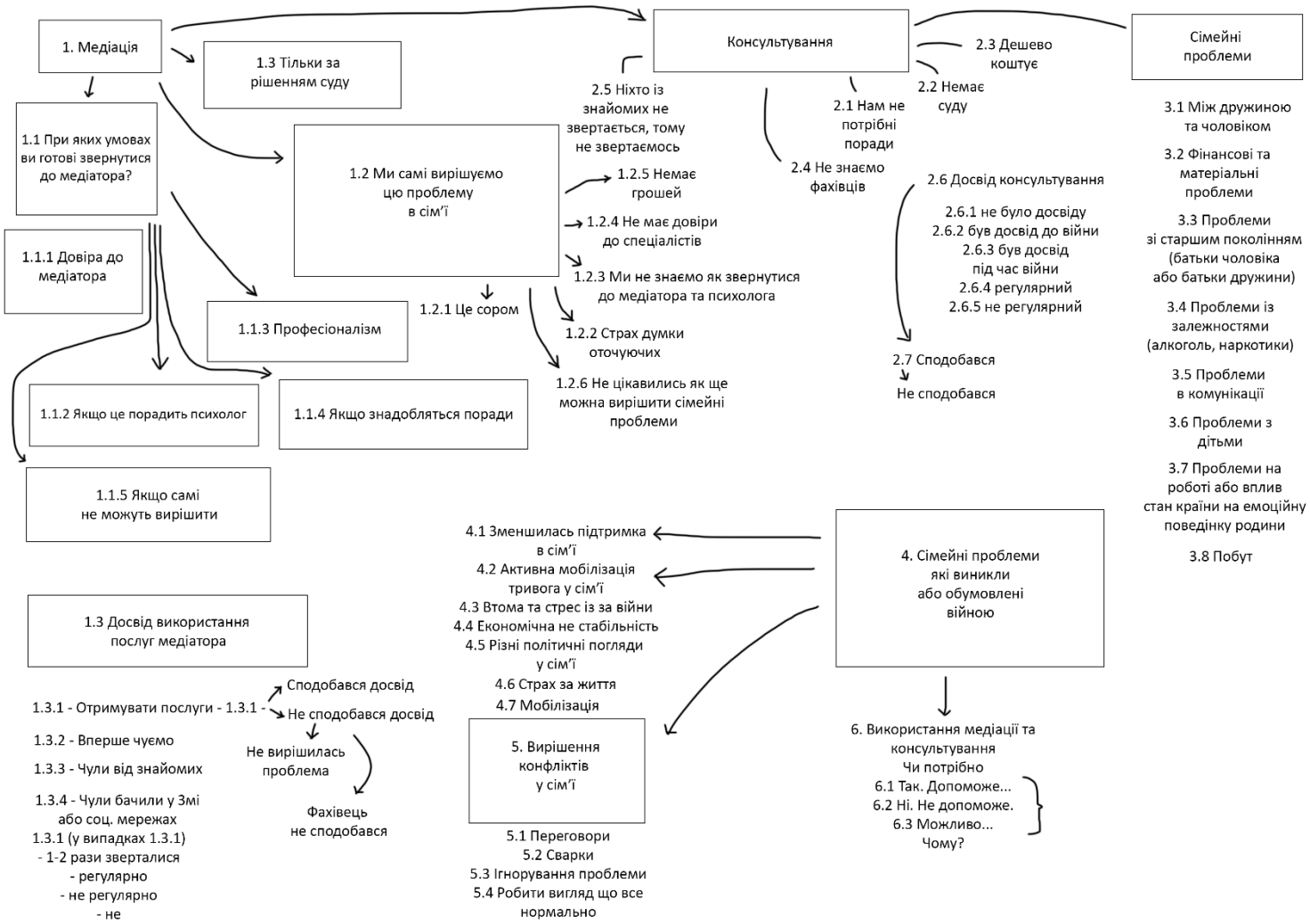
4. Сім’я – це соціальна група, що складається з людей, пов’язаних кров’ю, шлюбом або усиновленням, які живуть разом і підтримують один одного економічно, емоційно та соціально. Сім'я є основним осередком суспільства, що забезпечує фізичну, економічну та емоційну підтримку своїх членів, сприяє вихованню дітей і підтриманню культурних і моральних цінностей.

5. Аб’юз - це модель поведінки, яка передбачає фізичне, емоційне, психологічне, сексуальне чи економічне насильство з метою контролю, залякування, маніпулювання або заподіяння шкоди іншій людині.

6. Комунікація (від лат. communico – спілкуюся з кимось; повідомлення, зв’язок) – термін, що окреслює людську взаємодію у світі.

7. Інституції- це стійкі, цілеспрямовані структури або механізми соціального порядку та співпраці, які впливають на поведінку індивідів і груп у суспільстві. Вони можуть включати офіційні організації, правила, норми та процедури, які регулюють різні аспекти суспільного життя. Інституції включають уряд, економіку, суспільство, культуру тощо.

Операціоналізація

II. Методична частина

Обґрунтування вибіркової сукупності. Вибірка включає чоловіків та жінок у віці від 17 до 60 років, всі з різних сімей, у всіх різні проблеми. Всі сім'ї повноцінні, у когось родичі на війні.

Обґрунтування методу дослідження. Глибинне інтерв'ю є цінним методом дослідження, який використовується для отримання інформації з приводу знань про медіацію та консультування, та можливість дізнатися які сімейні проблеми виникають. Метод є корисним для дослідження складних і делікатних тем,. За допомого глибинного інтерв'ю можливо дізнатися більше про сімейні проблеми, та чи дійсно люди знають про консультування і медіацію, ніж кількісні дані, отримані за допомогою опитувань або тестів. Це пов'язано тим що люди можуть в анкетуванні поставити просто відповідь, що знають не

замислюючись, показати свою обізнаність у питаннях. В анкетуванні людина може просто відповісти що не яких сімейних проблем немає, тому що не буде уточнюючих питань, та немає комунікаційного контакту з інтерв'юером.

Додаток Б

Гайд

для проведення глибинного структурованого інтерв'ю

«Розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні»

Тривалість: до 50 хвилин.

Підсилюємо акцент на сприйнятті нинішньої сімейної комунікації та її відповідності:

- *сімейних проблем довоєнного, воєнного та повоєнного стану сім'ї*

- *визначення шляхів розв'язання сімейних проблем – покращенням сімейної комунікації, соціального середовища, соціального та психологічного консультування, медіації*

- *визначаємо обізнаність та досвід використання консультування та медіації*

ТЕМА	**ПИТАННЯ ДЛЯ ДИСКУСІЇ**
ВСТУП	**5-7 хв.**
Ціль: *Налагодити контакт із респондентами, обговорити рамки інтерв'ю та ознайомити їх із правилами подальшої роботи.*	Привітатися, Предмет обговорення: можливості використання сімейного консультування та медіації у післявоєнній Україні;. Знайомство. Подання модератора (назвати своє Ім'я та Прізвище, студент якого курсу та спеціальності,, для чого призначене дослідження, як будуть використовуватися результати дослідження, вік, рід занять, місце роботи, сімейний стан, хобі) Подання учасника (запитати Ім'я, Прізвище, вік, рід занять, місце роботи, сімейний стан, скільки років в шлюбі, скільки дітей, живуть самі чи з батьками чоловіка або дружини, хобі.). Правила проведення інтерв'ю: Відкрито висловлювати свою думку, доводити її. Немає неправильних відповідей. Немає неважливих думок. Ми поважаємо Вашу думку, це дуже важливо для визначення цієї теми у повоєнній Україні. Висловлюйте емоції, говоріть від щирого серця. Підходьте до теми сміливо та відкрито.. Ми іноді будемо уточнювати питаннями Вашу думку та не будемо перебивати (разом з тим будемо дотримуватися відведеного часу на нашу зустріч).

	Результати інтерв'ю будуть використовуватися у закодованому вигляді та узагальнено відносно нашої теми.
2. РОЗІГРІВ: ВИЗНАЧЕННЯ СІМЕЙНИХ ПРОБЛЕМ у ДОВОЄННИЙ ЧАС. ЯК ВИ ВИРІШУВАЛИ СІМЕЙНІ ПРОБЛЕМИ У ТОЙ ЧАС,	**10 хв.**
Ціль: *«Розігрів». Зондування по основним типам сімейних проблем у мирний час, Які шляхи вирішення проблем прийняті та використовувалися у сім'ї.*	1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому? 2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали? 3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час? ЗОНДУВАТИ ПО ВСІМ НАЗВАНИМ ПИТАННЯМ.
3. ЗМІНИ СІМЕЙНИЙ ПРОБЛЕМ У ВОЄННИЙ ЧАС,	**10 хв.**
Ціль: *З'ясувати як вплинула війна на сімейні відносини та сімейні проблеми.*	Давайте поговоримо про те як змінила війна сімейні проблеми. 1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо. 2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї? 3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому?? 4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?

	5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації (ОБОВ'ЯЗКОВО ПОЯСНИТИ ЩО ЦЕ ТАКЕ І В ЧОМУ РІЗНИЦЯ) Психологічне консультування – це процес, під час якого кваліфікований психолог допомагає особам або групам вирішувати особисті, емоційні або психологічні проблеми. Цей вид підтримки спрямований на поліпшення емоційного стану, самопізнання та розвиток адаптивних навичок для подолання життєвих труднощів. Сімейна медіація – це процес, у якому незалежний посередник допомагає подружжю або родичам розв'язувати конфлікти та досягати взаємоприйнятних домовленостей. Цей підхід часто використовується у випадках розлучень, розділу майна, визначення місця проживання дітей та інших сімейних питань.
4. ОБІЗНАНІСТЬ ТА ОСОБИСТИЙ ДОСВІД ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА МЕДІАЦІЇ.	**10 хв.**
***Ціль**: З'ясувати обізнаність інтерв'юе ра та у випадку особистого досвіду частоту звернення до консультацій або медіації.*	1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?) 2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки? 3.Як шо у Вас був досвід консультування та медіації у вирішення сімейних проблем та конфлікті, що було предметом цієї проблеми? Скільки разів або який час ви зверталися до професіонала? Який результат, враження, ваші емоції тощо 4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?

	(ЗОНДУВАТИ)
5. ЯК МАЮТЬ ВИРІШУВАТИСЯ СІМЕЙНІ ПРОБЛЕМИ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ	**10 хв.**
Ціль: Дослідити уявлення про консультування та медіації та напрями розв'язання сімейних проблем у післявоєнній Україні.	1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому? 2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем? 3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції? ТЕСТУВАННЯ НАПРЯМІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВ`ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ
Чи потрібно медіація та консультування	Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити? Зондувати
ЗАВЕРШЕННЯ	Подякувати інтерв'юеру та за допомогу у з'ясування такої важливої теми.

Додаток В

Транскріпти глибинного інтерв'ю з респондентами

1. Арина, 17, (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:12.000] Доброго дня мене звати Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу за спеціальною соціологією в освітленій програмі соціології та медіації «Кримінологія».
[00:12.000 --> 00:22.000] Дослідженням проводимо для моєї дипломної роботи на тему розвитку сімейної медіації та консультування щодо повоєнні в Україні.
[00:22.000 --> 00:30.000] Скажіть, будь ласка, як вас звати, прізвище, ім'я, скільки вам років?
[00:30.000 --> 00:38.000] Мене звуть Касько Арина, мені 17 років, я навчаюсь в коледжі «Моди і стилю».
[00:38.000 --> 00:44.000] Скажіть, ви працюєте? Який у вас сімейний стан?
[00:44.000 --> 00:52.000] Я не одружена і не працюю.
[00:52.000 --> 00:58.000] Правила інтерв'ю, ви висловите свою думку та доводите їй.
[00:58.000 --> 01:02.000] Не має неправильних відповідей, не має неважливих думок.
[01:02.000 --> 01:06.000] Ми поважаємо вашу думку, це дуже важливо для з'ясування цієї теми про повоєнну в Україні.
[01:06.000 --> 01:10.000] Висловіть емоції, говоріть від щирого серця.
[01:11.000 --> 01:18.000] Які цінності ви вважаєте важливими при створенні сім'ї?
[01:18.000 --> 01:26.000] Взаєморозуміння, повага один до одного, кохання.
[01:26.000 --> 01:32.000] Які проблеми вашої родини ви хотіли б назвати і чому?
[01:32.000 --> 01:42.000] Сварки та непорозуміння.
[01:42.000 --> 01:46.000] А в чому їхній прояв?
[01:46.000 --> 02:10.000] Нерозуміння один одного.
[02:10.000 --> 02:16.000] А в яких проявах це виявляється?
[02:16.000 --> 02:16.000] У побутових? – Побутових.
[02:17.000 --> 02:18.000] Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
[02:19.000 --> 02:20.000] Алкоголізм, насилля, образи. Тому що це спостерігалось у своїх знайомих.

[02:20.000 --> 02:28.000] Скажіть, як ви вирішили сімейні проблеми у мирний час?
[02:28.000 --> 02:34.000] Розмовами один з одним.
[02:34.000 --> 02:38.000] Чи були у вас переговори?
[02:38.000 --> 02:42.000] Так.
[02:42.000 --> 02:50.000] Давайте поговоримо про те, як змінила війна сімейні проблеми.
[02:50.000 --> 02:58.000] Які проблеми для сімей в Україні стали основним воєнним часом?
[02:58.000 --> 03:14.000] Більшість людей виїхали з країни.
[03:14.000 --> 03:22.000] А які проблеми стосується саме вашої сім'ї?
[03:22.000 --> 03:32.000] Більше стресу.
[06:11.000 --> 06:13.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких і чому?
[06:15.000 --> 06:21.000] Більшість стресу.
[06:45.000 --> 06:47.000] А які саме проблеми?
[06:47.000 --> 06:49.000] Мама почала більше пити, більше сварок, проблеми зі спілкуванням.
[07:23.000 --> 07:25.000] А в яких випадках ви повернулися до психологічних консультантів чи медіацій?
[07:26.000 --> 07:26.000] У цьому випадку я би звернулась до консультації.
[07:27.000 --> 07:27.000] Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю чи ви знали про це раніше?
[07:28.000 --> 07:28.000] Знали про це раніше, від знайомих, в інтернеті.
[07:29.000 --> 07:29.000] Чи був у вас досвід звернення за допомогою консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів та близьких, як це відбувається?
[07:30.000 --> 07:30.000] Я особисто не зверталась, але знаю що інші мої родичі та друзі зверталися до спеціалістів
[07:31.000 --> 07:31.000] А до яких саме?

[07:32.000 --> 07.32.000] До психологів.
[07:33.000 --> 07:33.000] Ви радитесь із друзями, рідними або близькими.
[07:34.000 --> 07:34.000] Так, з друзями.
[07:35.000 --> 07:35.000] А які проблеми ви обговорюєте?
[07:34.000 --> 07:34.000] Всі проблеми, які хочеться говорити.
[07:35.000 --> 07:35.000] А с чим саме пов’язані ці проблеми?
[07:36.000 --> 07:36.000] Деякі проблеми особисті, і не здаються на стільки аби їх обговорювати. Ми не спілкуємся на тему сварок один з одним.
[07:37.000 --> 07:37.000] Це проблеми з спілкуванням? З родиною? Поясніть які саме це проблеми?
[07:38.000 --> 07:38.000] Проблеми можливо з спілкуванням, особисті.
[07:39.000 --> 07:39.000] А з чим саме це пов’язано?
[07:39.000 --> 07:39.000] З невпевненості в собі і з накручуванням себе через якісь події.
[07:39.000 --> 07:39.000] Це пов’язано з сімейними проблемами чи особисто з вашими? – Сімейними.
[07:39.000 --> 07.39.000]А які саме сімейні проблеми ви обговорюєте?
[07:39.000 --> 07:39.000] Сварки, конфлікти.
[09:39.000 --> 09:41.000] А ви радитеся з друзями?
[10:06.520 --> 10:08.520] А як це відбувається?
[10:08.520 --> 10:10.520] Ваше обговорення.
[10:17.520 --> 10:21.520] Ми зустрічаємося з друзями, і під час прогулянки,
[10:21.520 --> 10:25.520] або коли когось у гостях,
[10:25.520 --> 10:27.520] сідаємо,
[10:27.520 --> 10:31.520] та в процесі розмови
[10:31.520 --> 10:37.520] іноді обговоримо щось, можна сказати, особливе,
[10:37.520 --> 10:41.520] швидко, що не обговориш із сторонніми людьми.
[10:43.520 --> 10:49.520] Які сімейні проблеми, конфлікти, на вашу думку, будуть актуальними
[10:49.520 --> 10:51.520] після воєнний часу?
[11:01.520 --> 11:05.520] Проблема з психологічним здоров'ям
[11:05.520 --> 11:07.520] у людей,
[11:10.520 --> 11:12.520] сварки,
[11:18.520 --> 11:20.520] через непорозуміння,
[11:22.520 --> 11:24.520] неприймання,
[11:25.520 --> 11:27.520] як це сказати...
[11:35.520 --> 11:37.520] та позиції
[11:37.520 --> 11:39.520] іншої людину.
[11:40.520 --> 11:44.520] А сварки будуть на якихось підставах?
[11:44.520 --> 11:46.520] Чому люди будуть сваритися?
[11:46.520 --> 11:48.520] С приводу чого?
[12:04.520 --> 12:06.520] Через...
[12:07.520 --> 12:11.520] Різні погляди на те, чи інше.
[12:12.520 --> 12:15.520] А які погляди конкретніші?
[12:18.520 --> 12:28.520] Можливо, якісь погляди на життя, тому що війна дуже змішала людей, наприклад, на владу чи...
[12:28.520 --> 12:30.520] Ну так, влада.
[12:36.520 --> 12:38.520] А чому такі погляди?
[12:38.520 --> 12:49.520] Ну, тому що люди не розуміють і не можуть стати на місці тієї люди,
[12:49.520 --> 12:59.520] яка так думає, не можуть прийняти позицію один одного, знайти спільну мову.
[12:59.520 --> 13:11.520] Хто має організувати розв'язання сімейних проблем, і які це має бути інстанції?
[13:12.520 --> 13:16.520] Сімейні проблеми...
[13:20.520 --> 13:29.520] Насамперед до цього повинні прийти люди, у яких напевно більше проблем.
[13:29.520 --> 13:40.520] Люди, які не можуть зрозуміти з того чи іншого приводу своїх рідних.
[13:40.520 --> 13:47.520] І вони мають звернутися до сімейного психолога, до фахівця.
[13:49.520 --> 13:53.520] А вони мають звернутися до якоїсь інстанції?
[13:59.520 --> 14:00.520] Так.
[14:02.520 --> 14:03.520] А до якого?
[14:10.520 --> 14:12.520] У вас є якісь думки?

[14:13.520 --> 14:18.520] Так... Благодійні фонди.
[14:23.520 --> 14:24.520] Так...
[14:33.520 --> 14:35.520] Благодійні..
[14:40.520 --> 14:41.520] Фонди...
[14:43.520 --> 14:47.520] Організації соціальної підтримки.
[14:55.520 --> 15:02.520] А як ви вважаєте, що є потреба у більшій популяризації медіації та консультації в суспільстві?
[15:04.520 --> 15:05.520] Думаю, що так.
[15:06.520 --> 15:09.520] А якщо так, то як це можна зробити?
[15:23.520 --> 15:31.520] Через поширення інформації через інтернет, соціальні мережі.
[15:35.520 --> 15:43.520] А в яких соціальних мережах краще популяризувати?
[15:43.520 --> 16:02.520] Можливо, через відомі канали у телеграмі, історії людей в Інстаграмі.
[16:02.520 --> 16:26.020] А які переваги ви вважаєте принесуть більш широке
[16:26.020 --> 16:30.020] про інформованість суспільства про медіацію та консультування?
[16:35.020 --> 16:43.020] Ну, якщо буде про інформованість суспільство про медіацію та консультування, що це дасть?
[16:43.020 --> 16:58.020] більше знань, розуміння людей у спілкуванні один з одним.
[16:58.020 --> 17:10.020] дякую вам за інтерв'ю, що ви допомогли з'ясувати такі важливі моменти.
[17:10.020 --> 17:14.020] Вам дякую, до побачення.

Ревалентний текст	Загальні теми
«Сварки та непорозуміння… Нерозуміння один одного.» Розмовами	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Алкоголізм, насилля, образи. Тому що це спостерігалось у своїх знайомих.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Розмовами один з одним	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
Більшість людей виїхали з країни.	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
Більше стресу… Мама почала більше пити, більше сварок	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
Проблеми зі спілкуванням.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Деякі проблеми особисті, і не здаються на стільки аби їх обговорювати. Ми не спілкуємся на тему сварок один з одним.	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
У цьому випадку я би звернулась до консультації	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Я особисто не зверталась, але знаю що інші мої родичі та друзі зверталися до спеціалістів До психологів. Так, з друзями.	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Знали про це раніше, від знайомих, в інтернеті.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?

Я особисто не зверталась, але знаю що інші мої родичі та друзі зверталися до спеціалістів	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
Проблема з психологічним здоров'ям у людей, сварки через непорозуміння,	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
І вони мають звернутися до сімейного психолога, до фахівця.	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
Благодійні фонди, Організації соціальної підтримки	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Через поширення інформації через інтернет, соціальні мережі… Можливо, через відомі канали у телеграмі, історії людей в Інстаграмі.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

2. Галина, 59, (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:12.000 --> 00:14.000] Доброго дня.
[00:14.000 --> 00:16.000] Мене звати Пономарьова Яна.
[00:16.000 --> 00:18.000] Я студентка четвертого курсу
[00:18.000 --> 00:20.000] спеціальності соціології,
[00:20.000 --> 00:22.000] освітньої програми соціології,
[00:22.000 --> 00:24.000] медіації та кримінології.
[00:24.000 --> 00:26.000] Доброго дня.
[00:26.000 --> 00:28.000] Дослідження призначене
[00:28.000 --> 00:30.000] для моєї дипломної роботи
[00:30.000 --> 00:32.000] на тему розвитку сімейної медіації
[00:32.000 --> 00:34.000] та консультування
[00:34.000 --> 00:36.000] у повоєнній Україні.
[00:36.000 --> 00:38.000] Скажіть, будь ласка,
[00:38.000 --> 00:40.000] як вас звати та ваше прізвище?
[00:40.000 --> 00:42.000] Патака Галина.
[00:42.000 --> 00:44.000] Скільки вам років?
[00:44.000 --> 00:46.000] 59.
[00:48.000 --> 00:50.000] Скажіть, будь ласка,
[00:50.000 --> 00:52.000] ким ви працюєте?
[00:52.000 --> 00:54.000] Я працюю на заводі гальваніком.
[00:56.000 --> 00:58.000] Скажіть, ваш сімейний стан?
[01:00.000 --> 01:02.000] Одружена.
[01:02.000 --> 01:04.000] Скільки років ви у шлюбі?
[01:06.000 --> 01:08.000] 40 років.
[01:08.000 --> 01:10.000] Скільки дітей ви маєте?
[01:12.000 --> 01:14.000] Одну дитину
[01:14.000 -> 01:16.000] дорослого сина.
[01:16.000 --> 01:18.000] Ви живете самі
[01:18.000 --> 01:20.000] чи з батьками?
[01:20.000 --> 01:22.000] Самі.
[01:22.000 --> 01:24.000] Так, я вам зараз

[01:24.000 --> 01:26.000] зачитаю правила поведінки
[01:26.000 -> 01:28.000] на інтерв'ю.
[01:28.000 --> 01:30.000] Ви відкрито висловлюєте
[01:30.000 --> 01:32.000] свою думку, доводьте
[01:32.000 --> 01:34.000] її, не має неправильних
[01:34.000 --> 01:36.000] відповідей, не має неважливих
[01:36.000 --> 01:38.000] думок. Ми шануємо
[01:38.000 --> 01:40.000] вашу думку, це дуже важливо
[01:40.000 --> 01:42.000] для з'ясування цієї теми
[01:42.000 --> 01:44.000] у військовій Україні.
[01:44.000 --> 01:46.000] Висловіть емоції, говоріть
[01:46.000 --> 01:48.000] з щирого серця, підходьте
[01:48.000 --> 01:50.000] до теми сміливіше та відкрито.
[01:50.000 --> 01:52.000] Ми іноді будемо
[01:52.000 --> 01:54.000] уточнювати питання, вашу думку
[01:54.000 --> 01:56.000] і не перебиватимемо.
[01:56.000 --> 01:58.000] Результати інтерв'ю будуть
[01:58.000 --> 02:00.000] використані в закодованому
[02:00.000 --> 02:02.000] вигляд і загадка щодо
[02:02.000 --> 02:04.000] до нашої теми.
[02:04.000 --> 02:06.000] Давайте поговоримо про
[02:06.000 --> 02:08.000] сімейні проблеми у довоєнний
[02:08.000 --> 02:10.000] період. Як ви вирішили
[02:10.000 --> 02:12.000] сімейні проблеми в той
[02:12.000 --> 02:14.000] період? Перше питання.
[02:14.000 --> 02:16.000] Які цінності ви вважали
[02:16.000 --> 02:18.000] важливими для створення сім'ї?
[02:20.000 --> 02:22.000] Під час створення сім'ї
[02:22.000 --> 02:24.000] любов,
[02:24.000 --> 02:26.000] ми створили сім'ю.
[02:26.000 --> 02:28.000] Насамперед.
[02:28.000 --> 02:30.000] А потім все інше.
[02:30.000 --> 02:32.000] Довіра один
[02:32.000 -> 02:34.000] до одного.
[02:42.000 --> 02:44.000] Які проблеми
[02:44.000 --> 02:46.000] ви вважали важливими при
[02:46.000 --> 02:48.000] створення сім'ї?
[02:54.000 --> 02:56.000] Наразі проблеми?
[02:56.000 --> 02:58.000] Або які раніше були?
[02:58.000 --> 03:00.000] До війни?
[03:00.000 --> 03:02.000] Особливих проблем
[03:02.000 --> 03:04.000] таких не було.
[03:04.000 --> 03:06.000] Але зараз проблеми
[03:06.000 --> 03:08.000] такі, що...
[03:08.000 --> 03:10.000] Не було жодних
[03:10.000 --> 03:12.000] у вас сімейні проблеми
[03:12.000 --> 03:14.000] до війни?
[03:14.000 --> 03:16.000] У кожній родині існують проблеми.
[03:16.000 --> 03:18.000] Які...
[03:20.000 --> 03:22.000] Як сказати?
[03:28.000 --> 03:30.000] Я навіть не можу
[03:30.000 --> 03:32.000] відповісти. Бувають свої...
[03:32.000 --> 03:34.000] У кожній родині
[03:34.000 --> 03:36.000] проблеми.
[03:36.000 --> 03:38.000] А які у вас були
[03:38.000 --> 03:40.000] проблеми в сім'ї
[03:40.000 --> 03:42.000] до війни?

[03:42.000 --> 03:44.000] Може бути якісь
[03:44.000 --> 03:46.000] непорозуміння в сім'ї.
[03:46.000 --> 03:48.000] В дрібницях.
[03:48.000 --> 03:50.000] Якогось
[03:50.000 --> 03:52.000] неповага один до одного.
[03:52.000 --> 03:54.000] З роками вже
[03:54.000 --> 03:56.000] притираються
[03:56.000 --> 03:58.000] відчуття, так би мовити.
[03:58.000 --> 04:00.000] Що ще?
[04:00.000 --> 04:02.000] А які...
[04:02.000 --> 04:04.000] Із чим самі у вас були
[04:04.000 --> 04:06.000] непорозуміння?
[04:06.000 --> 04:08.000] Із чим пов'язані?
[04:08.000 --> 04:10.000] До війни.
[04:10.000 --> 04:12.000] Кожен займається
[04:12.000 --> 04:14.000] своєю справою.
[04:14.000 --> 04:16.000] Людина, наприклад,
[04:16.000 --> 04:18.000] мало уваги
[04:18.000 --> 04:20.000] приділяє.
[04:20.000 --> 04:22.000] З роками вже, мабуть,
[04:22.000 --> 04:24.000] набридли один одному,
[04:26.000 --> 04:28.000] Ну такі.
[04:28.000 --> 04:30.000] Назвіть три
[04:30.000 --> 04:32.000] або п'ять
[04:32.000 --> 04:34.000] найважливіших сімейних проблем.
[04:34.000 --> 04:36.000] Загалом, які у сім'ї
[04:36.000 --> 04:38.000] чи є проблеми?
[04:38.000 --> 04:40.000] Проблеми різні бувають.
[04:40.000 --> 04:42.000] Алкоголізм,
[04:42.000 --> 04:44.000] гроші
[04:46.000 --> 04:48.000] Може, недостатньо
[04:48.000 --> 04:50.000] грошей, або ще щось.
[04:50.000 --> 04:52.000] Різні проблеми.
[04:52.000 --> 04:54.000] Неповага
[04:56.000 --> 04:58.000] один до одного.
[04:58.000 --> 05:00.000] Ну, скандали
[05:00.000 --> 05:02.000] по-різному
[05:02.000 --> 05:04.000] у сім'ї.
[05:06.000 --> 05:08.000] А чому
[05:08.000 --> 05:10.000] ви самі
[05:10.000 --> 05:12.000] вибрали це?
[05:12.000 --> 05:14.000] Саме, що
[05:14.000 --> 05:16.000] неповага, так?
[05:16.000 --> 05:18.000] Ні, ці проблеми. Чому їх обрали?
[05:24.000 --> 05:26.000] Навіть не знаю,
[05:26.000 --> 05:28.000] що сказати, що
[05:28.000 --> 05:30.000] перше, що на думку
[05:30.000 --> 05:32.000] прийшло.
[05:32.000 --> 05:34.000] Скажіть,
[05:34.000 --> 05:36.000] як ви вирішували
[05:36.000 --> 05:38.000] останні проблеми
[05:38.000 --> 05:40.000] у мирний час?
[05:48.000 --> 05:50.000] За кілька років
[05:50.000 --> 05:52.000] вже люди притерлися
[05:52.000 --> 05:54.000] один до одного.
[05:54.000 --> 05:56.000] Вже розуміють
[05:56.000 --> 05:58.000] спів слова.

[05:58.000 --> 06:00.000] Це раніше,
[06:00.000 --> 06:02.000] коли молоді були,
[06:02.000 --> 06:04.000] викликали скандали.
[06:06.000 --> 06:08.000] Знаємо, що
[06:08.000 --> 06:10.000] кожен думає.
[06:12.000 --> 06:14.000] І
[06:14.000 --> 06:16.000] вони вирішуються само собою.
[06:16.000 --> 06:18.000] Вже знаєш характер
[06:18.000 --> 06:20.000] людини. Вже знаєш,
[06:20.000 --> 06:22.000] як він себе буде вести
[06:22.000 --> 06:24.000] у тій чи іншій ситуації.
[06:26.000 --> 06:28.000] Вже знаєш
[06:28.000 --> 06:30.000] його всі звички за кілька
[06:30.000 --> 06:32.000] років. Якось притираємося.
[06:34.000 --> 06:36.000] Тобто ви вирішуєте
[06:36.000 --> 06:38.000] сімейні проблеми,
[06:40.000 --> 06:42.000] адаптуєтесь
[06:42.000 --> 06:44.000] до свого партнера?
[06:44.000 --> 06:46.000] Так, один до одного.
[06:46.000 --> 06:48.000] Кожен знає характер
[06:48.000 --> 06:50.000] партнера.
[06:52.000 --> 06:54.000] Своїх...
[06:54.000 --> 06:56.000] Як сказати?
[06:56.000 --> 06:58.000] А ви розумієте,
[06:58.000 --> 07:00.000] щось робите?
[07:02.000 --> 07:04.000] Ну так,
[07:04.000 --> 07:06.000] розмовляємо.
[07:08.000 --> 07:10.000] Як сказати? Підлаштовуємось
[07:10.000 --> 07:12.000] один до одного. Вже знаєш,
[07:12.000 --> 07:14.000] що він хоче,
[07:14.000 --> 07:16.000] що я хочу.
[07:16.000 --> 07:18.000] Як сказати?
[07:24.000 --> 07:26.000] Давайте проговоримо
[07:26.000 --> 07:28.000] які зміни
[07:28.000 --> 07:30.000] у сімейних проблемах у воєнний
[07:30.000 --> 07:32.000] час.
[07:32.000 --> 07:34.000] Таке питання,
[07:34.000 --> 07:36.000] які проблеми для сімей
[07:36.000 --> 07:38.000] в Україні стали основними
[07:38.000 --> 07:40.000] у воєнний час?
[07:40.000 --> 07:42.000] Як ви вважаєте?
[07:44.000 --> 07:46.000] Проблема – це страх за близьких,
[07:46.000 --> 07:48.000] за рідних страх.
[07:50.000 --> 07:52.000] За вибухи, за війну.
[07:54.000 --> 07:56.000] Усі люди на жаху.
[07:56.000 --> 07:58.000] У війну
[07:58.000 --> 08:00.000] на більшій згуртованості.
[08:00.000 --> 08:02.000] Переживаємо один за одного.
[08:02.000 --> 08:04.000] За сім'ю, дітей.
[08:04.000 --> 08:06.000] За всіх.
[08:06.000 --> 08:08.000] За воїнів на передовий.
[08:08.000 --> 08:10.000] І це впливає,
[08:10.000 --> 08:12.000] сильно на психіку
[08:14.000 --> 08:16.000] Усі переживають за війну.
[08:20.000 --> 08:22.000] Не тільки переживають,
[08:22.000 --> 08:24.000] коли вибухи,
[08:24.000 --> 08:26.000] коли війна.

[08:26.000 --> 08:28.000] І боїмося один до одного.
[08:28.000 --> 08:30.000] Всі переживають за рідних,
[08:30.000 --> 08:32.000] дітей.
[08:32.000 --> 08:34.000] За всіх.
[08:40.000 --> 08:42.000] Стреси впливають
[08:42.000 --> 08:44.000] на сім'ю?
[08:44.000 --> 08:46.000] Мені здається,
[08:46.000 --> 08:48.000] вони стають рідними,
[08:48.000 --> 08:50.000] згуртованими.
[08:50.000 --> 08:52.000] Переживають один до одного.
[08:52.000 --> 08:54.000] Проявляється
[08:54.000 --> 08:56.000] ось ця любов
[08:56.000 --> 08:58.000] та чуйність
[08:58.000 --> 09:00.000] саме у військовий час.
[09:00.000 --> 09:02.000] І переживання за іншого.
[09:02.000 --> 09:04.000] Люди переживають.
[09:04.000 --> 09:06.000] А які сімейні проблеми?
[09:06.000 --> 09:08.000] Які проблеми?
[09:08.000 --> 09:10.000] Які конфлікти
[09:10.000 --> 09:12.000] під час війни?
[09:12.000 --> 09:14.000] Під час війни
[09:14.000 --> 09:16.000] у нас
[09:16.000 --> 09:18.000] чи всі сім'ї?
[09:18.000 --> 09:20.000] Як ви вважаєте,
[09:20.000 --> 09:22.000] як ви переживаєте?
[09:22.000 --> 09:24.000] Проблеми?
[09:24.000 --> 09:26.000] Стреси.
[09:26.000 --> 09:28.000] А як вони впливають
[09:28.000 --> 09:30.000] на сім'ю?
[09:32.000 --> 09:34.000] Я навіть не знаю,
[09:34.000 --> 09:36.000] як це сказати.
[09:38.000 --> 09:40.000] Як впливають.
[09:44.000 --> 09:46.000] Важливо сказати,
[09:46.000 --> 09:48.000] як впливають.
[09:50.000 --> 09:52.000] Переживання,
[09:52.000 --> 09:54.000] стреси впливають
[09:54.000 --> 09:56.000] на сім'ю.
[09:56.000 --> 09:58.000] Це порушує комунікацію
[09:58.000 --> 10:00.000] чи стосунки у ній?
[10:02.000 --> 10:04.000] Дехто руйнує.
[10:04.000 --> 10:06.000] Дехто починає.
[10:06.000 --> 10:08.000] А деяких згуртовує.
[10:10.000 --> 10:12.000] У кожному по-різному.
[10:12.000 --> 10:14.000] У нашій сім'ї, навпаки,
[10:14.000 --> 10:16.000] згуртовує і переживають
[10:16.000 --> 10:18.000] один одного.
[10:18.000 --> 10:20.000] А деякі, навпаки,
[10:20.000 --> 10:22.000] згуртовують
[10:22.000 --> 10:24.000] і переживають
[10:24.000 --> 10:26.000] ще щось.
[10:26.000 --> 10:28.000] Згуртовують і нервують.
[10:30.000 --> 10:32.000] Які проблеми
[10:32.000 --> 10:34.000] стосуються вашої родини?
[10:38.000 --> 10:40.000] Проблеми, страх
[10:40.000 --> 10:42.000] за сім'ю, переживання
[10:42.000 --> 10:44.000] за всіх.
[10:44.000 --> 10:46.000] Це нерви

[10:46.000 --> 10:48.000] у всіх.
[10:50.000 --> 10:52.000] А які проблеми,
[10:52.000 --> 10:54.000] переживання
[10:54.000 --> 10:56.000] впливають на вашу родину?
[10:56.000 --> 10:58.000] Як саме?
[10:58.000 --> 11:00.000] Я не знаю,
[11:00.000 --> 11:02.000] як саме.
[11:02.000 --> 11:04.000] У душі я переживаю за всіх.
[11:06.000 --> 11:08.000] За дітей, за сім'ю,
[11:08.000 --> 11:10.000] за особу.
[11:10.000 --> 11:12.000] Бомбардування, вибухи.
[11:12.000 --> 11:14.000] Думаєш,
[11:14.000 --> 11:16.000] як, щоб ніхто не потрапив,
[11:16.000 --> 11:18.000] ніхто нічого.
[11:18.000 --> 11:20.000] Щоб усе було добре.
[11:20.000 --> 11:22.000] А це все нерви.
[11:24.000 --> 11:26.000] А це якось сказується
[11:26.000 --> 11:28.000] на стосунках?
[11:28.000 --> 11:30.000] На відносинах
[11:30.000 --> 11:32.000] піклування
[11:32.000 --> 11:34.000] один за одним.
[11:34.000 --> 11:36.000] Навпаки, мені здається,
[11:36.000 --> 11:38.000] згуртують і переживають.
[11:38.000 --> 11:40.000] Навпаки, переживаєш за всіх.
[11:42.000 --> 11:44.000] У негативний бік
[11:44.000 -> 11:46.000] навпаки.
[11:46.000 --> 11:48.000] У війну
[11:48.000 --> 11:50.000] за всіх переживаєш
[11:50.000 --> 11:52.000] і боїшся,
[11:52.000 --> 11:54.000] щоб усе було добре.
[11:56.000 --> 11:58.000] А які сімейні проблеми
[11:58.000 --> 12:00.000] основні у ваших друзів,
[12:00.000 --> 12:02.000] близьких та чому?
[12:02.000 --> 12:04.000] Чому не знаю.
[12:04.000 --> 12:06.000] Різних по-різному є.
[12:06.000 --> 12:08.000] Алкоголізм.
[12:08.000 --> 12:10.000] Це найстрашніша проблема,
[12:10.000 --> 12:12.000] яка відбувається
[12:12.000 --> 12:14.000] у сім'ях.
[12:18.000 --> 12:20.000] У знайомих
[12:20.000 --> 12:22.000] саме таких
[12:22.000 --> 12:24.000] висловлених проблем
[12:24.000 --> 12:26.000] і не знаю.
[12:26.000 --> 12:28.000] Алкоголізм це є,
[12:28.000 --> 12:30.000] а все інше
[12:30.000 --> 12:32.000] якось
[12:32.000 --> 12:34.000] не знаю,
[12:34.000 --> 12:36.000] не було.
[12:36.000 --> 12:38.000] А чому
[12:38.000 --> 12:40.000] це проблема?
[12:42.000 --> 12:44.000] Це дуже важка проблема.
[12:44.000 --> 12:46.000] Це
[12:46.000 --> 12:48.000] невиліковна проблема,
[12:48.000 --> 12:50.000] можна сказати.
[12:50.000 --> 12:52.000] І народяться сім'ї.
[12:54.000 --> 12:56.000] А чому вона виникла?
[13:00.000 --> 13:02.000] Чому виникла,

[13:02.000 --> 13:04.000] не знаю.
[13:06.000 --> 13:08.000] Як ви вирішуєте
[13:08.000 --> 13:10.000] ці сімейні проблеми,
[13:10.000 --> 13:12.000] які у вас пов'язані?
[13:16.000 --> 13:18.000] Ну, самі вирішимо.
[13:22.000 --> 13:24.000] Підлаштовуємось
[13:24.000 --> 13:26.000] одні під одного.
[13:26.000 --> 13:28.000] Бувають і вибухи,
[13:28.000 --> 13:30.000] інколи
[13:32.000 --> 13:34.000] кричиш,
[13:34.000 --> 13:36.000] буває ні.
[13:36.000 --> 13:38.000] У воєнні часи
[13:38.000 --> 13:40.000] підлаштовуємось.
[13:40.000 --> 13:42.000] Намагаємось не псувати нерви
[13:42.000 --> 13:44.000] один одному.
[13:44.000 --> 13:46.000] Вони й так через зіпсовані
[13:46.000 --> 13:48.000] цією війною та всім.
[13:48.000 --> 13:50.000] А скажіть,
[13:50.000 --> 13:52.000] чому ви кричите,
[13:52.000 --> 13:54.000] чому виникли сварки,
[13:54.000 --> 13:56.000] яка причина?
[13:56.000 --> 13:58.000] Сварки виникають,
[13:58.000 --> 14:00.000] що ми не чуємо один одного.
[14:00.000 --> 14:02.000] Кожен зациклюється
[14:02.000 --> 14:04.000] у гаджетах.
[14:04.000 --> 14:06.000] Це велика проблема,
[14:06.000 --> 14:08.000] мабуть, у всіх.
[14:08.000 --> 14:10.000] Кожен дивіться
[14:10.000 --> 14:12.000] у ці телефони.
[14:12.000 --> 14:14.000] Прийшли,
[14:14.000 --> 14:16.000] мало
[14:16.000 --> 14:18.000] спілкування,
[14:20.000 --> 14:22.000] Кожен поринув
[14:22.000 --> 14:24.000] у свої новини,
[14:24.000 --> 14:26.000] у свої телефони,
[14:26.000 --> 14:28.000] і кожен займається собою.
[14:28.000 --> 14:30.000] А спілкування мало
[14:30.000 --> 14:32.000] у сім'ях.
[14:32.000 --> 14:34.000] У нашій теж.
[14:34.000 --> 14:36.000] І я чую,
[14:36.000 --> 14:38.000] у багатьох сім'ях
[14:44.000 --> 14:46.000] І все.
[14:48.000 --> 14:50.000] А як ви вирішуєте
[14:50.000 --> 14:52.000] ці проблеми?
[14:52.000 --> 14:54.000] Та не як зараз.
[14:56.000 --> 14:58.000] Кожен поринув у свої телефони
[14:58.000 --> 15:00.000] у гаджетах.
[15:00.000 --> 15:02.000] Вирішують таким чином проблеми.
[15:02.000 --> 15:04.000] Але їх
[15:04.000 --> 15:06.000] мабуть, потрібно
[15:06.000 --> 15:08.000] вирішити інакше.
[15:08.000 --> 15:10.000] Але ми не знаємо як.
[15:10.000 --> 15:12.000] У яких
[15:12.000 --> 15:14.000] випадках ви звернулися
[15:14.000 --> 15:16.000] за психологічними консультуванням
[15:16.000 --> 15:18.000] чи медіацією?
[15:20.000 --> 15:22.000] Давайте я поясню,

[15:22.000 --> 15:24.000] у чому
[15:24.000 --> 15:26.000] різниця між
[15:26.000 --> 15:28.000] медіацією і
[15:28.000 --> 15:30.000] психологічні консультуванням
[15:30.000 --> 15:32.000] це процес,
[15:32.000 --> 15:34.000] до якого кваліфікований психолог
[15:34.000 --> 15:36.000] допомагає людям
[15:36.000 --> 15:38.000] або групам вирішити
[15:38.000 --> 15:40.000] особисті, емоційні
[15:40.000 --> 15:42.000] чи психологічні проблеми.
[15:42.000 --> 15:44.000] Цей вид підтримки
[15:44.000 --> 15:46.000] спрямований на підвищення емоційного стану,
[15:46.000 --> 15:48.000] самопізнання та розвиток
[15:48.000 --> 15:50.000] адаптивних навичок
[15:50.000 --> 15:52.000] для подолання життєвих труднощів.
[15:52.000 --> 15:54.000] А сімейна медіація
[15:54.000 --> 15:56.000] це процес,
[15:56.000 --> 15:58.000] у якому незалежний посередник,
[15:58.000 -> 16:00.000] тобто. нейтральна сторона,
[16:00.000 --> 16:02.000] допомагає подружжю
[16:02.000 --> 16:04.000] або родичам розв'язувати конфлікти
[16:04.000 --> 16:06.000] та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[16:06.000 --> 16:08.000] Цей підхід
[16:08.000 --> 16:10.000] часто використовується
[16:10.000 --> 16:12.000] у таких випадках, як розлучення,
[16:14.000 --> 16:16.000] визначення місця проживання
[16:16.000 --> 16:18.000] дітей та інших сімейних питань.
[16:18.000 --> 16:20.000] Де
[16:20.000 --> 16:22.000] є конфлікт
[16:22.000 --> 16:24.000] та третя сторона
[16:24.000 --> 16:26.000] як нейтральна сторона
[16:26.000 --> 16:28.000] може допомогти парі.
[16:28.000 --> 16:30.000] А психологічна ситуація
[16:30.000 --> 16:32.000] це більше до емоцій,
[16:32.000 --> 16:34.000] до підтримки, до спрямування,
[16:34.000 --> 16:36.000] до підвищення комунікації.
[16:36.000 --> 16:38.000] Тому давайте повернемося
[16:38.000 --> 16:40.000] до питання, в яких
[16:40.000 --> 16:42.000] випадках ви звернулися
[16:42.000 --> 16:44.000] за психологічним консультантом
[16:44.000 --> 16:46.000] або медіацією?
[16:48.000 --> 16:50.000] У мене особливі випадки
[16:50.000 --> 16:52.000] так рахую і не
[16:52.000 --> 16:54.000] слід звернутися.
[16:54.000 --> 16:56.000] В інших людей
[16:56.000 --> 16:58.000] тяжкі проблеми.
[17:00.000 --> 17:02.000] Щоб звернутися до психолога
[17:04.000 --> 17:06.000] за рано,
[17:08.000 --> 17:10.000] після війни у людей
[17:10.000 --> 17:12.000] тяжкі випадки,
[17:12.000 --> 17:14.000] які вимагатимуть
[17:14.000 --> 17:16.000] психолога.
[17:16.000 --> 17:18.000] Я так рахую, що
[17:18.000 --> 17:20.000] не потрібно
[17:20.000 --> 17:22.000] нашій родині
[17:22.000 -> 17:24.000] звертатися.
[17:26.000 --> 17:28.000] А чому ви вважаєте,

[17:28.000 --> 17:30.000] що вам не потрібно?
[17:34.000 --> 17:36.000] вважаю, що й так
[17:36.000 --> 17:38.000] перезавантаженні психологи
[17:38.000 --> 17:40.000] особливо будуть після війни.
[17:40.000 --> 17:42.000] А наш випадок
[17:42.000 --> 17:44.000] не дуже серйозний.
[17:44.000 --> 17:46.000] Ми можемо вирішити
[17:46.000 --> 17:48.000] це й самі.
[17:54.000 --> 17:56.000] Була у вас практика
[17:56.000 --> 17:58.000] звернутися до консультантів
[17:58.000 --> 18:00.000] та медіаціям
[18:00.000 --> 18:02.000] у вирішенні сімейних проблем?
[18:02.000 --> 18:04.000] Не було.
[18:06.000 --> 18:08.000] Мені здається, що
[18:08.000 --> 18:10.000] за кордоном, за
[18:10.000 --> 18:12.000] кордоном люди звернуться.
[18:12.000 --> 18:14.000] А в нас люди не звикли
[18:14.000 --> 18:16.000] звернутися до психіатра.
[18:18.000 --> 18:20.000] Ми ще не настільки
[18:20.000 --> 18:22.000] європейські, так би мовити.
[18:24.000 --> 18:26.000] Ми не звикли звернутися
[18:26.000 --> 18:28.000] до психологів
[18:28.000 --> 18:30.000] у нашій країні.
[18:32.000 --> 18:34.000] Ви чули про консультантів
[18:34.000 --> 18:36.000] та медіація у нашому інтерв'ю?
[18:36.000 --> 18:38.000] Чи ви знали про це раніше?
[18:38.000 --> 18:40.000] І звідки?
[18:40.000 --> 18:42.000] Ну, знали раніше
[18:42.000 --> 18:44.000] і в цих
[18:44.000 --> 18:46.000] телебаченнях
[18:46.000 --> 18:48.000] та навколо психологів знаємо.
[18:48.000 --> 18:50.000] Знаю.
[18:50.000 --> 18:52.000] На роботі у нас психолог був.
[19:02.000 --> 19:04.000] а чи був у вас
[19:04.000 --> 19:06.000] досвід звернення
[19:06.000 --> 19:08.000] за допомогою до консультанта
[19:08.000 --> 19:10.000] або до медіатора
[19:10.000 --> 19:12.000] або до громадських об'єднань
[19:12.000 --> 19:14.000] або до друзів, рідних
[19:14.000 --> 19:16.000] та близьких?
[19:16.000 --> 19:18.000] Ну, до
[19:18.000 --> 19:20.000] психіатрів, медіаторів не було.
[19:20.000 --> 19:22.000] А до рідних
[19:24.000 --> 19:26.000] ясно, що з рідними
[19:26.000 --> 19:28.000] обговорилися якісь
[19:28.000 --> 19:30.000] сімейні проблеми.
[19:30.000 --> 19:32.000] Ну, так.
[19:32.000 --> 19:34.000] До сестри.
[19:34.000 --> 19:36.000] До
[19:36.000 --> 19:38.000] рішення
[19:38.000 --> 19:40.000] сімейних проблем
[19:40.000 --> 19:42.000] кому можна
[19:42.000 --> 19:44.000] пошкодувати.
[19:44.000 --> 19:46.000] А як це відбувається?
[19:52.000 --> 19:54.000] Ну як?
[19:54.000 --> 19:56.000] Приходимо, розмовляємо
[19:56.000 --> 19:58.000] а розмовляєш

[19:58.000 --> 20:00.000] займається якийсь стрес
[20:00.000 --> 20:02.000] якщо щось не влаштує
[20:02.000 --> 20:04.000] у сім'ї, вдома
[20:04.000 --> 20:06.000] я не знаю
[20:06.000 --> 20:08.000] коли ти
[20:08.000 --> 20:10.000] розповідаєш свої проблеми
[20:10.000 --> 20:12.000] займається стрес
[20:12.000 --> 20:14.000] і стає легшим.
[20:14.000 --> 20:16.000] Ну, можливо, це є
[20:16.000 --> 20:18.000] зняття
[20:18.000 --> 20:20.000] якийсь
[20:20.000 --> 20:22.000] важливу ситуацію.
[20:22.000 --> 20:24.000] А з якою
[20:24.000 --> 20:26.000] сімейною проблемою ви можете
[20:28.000 --> 20:30.000] повернутися за допомогою
[20:30.000 --> 20:32.000] до близьких
[20:32.000 --> 20:34.000] чи друзів?
[20:40.000 --> 20:42.000] Важливо сказати.
[20:42.000 --> 20:44.000] Буває, що не всі
[20:44.000 --> 20:46.000] і розкажеш.
[20:46.000 --> 20:48.000] Ну які?
[20:48.000 --> 20:50.000] Ну, щось удома
[20:50.000 --> 20:52.000] не влаштує.
[20:52.000 --> 20:54.000] Якийсь скандал удома.
[20:54.000 --> 20:56.000] Потрібно розрядитися.
[20:56.000 --> 20:58.000] Приходиш, поговориш
[20:58.000 --> 21:00.000] та все.
[21:04.000 --> 21:06.000] А які
[21:06.000 --> 21:08.000] сварки
[21:08.000 --> 21:10.000] можна довірити
[21:10.000 --> 21:12.000] близьким?
[21:12.000 --> 21:14.000] Близькі люди
[21:14.000 --> 21:16.000] різні
[21:18.000 --> 21:20.000] і не скажеш відразу
[21:22.000 --> 21:24.000] які проблеми
[21:24.000 --> 21:26.000] зневага
[21:26.000 --> 21:28.000] ось такі.
[21:30.000 --> 21:32.000] А які
[21:32.000 --> 21:34.000] сімейні проблеми та конфлікти
[21:34.000 --> 21:36.000] на вашу думку будуть актуальними
[21:36.000 --> 21:38.000] у повоєнний час?
[21:38.000 --> 21:40.000] Чому?
[21:40.000 --> 21:42.000] У післявоєнний
[21:44.000 --> 21:46.000] багато людей
[21:46.000 --> 21:48.000] втратили рідних, близьких
[21:48.000 --> 21:50.000] своїх на війні.
[21:50.000 --> 21:52.000] Усі великі стреси
[21:52.000 --> 21:54.000] будуть у людей.
[21:54.000 --> 21:56.000] Домівки
[21:56.000 --> 21:58.000] без дому
[21:58.000 --> 22:00.000] небагато людей.
[22:02.000 --> 22:04.000] Також стрес.
[22:04.000 --> 22:06.000] Ось ці вибухи
[22:06.000 --> 22:08.000] усі люди лякаються.
[22:10.000 --> 22:12.000] Найменшого
[22:12.000 --> 22:14.000] вибуху
[22:14.000 --> 22:16.000] або ще щось впаде

[22:16.000 --> 22:18.000] люди вже на ужасі.
[22:18.000 --> 22:20.000] Дуже багато буде проблем
[22:20.000 --> 22:22.000] післявоєнної війни.
[22:24.000 --> 22:26.000] А
[22:26.000 --> 22:28.000] а
[22:28.000 --> 22:30.000] чому?
[22:32.000 --> 22:34.000] Нервові
[22:34.000 --> 22:36.000] вибухи.
[22:38.000 --> 22:40.000] Чому
[22:40.000 --> 22:42.000] війна забрала
[22:42.000 --> 22:44.000] у багатолітніх людей
[22:44.000 --> 22:46.000] близьких?
[22:46.000 --> 22:48.000] Це дуже великий стрес.
[22:48.000 --> 22:50.000] Багато поранених людей
[22:50.000 --> 22:52.000] на вулицях. І так
[22:52.000 -> 22:54.000] інваліди.
[22:56.000 --> 22:58.000] Дуже багато стресів.
[22:58.000 --> 23:00.000] Якраз будуть потрібні
[23:00.000 --> 23:02.000] психологи та
[23:08.000 --> 23:10.000] А як
[23:10.000 --> 23:12.000] має бути розв'язання
[23:12.000 --> 23:14.000] цих проблем?
[23:16.000 --> 23:18.000] Для цього потрібно, щоб
[23:18.000 --> 23:20.000] якраз і робили психологів.
[23:20.000 --> 23:22.000] Я по телевізору
[23:22.000 --> 23:24.000] бачила
[23:24.000 --> 23:26.000] якісь
[23:26.000 --> 23:28.000] угруповання
[23:28.000 -> 23:30.000] соціальної групи.
[23:30.000 --> 23:32.000] Я не можу
[23:32.000 --> 23:34.000] висловити правильно.
[23:34.000 --> 23:36.000] Збираються матерів
[23:36.000 --> 23:38.000] загиблих дітей,
[23:38.000 --> 23:40.000] синів.
[23:40.000 --> 23:42.000] І вони якось
[23:42.000 --> 23:44.000] дратують ситуацію.
[23:44.000 --> 23:46.000] Якось збираються
[23:46.000 --> 23:48.000] під час спілкування.
[23:50.000 --> 23:52.000] Спілкуються
[23:52.000 --> 23:54.000] між собою, та їм
[23:54.000 --> 23:56.000] стає легше.
[23:56.000 --> 23:58.000] Набагато.
[23:58.000 --> 24:00.000] А як замкнуті самі
[24:00.000 --> 24:02.000] у собі, то вони дуже тяжко переживають це.
[24:06.000 --> 24:08.000] А ось ці спилки
[24:08.000 --> 24:10.000] вони називаються.
[24:10.000 --> 24:12.000] Вони там займаються чогось.
[24:12.000 --> 24:14.000] Допомагають одному-одному.
[24:16.000 --> 24:18.000] І таких спилок в Україні
[24:18.000 --> 24:20.000] існують і в Києві, і у Запоріжжі.
[24:22.000 --> 24:24.000] Я бачила у Києві.
[24:24.000 --> 24:26.000] Люди піклуються між собою,
[24:26.000 --> 24:28.000] щоб зняти стрес.
[24:34.000 --> 24:36.000] Хто має організувати
[24:36.000 --> 24:38.000] розв'язання сімейних проблем?
[24:38.000 --> 24:40.000] І які це мають бути інституції?
[24:40.000 --> 24:42.000] Інституції?

[24:46.000 --> 24:48.000] Не знаю. На ревні
[24:52.000 --> 24:54.000] сімейні психологи
[24:54.000 --> 24:56.000] мабуть
[24:56.000 --> 24:58.000] досі займаються.
[25:00.000 --> 25:02.000] Що ще?
[25:02.000 --> 25:04.000] Якісь соціальні роботи.
[25:08.000 --> 25:10.000] Держава має займатися
[25:10.000 --> 25:12.000] цими проблемами.
[25:16.000 --> 25:18.000] Можливо якісь організації?
[25:20.000 --> 25:22.000] Якісь організації
[25:22.000 --> 25:24.000] мають бути.
[25:24.000 --> 25:26.000] Сімейні психологи
[25:26.000 --> 25:28.000] або щось.
[25:28.000 --> 25:30.000] Тільки психологи, так?
[25:34.000 --> 25:36.000] якісь соціальні служби
[25:36.000 --> 25:38.000] повинні,
[25:38.000 --> 25:40.000] досі займаються.
[25:52.000 --> 25:54.000] Як ви вирішуєте,
[25:54.000 --> 25:56.000] чиї до потреби
[25:56.000 --> 25:58.000] більше популяризації у медіації
[25:58.000 --> 26:00.000] або консультування в
[26:00.000 --> 26:02.000] спільноті, якщо так, то
[26:02.000 --> 26:04.000] як це можна зробити?
[26:08.000 --> 26:10.000] Ще раз.
[26:12.000 --> 26:14.000] Як ви вирішуєте,
[26:14.000 --> 26:16.000] чиї потреби більші
[26:16.000 --> 26:18.000] популяризації у медіації
[26:18.000 --> 26:20.000] та консультування у спільноті?
[26:26.000 --> 26:28.000] За потребою медіації
[26:28.000 --> 26:30.000] у спільноті
[26:30.000 --> 26:32.000] обов'язково.
[26:38.000 --> 26:40.000] А чому ви так
[26:40.000 --> 26:42.000] вважаєте?
[26:42.000 --> 26:44.000] Ну, після війни.
[26:44.000 --> 26:46.000] Це потрібно.
[26:46.000 --> 26:48.000] Людей треба підтримати.
[26:48.000 --> 26:50.000] Багато буде
[26:50.000 --> 26:52.000] після війни травм
[26:52.000 --> 26:54.000] душевних,
[26:54.000 -> 26:56.000] моральних.
[26:56.000 --> 26:58.000] Люди прийдуть
[27:00.000 --> 27:02.000] не тільки
[27:02.000 --> 27:04.000] із внутрішніх,
[27:04.000 --> 27:06.000] дуже багато
[27:06.000 --> 27:08.000] стресів військових.
[27:10.000 --> 27:12.000] Людей треба тріумфувати.
[27:14.000 --> 27:16.000] Внутрішньо тріумфувати,
[27:16.000 --> 27:18.000] не лише.
[27:20.000 --> 27:22.000] А якщо так, то як це можна
[27:22.000 --> 27:24.000] популяризувати?
[27:34.000 --> 27:36.000] Як це можна зробити?
[27:38.000 --> 27:40.000] Це повинні бути організації,
[27:40.000 --> 27:42.000] які мають працювати разом.
[27:44.000 --> 27:46.000] Я навіть не знаю.
[27:52.000 --> 27:54.000] А організація,
[27:54.000 --> 27:56.000] як вона може це зробити?
[27:58.000 --> 28:00.000] Рекламувати

[28:00.000 --> 28:02.000] по телевізору,
[28:02.000 --> 28:04.000] щоб зробити,
[28:06.000 --> 28:08.000] щоб люди знали,
[28:08.000 --> 28:10.000] куди звернутись.
[28:12.000 --> 28:14.000] Коли вони повернуться,
[28:14.000 --> 28:16.000] повинні бути реклами,
[28:16.000 --> 28:18.000] я так думаю.
[28:18.000 --> 28:20.000] Дякуємо за інтерв'ю
[28:20.000 --> 28:22.000] та за допомогу
[28:22.000 --> 28:24.000] з описом
[28:24.000 --> 28:26.000] такої важливої теми.

Ревалентний текст	Загальні теми
Під час створення сім'ї любов… Довіра один до одного. У кожній родині існують проблеми. Може бути якісь непорозуміння в сім'ї. В дрібницях.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Алкоголізм, гроші, недостатньо грошей, Неповага один до одного, скандали по-різному у сім'ї. Що перше, що на думку прийшло.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Вже розуміють спів слова. Це раніше, коли молоді були, викликали скандали.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
Проблема – це страх за близьких, за рідних страх. За сім'ю, дітей. За всіх. За воїнів на передовий. І це впливає, сильно на психіку людей.	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
Проблеми, страх за сім'ю, переживання за всіх.	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
Різних по-різному є. Алкоголізм. найстрашніша проблема, яка відбувається у сім'ях.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Підлаштовуємось одні під одного. Бувають і вибухи, інколи кричиш, буває ні.	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
Я так рахую, що не потрібно нашій родині звертатися.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Не було. Мені здається, що за кордоном, за кордоном люди звернуться. А в нас люди не звикли	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)

звернутися до психіатра. Ми ще не настільки європейські, так би мовити. Ми не звикли звернутися до психологів у нашій країні.	
Ну, знали раніше і в цих телебаченнях та навколо психологів знаємо.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Ну, до психіатрів, медіаторів не було. А до рідних ясно, що з рідними обговорилися якісь сімейні проблеми. Ну, так. До сестри.	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
багато людей втратили рідних, близьких своїх на війні. Усі великі стреси будуть у людей.	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Для цього потрібно, щоб якраз і робили психологів. Я по телевізору бачила якісь угруповання соціальної групи.	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
сімейні психологи мабуть досі займаються. Якісь соціальні роботи. Держава має займатися цими проблемами.	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Рекламувати по телевізору, щоб зробити, щоб люди знали, куди звернутись.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

3. Андрій, 51, (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:21.000] Доброго дня мене звати Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу за спеціальною соціологією в освітленій програмі соціології та медіації «Кримінологія».
[00:12.000 --> 00:22.000] Дослідженням проводимо для моєї дипломної роботи на тему розвитку сімейної медіації та консультування щодо повоєнні в Україні.
[00:12.000 --> 00:22.000] Скажіть будь ласка ваше прізвище та ім'я
[00:12.000 --> 00:22.000] Мене звати Вельчев Андрій Миколайович
[00:12.000 --> 00:22.000] Скільки вам років?
[00:12.000 --> 00:22.000] 51
[00:12.000 --> 00:22.000] Скажіть будь ласка чи ви займаєтесь? Ким працюєте?
[00:12.000 --> 00:22.000] Пенсіонер, не працюю
[00:35.000 --> 00:49.000] Скажіть ваш сімейний стан?
[01:05.000 --> 01:09.000] Одружен, одна дитина
[01:09.000 --> 01:13.000] А скільки років ви у шлюбі?
[01:13.000 --> 01:17.000] У шлюбі 28 років.

[01:17.000 --> 01:23.000] А ви живете самі чи з дитиною?
[01:23.000 --> 01:31.000] Ні, ми живемо з дитиною.
[01:31.000 --> 01:35.000] Я зараз наголошую на правилах проведення інтерв'ю.
[01:35.000 --> 01:39.000] Ви відкрито висловлюєте свою думку, доводите її.
[01:39.000 --> 01:43.000] Немає неправильних відповідей, немає неважливих думок.
[01:43.000 --> 01:49.000] Ми поважаємо вашу думку, це дуже важливо для з'ясування цієї теми про повоєнну Україну.
[01:49.000 --> 01:55.000] Висловіть емоції, говоріть із серця, підходьте до теми сміливіше та відкрито.
[01:55.000 --> 02:01.000] Ми будемо оточувати питання вашої думки і не перебиватимемо.
[02:01.000 --> 02:07.000] Результати інтерв'ю будуть використані у закодованому вигляді та загалом щодо нашої теми.
[02:07.000 --> 02:17.000] Зараз давайте поговоримо про сімейні проблеми до воєнний час.
[02:17.000 --> 02:21.000] Як ви вирішували сімейні проблеми той час?
[02:21.000 --> 02:23.000] Перше питання.
[02:23.000 --> 02:31.000] Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї?
[02:31.000 --> 02:35.000] Під час створення сім'ї?
[02:35.000 --> 02:39.000] Так.
[02:39.000 --> 02:49.000] Кохання, довіра, щоб було при створенні.
[02:49.000 --> 02:53.000] Ось так.
[02:53.000 --> 02:57.000] Погодьте, будь ласка.
[03:09.000 --> 03:19.000] Давайте продовжимо.
[03:19.000 --> 03:27.000] Які проблеми вашої родини ви хотіли б назвати і чому?
[03:27.000 --> 03:31.000] Проблема сім'ї?
[03:31.000 --> 03:33.000] Я розумію так?
[03:33.000 --> 03:35.000] Так.
[03:35.000 --> 03:37.000] Яка була проблема?
[03:37.000 --> 03:51.000] Вважаю, щоб здоров'я було в сім'ї, добробут.
[03:51.000 --> 04:03.000] А фінансово це так, що можна й заробити.
[04:03.000 --> 04:07.000] Проблема саме нашої родини.
[04:07.000 --> 04:13.000] Ось так якось.
[04:13.000 --> 04:17.000] Більше проблем у фінансовому плані, так?
[04:17.000 --> 04:21.000] Буває, буває.
[04:21.000 --> 04:29.000] Бувають і такі.
[04:29.000 --> 04:39.000] Скажіть, назвіть 3 або 5 найважливіших сімейних проблем.
[04:39.000 --> 04:41.000] Сімейні проблеми?
[04:41.000 --> 04:49.000] Так.
[04:49.000 --> 04:51.000] Наразі ще раз питання.
[04:51.000 --> 04:53.000] Це моя родина?
[04:53.000 --> 04:55.000] Загалом?
[04:55.000 --> 04:57.000] Загалом.
[04:57.000 --> 04:59.000] У сім'ї.
[04:59.000 --> 05:05.000] Це фінансове.
[05:05.000 --> 05:11.000] Плюс суперечність.
[05:15.000 --> 05:17.000] Розбіжність.
[05:17.000 --> 05:19.000] Як ще?
[05:19.000 --> 05:21.000] Ще фінансове.
[05:21.000 --> 05:23.000] Розбіжність.
[05:27.000 --> 05:33.000] Плюс ще пов'язано з алкоголізмом, наркоманією.
[05:33.000 --> 05:35.000] У сім'ї.
[05:37.000 --> 05:39.000] Десь так.
[05:39.000 --> 05:47.000] А чому ви самі вибрали?
[05:47.000 --> 06:05.000] Бо якщо так, в основному, навіть за розмовами, за цими самими, і навіть за ЗМІ показують.
[06:05.000 --> 06:15.000] Що в основному все походить від недовіри.
[06:21.000 --> 06:23.000] Це так.
[06:23.000 --> 06:29.000] Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирну годину?
[06:29.000 --> 06:33.000] У мирну годину?

[06:33.000 --> 06:37.000] Сідали за стіл, обговорювали.
[06:37.000 --> 06:43.000] Продзвонювали знайомим, родичам.
[06:43.000 --> 06:45.000] Як зробити краще.
[06:51.000 --> 07:07.000] Здебільшого розмова вдома, із сім'єю.
[07:07.000 --> 07:25.000] Тобто ви вирішили свої проблеми у мирну годину з переговорами, з комунікацією, чи правильно?
[07:25.000 --> 07:27.000] Так.
[07:27.000 --> 07:33.000] Давайте поговоримо про те, як змінила війна сімейні проблеми.
[07:33.000 --> 07:41.000] Які проблеми для сімей в Україні стали основним воєнний час?
[07:41.000 --> 07:47.000] Військовий час.
[07:47.000 --> 07:49.000] Це перше.
[07:49.000 --> 07:53.000] Це розлука.
[07:53.000 --> 07:57.000] Виїзд за кордон.
[07:57.000 --> 08:01.000] Дружина з дітьми.
[08:01.000 --> 08:07.000] Друге, що можна поставити.
[08:07.000 --> 08:15.000] Хтось у сім'ї воює.
[08:15.000 --> 08:19.000] У сім'ях воює.
[08:19.000 --> 08:31.000] Ну, військовий час фінансово також взяти можна.
[08:31.000 --> 08:37.000] Тому що зараз роботи так не дуже.
[08:37.000 --> 08:43.000] Багато.
[08:43.000 --> 08:53.000] Таке розуміння.
[08:53.000 --> 08:59.000] А які е проблеми трапляються у вашій родині?
[08:59.000 --> 09:01.000] У нашій родині?
[09:01.000 --> 09:05.000] У нашій родині.
[09:05.000 --> 09:09.000] Ну щоб дитина закінчила навчання.
[09:09.000 --> 09:13.000] Але я маю на увазі, що це не проблема.
[09:13.000 --> 09:17.000] Все одно щоб відучись.
[09:17.000 --> 09:29.000] Щоб здоров'я дружини.
[09:29.000 --> 09:39.000] Додатково влаштовуватимуся ще десь на підробіток.
[09:39.000 --> 09:49.000] Такі проблеми, що треба знову ж таки обговоримо все.
[09:49.000 --> 09:57.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких і чому?
[09:57.000 --> 09:59.000] У друзів.
[09:59.000 --> 10:05.000] Зараз багато друзів, як сказати.
[10:05.000 --> 10:09.000] Замкнулись.
[10:09.000 --> 10:15.000] Багато про це не говорять.
[10:15.000 --> 10:19.000] Саме ось у друзів.
[10:19.000 --> 10:25.000] Знову ж таки повторюся, у кого виїхали.
[10:25.000 --> 10:29.000] Він сам удома.
[10:29.000 --> 10:31.000] Проблеми такі.
[10:31.000 --> 10:37.000] Але в основному, я ж говорю, вони зараз...
[10:37.000 --> 10:43.000] І не кажуть про це.
[10:43.000 --> 10:47.000] Чим найбільш пов'язаними проблемами?
[10:47.000 --> 10:51.000] Які?
[10:53.000 --> 10:57.000] А чим найбільш пов'язаними проблемами?
[11:01.000 --> 11:09.000] А чим найбільш пов'язані проблеми у друзів?
[11:09.000 --> 11:13.000] Саме з війною.
[11:13.000 --> 11:15.000] Багато ось із війною.
[11:15.000 --> 11:17.000] Пов'язано з війною.
[11:17.000 --> 11:19.000] А які самі?
[11:19.000 --> 11:23.000] Це мої друзі.
[11:23.000 --> 11:25.000] А які самі?
[11:25.000 --> 11:31.000] Ну от я ж говорю, у деяких фінансово.
[11:31.000 --> 11:35.000] Здебільшого фінанси.
[11:35.000 --> 11:43.000] А як ви вирішите свої сімейні проблеми?
[11:43.000 --> 11:47.000] Ну, свої вирішуємо.
[11:47.000 --> 11:53.000] Ну, знову ж таки.
[11:53.000 --> 11:57.000] Обговорюємо, сідаємо, обговорюємо.

[11:57.000 --> 11:59.000] Як краще зробити.
[11:59.000 --> 12:01.000] Як це саме.
[12:01.000 --> 12:11.000] Десь може бути, навіть якщо так сильно, десь перезайняти може бути.
[12:11.000 --> 12:17.000] Тобто ваші проблеми більше пов'язані з грішми, правильно, з фінансами?
[12:17.000 --> 12:25.000] Зараз здебільшого у нашої родини, ну буває, буває.
[12:25.000 --> 12:35.000] У яких випадках ви повернулися за психологічним консультуванням чи медіацією?
[12:35.000 --> 12:39.000] Давайте поясню, що це таке.
[12:39.000 --> 12:55.000] Психологічне консультування – це процес, у якому кваліфікований психолог допомагає людям, чи групам вирішити особисті, емоційні, чи психологічні проблеми.
[12:55.000 --> 13:05.000] Цей вид підтримки спрямований на підвищення емоційного стану, самопізнання та розвиток адаптивних навичок для подолання життєвих труднощів.
[13:06.000 --> 13:21.000] Сімейна медіація – це процес, у якому незалежний посередник допомагає подружі, або батькам розв'язувати конфлікти та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[13:22.000 --> 13:33.000] Цей підхід часто використовується у випадках розлучення, розділ майна, визначення місця проживання дітей та інших сімейних питань.
[13:33.000 --> 13:41.000] Тобто це певний конфлікт, який вирішує третій нейтральний бік.
[13:41.000 --> 13:53.000] У яких випадках ви повернулися б за психологічним консультуванням чи медіацією?
[13:33.000 --> 13:33.000] Втрата близьких.
[14:28.000 --> 14:42.000] Тобто ви повернулися б тільки, якби людина втратила близьку людину, чи не так?
[14:42.000 --> 14:45.000] Так, так.
[14:45.000 --> 14:55.000] Чи була у вас практика повернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем?
[14:55.000 --> 14:58.000] Ні.
[14:58.000 --> 15:12.000] Ви чули про консультування та медіацію в нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше та звідки?
[15:12.000 --> 15:22.000] Ну, я стикався з медіа, медіа, в інтернет-ресурсах.
[15:22.000 --> 15:42.000] А чи був досвід повернення по допомогу до консультанта, медіатора, чи до громадського об'єднання, чи, можливо, до друзів, рідних та близьких?
[15:42.000 --> 15:52.000] Ні, в організації до цих пір жодного разу не стикався.
[15:52.000 --> 16:01.000] Ну, а друзі? Подзвонив, спитав, порадив, порадив.
[16:01.000 --> 16:11.000] Ну, потім сам ще, можливо, обробив, допоможе, але мені не допоможе.
[16:11.000 --> 16:21.000] А так повернень не було до психіатра, ну, потреб на кшталт таких не було.
[16:21.000 --> 16:30.000] А скажіть, будь ласка, з якими сімейними проблемами ви могли б повернутися до друзів?
[16:30.000 --> 16:32.000] До друзів?
[16:37.000 --> 16:43.000] Ви сказали, що ви можете повернутися, а з якими питаннями ви можете повернутися?
[16:43.000 --> 16:49.000] Ну, наприклад, ну знову ж таки, ось я скажу, що, ось фінансово, наприклад.
[16:53.000 --> 16:55.000] До друзів.
[16:55.000 --> 17:07.000] А які сімейні проблеми та конфлікти, на вашу думку, будуть актуальними у повоєнну годину?
[17:07.000 --> 17:09.000] І чому?
[17:09.000 --> 17:11.000] Післявоєнна година?
[17:11.000 --> 17:14.000] Угу, після війни.
[17:14.000 --> 17:16.000] Ааа, після війни.
[17:16.000 --> 17:19.000] Які будуть актуальні конфлікти, проблеми?
[17:19.000 --> 17:30.000] Ну це, по-перше, багато, але все одно багато буде.
[17:30.000 --> 17:32.000] Ну, я маю на увазі, є.
[17:32.000 --> 17:34.000] Ось, у сім'ях поранені вони.
[17:38.000 --> 17:42.000] У них психіка вже порушена.
[17:46.000 --> 17:48.000] Це я так вважаю.
[17:50.000 --> 17:59.000] Ну, десь у сім'ях може бути, я так думаю, десь розлука.
[18:04.000 --> 18:09.000] Десь розлука, десь втрата.
[18:13.000 --> 18:15.000] То втрата близької людини?

[18:15.000 --> 18:17.000] Так, так, так.
[18:19.000 --> 18:25.000] Ааа, як має відбуватися розв'язання цих проблем?
[18:27.000 --> 18:29.000] Ну розв'язання.
[18:32.000 --> 18:38.000] Ось знову ж таки, ну, порада, можливо, щоб зверталися до психологів.
[18:38.000 --> 18:42.000] Десь на реабілітації.
[18:45.000 --> 18:47.000] Ось так, в організації.
[18:50.000 --> 18:54.000] Ну, ось так, рахуємо так.
[18:56.000 --> 19:04.000] А хто має організувати розв'язання сімейних проблем, і які це має бути інституції?
[19:09.000 --> 19:11.000] Інституції?
[19:12.000 --> 19:13.000] Угу.
[19:15.000 --> 19:21.000] Ну, це що, виходить, ці психологічні центри, так?
[19:21.000 --> 19:23.000] Я так розумію.
[19:23.000 --> 19:25.000] Можливо так.
[19:25.000 --> 19:26.000] Так.
[19:30.000 --> 19:36.000] Ну, плюс, зараз утворюються і ці організації,
[19:36.000 --> 19:41.000] створені.
[19:43.000 --> 19:45.000] Ось таке поняття.
[19:49.000 --> 19:55.000] А ці психологічні центри можуть допомагати й організації чи ще щось?
[19:55.000 --> 20:07.000] Ну, я так думаю, що, ну, порад близьких, ще може бути навіть,
[20:07.000 --> 20:20.000] щоб близькі, родичі якось об'єднали, поговорили, допомагали.
[20:20.000 --> 20:22.000] Ну, так.
[20:26.000 --> 20:35.000] Як ви вважаєте, що потреба вбивчої популяризації медіації та консультування в суспільстві?
[20:37.000 --> 20:40.000] Ну, я так не стикаюся.
[20:40.000 --> 20:51.000] Ну, треба створювати, щоб більше було, тому що люди в основному до війни,
[20:51.000 --> 20:57.000] ну, мало хто, це на мою думку, мало хто звертався.
[20:59.000 --> 21:01.000] Ну, я так думаю.
[21:01.000 --> 21:10.000] Ну, зараз ось, якщо навіть післявоєнний час буде, то я думаю, що треба створювати більше центрів.
[21:13.000 --> 21:15.000] Ну це моя думка.
[21:16.000 --> 21:19.000] А якщо так, як це можна зробити?
[21:20.000 --> 21:34.000] Ну, більше в медіацентри виходити, це саме, в ці сам, як вони ще, в медіа, так,
[21:38.000 --> 21:42.000] щоб люди бачили, куди можна звернутися.
[21:47.000 --> 21:48.000] Ну так.
[21:48.000 --> 21:53.000] Правильно, зрозуміло, тільки телебачення краще вивести.
[21:53.000 --> 21:59.000] Ну, інтернет, багато ось, інтернет-ресурсах.
[22:06.000 --> 22:13.000] Добре, дякую вам за інтерв'ю та за допомогу у знятті такої важливої теми.
[22:13.000 --> 22:15.000] До побачення.
[22:15.000 --> 22:17.000] Дякую вам. До побачення.
[22:18.000 --> 22:20.000] До побачення.

Ревалентний текст	Загальні теми
Кохання, довіра… Вважаю, щоб здоров'я було в сім'ї, добробут.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Це фінансове… Плюс ще пов'язано з алкоголізмом, наркоманією. Бо якщо так, в основному, навіть за розмовами, за цими самими, і навіть за ЗМІ показують.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Сідали за стіл, обговорювали. Продзвонювали знайомим, родичам… Здебільшого розмова вдома, із сім'єю.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?

Це розлука. Виїзд за кордон. Хтось у сім'ї воює. Ну, військовий час фінансово також взяти можна.	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
Ну щоб дитина закінчила навчання. Щоб здоров'я дружини. Додатково влаштовуватимуся ще десь на підробіток.	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
Замкнулись. Знову ж таки повторюся, у кого виїхали.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Обговорюємо, сідаємо, обговорюємо.	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
Втрата близьких.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Ні.	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Ну, я стикався з медіа, медіа, в інтернет-ресурсах.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Ні, в організації до цих пір жодного разу не стикався.	3.3.Як шо у Вас був досвід консультування та медіації у вирішення сімейних проблем та конфлікті, що було предметом цієї проблеми? Скільки разів або який час ви зверталися до професіонала? Який результат, враження, ваші емоції тощо
До друзів, так	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
Ось, у сім'ях поранені вони… У них психіка вже порушена.	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Ось знову ж таки, ну, порада, можливо, щоб зверталися до психологів. Десь на реабілітації. Ось так, в організації.	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
Ну, це що, виходить, ці психологічні центри, так? Ну, плюс, зараз утворюються і ці організації,	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Ну, більше в медіацентри виходити, це саме, в ці сам, як вони ще, в медіа, так… Ну, інтернет, багато ось, інтернет-ресурсах	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

4. Іван, 39, (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:15.200] Доброго дня, мене звуть Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу спеціальності соціології,
[00:15.200 --> 00:19.400] освітленою програмою соціології медіації та кримінології.
[00:19.400 --> 00:27.000] Дослідження буде виконане для моєї дипломної роботи на тему розвитку сімейної медіації
[00:27.000 --> 00:33.000] та консультування повоєнній Україні. Скажіть, будь ласка, ваше ім'я та прізвище.
[00:33.000 --> 00:37.000] Семенов Іван.
[00:37.000 --> 00:40.000] Скажіть, будь ласка, скільки вам років?
[00:40.000 --> 00:44.000] 39
[00:44.000 --> 00:49.000] Скажіть, будь ласка, чим ви займаєтеся, ким ви працюєте?
[00:49.000 --> 00:53.000] Приватний підприємець.
[00:53.000 --> 00:56.000] Скажіть, будь ласка, ваш сімейний статус?
[00:56.000 --> 00:58.000] Одружений.
[00:58.000 --> 01:01.000] Скільки років ви перебуваєте у шлюбі?
[01:01.000 --> 01:03.000] 14 років
[01:03.000 --> 01:06.000] Чи маєте ви дітей?
[01:06.000 --> 01:07.000] Ні.
[01:07.000 --> 01:11.000] Скажіть, будь ласка, ви живете самі чи з батьками?
[01:11.000 --> 01:13.000] Самі.
[01:13.000 --> 01:20.000] Я зараз оголошую, вам правила інтерв'ю. Ви відкрито висловлюєте свою думку, доводьте її,
[01:20.000 --> 01:24.000] не має неправильних відповідей, не має неважливих думок.
[01:24.000 --> 01:30.000] Ми поважаємо вашу думку, це дуже важливо для з'ясування цієї теми у військовій Україні.
[01:30.000 --> 01:33.000] Висловіть емоції, говоріть із чорного серця.
[01:33.000 --> 01:36.000] Підходьте до теми сміливіше та відкрито.
[01:36.000 --> 01:41.000] Іноді ми будемо уточнювати питання вашої думки і не перебиватимемо.
[01:41.000 --> 01:48.000] Результати інтерв'ю будуть використані у закодованому вигляді та об'єднані щодо нашої теми.
[01:48.000 --> 01:53.000] Давайте з поговоримо про сімейні проблеми у довоєнний період.
[01:53.000 --> 01:57.000] Як ви вирішили сімейні проблеми у той період?
[01:57.000 --> 02:04.000] Перше. Які цінності ви вважали важливими у створенні сім'ї?
[02:08.000 --> 02:10.000] Важко відповісти.
[02:10.000 --> 02:16.000] Які цінності ви вважали важливими у створенні сім'ї?
[02:16.000 --> 02:27.000] Створення побуту, затишку, спільного, сім'я, діти та інше.
[02:27.000 --> 02:35.000] Вам було головне при створенні сім'ї правильно, комфортною, щоб було з партнером?
[02:35.000 --> 02:44.000] Так, щоб було комфортною жити з партнером.
[02:44.000 --> 02:50.000] Які проблеми вашої родини ви хотіли б назвати і чому?
[02:57.000 --> 03:01.000] Я не знаю яких проблем. У нас начебто все нормально.
[03:01.000 --> 03:03.000] А в довоєнному періоді?
[03:03.000 --> 03:09.000] У довоєнному періоді ми намагалися ходити кудись, були якісь подорожі.
[03:09.000 --> 03:12.000] Нині все на паузі.
[03:12.000 --> 03:17.000] Тобто у вас ніколи не було непорозуміння з сім'єю?
[03:17.000 --> 03:20.000] Були.
[03:20.000 --> 03:23.000] А з чим ви були?
[03:23.000 --> 03:26.000] Чи було непорозуміння
з сім'єю?
[03:26.000 --> 03:29.000] Були.
[03:29.000 --> 03:32.000] А з чим ви були?
[03:32.000 --> 03:37.000] Я вирішив по-різному.
[03:37.000 --> 03:42.000] Чи то надоїдали, чи не так зробив.
[03:42.000 --> 03:45.000] По-різному.
[03:45.000 --> 03:50.000] Назвіть 3 чи 5 найважливіших сімейних проблем.
[03:50.000 --> 03:57.000] Загалом, які сім'ї мають сімейні проблеми в Україні?

[03:57.000 --> 04:13.000] У сім'ї насильство, алкоголізм, наркоманія, погані звички, що там ще може бути?
[04:13.000 --> 04:19.000 Зради
[04:19.000 --> 04:22.000] І чому ви їх вибрали?
[04:22.000 --> 04:25.000] Ці проблеми.
[04:25.000 --> 04:30.000] Ось те, що я бачу навколо.
[04:30.000 --> 04:33.000] Це не стосується моєї родини.
[04:33.000 --> 04:37.000] Слава Богу.
[04:37.000 --> 04:42.000] Але те, що я бачу навколо, таке трапляється.
[04:42.000 --> 04:51.000] Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
[04:51.000 --> 04:55.000] Я розмовляв із сім'єю.
[04:55.000 --> 05:01.000] Як вирішити змінити в житті.
[05:01.000 --> 05:10.000] Кудись їхали, відпочивали якісь відчуття.
[05:10.000 --> 05:16.000] Давайте поговоримо про сімейні проблеми у воєнний період.
[05:16.000 --> 05:22.000] Які проблеми в Україні стали основними у воєнний період?
[05:28.000 --> 05:32.000] У вас поганий зв'язок?
[05:32.000 --> 05:38.000] Тому що не можна планувати.
[05:38.000 --> 05:41.000] У воєнний період було...
[05:41.000 --> 05:45.000] Так, чутно.
[05:45.000 --> 05:51.000] У воєнний період не було стабільності.
[05:51.000 --> 05:56.000] Не було такого планування наперед.
[05:56.000 --> 06:01.000] Що ще можна виділити із проблем?
[06:01.000 --> 06:04.000] Усі живуть одним днем.
[06:04.000 --> 06:11.000] Жодних планів на півроку, на рік, на рік.
[06:11.000 --> 06:14.000] Нічого не можна планувати.
[06:15.000 --> 06:20.000] А як це буде пов'язане із сімейними проблемами?
[06:20.000 --> 06:24.000] Як це виникає у сімейних проблемах?
[06:24.000 --> 06:28. 000] У сімейних проблемах...
[06:28.000 --> 06:32.000] Я загалом вважаю, що потрібно планувати якісь покупки,
[06:32.000 --> 06:36.000] якісь проблеми, які зв'язуватимуться з сім'єю.
[06:36.000 --> 06:40.000] Їх зараз не можна планувати.
[06:40.000 --> 06:44.000] І нічого не реалізовується.
[06:44.000 --> 06:47.000] З того, що можна планувати і десь там поїхати,
[06:47.000 --> 06:50.000] щось придбати тощо.
[06:50.000 --> 06:54.000] Нині все на паузі. Життя йде на паузі.
[06:54.000 --> 07:00.000] А які проблеми стосуються самої вашої родини, сімейної?
[07:00.000 --> 07:04.000] Ну, головні проблеми є.
[07:04.000 --> 07:08.000] Бо все зараз на паузі.
[07:08.000 --> 07:12.000] А це проявляється як у ваших стосунків?
[07:13.000 --> 07:16.000] Загалом ніяк.
[07:16.000 --> 07:19.000] Все мирно, але...
[07:21.000 --> 07:23.000] Не знаю.
[07:24.000 --> 07:27.000] Все одно не виявляється.
[07:32.000 --> 07:37.000] Тобто ви ігноруєте проблеми?
[07:38.000 --> 07:42.000] Ну, намагаюся їх не ігнорувати.
[07:43.000 --> 07:50.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких і чому?
[07:53.000 --> 07:57.000] Ну, є сім'ї, які розпалися через те, що вони на відстані
[07:57.000 --> 08:04.000] Тому що дружина та дитина були за кордоном.
[08:04.000 --> 08:07.000] Людина перебуває в Україні.
[08:07.000 --> 08:09.000] І на...
[08:09.000 --> 08:13.000] На відстань все це втрачається, весь зв'язок.
[08:15.000 --> 08:19.000] любов знаходять в інших.
[08:22.000 --> 08:25.000] Ну і сім'ї розпадаються.
[08:25.000 --> 08:28.000] Багато знайомих таких,
[08:28.000 --> 08:32.000] які на відстані випробували свої...
[08:36.000 --> 08:39.000] Свої сімейні, так би мовити.
[08:39.000 --> 08:41.000] Головне сказано вище.

[08:44.000 --> 08:48.000] А як ви вирішите свої сімейні проблеми?
[08:52.000 --> 08:53.000] Добре.
[08:53.000 --> 08:55.000] Розмовляємо.
[08:55.000 --> 08:57.000] Обговоримо.
[08:57.000 --> 09:01.000] Намагаємось не вибухати один на одного.
[09:04.000 --> 09:09.000] Можете, будь ласка, говорити до мікрофона ближче, щоб вас було чути?
[09:12.000 --> 09:21.000] Намагаємось спілкуватися один з одним, щоб не запустити стосунки, щоб не вибухати один на одного.
[09:21.000 --> 09:23.000] Спілкуємось.
[09:23.000 --> 09:25.000] Угу.
[09:25.000 --> 09:28.000] А як це відбувається у спілкуванні?
[09:30.000 --> 09:32.000] За столом.
[09:32.000 --> 09:34.000] Вранці.
[09:34.000 --> 09:37.000] За сніданком, або коли вечеряємо.
[09:39.000 --> 09:44.000] Обговоримо про події, які трапилися за день.
[09:45.000 --> 09:50.000] Вранці обговоримо плани, які стоять сьогодні.
[09:51.000 --> 09:53.000] Найближчими днями.
[09:55.000 --> 09:57.000] Так спілкуємось.
[10:03.000 --> 10:11.000] У яких випадках ви звернулися би за психологічним консультуванням чи медіацією?
[10:11.000 --> 10:17.000] Давайте я вам поясню, що таке психологічне консультування та сімейна медіація.
[10:18.000 --> 10:30.000] Психологічне консультування – це процес, у якому кваліфікований психолог допомагає людині чи групі вирішити особисті емоції чи психологічні проблеми.
[10:30.000 --> 10:41.000] Цей вид підтримки спрямований на підвищення емоційного стану, самопізнання та розвиток адаптивних навичок для придушення життєвих праць.
[10:42.000 --> 10:55.000] Сімейна медіація – це процес, у якому незалежний посередник допомагає подружжю чи батькам розв'язувати конфлікти та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[10:55.000 --> 11:04.000] Цей підхід часто використовується у випадках розлучення, поділу імені, визначення місця проживання дітей та інших сімейних питань.
[11:04.000 --> 11:10.000] Сімейна медіація – це вирішення конфлікту за допомогою третьої нейтральної сторони.
[11:10.000 --> 11:20.000] У яких випадках ви повернулися б за психологічним консультуванням чи медіацією?
[11:20.000 --> 11:30.000] Напевно, ні в яких. У нас ніхто не хоче йти до психолога.
[11:30.000 --> 11:42.000] Це звучить дино для більшості людей, і кожен сам розбиратиметься зі своїми проблемами.
[11:42.000 --> 11:59.000] В іншому випадку, я б не звернувся ні до першого, ні до другого варіанта, як би сам це все пропрацював.
[11:59.000 --> 12:09.000] Ну і ніколи не повернувся ні до психологів, ні до медіаторів.
[12:09.000 --> 12:16.000] А чому ви так вважаєте, чому не повернулися до психолога?
[12:16.000 --> 12:28.000] Ментально це все пов'язано з тим, що нас не звикли, як у західних країнах.
[12:28.000 --> 12:41.000] Якщо є якась проблема, то по ній потрібно повернутися до психологів та інших психоаналітиків.
[12:41.000 --> 12:51.000] У нас заведено, що в суспільстві кожен має сам вирішити свої проблеми.
[12:52.000 --> 12:58.000] Якщо повернутись до психологів, то ти вже хворий.
[12:58.000 --> 13:06.000] А чому така думка, як ви вважаєте?
[13:06.000 --> 13:11.000] Тому що не звикли цінності.
[13:11.000 --> 13:19.000] Це психологічні рішення.
[13:23.000 --> 13:28.000] Правильно я вас розумію, це як соромно звернутися до спеціалістів?
[13:28.000 --> 13:30.000] Так, соромно.
[13:30.000 --> 13:32.000]соромно.
[13:33.000 --> 13:35.000] Угу.
[13:36.000 --> 13:44.000] А чи була у вас практика звернення до консультування та медіації щодо вирішення сімейних проблем?
[13:44.000 --> 13:46.000] Не було.

[13:46.000 --> 13:55.000] Ви почули про консультування та медіацію в нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше та звідки?
[13:56.000 --> 14:09.000] Про консультування я чув і з телепередач, і з різних каналів, і в інтернеті, і телеграм-каналах.
[14:09.000 --> 14:17.000] Є різні меседжі, щоб зверталися до психологів із тих чи інших питань.
[14:17.000 --> 14:21.000] З приводу медіації, насамперед, на інтерв’ю.
[14:21.000 --> 14:23.000] Угу.
[14:23.000 --> 14:31.000] А чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, до медіатора, чи до громадських об'єднань?
[14:31.000 --> 14:35.000] Чи, можливо, до друзів, рідних та близьких?
[14:38.000 --> 14:42.000] Ну, до фахівців я не звернувся.
[14:42.000 --> 14:45.000] Може, до друзів та близьких.
[14:45.000 --> 14:47.000] Колись.
[14:47.000 --> 14:49.000] Давно.
[14:49.000 --> 14:52.000] А як це відбувається?
[14:52.000 --> 15:02.000] Ну, якщо погано, то до рідних, до рідних людей, до друзів, з тих чи інших питань.
[15:02.000 --> 15:05.000] Але як це відбувається?
[15:05.000 --> 15:16.000] Ну, ви спілкуєтесь телефоном, смс, жива комунікація?
[15:16.000 --> 15:19.000] Жива комунікація за чашку кави.
[15:19.000 --> 15:27.000] А з якими сімейними проблемами ви можете дзвонити друзям чи рідним?
[15:27.000 --> 15:33.000] Ну, щодо сімейних питань, напевно, нема до кого.
[15:33.000 --> 15:37.000] Не до спеціалістів, не до друзів, не до рідних.
[15:37.000 --> 15:40.000] А чому?
[15:40.000 --> 15:46.000] Я вважаю, що я сам можу впоратися із тими ще іншими проблемами.
[15:50.000 --> 15:58.000] А які сімейні проблеми та конфлікти, на вашу думку, будуть актуальними у повоєнну годину?
[15:58.000 --> 16:00.000] І чому?
[16:03.000 --> 16:08.000] У повоєнну годину будуть великі проблеми...
[16:08.000 --> 16:12.000] з людьми, які прийшли з війни.
[16:12.000 --> 16:19.000] І я не вважаю, що це їхня проблема, це проблема суспільства, яке їх прийматиме.
[16:19.000 --> 16:23.000] Проблема буде з алкоголізмом.
[16:23.000 --> 16:27.000] Ну, в різних проблемах буде.
[16:27.000 --> 16:30.000] Посттравматичні, синдроми.
[16:30.000 --> 16:38.000] Саме в сім'ях, там, де люди йшли на війну.
[16:42.000 --> 16:51.000] Скажи, будь ласка, у цивільних сім’ях, де ніхто не воював, вони не мають проблем?
[16:51.000 --> 16:55.000] Ну, таких яскравих не буде.
[16:55.000 --> 16:58.000] А які можуть бути?
[17:00.000 --> 17:06.000] Ну, на тлі того, що країна буде відбудовуватись, будуть маленькі...
[17:06.000 --> 17:09.000] може, зарплати будуть малі.
[17:09.000 --> 17:12.000] Рівень життя трохи впаде.
[17:13.000 --> 17:16.000] А якщо нічого не зміниться.
[17:16.000 --> 17:23.000] І через це можуть бути конфлікти у цивільних людей.
[17:24.000 --> 17:35.000] я правильно розумієш, що в цивільних парах більше будуть пов'язані з фінансами проблеми.
[17:35.000 --> 17:37.000] Так, з фінансами.
[17:37.000 --> 17:42.000] Хоча й у військових, ті, що прийдуть на мирну землю, так би мовити,
[17:42.000 --> 17:52.000] у них теж будуть фінанси та проблеми, через те, що вони заробляли у певну кількість грошей.
[17:52.000 --> 17:58.000] Коли вони повернуться до громадянського життя, у них буде набагато менше зарплат.
[17:58.000 --> 18:00.000] Це, по-перше.
[18:00.000 --> 18:05.000] По-друге, у них буде проблема в тому, що вони використовуватимуть цю культуру.

[18:05.000 --> 18:14.000] І вони матимуть велике розчарування в тому, що за що вони беруть листи, що вони отримують.
[18:14.000 --> 18:18.000] Проблема адаптації військового служіння, чи не так?
[18:18.000 --> 18:22.000] Адаптація військового служби просто така.
[18:22.000 --> 18:26.000] Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
[18:33.000 --> 18:45.000] Якщо пов'язано з військовими, я вважаю, що потрібно проходити психологічні тренінги.
[18:48.000 --> 18:52.000] Ну і обстеження проходить.
[18:55.000 --> 18:58.000] Цивільні, я не знаю, що сказати.
[19:01.000 --> 19:06.000] Як це можна вирішити, ці проблеми у людей, як ви вважаєте?
[19:06.000 --> 19:10.000] Якщо з військових, то тільки через психологів.
[19:10.000 --> 19:15.000] Тому що там будуть глибокі, так би мовити, проблеми.
[19:15.000 --> 19:22.000] Якщо цивільні, то вони самі вже виглядатимуть, або психологи, або самі.
[19:26.000 --> 19:30.000] Хто має організувати розв'язання сімейних проблем?
[19:31.000 --> 19:35.000] Хто має організувати розв'язання сімейних проблем?
[19:35.000 --> 19:38.000] І які це має бути інституцією?
[19:43.000 --> 19:48.000] Сімейний психолог має це робити.
[19:49.000 --> 19:52.000] Якби ми говорили про інституцію.
[19:54.000 --> 19:56.000] А хто ще?
[19:56.000 --> 19:58.000] Тільки сімейний психолог?
[20:00.000 --> 20:04.000] Суспільство це також інституція.
[20:05.000 --> 20:10.000] Але суспільство після війни напливатиме на всіх.
[20:13.000 --> 20:16.000] Мабуть, що лише сімейний психолог.
[20:19.000 --> 20:24.000] Чому ви вважаєте, що суспільство буде байдужим до інших?
[20:24.000 --> 20:28.000] Тому що після війни потрібно буде...
[20:28.000 --> 20:34.000] Кожному потрібно буде займатися тим, щоб підняти своє добро до воєнного рівня.
[20:34.000 --> 20:38.000] Або якось виживати.
[20:39.000 --> 20:43.000] Тому буде в сім’ям дуже багато інших проблем.
[20:43.000 --> 20:51.000] По максимуму будуть якісь родинні та родинні зв'язки.
[20:52.000 --> 20:56.000] А так просто суспільство проходитиме повз.
[20:56.000 --> 21:05.000] Байдужі проходитимуть усі проблеми, які будуть у інших людей, чужих.
[21:09.000 --> 21:15.000] А може, є якісь організації, які можуть допомагати, як ви вважаєте?
[21:16.000 --> 21:20.000] Можливо. Я про таких не знаю.
[21:20.000 --> 21:23.000] Ні, є напевно.
[21:25.000 --> 21:28.000] А що треба вважати їх створити?
[21:33.000 --> 21:35.000] Я вважаю, що потрібно.
[21:35.000 --> 21:37.000] Угу.
[21:39.000 --> 21:47.000] Як ви вважаєте, чи є потреба у більшій популяризації медіації та консультації у суспільстві?
[21:50.000 --> 21:54.000] Я вважаю, що потрібно, але трохи згодом.
[21:54.000 --> 21:56.000] Після війни.
[21:56.000 --> 21:58.000] Чому?
[21:59.000 --> 22:02.000] Зараз це не актуально, здається.
[22:03.000 --> 22:06.000] А чому ви так вважаєте?
[22:06.000 --> 22:09.000] Зараз вся увага до війни.
[22:10.000 --> 22:22.000] Все одно, що ви рекламуватимете медіацію чи психологічну допомогу людям, вони ігноруватимуть.
[22:24.000 --> 22:29.000] А чому ви думаєте, що люди будуть ігнорувати даних фахівців?
[22:30.000 --> 22:33.000] Тому що вони матимуть інші проблеми.
[22:33.000 --> 22:38.000] У когось буде син, батько чи людина на війні.
[22:38.000 --> 22:46.000] Хтось думає про той будинок, в якому він переселився.
[22:46.000 --> 22:52.000] Хтось думає, що він буде в окупації чи ні.
[22:52.000 --> 22:57.000] Зараз я вважаю, що це буде не так важливо.
[22:57.000 --> 22:59.000] Після війни, так.
[22:59.000 --> 23:02.000] Вже були інші цінності.
[23:02.000 --> 23:08.000] Щоб зберігати сім'ю, щоб налагоджувати стосунки.

[23:08.000 --> 23:12.000] А зараз це не є першим для багатьох.
[23:14.000 --> 23:24.000] Правильно я вас розумію, що дані фахівців зараз не можуть бути актуальними для вирішення сімейних проблем.
[23:24.000 --> 23:27.000] А допомагатимуть людям.
[23:27.000 --> 23:30.000] Я не скажу, що вони не будуть актуальними.
[23:30.000 --> 23:38.000] Я скажу про те, що вони будуть більш затребуваними.
[23:38.000 --> 23:43.000] У повоєнній зараз, а не військовій.
[23:45.000 --> 23:51.000] А як ви висловлюєте, як можна популяризувати медіацію та консультування?
[23:55.000 --> 23:59.000] Через ЗМІ, через Інтернет.
[23:59.000 --> 24:03.000] Через якісь заходи.
[24:03.000 --> 24:08.000] Проведені для тих чи інших людей.
[24:08.000 --> 24:11.000] День сім'ї, день молоді.
[24:13.000 --> 24:17.000] Якісь заходи роботи.
[24:18.000 --> 24:23.000] Як вони робили раніше, до війни.
[24:23.000 --> 24:25.000] А як самі?
[24:27.000 --> 24:30.000] День сім'ї, наприклад.
[24:30.000 --> 24:35.000] Я знаю, що раніше були на Хортиці якісь змагання.
[24:35.000 --> 24:37.000] Серед сімей.
[24:37.000 --> 24:39.000] Батьки та діти.
[24:40.000 --> 24:46.000] Такі символічні заклики тощо.
[24:46.000 --> 24:50.000] День захисту дітей.
[24:50.000 --> 24:53.000] У першому числі буде.
[24:53.000 --> 24:57.000] Там є дитячі конкурси.
[24:57.000 --> 25:03.000] І там якісь організації про себе заявляють,
[25:04.000 --> 25:08.000] збирають фокус-групи,
[25:08.000 --> 25:12.000] намагаються знайти якісь проблеми та їх вирішити.
[25:16.000 --> 25:18.000] Дякую за інтерв'ю.
[25:18.000 --> 25:22.000] І за допомогу в оцінюванні такої важливої теми.
[25:22.000 --> 25:24.000] До побачення.
[25:26.000 --> 25:27.000] До побачення

Ревалентний текст	Загальні теми
Важко відповісти. Створення побуту, затишку, спільного, сім'я, діти та інше. Я не знаю яких проблем. У нас начебто все нормально. Чи то надоїдали, чи не так зробив. По-різному.	Блок 1. 1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім’ї? Які проблеми вашої сім’ї ви хотіли би назвати і чому?
« У сім'ї насильство, алкоголізм, наркоманія, погані звички, що там ще може бути? Зради Ці проблеми. Ось те, що я бачу навколо. Це не стосується моєї родини. Слава Богу.	1.2.Назвіть три або п’ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім’ях України ? І чому ви їх обрали?
«Я розмовляв із сім'єю. Як вирішити змінити в житті. Кудись їхали, відпочивали якісь відчуття.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
«У воєнний період не було стабільності. Не було такого планування наперед.	Блок 2.

Усі живуть одним днем. Жодних планів на півроку, на рік, на рік. Нічого не можна планувати. А як це буде пов'язане із сімейними проблемами? У сімейних проблемах... Я загалом вважаю, що потрібно планувати якісь покупки»	2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
«Бо все зараз на паузі. Загалом ніяк.»	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
«Ну, є сім'ї, які розпалися через те, що вони на відстані Тому що дружина та дитина були за кордоном. Людина перебуває в Україні. І на... На відстань все це втрачається, весь зв'язок. любов знаходять в інших. Ну і сім'ї розпадаються. Багато знайомих таких, які на відстані випробували свої... Свої сімейні, так би мовити. Головне сказано вище.»	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
«Розмовляємо. Обговоримо.» Намагаємось не вибухати один на одного. Намагаємось спілкуватися один з одним, щоб не запустити стосунки, щоб не вибухати один на одного. Спілкуємось... За столом. Вранці. Обговоримо про події, які трапилися за день. Вранці обговоримо плани, які стоять сьогодні. Найближчими днями. Так спілкуємось.»	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
« Напевно, ні в яких. У нас ніхто не хоче йти до психолога. Це звучить дино для більшості людей, і кожен сам розбиратиметься зі своїми проблемами. В іншому випадку, я б не звернувся ні до першого, ні до другого варіанта, як би сам це все пропрацював. Ну і ніколи не повернувся ні до психологів, ні до медіаторів. А чому ви так вважаєте, чому не повернулися до психолога? Ментально це все пов'язано з тим, що нас не звикли, як у західних країнах.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації

Якщо є якась проблема, то по ній потрібно повернутися до психологів та інших психоаналітиків. У нас заведено, що в суспільстві кожен має сам вирішити свої проблеми. Якщо повернутись до психологів, то ти вже хворий. Тому що не звикли цінності. Це психологічні рішення. Так, соромно. соромно.»	
«Не було.»	Блок 3. 3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
« Про консультування я чув і з телепередач, і з різних каналів, і в інтернеті, і телеграм-каналах. Є різні меседжі, щоб зверталися до психологів із тих чи інших питань. З приводу медіації, насамперед, на інтерв'ю.»	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
«Ну, до фахівців я не звернувся. Може, до друзів та близьких. Колись. Давно. Ну, якщо погано, то до рідних, до рідних людей, до друзів, з тих чи інших питань. Жива комунікація за чашку кави. Ну, щодо сімейних питань, напевно, нема до кого. Не до спеціалістів, не до друзів, не до рідних. Я вважаю, що я сам можу впоратися із тими ще іншими проблемами.»	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
«Проблема буде з алкоголізмом. Ну, в різних проблемах буде. Посттравматичні, синдроми. Саме в сім'ях, там, де люди йшли на війну. Ну, таких яскравих не буде. Ну, на тлі того, що країна буде відбудовуватись, будуть маленькі... може, зарплати будуть малі. Рівень життя трохи впаде. А якщо нічого не зміниться. І через це можуть бути конфлікти у цивільних людей. я правильно розумієш, що в цивільних парах більше будуть пов'язані з фінансами проблеми. Так, з фінансами. Хоча й у військових, ті, що прийдуть на мирну землю, так би мовити,	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?

у них теж будуть фінанси та проблеми, через те, що вони заробляли у певну кількість грошей. Коли вони повернуться до громадянського життя, у них буде набагато менше зарплат. Це, по-перше. По-друге, у них буде проблема в тому, що вони використовуватимуть цю культуру. І вони матимуть велике розчарування в тому, що за що вони беруть листи, що вони отримують. Адаптація військового служби просто така.»	
«Якщо пов'язано з військовими, я вважаю, що потрібно проходити психологічні тренінги. Ну і обстеження проходить. Цивільні, я не знаю, що сказати. Якщо з військових, то тільки через психологів. Тому що там будуть глибокі, так би мовити, проблеми. Якщо цивільні, то вони самі вже виглядатимуть, або психологи, або самі.»	4.2. Як має відбуватися розв’язання цих проблем?
«Сімейний психолог має це робити. Якби ми говорили про інституцію. Суспільство це також інституція. Але суспільство після війни напливатиме на всіх. Мабуть, що лише сімейний психолог.	4.3. Хто має організовувати розв’язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
«Я вважаю, що потрібно, але трохи згодом. Після війни. Зараз це не актуально, здається. Зараз вся увага до війни. Все одно, що ви рекламуватимете медіацію чи психологічну допомогу людям, вони ігноруватимуть. А чому ви думаєте, що люди будуть ігнорувати даних фахівців? Тому що вони матимуть інші проблеми. У когось буде син, батько чи людина на війні. Хтось думає про той будинок, в якому він переселився. Хтось думає, що він буде в окупації чи ні. Зараз я вважаю, що це буде не так важливо. Після війни, так. Вже були інші цінності. Щоб зберігати сім'ю, щоб налагоджувати стосунки. А зараз це не є першим для багатьох. Правильно я вас розумію, що дані фахівців зараз не можуть бути актуальними для вирішення сімейних проблем. А допомагатимуть людям. Я не скажу, що вони не будуть актуальними. Я скажу про те, що вони будуть більш затребуваними. У повоєнній зараз, а не військовій.	Блок 5. 5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

Через ЗМІ, через Інтернет. Через якісь заходи. Проведені для тих чи інших людей. День сім'ї, день молоді. Якісь заходи роботи. Як вони робили раніше, до війни. День сім'ї, наприклад. Я знаю, що раніше були на Хортиці якісь змагання. Серед сімей. Батьки та діти. Такі символічні заклики тощо. День захисту дітей. У першому числі буде. Там є дитячі конкурси. І там якісь організації про себе заявляють, збирають фокус-групи, намагаються знайти якісь проблеми та їх вирішити.	

5. Інна, 47, (інтерв’ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:24.000 --> 00:26.000] Доброго дня.
[00:26.000 --> 00:29.000] Мене звати Яна Пономарьова,
[00:29.000 --> 00:31.000] студентка четвертого курсу,
[00:31.000 --> 00:33.000] спеціальна соціологія,
[00:33.000 --> 00:35.000] навчальна програма соціології,
[00:35.000 --> 00:37.000] медіації та кримінології.
[00:37.000 --> 00:41.000] Дослідження ми проводимо для мого дипломата
[00:41.000 --> 00:44.000] практичного заняття
[00:44.000 --> 00:47.000] на тему розвитку сімейної медіації
[00:47.000 --> 00:50.000] та консультації з воєнного розвитку в Україні.
[00:50.000 --> 00:52.000] Скажіть, будь ласка, як вас звуть,
[00:52.000 --> 00:55.000] Ваше ім'я та прізвище?
[00:55.000 --> 00:57.000] Іванова Інна.
[00:57.000 --> 01:00.000] Скажіть, ваш вік?
[01:00.000 --> 01:02.000] Сорок сім років.
[01:02.000 --> 01:07.000] Скажіть, чим ви займаєтесь?
[01:07.000 --> 01:10.000] На даний час не працюю.
[01:10.000 --> 01:13.000] Скільки ваш сімейний стан?
[01:13.000 --> 01:15.000] Одружена.
[01:15.000 --> 01:18.000] Скільки років у шлюбі?
[01:18.000 --> 01:20.000] Двадцять вісім років.
[01:20.000 --> 01:22.000] Скільки дітей?
[01:22.000 --> 01:24.000] Одна дитина.
[01:24.000 --> 01:26.000] Син.
[01:26.000 --> 01:29.000] А живете самі чи з батьками?
[01:29.000 --> 01:33.000] Ні, живемо вже вісім років самі.
[01:33.000 --> 01:36.000] До цього мешкали з батьками.
[01:36.000 --> 01:39.000] А зараз я вам розповім про правила
[01:39.000 --> 01:41.000] проведення даного нашого інтерв'ю.
[01:41.000 --> 01:44.000] Ви відкрито висловите свою думку,
[01:44.000 --> 01:46.000] доводьте її.
[01:46.000 --> 01:48.000] Немає неправильних відповідей,
[01:48.000 --> 01:50.000] немає неважливих думок.

[01:50.000 --> 01:52.000] Ми поважаємо вашу думку,
[01:52.000 --> 01:54.000] ми позначатимемо тему
[01:54.000 --> 01:56.000] про військову Україну.
[01:56.000 --> 01:58.000] Висловіть емоції, говоріть
[01:58.000 --> 02:00.000] із серця, підходьте до теми
[02:00.000 --> 02:02.000] сміливою та відкритою.
[02:02.000 --> 02:04.000] Ми іноді будемо
[02:04.000 --> 02:06.000] уточнювати
[02:06.000 --> 02:08.000] питання вашої думки
[02:08.000 --> 02:10.000] і не будемо перебувати.
[02:10.000 --> 02:12.000] Результати інтерв'ю будуть
[02:12.000 --> 02:14.000] використовуватися в закодованому
[02:14.000 --> 02:16.000] вигляді і в загальному відношенні
[02:16.000 --> 02:18.000] до нашої теми.
[02:18.000 --> 02:20.000] Давайте поговоримо про сімейні
[02:20.000 --> 02:22.000] проблеми у довоєнний період.
[02:22.000 --> 02:24.000] Як ви вирішуєте сімейні проблеми
[02:24.000 --> 02:26.000] у той період?
[02:26.000 --> 02:28.000] Перше питання.
[02:28.000 --> 02:30.000] Які цінності ви вважали
[02:30.000 --> 02:32.000] важливими для створення сім'ї?
[02:36.000 --> 02:38.000] Насамперед,
[02:40.000 --> 02:42.000] як сказати,
[02:46.000 --> 02:48.000] Родина, цінність.
[02:48.000 --> 02:50.000] Найголовніше, це родина,
[02:50.000 --> 02:52.000] в якій ми повинні були бути щасливими
[02:52.000 --> 02:54.000] у коханні,
[02:54.000 --> 02:56.000] в опорах,
[02:56.000 --> 02:58.000] щоб була гордість.
[02:58.000 --> 03:00.000] Це цінність
[03:02.000 --> 03:04.000] сім'ї.
[03:06.000 --> 03:08.000] Ви обрали партнера, щоб він
[03:08.000 --> 03:10.000] був з вами
[03:12.000 --> 03:14.000] цінним?
[03:14.000 --> 03:16.000] Чесним,
[03:16.000 --> 03:18.000] довіра одне до одного
[03:18.000 --> 03:20.000] була якась.
[03:24.000 --> 03:26.000] А які проблеми
[03:26.000 --> 03:28.000] у вашій сім'ї ви хотіли б назвати?
[03:28.000 --> 03:30.000] І чому?
[03:32.000 --> 03:34.000] Ну, перш за все,
[03:34.000 --> 03:36.000] або...
[03:36.000 --> 03:38.000] У мирний час,
[03:38.000 --> 03:40.000] які у вас були
[03:40.000 --> 03:42.000] проблеми,
[03:42.000 --> 03:44.000] сімейні проблеми у вашій родині?
[03:44.000 --> 03:46.000] Як були?
[03:46.000 --> 03:48.000] Ну,
[03:48.000 --> 03:50.000] відразу,
[03:50.000 --> 03:52.000] як одружилися,
[03:52.000 --> 03:54.000] як з'явилася
[03:54.000 --> 03:56.000] дитини, завжди якісь проблеми
[03:56.000 -> 03:58.000] бувають.
[03:58.000 --> 04:00.000] Якісь фінансові,
[04:04.000 --> 04:06.000] За здоров'ям якісь, може,
[04:06.000 --> 04:08.000] щодо захворювання якісь.
[04:08.000 --> 04:10.000] З батьками жили,

[04:10.000 --> 04:12.000] теж так, ну,
[04:12.000 --> 04:14.000] може, так теж були
[04:14.000 --> 04:16.000] якісь незручності
[04:18.000 --> 04:20.000] Такі, побутові такі, можливо.
[04:20.000 --> 04:22.000] А батьки були
[04:22.000 --> 04:24.000] ваші батьки,
[04:24.000 --> 04:26.000] або батьки чоловіка?
[04:26.000 --> 04:28.000] Так, мої, мої батьки, так.
[04:28.000 --> 04:30.000] Чи були непорозуміння?
[04:32.000 --> 04:34.000] Ну, як у сім'ях, так, можливо.
[04:40.000 --> 04:42.000] у твоєї доньки, може, хотілося щось таке,
[04:42.000 --> 04:44.000] якогось принца,
[04:44.000 --> 04:46.000] може, якогось не знаю.
[04:48.000 --> 04:50.000] Ну, то, може,
[04:50.000 --> 04:52.000] може,
[04:52.000 --> 04:54.000] зрозуміли,
[04:54.000 --> 04:56.000] а може, трохи.
[04:56.000 --> 04:58.000] Таке щось.
[04:58.000 --> 05:00.000] Ну, потім все було
[05:00.000 --> 05:02.000] добре.
[05:04.000 --> 05:06.000] Назвіть три чи п'ять
[05:06.000 --> 05:08.000] найвічливіших сімейних проблем,
[05:08.000 --> 05:10.000] ну загалом,
[05:10.000 --> 05:12.000] які є у сім'ях.
[05:12.000 --> 05:14.000] І чому ви їх обрали?
[05:14.000 --> 05:16.000] Ну,
[05:16.000 --> 05:18.000] як кажуть, у кожній родині
[05:18.000 --> 05:20.000] свої
[05:20.000 --> 05:22.000] якісь негаразди.
[05:22.000 --> 05:24.000] Ну, мабуть,
[05:24.000 --> 05:26.000] у когось фінансовий,
[05:26.000 --> 05:28.000] у когось
[05:28.000 --> 05:30.000] якась залежність,
[05:30.000 --> 05:32.000] можливо.
[05:32.000 --> 05:34.000] У когось
[05:34.000 --> 05:36.000] насильство якесь
[05:38.000 --> 05:40.000] ну, не знаю,
[05:40.000 --> 05:42.000] достатньої начебто,
[05:42.000 --> 05:44.000] або як.
[05:44.000 --> 05:46.000] У кожній родині свої
[05:46.000 --> 05:48.000] негаразди.
[05:50.000 --> 05:52.000] Скажіть, як ви
[05:52.000 --> 05:54.000] вирішували сімейні проблеми
[05:54.000 --> 05:56.000] у мирну годину?
[05:58.000 --> 06:00.000] Спілкувались,
[06:00.000 --> 06:02.000] сідали за
[06:02.000 --> 06:04.000] круглим столом,
[06:04.000 --> 06:06.000] вирішували проблеми
[06:08.000 --> 06:10.000] всією родиною.
[06:12.000 --> 06:14.000] То ви
[06:14.000 --> 06:16.000] вирішували
[06:16.000 --> 06:18.000] якісь
[06:18.000 --> 06:20.000] ну, сімейні проблеми
[06:20.000 --> 06:22.000] за допомогою комунікації, правильно?
[06:22.000 --> 06:24.000] Так-так, знаходили
[06:24.000 --> 06:26.000] якісь, так.
[06:28.000 --> 06:30.000] Давайте поговоримо

[06:30.000 --> 06:32.000] про сімейні проблеми,
[06:32.000 --> 06:34.000] які ось зараз затикаються
[06:34.000 --> 06:36.000] у військову годину.
[06:36.000 --> 06:38.000] А які проблеми
[06:38.000 --> 06:40.000] для сімей в Україні
[06:40.000 --> 06:42.000] стали основними
[06:42.000 --> 06:44.000] військовий час?
[06:44.000 --> 06:46.000] Як ви вважаєте?
[06:48.000 --> 06:50.000] Ну, військовий час,
[06:50.000 --> 06:52.000] проблеми
[06:54.000 --> 06:56.000] більше психологічні,
[06:56.000 --> 06:58.000] мабуть.
[06:58.000 --> 07:00.000] Тому що у кожній родині
[07:00.000 --> 07:02.000] хтось пішов воювати,
[07:02.000 --> 07:04.000] у когось якась проблема,
[07:06.000 --> 07:08.000] переживання у когось.
[07:08.000 --> 07:10.000] Тому у кожній родині
[07:10.000 --> 07:12.000] мабуть психологічна проблема.
[07:14.000 --> 07:16.000] А які психологічні проблеми?
[07:18.000 --> 07:20.000] Ще раз.
[07:20.000 --> 07:22.000] А які психологічні проблеми?
[07:22.000 --> 07:24.000] Психологічні проблеми які?
[07:26.000 --> 07:28.000] Ну, насамперед
[07:28.000 --> 07:30.000] переживання у всіх.
[07:30.000 --> 07:32.000] Переживання, вони позначаються
[07:32.000 --> 07:34.000] як у людини.
[07:34.000 --> 07:36.000] Чоловік стає неврівноваженим
[07:38.000 --> 07:40.000] тому що починаєш переживати,
[07:40.000 --> 07:42.000] починаєш нервувати.
[07:42.000 --> 07:44.000] Від цього починаються всі негаразди
[07:44.000 --> 07:46.000] у голові, особливо.
[07:48.000 --> 07:50.000] Головними причинами
[07:50.000 --> 07:52.000] проблем є переживання
[07:52.000 --> 07:54.000] та стрес, правильно?
[07:54.000 --> 07:56.000] Так-так, тільки так.
[07:56.000 --> 07:58.000] Стрес, так, стрес
[07:58.000 --> 08:00.000] це так судити.
[08:02.000 --> 08:04.000] А які проблеми
[08:04.000 --> 08:06.000] стосуються найбільше у вашій родині?
[08:08.000 --> 08:10.000] Ну...
[08:14.000 --> 08:16.000] У мене теж зараз племінник
[08:16.000 --> 08:18.000] на війну пішов.
[08:18.000 --> 08:20.000] Ось теж переживаю.
[08:22.000 --> 08:24.000] Переживаю,
[08:24.000 --> 08:26.000] щоб він прийшов,
[08:26.000 --> 08:28.000] все було добре.
[08:28.000 --> 08:30.000] Якийсь страх.
[08:30.000 --> 08:32.000] Переживаю за сина,
[08:32.000 --> 08:34.000] щоб він теж
[08:34.000 --> 08:36.000] вчився,
[08:36.000 --> 08:38.000] щоб нічого не сталося.
[08:40.000 --> 08:42.000] Ну якось так.
[08:42.000 --> 08:44.000] Усі такі основні.
[08:46.000 --> 08:48.000] Тобто переживання
[08:48.000 --> 08: 50 000] за життя близьких?
[08:50.000 --> 08:52.000] Так, близької людини.
[08:52.000 --> 08:54.000] Ну, як же, так.

[08:54.000 --> 08:56.000] Людина, щоб всі поряд були,
[08:56.000 --> 08:58.000] щоб усі були живі та здорові.
[09:00.000 --> 09:02.000] Страх, переживання,
[09:02.000 --> 09:04.000] всередині страх якийсь.
[09:06.000 --> 09:08.000] А якось це
[09:08.000 --> 09:10.000] відображається на поведінці
[09:10.000 --> 09:12.000] ваших комунікаціях?
[09:14.000 --> 09:16.000] Ні, на поведінці немає.
[09:18.000 --> 09:20.000] Навіть не знаю, як.
[09:22.000 --> 09:24.000] Ну, буває, що
[09:24.000 --> 09:26.000] запальність якась,
[09:26.000 --> 09:28.000] може, все через це.
[09:30.000 --> 09:32.000] Починаєш нервувати,
[09:32.000 --> 09:34.000] сам себе заспокоюєш.
[09:34.000 --> 09:36.000] Якось так.
[09:36.000 --> 09:38.000] Сам із собою працюєш.
[09:40.000 --> 09:42.000] А які сімейні проблеми
[09:42.000 --> 09:44.000] основні у ваших друзів, близьких
[09:44.000 --> 09:46.000] та чому?
[09:46.000 --> 09:48.000] Ну які.
[09:50.000 --> 09:52.000] Виховання дітей,
[09:52.000 --> 09:54.000] у кого проблеми якісь,
[09:54.000 --> 09:56.000] у кого побут, може,
[09:56.000 --> 09:58.000] якісь.
[09:58.000 --> 10:00.000] Фінансові,
[10:00.000 --> 10:02.000] мабуть, проблеми зараз.
[10:02.000 --> 10:04.000] У кого
[10:04.000 --> 10:06.000] якась залежність,
[10:06.000 --> 10:08.000] може, до алкоголю.
[10:08.000 --> 10:10.000] Ось якісь.
[10:10.000 --> 10:12.000] У кого все по-різному.
[10:12.000 --> 10:14.000] Ну, все по-різному.
[10:14.000 --> 10:16.000] А які насіння проблеми
[10:16.000 --> 10:18.000] з дітьми?
[10:20.000 --> 10:22.000] Ну, як колись у підлітковому періоді
[10:22.000 --> 10:24.000] у дітей
[10:24.000 --> 10:26.000] все буває.
[10:28.000 --> 10:30.000] Виховання, недостатньо
[10:32.000 --> 10:34.000] приділяєш уваги.
[10:34.000 --> 10:36.000] І тому
[10:36.000 --> 10:38.000] якось
[10:38.000 --> 10:40.000] бувають такі проблеми з дітьми.
[10:40.000 --> 10:42.000] Коли не маєш часу
[10:42.000 --> 10:44.000] до виховання, може,
[10:44.000 --> 10:46.000] не додаєш того, чого потрібно.
[10:46.000 --> 10:48.000] А потім виникають проблеми.
[10:48.000 --> 10:50.000] А сам не можеш
[10:50.000 --> 10:52.000] нічого не зробити.
[10:54.000 --> 10:56.000] А як ви вирішите
[10:56.000 --> 10:58.000] ці сімейні проблеми?
[11:00.000 --> 11:02.000] Знову ж таки у колі сім'ї.
[11:04.000 --> 11:06.000] А як ви...
[11:06.000 --> 11:08.000] Ще раз.
[11:08.000 --> 11:10.000] Як ви це зараз робите?
[11:12.000 --> 11:14.000] Ну, намагаємося спілкуватися,
[11:14.000 --> 11:16.000] намагаємося підтримувати одне одного.
[11:16.000 --> 11:18.000] Якось так.

[11:18.000 --> 11:20.000] Ну, тільки спілкування,
[11:20.000 -> 11:22.000] підтримка.
[11:22.000 --> 11:24.000] Більше ніяк.
[11:24.000 --> 11:26.000] А в яких
[11:26.000 --> 11:28.000] випадках ви звернулися
[11:28.000 --> 11:30.000] за психологічним консультантом
[11:30.000 --> 11:32.000] чи медіацією?
[11:32.000 --> 11:34.000] Давайте я вам
[11:34.000 --> 11:36.000] поясню, що таке
[11:36.000 --> 11:38.000] психологічне консультування
[11:38.000 --> 11:40.000] та сімейне медіа...
[11:40.000 --> 11:42.000] Психологічне консультування – це процес,
[11:42.000 --> 11:44.000] у якому кваліфікований психолог
[11:44.000 --> 11:46.000] допомагає людям або групам
[11:46.000 --> 11:48.000] вирішити особисті емоції
[11:48.000 --> 11:50.000] чи психологічні проблеми.
[11:50.000 --> 11:52.000] Цей вид підтримки
[11:52.000 --> 11:54.000] спрямований на підвищення емоційного стану,
[11:54.000 --> 11:56.000] самопізнання та розвиток адаптивних навичок
[11:56.000 --> 11:58.000] для подолання
[11:58.000 -> 12:00.000] життєвих труднощів.
[12:00.000 --> 12:02.000] А сімейна медіація – це процес,
[12:02.000 --> 12:04.000] у якому незалежний посередник
[12:04.000 --> 12:06.000] допомагає подружжю
[12:06.000 --> 12:08.000] або батькам розважити конфлікти
[12:08.000 --> 12:10.000] і досягати взаємоприйнятих
[12:10.000 --> 12:12.000] домовлені за допомогою
[12:12.000 --> 12:14.000] нейтральної сторони.
[12:14.000 --> 12:16.000] Цей підхід часто використовується
[12:16.000 --> 12:18.000] у випадках розлучення,
[12:18.000 --> 12:20.000] розділу імені,
[12:20.000 --> 12:22.000] з'ясування місця, проживання дітей
[12:22.000 --> 12:24.000] та інших сімейних питань
[12:24.000 --> 12:26.000] за якогось конфлікту.
[12:26.000 --> 12:28.000] Скажіть, будь ласка,
[12:28.000 --> 12:30.000] у яких випадках ви звернулися
[12:30.000 --> 12:32.000] за психологічним консультуванням або медіації?
[12:30.000 --> 12:32.000] Якщо б виникла така загальна проблема, котру не можна вирішити. Якийсь конфлікт дома, коли вже не можеш нічого зробити і той хто поряд не може теж нічого зробити.
[12:30.000 --> 12:32.000] Звернулася
[13:00.000 --> 13:02.000] Таким структурам,
[13:02.000 --> 13:04.000] які допомагатимуть.
[13:04.000 --> 13:06.000] А що найстрашніше?
[12:30.000 --> 12:32.000] Втрата близької людини.
[13:28.000 --> 13:30.000] Була у вас практика
[13:30.000 --> 13:32.000] відгуку до консультації
[13:32.000 --> 13:34.000] та медіації у вирішенні
[13:34.000 --> 13:36.000] сімейних проблем?
[12:30.000 --> 12:32.000] Ні, не була.
[13:44.000 --> 13:46.000] Ви чули про консультацію
[13:46.000 --> 13:48.000] та медіації в нашому інтерв'ю,
[13:48.000 --> 13:50.000] чи ви знали про це раніше і з ким?
[14:06.000 --> 14:08.000] Ну, до друзів, до рідних.
[14:08.000 --> 14:10.000] Якщо є якась потреба,
[14:10.000 --> 14:12.000] то телефонуємо та спілкуємося.
[14:12.000 --> 14:14.000] Ну, до друзів, до рідних.
[14:14.000 --> 14:16.000] Якщо є якась потреба,

[14:16.000 --> 14:18.000] то телефонуємо та спілкуємося.
[14:18.000 --> 14:20.000] Поки що такі проблеми вирішуємо самі,
[14:20.000 --> 14:22.000] якщо вони виникають.
[14:22.000 --> 14:24.000] Поки що такі проблеми вирішуємо самі,
[14:30.000 --> 14:32.000] якщо якийсь конфлікт,
[14:32.000 --> 14:34.000] може бути якийсь,
[14:34.000 --> 14:36.000] можливо, в сім'ї
[14:36.000 --> 14:38.000] якась сварка може бути.
[14:42.000 --> 14:44.000] Щось неправильне,
[14:44.000 --> 14:46.000] щось таке.
[14:46.000 --> 14:48.000] Захворіло, якщо там спілкуватися,
[14:48.000 --> 14:50.000] воно так ніби й легше.
[14:52.000 --> 14:54.000] А с приводу чого сварки?
[14:58.000 --> 15:00.000] Ну, більше, менше, фінансово,
[15:00.000 --> 15:02.000] мабуть.
[15:04.000 --> 15:06.000] Тобто правильно розуміти,
[15:06.000 --> 15:08.000] недостатньо коштів, так?
[15:08.000 --> 15:10.000] Ну так, насамперед так.
[15:12.000 --> 15:14.000] Сюди такі сварки,
[15:14.000 --> 15:16.000] коли недостатньо коштів.
[15:16.000 --> 15:18.000] Від цього йдеться, можливо.
[15:20.000 --> 15:22.000] Ну так, ну, буває по-різному.
[15:22.000 --> 15:24.000] Буває, коли,
[15:24.000 --> 15:26.000] може бути, ну,
[15:26.000 --> 15:28.000] коли люди тільки одружуються, там,
[15:28.000 --> 15:30.000] один на одного, тягнуть
[15:30.000 --> 15:32.000] поїдала, то перший,
[15:32.000 --> 15:34.000] хто головний у сім'ї,
[15:34.000 --> 15:36.000] то виховують дітей краще,
[15:36.000 --> 15:38.000] або мама, або тато,
[15:38.000 --> 15:40.000] або бабуся, або дідусь.
[15:40.000 --> 15:42.000] І такі бувають.
[15:42.000 --> 15:44.000] Сварки й такі бувають.
[15:46.000 --> 15:48.000] Які сімейні проблеми
[15:48.000 --> 15:50.000] та конфлікти, на вашу думку,
[15:50.000 --> 15:52.000] будуть актуальні після воєнного часу
[15:52.000 --> 15:54.000] і чому?
[15:56.000 --> 15:58.000] Ще раз прослухала
[15:58.000 --> 16:00.000] перше що.
[16:00.000 --> 16:02.000] І конфлікти,
[16:02.000 --> 16:04.000] на вашу думку,
[16:04.000 --> 16:06.000] будуть актуальними
[16:06.000 --> 16:08.000] після воєнного часу?
[16:10.000 --> 16:12.000] Проблем там багато.
[16:12.000 --> 16:14.000] Може бути і руйнування житла
[16:14.000 --> 16:16.000] у людей,
[16:16.000 --> 16:18.000] та фінансові труднощі,
[16:18.000 --> 16:20.000] та втрата роботи,
[16:20.000 --> 16:22.000] та втрата близьких людей.
[16:22.000 --> 16:24.000] Проблем буде багато.
[16:24.000 --> 16:26.000] Тому
[16:26.000 --> 16:28.000] психологічна підтримка однозначно
[16:28.000 --> 16:30.000] буде.
[16:30.000 --> 16:32.000] Тому що сімейні проблеми
[16:32.000 --> 16:34.000] однозначно будуть у людей.
[16:34.000 --> 16:36.000] Тому що після приходу
[16:36.000 --> 16:38.000] інвалідів,

[16:38.000 --> 16:40.000] багато роботи не буде в кого.
[16:40.000 --> 16:42.000] І тому проблем буде достатньо.
[16:44.000 --> 16:46.000] Правильно розумію,
[16:46.000 --> 16:48.000] що більше буде на фінансових?
[16:50.000 --> 16:52.000] Так, а як же?
[16:52.000 --> 16:54.000] Все полягає
[16:54.000 --> 16:56.000] насамперед у фінансовому.
[16:56.000 --> 16:58.000] Тому що
[16:58.000 --> 17:00.000] сім'ю треба годувати.
[17:02.000 --> 17:04.000] Як має відбуватися
[17:04.000 --> 17:06.000] розвиватися вирішення
[17:06.000 --> 17:08.000] цих проблем?
[17:08.000 --> 17:10.000] Психологічна підтримка.
[17:10.000 --> 17:12.000] Якісь організації
[17:12.000 --> 17:14.000] маємо бути.
[17:14.000 --> 17:16.000] Реабілітаційні центри,
[17:16.000 --> 17:18.000] якісь соціальні допомоги,
[17:20.000 --> 17:22.000] якісь медичні центри
[17:22.000 --> 17:24.000] маємо бути.
[17:24.000 --> 17:26.000] Щоб люди працювали.
[17:30.000 --> 17:32.000] Не лише ті, хто приходить
[17:32.000 --> 17:34.000] з війни,
[17:34.000 --> 17:36.000] а й у цих сім'ях.
[17:38.000 --> 17:40.000] А хто має організувати
[17:40.000 --> 17:42.000] розвиток сімейних проблем,
[17:42.000 --> 17:44.000] які мають бути інституції?
[17:56.000 --> 17:58.000] Наприклад, ви говорили
[17:58.000 --> 18:00.000] про фінансове,
[18:00.000 --> 18:02.000] або інвалід.
[18:04.000 --> 18:06.000] Якісь інституції
[18:06.000 --> 18:08.000] можуть допомагати,
[18:08.000 --> 18:10.000] як ви вважаєте?
[18:10.000 --> 18:12.000] Центри психотерапії.
[18:14.000 --> 18:16.000] Тільки так, я так думаю.
[18:18.000 --> 18:20.000] Просто поговорити з такими людьми
[18:20.000 --> 18:22.000] це все одно
[18:22.000 --> 18:24.000] їх треба підтримувати,
[18:24.000 --> 18:26.000] можна сказати.
[18:28.000 --> 18:30.000] Радіти тих, хто правильно
[18:30.000 --> 18:32.000] розумію, з війни прийшов?
[18:32.000 --> 18:34.000] Так, так, так.
[18:34.000 --> 18:36.000] Ті, що
[18:36.000 --> 18:38.000] небагато
[18:38.000 --> 18:40.000] по невічні на долю.
[18:40.000 --> 18:42.000] Тому що це
[18:42.000 --> 18:44.000] допоможе центри психотерапії,
[18:44.000 --> 18:46.000] психологів, соціальних служб
[18:46.000 --> 18:48.000] і таке інше.
[18:48.000 --> 18:50.000] У таких сім'ях
[18:50.000 --> 18:52.000] вони не можуть нічого вдіяти
[18:52.000 --> 18:54.000] самим. Їм потрібно лише
[18:54.000 -> 18:56.000] допомагати.
[18:58.000 --> 19:00.000] Як ви вважаєте,
[19:00.000 --> 19:02.000] є потреба більше
[19:02.000 --> 19:04.000] популяризації медіації
[19:04.000 --> 19:06.000] та консультації у суспільстві?
[19:06.000 --> 19:08.000] Ну, треба.

[19:08.000 --> 19:10.000] Тому що
[19:10.000 --> 19:12.000] ми вже пробили
[19:12.000 --> 19:14.000] потрібно вирішити
[19:14.000 --> 19:16.000] і це щось нове
[19:16.000 --> 19:18.000] у нашій країні.
[19:18.000 --> 19:20.000] І треба розвиватися
[19:20.000 --> 19:22.000] та
[19:22.000 --> 19:24.000] розповідати, що так
[19:24.000 --> 19:26.000] є, що можна
[19:26.000 --> 19:28.000] вирішити конфлікти.
[19:30.000 --> 19:32.000] А як це можна зробити?
[19:34.000 --> 19:36.000] Ну, молодь у нас зараз
[19:36.000 --> 19:38.000] більше сидить у соціальних
[19:38.000 --> 19:40.000] мережах, тому я думаю, що
[19:40.000 --> 19:42.000] соціальні мережі це теж
[19:42.000 --> 19:44.000] показник
[19:44.000 --> 19:46.000] те, що там можна
[19:46.000 --> 19:48.000] щось показуватиме і
[19:48.000 --> 19:50.000] таке, що такі у нас
[19:50.000 --> 19:52.000] нові.
[19:54.000 --> 19:56.000] Дякую вам за інтерв'ю,
[19:56.000 --> 19:58.000] за допомогу
[19:58.000 --> 20:00.000] у зв'язку з такою важливою
[20:00.000 -> 20:02.000] ситуацією.
[20:04.000 --> 20:06.000] Дякую.

Ревалентний текст	Загальні теми
Родина, цінність. Найголовніше, це родина, в якій ми повинні були бути щасливими у коханні, в опорах, щоб була гордість… дитини, завжди якісь проблеми бувають. Якісь фінансові, За здоров'ям якісь, може, щодо захворювання якісь.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
у когось фінансовий, якась залежність	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Спілкувались, сідали за круглим столом, вирішували проблеми всією родиною.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
хтось пішов воювати	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
У мене теж зараз племінник на війну пішов. Ось теж переживаю. Переживаю, щоб він прийшов, все було добре. Якийсь страх. Переживаю за сина, щоб він теж вчився, щоб нічого не сталося.	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
Виховання дітей, у кого проблеми якісь, у кого побут, може, якісь. Фінансові, якась залежність, може, до алкоголю.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Ну, намагаємося спілкуватися,	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?

намагаємося підтримувати одне одного. Якось так. Ну, тільки спілкування, підтримка.	
Якщо б виникла така загальна проблема, котру не можна вирішити. Якийсь конфлікт дома, коли вже не можеш нічого зробити і той хто поряд не може теж нічого зробити.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Ні, не була. До психологів. Так, з друзями.	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Телебачення, канали.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Може бути і руйнування житла у людей, та фінансові труднощі, та втрата роботи, та втрата близьких людей. Проблем буде багато.	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Психологічна підтримка. Якісь організації Реабілітаційні центри, якісь соціальні допомоги, якісь медичні центри	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
Ну, молодь у нас зараз більше сидить у соціальних мережах, тому я думаю, що соціальні мережі це теж показник	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Треба розвивати.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

6. Кристина, 24, (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:15.000] Доброго дня, мене звати Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу та спеціальності в соціології,
[00:15.000 --> 00:19.000] навчальній програмі соціологія, медіація та кримінологія.
[00:19.000 --> 00:23.000] Дане дослідження призначене для моєї дипломної роботи,
[00:23.000 --> 00:28.000] на тему розвитку сімейної медіації та консультації у військовій Україні.
[00:28.000 --> 00:30.000] Скажіть, будь ласка, ваше прізвище та ім'я.
[00:32.000 --> 00:34.000] Доброго дня, мене звати Кристина Ніконенко.
[00:36.000 --> 00:38.000] Скільки вам років?
[00:39.000 --> 00:40.000] Двадцять чотири.
[00:41.000 --> 00:43.000] Що ви займаєтесь, де ви працюєте?
[00:45.000 --> 00:52.000] Я зараз працюю у Запорізькому національному університеті на факультеті журналістики у Деканаті.
[00:54.000 --> 00:56.000] Скажіть, ваш сімейний стан?
[00:58.000 --> 01:00.000] Я не замужня, дітей не маю.
[01:01.000 --> 01:03.000] А ви живете самим чи з батьками?

[01:05.000 --> 01:14.000] Наразі я живу сама у місті Запоріжжі, а до батьків їжджу у гості на вихідні періодично.
[01:15.000 --> 01:18.000] Давайте познайомимо вас з правилом проведення інтерв'ю.
[01:19.000 --> 01:22.000] Ви відкрито висловлюєте свою думку, доводите її.
[01:23.000 --> 01:26.000] Немає неправильних відповідей, немає неважливих думок.
[01:27.000 --> 01:31.000] Ми поважаємо вашу думку, це дуже важливо для з'ясування цієї теми про військову Україну.
[01:32.000 --> 01:37.000] Висловіть емоції, розмовляйте з чесним серцем, підходьте до теми сміливіше та відкрито.
[01:38.000 --> 01:42.000] Іноді ми будемо оточувати питання, вашу думку, і не перебиватимемо.
[01:43.000 --> 01:49.000] Результати інтерв'ю будуть використані у закодованому оцінюванні та в загальному відношенні до наших тем.
[01:50.000 --> 01:54.000] Почнемо про з'ясування сімейних проблем у довоєнний період.
[01:55.000 --> 01:58.000] Як ви вирішили сімейні проблеми у той період?
[01:59.000 --> 02:04.000] Скажіть, будь ласка, які цінності ви вважаєте важливими під час створення сім'ї?
[02:08.000 --> 02:12.000] Відповім на перше завдання, чи були у вас якісь проблеми?
[02:13.000 --> 02:16.000] Проблеми, які є зараз?
[02:16.000 --> 02:21.000] Скажіть, які цінності ви вважаєте важливими під час створення сім'ї?
[02:24.000 --> 02:34.000] Як для мене, то найважливіші цінності – це довіра до людини, з якою ти хочеш створити сім'ю.
[02:35.000 --> 02:37.000] Я правильно про це говорю?
[02:38.000 --> 02:43.000] Це ваша думка, чи немає неважливих відповідей? Як ви вважаєте?
[02:44.000 --> 02:51.000] Найголовнішими цінностями я вважаю, що, як я вже сказала,
[02:52.000 --> 02:59.000] має бути довіра до людини, впевненість у людині, що ти про живеш із нею все своє життя.
[03:02.000 --> 03:09.000] Мені здається, що це одна з найголовніших цінностей – бути впевненою у людині
[03:09.000 --> 03:14.000] і з людьми завтра.
[03:16.000 --> 03:20.000] А які проблеми вашої родини ви хотіли б назвати і чому?
[03:23.000 --> 03:28.000] Яких проблем у нашій сім'ї немає і не було?
[03:28.000 --> 03:38.000] Можливо, якісь маленькі непорозуміння, які можуть виникнути.
[03:39.000 --> 03:42.000] Хтось щось сказав, щось не зрозумів.
[03:43.000 --> 03:52.000] Але все ж таки ми розмовляємо, ми один одному пояснюємо, і жодних конфліктів не виникає.
[03:54.000 --> 03:57.000] А з чим пов'язані ці маленькі непорозуміння?
[03:59.000 --> 04:06.000] Можливо, з тим, що кожна людина має свій характер,
[04:07.000 --> 04:17.000] і не виключенням є, як у сім'ї, також ми можемо показувати свій характер.
[04:18.000 --> 04:20.000] Хтось щось не так зрозумів.
[04:20.000 --> 04:29.000] Але це навіть незначні проблеми, про які навіть не слід говорити.
[04:30.000 --> 04:34.000] Вони можуть виникнути у будь-якій родині.
[04:36.000 --> 04:39.000] А з чим вони можуть виникнути?
[04:40.000 --> 04:42.000] З якої галузі?
[04:43.000 --> 04:51.000] Якісь побутові проблеми, навіть нерозуміння побутові.
[04:55.000 --> 04:59.000] Я навіть не скажу, бо не пригадаю, щоб такі конфлікти були з виною.
[05:00.000 --> 05:06.000] А з початку повномасштабного вторгнення ці проблеми зникли.
[05:06.000 --> 05:11.000] І якось навіть немає сенсу в них зараз.
[05:13.000 --> 05:16.000] У мирному часі це були якісь проблеми?
[05:20.000 --> 05:21.000] Це було так давно?
[05:22.000 --> 05:25.000] У комунікації, чи в якій галузі?
[05:26.000 --> 05:27.000] Я не чула.
[05:28.000 --> 05:34.000] А ці проблеми у мирному часі були побутові, або з комунікацією,
[05:35.000 --> 05:38.000] чи непорозуміння поколінь?
[05:39.000 --> 05:42.000] Тобто у вас батьки не розуміли, або ви батьків не розуміли?
[05:43.000 --> 05:44.000] Із чим це було пов'язано?
[05:45.000 --> 05:49.000] Можливо, трохи різні погляди на життя.
[05:50.000 --> 05:54.000] Наприклад, якщо я хотіла, наприклад...

[05:55.000 --> 06:01.000] З того, що я можу зараз згадати, я хотіла вступати до театрального.
[06:02.000 --> 06:05.000] Батьки цього не розуміли, вони думали, що це несерйозно.
[06:06.000 --> 06:14.000] Вони хотіли, щоб я була там юристом-адвокатом, вступала на такі серйозніші факультети.
[06:15.000 --> 06:17.000] Але сам у цьому був якесь непорозуміння.
[06:17.000 --> 06:21.000] Назвіть три чи п'ять найважливіших сімейних проблем.
[06:23.000 --> 06:25.000] Ну, які у сім'ях є взаємодії?
[06:28.000 --> 06:35.000] Проблема непорозуміння, проблема, якщо більш глобальна,
[06:36.000 --> 06:43.000] це, можливо, проблеми з алкоголем.
[06:44.000 --> 06:52.000] Проблеми з алкоголем у членів родини, тобто чоловік чи жінка.
[06:53.000 --> 06:59.000] Проблема може бути навіть з радістю чоловіка чи дружини.
[07:05.000 --> 07:08.000] А чому ви їх вибрали самі такі проблеми?
[07:08.000 --> 07:18.000] Тому що наразі в соціальних мережах можемо ми побачити,
[07:19.000 --> 07:22.000] що з війною багато батьків почали розлучатися,
[07:23.000 --> 07:28.000] і саме ось ці проблеми стали найголовнішою причиною.
[07:30.000 --> 07:34.000] А скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
[07:39.000 --> 07:45.000] Говорили, напевно, один з одним,
[07:46.000 --> 07:51.000] як сказати, зараз хвилинку треба подумати.
[07:54.000 --> 08:00.000] Найголовніше, треба говорити, щоб вирішити будь-яку проблему.
[08:00.000 --> 08:04.000] Тому що, якщо не казати,
[08:05.000 --> 08:10.000] то важко буде потім зрозуміти один одного,
[08:11.000 --> 08:17.000] і будуть ось ці накоплюватися,
[08:18.000 --> 08:23.000] ось ці якісь непорозуміння, образи.
[08:24.000 --> 08:27.000] І з кожним разом буде все гірше та гірше.
[08:27.000 --> 08:29.000] А скажи, будь ласка...
[08:33.000 --> 08:49.000] Тому треба говорити і не витрачати годину на ось ці пусті образи,
[08:50.000 --> 08:53.000] згадувала я українською словом.
[08:54.000 --> 08:58.000] А скажи, будь ласка, а як відбуваються ваші переговори
[08:59.000 --> 09:01.000] після конфлікту?
[09:07.000 --> 09:09.000] А як відбуваються ця у вас розмова?
[09:10.000 --> 09:12.000] Як ви це обговорюєте?
[09:13.000 --> 09:15.000] Це навіть відбуваються відразу,
[09:15.000 --> 09:17.000] після того, як я один одного не зрозуміла,
[09:18.000 --> 09:24.000] якось, можливо, навіть у формі гумору,
[09:26.000 --> 09:29.000] всі переводячи в жарт,
[09:30.000 --> 09:36.000] і вже після цього якось згладжуються ось ці кутки,
[09:37.000 --> 09:42.000] тому не затягуються ці образи, конфлікти.
[09:45.000 --> 09:47.000] Давайте поговоримо про те,
[09:48.000 --> 09:50.000] як змінила війна сімейні проблеми.
[09:51.000 --> 09:56.000] Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час?
[09:59.000 --> 10:02.000] Можливо, найголовніша проблема –
[10:10.000 --> 10:12.000] фінансове – це зрозуміло.
[10:13.000 --> 10:15.000] Фінансове питання –
[10:17.000 --> 10:21.000] проблема психологічна, напевно,
[10:22.000 --> 10:27.000] у цей більше стосується тих, у кого в сім'ї є воєнні,
[10:28.000 --> 10:31.000] військові, які обороняють нашу країну.
[10:33.000 --> 10:41.000] Також проблема, напевно, не знаю, правильно лі я зараз тобі скажу,
[10:59.000 --> 11:01.000] Збереження життя, я маю на увазі,
[11:01.000 --> 11:03.000] це все ж таки,
[11:04.000 --> 11:12.000] хвилювання за свою людину, за свою сім'ю в цей тяжкий час.
[11:15.000 --> 11:18.000] А які проблеми стосуються саме вашої сім'ї?
[11:24.000 --> 11:28.000] Напевно, все-таки, останнє, що я назвала,
[11:28.000 --> 11:30.000] це, як сказати,
[11:31.000 --> 11:35.000] хвилювання за членами своєї родини.
[11:53.000 --> 11:56.000] У якомусь сенсі і фінансова проблема,
[11:57.000 --> 12:01.000] тому що вона чіпала, мені здається, більшість родин.
[12:06.000 --> 12:12.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких, і чому?

[12:21.000 --> 12:24.000] Ну, проблеми, самі, які ви маєте на увазі.
[12:35.000 --> 12:38.000] Ну, сімейні проблеми, які ви там чули, можливо,
[12:39.000 --> 12:41.000] чи самі бачите.
[12:43.000 --> 12:49.000] Ну, можливо, проблеми, не знаю, знову ж таки,
[12:50.000 --> 12:57.000] фінансовий бік, на тлі цього все одно виникають конфлікти в родині.
[13:04.000 --> 13:07.000] Ну, от, напевно, так, більша фінансова сторона.
[13:07.000 --> 13:13.000] А як ви вирішите свої сімейні проблеми?
[13:37.000 --> 13:40.000] Не на одному, а не на проблемах, що виникають,
[13:41.000 --> 13:46.000] і, знову ж таки, якщо вони навіть і виникають, ми їх одразу вирішимо.
[13:48.000 --> 13:50.000] А як це відбувається?
[13:51.000 --> 13:53.000] Якісь незначні проблеми.
[13:56.000 --> 13:58.000] А як це зараз відбувається?
[14:02.000 --> 14:04.000] А як вони відбуваються?
[14:04.000 --> 14:07.000] Ну, вирішити потрібні проблеми.
[14:14.000 --> 14:16.000] Ну, розмовами, певно,
[14:17.000 --> 14:22.000] якимись діями з боку батьків,
[14:23.000 --> 14:28.000] якось вони навіть не говорять мені про проблеми, що виникають у сім'ї,
[14:28.000 --> 14:32.000] вони якось звикли вирішити їх без...
[14:38.000 --> 14:43.000] не брати нас у ці проблеми, а вирішити їх самостійно.
[14:48.000 --> 14:54.000] У якихось випадках ви звернулися б до психологічних консультантів чи медіацій?
[14:54.000 --> 15:00.000] Давайте вам поясню, у чому різниця.
[15:25.000 --> 15:29.000] ...допомагає подружжю, або родичам, розв'язати конфлікти
[15:30.000 --> 15:33.000] та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[15:34.000 --> 15:38.000] Цей підхід часто використовується у випадках роздільного імені, розлучення,
[15:39.000 --> 15:43.000] визначення місця проживання дітей та інших сімейних питань.
[15:44.000 --> 15:49.000] Тому сімейна медіація при якомусь глобальному конфлікті,
[15:49.000 --> 15:53.000] нейтральна сторона може допомагати вирішити конфлікт.
[15:54.000 --> 16:02.000] У яких випадках ви звернулися б до психологічних консультантів чи медіацій?
[15:54.000 --> 16:02.000] Так как ще незаміжня і не маю таких проблем, то до медіації рано ще звертатись, а вот про психологічне консультування.
[16:20.000 --> 16:24.000] Іноді хочеться звернутися до психологічного консультування.
[17:02.000 --> 17:10.000] Але більше того, що в нашому місці, можливо, я не права,
[17:10.000 --> 17:23.000] у наших добрих фахівцях, які змогли б допомагати мені у вирішенні моїх психологічних проблем.
[17:26.000 --> 17:30.000] Тобто недостатньо кваліфікованих фахівців, так?
[17:31.000 --> 17:37.000] Не знаю, правильно, куди можна звернутися.
[17:40.000 --> 17:48.000] Чи була у вас практика до консультації чи медіації у вирішенні сімейних проблем?
[17:49.000 --> 17:57.000] Ні, на щастя чи на жаль, я ж говорю, що поки що не було, і сподіваюся, що не треба буде.
[17:58.000 --> 18:06.000] Ви чули про консультацію та медіацію в нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше та з ким?
[18:07.000 --> 18:14.000] Чула, але так, щоб мені пояснили, як ви зараз, то вперше.
[18:15.000 --> 18:25.000] Чи був у вас досвід за допомогою консультанта, медіатора, громадських об'єднань, друзів, рідних та близьких?
[18:26.000 --> 18:28.000] Як це відбувається?
[18:28.000 --> 18:46.000] Ні, такого не було. Просто, якщо ми підходимо до спілкування з друзями, то це тільки так, спілкування з друзями.
[18:47.000 --> 18:54.000] Тобто, допомогу, так, щоб обговорити з сімейними проблемами, допомогу, ви запитуєте у друзів, правильно я розумію?
[18:55.000 --> 19:03.000] Ну, можливо, якщо це щось глобальне і можна розповісти своїм друзям, то так.
[19:07.000 --> 19:11.000] А з якими сімейними проблемами ви можете звернутися до друзів?
[19:12.000 --> 19:13.000] Ще раз.

[19:14.000 --> 19:16.000] А з якими сімейними проблемами ви можете звернутися до друзів?
[19:17.000 --> 19:26.000] Ну, можливо навіть не до друзів, а до рідних членів.
[19:27.000 --> 19:32.000] Це більше я можу, мабуть, поговорити із сестрою.
[19:32.000 --> 19:47.000] З сестрою ми можемо обговорити проблеми, які виникли, і, можливо, обговорити, як можна вирішити ці проблеми.
[19:51.000 --> 19:57.000] Які сімейні проблеми та конфлікти, на вашу думку, будуть актуальними у післявоєнний період?
[19:58.000 --> 19:59.000] Чому?
[20:03.000 --> 20:07.000] Ну, знову ж таки такі фінанси.
[20:08.000 --> 20:17.000] Навіть, можливо, це буде у післявоєнний період ще більшою проблемою, а не зараз.
[20:19.000 --> 20:26.000] Також психологічні проблеми.
[20:27.000 --> 20:44.000] Більше це, напевно, стоятиме родина, які мають в батьківщині військо, які повернуться з війни, яким буде потрібна психологічна допомога.
[20:44.000 --> 20:56.000] Правильно, я розумію, що тільки фінанси, і військовослужбовцям буде потрібна психічна допомога.
[20:58.000 --> 21:01.000] Родин, до яких це стосується, так.
[21:02.000 --> 21:06.000] А яке має бути вирішення цих проблем?
[21:06.000 --> 21:14.000] Ну, це вже має залежати від сім'ї, від людей, від чоловіка та дружини, від членів родини.
[21:15.000 --> 21:27.000] У принципі, якщо вони хочуть зберігати свою сім'ю, то вони робитимуть все для того, щоб зберегти свою сім'ю.
[21:27.000 --> 21:32.000] А хто має організувати вирішення сімейних проблем?
[21:33.000 --> 21:36.000] І які це мають бути інституції?
[21:39.000 --> 21:42.000] Ну, мабуть, я не знаю.
[21:50.000 --> 21:53.000] А які це мають бути інституції?
[21:56.000 --> 22:03.000] Ну, мабуть, мені здається, це психологи, сімейні психологи.
[22:04.000 --> 22:09.000] У деяких випадках, можливо, і психотерапевти.
[22:10.000 --> 22:15.000] Сімейні психологи, я казала, не пам'ятаю.
[22:16.000 --> 22:26.000] Ну, напевно, саме розв'язання, якщо повернутися, то це до психологів та сімейних психологів.
[22:28.000 --> 22:36.000] Тільки сімейні психологи та психологи можуть вирішити проблеми після війни.
[22:37.000 --> 22:38.000] Правильно я розумію?
[22:39.000 --> 22:41.000] Ну, як правило, так, думаю.
[22:42.000 --> 22:51.000] А як ви думаєте, потребує більшої популяризації медіації та консультації в суспільстві?
[22:53.000 --> 22:55.000] Можливо, потрібно.
[22:56.000 --> 23:02.000] Мені здається, що мало хто знає про це, про ці терміни, що є така допомога.
[23:02.000 --> 23:13.000] І, можливо, якщо це популяризувати і як би розповісти людям, щоб вони дізнавались про це,
[23:14.000 --> 23:22.000] то буде простіше розв'язати конфлікти, оскільки все одно звернутися за такою допомогою.
[23:24.000 --> 23:26.000] А як це можна зробити?
[23:26.000 --> 23:36.000] Неможливо, зараз у нас, не може бути в соціальних мережах більше про це розповісти.
[23:39.000 --> 23:45.000] Я не знаю, на радіо, телебаченні про це розповісти.
[23:46.000 --> 23:55.000] Я скажу про соціальні мережі, тому що більшість людей зараз беруть інформацію в соціальних мережах.
[23:56.000 --> 24:10.000] І якщо подати цікаву інформацію, пояснити, що це для чогось, то, на мою думку, мені здається, в цьому буде сенс.
[24:12.000 --> 24:18.000] Дякуємо за інтерв'ю та допомогу у з'ясуванні такої важливої теми.
[24:18.000 --> 24:20.000] До побачення.
[24:20.000 --> 24:22.000] Дякую, до побачення.

Ревалентний текст	Загальні теми

Як для мене, то найважливіші цінності – це довіра до людини, з якою ти хочеш створити сім'ю… Найголовнішими цінностями я вважаю, що, як я вже сказала, має бути довіра до людини, впевненість у людині, що ти проживши із нею все своє життя. Яких проблем у нашій сім'ї немає і не було? Можливо, якісь маленькі непорозуміння, які можуть виникнути.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Проблема непорозуміння, проблема, якщо більш глобальна, це, можливо, проблеми з алкоголем.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Говорили, напевно, один з одним	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
Можливо, найголовніша проблема – фінансове – це зрозуміло. Фінансове питання – проблема психологічна, напевно	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
хвилювання за членами своєї родини. У якомусь сенсі і фінансова проблема	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
фінансовий бік, на тлі цього все одно виникають конфлікти в родині.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
і, знову ж таки, якщо вони навіть і виникають, ми їх одразу вирішимо. Ну, розмовами, певно,	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
Так как ще незаміжня і не маю таких проблем, то до медіації рано ще звертатись, а вот про психологічне консультування. Іноді хочеться звернутися до психологічного консультування.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Ні, на щастя чи на жаль, я ж говорю, що поки що не було, і сподіваюся, що не треба буде.	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Чула, але так, щоб мені пояснили, як ви зараз, то вперше.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Ні, такого не було. Просто, якщо ми підходимо до спілкування з друзями, то це тільки так, спілкування з друзями.	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
Ну, знову ж таки такі фінанси.	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Ну, це вже має залежати від сім'ї, від людей, від чоловіка та дружини, від членів родини.	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?

Ну, мабуть, я не знаю. Ну, мабуть, мені здається, це психологи, сімейні психологи.	4.3. Хто має організовувати розв’язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Мені здається, що мало хто знає про це, про ці терміни, що є така допомога. І, можливо, якщо це популяризувати і як би розповісти людям, щоб вони дізнавались про це, то буде простіше розв'язати конфлікти, оскільки все одно звернутися за такою допомогою. Я не знаю, на радіо, телебаченні про це розповісти. Я скажу про соціальні мережі, тому що більшість людей зараз беруть інформацію в соціальних мережах.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

7. Єлизавета, 27, м. Запоріжжя (інтерв’ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:08.000 --> 00:12.000] Мене звати Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу за спеціальністю соціологія,
[00:12.000 --> 00:16.000] освітньої програми соціологія, медіація та кримінологія.
[00:16.000 --> 00:20.000] Дане дослідження потрібне для моєї дипломної роботи
[00:20.000 --> 00:25.000] на тему розвитку сімейної медіації та консультації з воєнного розвитку в Україні.
[00:25.000 --> 00:29.000] Скажи, будь ласка, яке ваше прізвище та ім'я?
[00:29.000 --> 00:32.000] Доброго дня. Мене звати Яроцька Єлизавета.
[00:32.000 --> 00:34.000] Скільки вам років?
[00:34.000 --> 00:36.000] Мені 27 років.
[00:36.000 --> 00:40.000] Скажи, будь ласка, чим ви займаєтесь?
[00:40.000 --> 00:46.000] Я викладаю англійську та іспанську мову в Запорізькому національному університеті,
[00:46.000 --> 00:52.000] а також маю власну школу англійської мови.
[00:52.000 --> 00:57.000] Скажи, будь ласка, ваш сімейний стан?
[00:57.000 --> 00:59.000] Неодружений.
[00:59.000 --> 01:01.000] Чи маєте ви дітей?
[01:01.000 --> 01:03.000] Ні.
[01:03.000 --> 01:06.000] Ви живете самим чи з батьками?
[01:06.000 --> 01:08.000] Самим.
[01:08.000 --> 01:12.000] Давайте я наголошу правила нашого інтерв'ю.
[01:12.000 --> 01:16.000] Ви відкрито послаблюєте свою думку, доводите її.
[01:16.000 --> 01:20.000] Немає неправильних відповідей людей, немає неважливих думок.
[01:20.000 --> 01:25.000] Ми побажаємо вашу думку, це дуже важливо для з'ясування цієї теми щодо воєнного розвитку в Україні.
[01:25.000 --> 01:31.000] Висловите емоції, говоріть із серця, підходьте до теми сміливою та відкритою.
[01:31.000 --> 01:36.000] Іноді ми будемо оточувати питання вашої думки і не будемо перебивати.
[01:36.000 --> 01:42.000] Результати інтерв'ю будуть використані у закодованому вигляді та узагальнено відносно нашої теми.
[01:42.000 --> 01:47.000] Давайте поговоримо про сімейні проблеми у до воєнний час.
[01:47.000 --> 01:51.000] Як ви вирішили сімейні проблеми у той час?
[01:52.000 --> 01:56.000] Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї?
[01:56.000 --> 02:00.000] Які цінності вважали важливими під час створення сім'ї ваші батьки?
[02:00.000 --> 02:04.000] Які цінності були під час створення сім'ї?

[02:04.000 --> 02:10.000] Це взаємоповага один до одного, не порушення кордонних людей.
[02:10.000 --> 02:14.000] Як ми починаємо сімейні стосунки з людьми,
[02:14.000 --> 02:18.000] для моїх батьків цінність сімейна.
[02:18.000 --> 02:21.000] Домовляємось на березі.
[02:21.000 --> 02:26.000] Коли ми починаємо якісь стосунки сімейні,
[02:26.000 --> 02:33.000] то для мене та моєї сім'ї дуже важлива повага до кордонів людей.
[02:33.000 --> 02:36.000] Це, мабуть, основна та інша людина.
[02:36.000 --> 02:40.000] Одна жінка каже, що для неї важливо займатися спортом,
[02:40.000 --> 02:44.000] а інша жінка починає щось забороняти.
[02:44.000 --> 02:47.000] Вона каже, що не робитиме цього.
[02:47.000 --> 02:50.000] Це дуже погано з психологічної точки зору.
[02:50.000 --> 02:54.000] Інша цінність, яку я вважаю за важливу, це підтримка.
[02:54.000 --> 02:58.000] Ми говоримо до воєнний час, але підтримка важлива завжди.
[02:58.000 --> 03:03.000] Тому що окрім війни у нашому житті є дуже багато моментів, ситуацій.
[03:03.000 --> 03:07.000] Я можу сказати, що навіть за якісь недуги люди хворіють.
[03:07.000 --> 03:11.000] І інша людина бере відповідальність за сім'ю.
[03:13.000 --> 03:18.000] А які проблеми вашої сім’ї ви хотіли б назвати і чому?
[03:18.000 --> 03:24.000] Ну, можливо, я думаю, що було непорозуміння в сенсі,
[03:24.000 --> 03:29.000] наприклад, непорозуміння, напевно, зовнішності,
[03:30.000 --> 03:33.000] одягу чи стилю інших людей.
[03:33.000 --> 03:36.000] Це було в моєму житті, в моїй сім'ї,
[03:36.000 --> 03:40.000] коли, наприклад, казали, що це тобі не підходить,
[03:40.000 --> 03:43.000] але я розуміла, що це мій образ.
[03:43.000 --> 03:46.000] І, знову ж таки, це було якесь порушення кордонів.
[03:46.000 --> 03:50.000] Інша проблема, що іноді могли не дослухати і перебити один одного,
[03:50.000 --> 03:54.000] але зараз, вже як 5 років, ми з ним пропрацювали цю проблему.
[03:55.000 --> 04:01.000] Назвіть 3 чи 5 найважливіших сімейних проблем.
[04:01.000 --> 04:03.000] Загалом?
[04:03.000 --> 04:05.000] Загалом добре.
[04:05.000 --> 04:08.000] Це може бути будь-які проблеми, так?
[04:08.000 --> 04:14.000] Насильство в сім'ї, неповага один до одного,
[04:14.000 --> 04:16.000] ага, ну, зради.
[04:16.000 --> 04:18.000] Усі також є такі моменти.
[04:22.000 --> 04:26.000] Я думаю, образа.
[04:36.000 --> 04:38.000] Образи, в іншої людини.
[04:38.000 --> 04:39.000] Ображати людей.
[04:39.000 --> 04:41.000] І я думаю, що це можуть бути матеріальні проблеми,
[04:41.000 --> 04:43.000] тому що матеріальні проблеми
[04:43.000 --> 04:45.000] будуть основою всіх інших проблем,
[04:45.000 --> 04:47.000] коли, особливо коли вже сім’я,
[04:57.000 --> 04:59.000] А чому ви самі обрали ці проблеми?
[05:00.000 --> 05:02.000] 5 проблем, так?
[05:02.000 --> 05:05.000] Я вибрала ці 5 проблем, тому що насильство,
[05:05.000 --> 05:08.000] по-перше, це реально в даному часі,
[05:08.000 --> 05:12.000] а по-друге, це, на жаль,
[05:12.000 --> 05:16.000] це дуже розіграна проблема не тільки в Україні,
[05:16.000 --> 05:18.000] а ми говоримо про різні країни.
[05:18.000 --> 05:20.000] Наприклад, навіть та сама ситуація,
[05:20.000 --> 05:22.000] яка була в Казахстані нещодавно,
[05:22.000 --> 05:24.000] ми всі про це чули,
[05:24.000 --> 05:26.000] коли людина просто почала ґвалтувати дружину,
[05:26.000 --> 05:28.000] а потім її вбив,
[05:28.000 --> 05:30.000] ми повинні про це сказати.
[05:30.000 --> 05:32.000] Це перша насильство,
[05:32.000 --> 05:34.000] ми маємо про це сказати.
[05:34.000 --> 05:36.000] Жінки ніколи не мають давати себе в образу,
[05:36.000 --> 05:38.000] трішки з фемістичної точку погляду.

[05:38.000 --> 05:40.000] І, на жаль,
[05:40.000 --> 05:42.000] це все-таки насильство над жінками,
[05:42.000 --> 05:44.000] а не те, що, на жаль,
[05:44.000 --> 05:46.000] на жаль, це так.
[05:46.000 --> 05:48.000] Загалом будь-яка насильство – це погано.
[05:48.000 --> 05:50.000] Друге, коли ми говоримо про образи одного,
[05:50.000 --> 05:52.000] це все-таки порушення кордонів,
[05:52.000 --> 05:54.000] і люди починають один на одного
[05:54.000 --> 05:56.000] сказати якусь фігню,
[05:56.000 --> 05:58.000] не шанує кордони,
[05:58.000 --> 06:00.000] не поважає інших людей.
[06:00.000 --> 06:04.000] Чому я вибрала порушення кордонів?
[06:04.000 --> 06:06.000] Це була третя проблема.
[06:06.000 --> 06:08.000] Ну, інакше вони як випливають із цих проблем.
[06:08.000 --> 06:10.000] Чому?
[06:10.000 --> 06:12.000] Саме порушення кордонів,
[06:12.000 --> 06:14.000] тому що, як я вже сказала спочатку,
[06:14.000 --> 06:16.000] люди не домовилися на березі про щось,
[06:16.000 --> 06:18.000] або людина не помітила.
[06:18.000 --> 06:20.000] Ми говоримо про аб'юзивність
[06:20.000 --> 06:22.000] з одного спиртного,
[06:22.000 --> 06:24.000] коли, наприклад, одна людина
[06:24.000 --> 06:26.000] на березі не побачила того,
[06:26.000 --> 06:28.000] що та людина – аб'юзер.
[06:28.000 --> 06:30.000] І три проблеми,
[06:30.000 --> 06:32.000] які сказали,
[06:32.000 --> 06:34.000] це рука прикладства,
[06:34.000 --> 06:36.000] це те, про що треба кричати.
[06:38.000 --> 06:40.000] Скажіть, як ви вирішили
[06:40.000 --> 06:42.000] сімейні проблеми у мирний період?
[06:42.000 --> 06:44.000] У мене не було…
[06:44.000 --> 06:46.000] Слава богу, у мене хороші батьки,
[06:46.000 --> 06:48.000] хороший тато,
[06:48.000 --> 06:50.000] у мене не було таких проблем,
[06:50.000 --> 06:52.000] як ви описали,
[06:52.000 --> 06:54.000] що ми говоримо про конфлікти,
[06:54.000 --> 06:56.000] я завжди намагаюся поговорити.
[06:56.000 --> 06:58.000] Для мене дуже поганий момент
[06:58.000 --> 07:00.000] ходити, ображатися,
[07:00.000 --> 07:02.000] не розмовляти –
[07:02.000 --> 07:04.000] це взагалі не про мене.
[07:04.000 --> 07:06.000] Я взагалі вважаю,
[07:06.000 --> 07:08.000] що розмова вирішить усе.
[07:08.000 --> 07:10.000] Причому це розмова,
[07:10.000 --> 07:12.000] перше правило – це поговорити
[07:12.000 --> 07:14.000] щиро до душі,
[07:14.000 --> 07:16.000] намагатися вирішити це питання.
[07:16.000 --> 07:18.000] І друге, мабуть,
[07:18.000 --> 07:20.000] дуже важливе – це не сказати,
[07:20.000 --> 07:22.000] коли момент сварки.
[07:22.000 --> 07:24.000] Це теж було одним із правил,
[07:24.000 --> 07:26.000] коли ми сварилися,
[07:28.000 --> 07:30.000] і ми не могли вирішити цю проблему,
[07:30.000 --> 07:32.000] ці дві години, щоб, як ви кажете,
[07:32.000 --> 07:34.000] не було моментів у попихах.
[07:36.000 --> 07:38.000] Скажи, будь ласка,
[07:38.000 --> 07:40.000] з чого, з якого…

[07:40.000 --> 07:42.000] Які були причини конфлікту?
[07:44.000 --> 07:46.000] Які були причини конфлікту?
[07:46.000 --> 07:48.000] Добре.
[07:48.000 --> 07:50.000] Я думаю, що
[07:50.000 --> 07:52.000] по-перше,
[07:52.000 --> 07:54.000] це знову-таки різні
[07:54.000 --> 07:56.000] бачення всього.
[07:56.000 --> 07:58.000] Я тут хочу
[07:58.000 --> 08:00.000] трохи сказати про різницю поколінь
[08:00.000 --> 08:02.000] також, тому що
[08:02.000 --> 08:04.000] це дуже важливо.
[08:04.000 --> 08:06.000] У мене там 27, моїм батькам там 53.
[08:06.000 --> 08:08.000] У них там є якісь
[08:08.000 --> 08:10.000] якісь бачення їхнього життя,
[08:10.000 --> 08:12.000] як у мене це має бути.
[08:12.000 --> 08:14.000] Я б сказала, що конфлікт був
[08:14.000 --> 08:16.000] у батьків - дітей.
[08:16.000 --> 08:18.000] Те, що батьки виявляють свою
[08:18.000 --> 08:20.000] дитину одною.
[08:20.000 --> 08:22.000] Наприклад, я не про себе грубо кажу,
[08:22.000 --> 08:24.000] що батьки представляють дитину,
[08:24.000 --> 08:26.000] а у мого батька це просто, як приклад,
[08:26.000 --> 08:28.000] народила дитину, а вона там типу кар'єристка
[08:28.000 --> 08:30.000] і все, і там вона на кар'єрі сидить точно.
[08:30.000 --> 08:32.000] Тобто я думаю, що
[08:32.000 --> 08:34.000] перший конфлікт – це поколінь.
[08:34.000 --> 08:36.000] Другий – це несприйняття
[08:36.000 --> 08:38.000] один одного,
[08:38.000 --> 08:40.000] ну, як би в такому…
[08:40.000 --> 08:42.000] Найбільший через цей конфлікт поколінь.
[08:42.000 --> 08:44.000] Ну і третій - те, про що ми говорили,
[08:44.000 --> 08:46.000] трішечки порушення кордонів
[08:46.000 --> 08:48.000] в іншій людині.
[08:48.000 --> 08:50.000] Я думаю, що так.
[08:50.000 --> 08:52.000] Тому що була така ситуація, що
[08:52.000 --> 08:54.000] я не можу просто зазирнути, грубо кажу,
[08:54.000 --> 08:56.000] або їй там сумку відчинити.
[08:56.000 --> 08:58.000] Тобто це ось такі, я вже минулий контракт
[08:58.000 --> 09:00.000] кордонів, на жаль, вони прослідковуються
[09:00.000 --> 09:02.000] у нашому суспільстві та в Україні.
[09:04.000 --> 09:06.000] Давайте поговоримо про те,
[09:06.000 --> 09:08.000] як змінила війна
[09:08.000 --> 09:10.000] сімейні проблеми.
[09:10.000 --> 09:12.000] Які проблеми для сімей в Україні
[09:12.000 --> 09:14.000] стали основними
[09:14.000 --> 09:16.000] у воєнний час?
[09:16.000 --> 09:18.000] Я на це можу дуже довго
[09:18.000 --> 09:20.000] дискутувати.
[09:20.000 --> 09:22.000] Було момент, я про себе скажу,
[09:22.000 --> 09:24.000] що перші три тижні
[09:24.000 --> 09:26.000] війни ми прожили у підвалі.
[09:26.000 --> 09:28.000] У прямому значенні цього слова,
[09:28.000 --> 09:30.000] я живу у квартирі,
[09:30.000 --> 09:32.000] але батьки живуть за містом, і в перші дні війни
[09:32.000 --> 09:34.000] я поїхала до них.
[09:34.000 --> 09:36.000] І так сталося, що перші три тижні ми жили в підвалі,
[09:36.000 --> 09:38.000] і там не могло бути

[09:38.000 --> 09:40.000] взагалі жодних конфліктів.
[09:40.000 --> 09:42.000] Там було просто вижити, залишитися разом
[09:42.000 --> 09:44.000] і, дай Боже,
[09:44.000 --> 09:46.000] нікуди, щоб нічого не сталося.
[09:46.000 --> 09:48.000] Але далі були конфлікти,
[09:48.000 --> 09:50.000] були конфлікти їхати,
[09:50.000 --> 09:52.000] залишатись.
[09:52.000 --> 09:54.000] По-перше, були
[09:54.000 --> 09:56.000] дуже сильні конфлікти,
[09:56.000 --> 09:58.000] коли я всіх агітувала,
[09:58.000 --> 10:00.000] треба їхати, тут нічого не буде.
[10:00.000 --> 10:02.000] Потім я поїхала до Німеччини,
[10:02.000 --> 10:04.000] жила майже 8 місяців,
[10:04.000 --> 10:06.000] та
[10:06.000 --> 10:08.000] були конфлікти на тлі
[10:08.000 --> 10:10.000] переживань, а як ти там,
[10:10.000 --> 10:12.000] що там, ти ж не знаєш німецьку,
[10:12.000 --> 10:14.000] англійська, іспанська, як ти там будеш.
[10:14.000 --> 10:16.000] Я думаю, що основні проблеми
[10:16.000 --> 10:18.000] були проблеми з цією еміграцією,
[10:18.000 --> 10:20.000] проблеми з переїздом.
[10:20.000 --> 10:22.000] По-іншому, у багатьох людей
[10:22.000 --> 10:24.000] під час війни стало трошки
[10:24.000 --> 10:26.000] неадекватно, ми будемо про це
[10:26.000 --> 10:28.000] прямо сказати, психіка.
[10:28.000 --> 10:30.000] І реакції, які були до війни,
[10:30.000 --> 10:32.000] стали вже з усіма іншими,
[10:32.000 --> 10:34.000] і люди там, наприклад, реагують
[10:34.000 --> 10:36.000] на все по-іншому.
[10:36.000 --> 10:38.000] І, знаєте, потрібно зробити такий висновок ,
[10:38.000 --> 10:40.000] що все змінилося.
[10:40.000 --> 10:42.000] Ось ви кажете, що все змінилося.
[10:42.000 --> 10:44.000] Особливо коли ми спілкуємося з військовими
[10:44.000 --> 10:46.000] з родинами військових, інша освіта моя психолог,
[10:48.000 --> 10:50.000] то дуже важливо розуміти,
[10:50.000 --> 10:52.000] як спілкуватися з людьми та не ставити
[10:52.000 --> 10:54.000] зайвих питань.
[10:54.000 --> 10:56.000] Особливо якщо ця людина військова.
[10:56.000 --> 10:58.000] Це я говорю про те, що багато сімей.
[10:58.000 --> 11:00.000] Ви ж у цьому питанні про родини.
[11:00.000 --> 11:02.000] Тобто правильно я вас
[11:02.000 --> 11:04.000] розумію, що
[11:04.000 --> 11:06.000] основними проблемами
[11:06.000 --> 11:08.000] стали це
[11:08.000 --> 11:10.000] проблема впливу
[11:10.000 --> 11:12.000] у стан країни на емоційну
[11:12.000 -> 11:14.000] поведінку людини.
[11:14.000 --> 11:16.000] Так, і еміграція.
[11:16.000 --> 11:18.000] Так, еміграція.
[11:18.000 --> 11:20.000] Конфлікти були на тлі еміграції
[11:20.000 --> 11:22.000] і, як ви сказали,
[11:22.000 --> 11:24.000] зміна абсолютно
[11:24.000 --> 11:26.000] людей.
[11:26.000 --> 11:28.000] А які проблеми
[11:28.000 --> 11:30.000] стосуються самої вашої родини?
[11:34.000 --> 11:36.000] Мені треба подумати.
[11:36.000 --> 11:38.000] Що стосується моєї родини,

[11:38.000 --> 11:40.000] я думаю, що це був конфлікт
[11:40.000 --> 11:42.000] з переїздом.
[11:42.000 --> 11:44.000] І поки я не навчилася
[11:44.000 --> 11:46.000] брати відповідальність
[11:46.000 --> 11:48.000] тільки за своє життя,
[11:48.000 --> 11:50.000] і за ці три роки
[11:50.000 --> 11:52.000] моє свідчення повністю
[11:52.000 --> 11:54.000] змінилося.
[11:54.000 --> 11:56.000] Я вже нікого не змушую,
[11:56.000 --> 11:58.000] ви повинні їхати.
[11:58.000 --> 12:00.000] Спочатку війна, це сам був
[12:00.000 --> 12:02.000] еміграційний конфлікт,
[12:02.000 --> 12:04.000] коли я агітувала батьків,
[12:04.000 --> 12:06.000] порушуючи їхні кордони,
[12:06.000 --> 12:08.000] вони не хотіли їхати.
[12:08.000 --> 12:10.000] Вони не хотіли їхати зі сльозами,
[12:10.000 -> 12:12.000] з маніпуляціями.
[12:12.000 --> 12:14.000] Це вже зараз так розумно,
[12:14.000 --> 12:16.000] що це були маніпуляції.
[12:16.000 --> 12:18.000] У той момент мені сказали,
[12:18.000 --> 12:20.000] що поїдемо, спасемося всюди.
[12:20.000 --> 12:22.000] І другий момент,
[12:22.000 --> 12:24.000] я б навпаки скажу,
[12:24.000 --> 12:26.000] що коли я почала
[12:26.000 --> 12:28.000] навчатися на психолога
[12:28.000 --> 12:30.000] та припрацьовувати проблеми
[12:30.000 --> 12:32.000] зі своїм психологом,
[12:32.000 --> 12:34.000] те, знаєте, навпаки мені
[12:34.000 --> 12:36.000] здається проблем стало менше
[12:36.000 --> 12:38.000] я так скажу
[12:38.000 --> 12:40.000] Спочатку були конфлікти,
[12:40.000 --> 12:42.000] до війни, потім почало вирівнюватися,
[12:44.000 --> 12:46.000] У плані всього.
[12:46.000 --> 12:48.000] І якщо вже говорити про війну,
[12:48.000 --> 12:50.000] мою батьківщину також
[12:50.000 --> 12:52.000] коснулася дуже неприємна ситуація.
[12:52.000 --> 12:54.000] Я теж жила у Хмельницькому
[12:54.000 --> 12:56.000] 4 місяці.
[12:56.000 --> 12:58.000] І до мене був приліт
[12:58.000 --> 13:00.000] буквально 100 метрів,
[13:00.000 --> 13:02.000] коли я була в таксі.
[13:02.000 --> 13:04.000] І тоді було дуже сильне
[13:04.000 --> 13:06.000] у плані,
[13:06.000 --> 13:08.000] як робити.
[13:08.000 --> 13:10.000] Були конфлікти,
[13:10.000 --> 13:12.000] або залишатися у Хмельницькому далі,
[13:12.000 --> 13:14.000] або їхати до Німеччини,
[13:14.000 --> 13:16.000] або повертатися у Запоріжжя.
[13:16.000 --> 13:18.000] На тлі цих прильотів
[13:18.000 --> 13:20.000] були загострені конфлікти.
[13:20.000 --> 13:22.000] Які сімейні проблеми
[13:22.000 --> 13:24.000] основні у ваших друзів, близьких,
[13:24.000 --> 13:26.000] і чому?
[13:28.000 --> 13:30.000] Саме у моїх друзів
[13:30.000 --> 13:32.000] проблеми, це може
[13:32.000 --> 13:34.000] не зв'язуватися з війною, так?
[13:34.000 --> 13:36.000] Це може бути про...

[13:36.000 --> 13:38.000] Зараз у вас є якісь
[13:38.000 --> 13:40.000] сімейні проблеми?
[13:40.000 --> 13:42.000] Ну, я думаю, що
[13:42.000 --> 13:44.000] це знову ж таки
[13:44.000 --> 13:46.000] повне порушення
[13:46.000 --> 13:48.000] кордонів один одного,
[13:48.000 --> 13:50.000] коли люди
[13:50.000 --> 13:52.000] не
[13:52.000 --> 13:54.000] чують один одного,
[13:54.000 --> 13:56.000] тобто один каже, що я піду там
[13:56.000 --> 13:58.000] на війну, наприклад,
[13:58.000 --> 14:00.000] не думаючи, що у мене є такі друзі,
[14:00.000 --> 14:02.000] люди,
[14:02.000 --> 14:04.000] у яких просто не подумали про родини,
[14:04.000 --> 14:06.000] пішли воювати.
[14:06.000 --> 14:08.000] Це одна з основних проблем.
[14:08.000 --> 14:10.000] І жінка залишилася потім...
[14:10.000 --> 14:12.000] Дай би, у них все добре,
[14:12.000 --> 14:14.000] але жінка залишається одна,
[14:14.000 --> 14:16.000] там з двома дітьми,
[14:16.000 --> 14:18.000] а її там чоловік глибоко говорить,
[14:18.000 --> 14:20.000] що я пішов на війну,
[14:20.000 --> 14:22.000] типу, що робити?
[14:22.000 --> 14:24.000] І я навпаки,
[14:24.000 --> 14:26.000] коли дружина агітує,
[14:26.000 --> 14:28.000] чому ти сидиш, не хочеш воювати,
[14:36.000 --> 14:38.000] І, напевно,
[14:38.000 --> 14:40.000] ще, коли військові
[14:40.000 --> 14:42.000] повернеться додому,
[14:42.000 --> 14:44.000] це теж на тлі кожної знайомої,
[14:44.000 --> 14:46.000] де я там працюю,
[14:46.000 --> 14:48.000] де я проходжу на практику,
[14:48.000 --> 14:50.000] і дуже важко потім
[14:50.000 --> 14:52.000] людині, наприклад, є чоловік,
[14:52.000 --> 14:54.000] і чоловік прийшов з війни,
[14:54.000 --> 14:56.000] і дуже важко потім
[14:56.000 --> 14:58.000] його сприймати таким,
[14:58.000 --> 15:00.000] яким він є.
[15:00.000 --> 15:02.000] Для неї модель поведінки
[15:02.000 --> 15:04.000] йшов абсолютно класно,
[15:04.000 --> 15:06.000] типу, як було до війни,
[15:06.000 --> 15:08.000] а він прийшов,
[15:08.000 --> 15:10.000] і має абсолютно різні світобачення.
[15:10.000 --> 15:12.000] А, все, що конфлікти,
[15:12.000 --> 15:14.000] реальна історія, не називатиму імен,
[15:14.000 --> 15:16.000] прийшла людина з фронту,
[15:16.000 --> 15:18.000] був там два роки,
[15:18.000 --> 15:20.000] щось таке,
[15:20.000 --> 15:22.000] і вона його почала питати,
[15:22.000 --> 15:24.000] ну що, а скільки ти там убив?
[15:24.000 --> 15:26.000] І вона незрозуміла, що ненормально
[15:26.000 --> 15:28.000] ставити такі питання
[15:28.000 --> 15:30.000] своїй людині,
[15:30.000 --> 15:32.000] і на тлі цього він взяв
[15:32.000 --> 15:34.000] стілець, кинув в неї
[15:34.000 --> 15:36.000] потрапивши в ногу і зламав їй ногу
[15:38.000 --> 15:40.000] і тут не винний ніхто,

[15:40.000 --> 15:42.000] але приводиться до таких ситуацій.
[15:42.000 --> 15:44.000] Правильно я розумію,
[15:44.000 --> 15:46.000] що найбільші проблеми були
[15:46.000 --> 15:48.000] між конфліктами
[15:48.000 --> 15:50.000] дружини та чоловіка,
[15:50.000 --> 15:52.000] насильство
[15:52.000 --> 15:54.000] стресу
[15:54.000 --> 15:56.000] під час війни, чи не так?
[15:56.000 --> 15:58.000] Так, так, так.
[15:58.000 --> 16:00.000] А як ви вирішите
[16:00.000 --> 16:02.000] свої сімейні проблеми
[16:02.000 --> 16:04.000] під час війни?
[16:04.000 --> 16:06.000] Ага, це було не під час війни.
[16:06.000 --> 16:08.000] Я думаю, що те, як я сказала,
[16:08.000 --> 16:10.000] головне – це розмова.
[16:10.000 --> 16:12.000] Мені здається, що будь-яка розмова,
[16:12.000 --> 16:14.000] а якщо він адекватний, можна
[16:14.000 --> 16:16.000] вирішити все. Але якщо ми говоримо,
[16:16.000 --> 16:18.000] ну давайте так,
[16:18.000 --> 16:20.000] якщо ми разом,
[16:22.000 --> 16:24.000] не разом, то я думаю,
[16:24.000 --> 16:26.000] це більше листування.
[16:26.000 --> 16:28.000] Все одно типу це комунікація,
[16:28.000 --> 16:30.000] це комунікація.
[16:30.000 --> 16:32.000] Тільки комунікація. У нас ніхто не ходить там,
[16:32.000 --> 16:34.000] не ображає.
[16:34.000 --> 16:36.000] Були такі звички у когось там
[16:36.000 --> 16:38.000] у родини, але коли почалася війна,
[16:38.000 --> 16:40.000] ми розуміли, що витрачати весь час,
[16:40.000 --> 16:42.000] даремно так коротко, щоб витрачати весь час
[16:42.000 --> 16:44.000] на ці образи, ходити там,
[16:44.000 --> 16:46.000] йдуть.
[16:47.000 --> 16:50.000] У яких випадках ви
[16:50.000 --> 16:52.000] повернулися за психологічним
[16:52.000 --> 16:54.000] консультуванням чи медіацією?
[16:54.000 --> 16:56.000] Чи розумієте ви,
[16:56.000 --> 16:58.000] що така медіація
[16:58.000 --> 17:00.000] та психологічна консультація
[17:00.000 --> 17:02.000] потрібно пояснити?
[17:02.000 --> 17:04.000] Про всяк випадок поясню.
[17:04.000 --> 17:06.000] Психологічна консультація – це процес,
[17:06.000 --> 17:08.000] у якому кваліфікований психолог
[17:08.000 --> 17:10.000] допомагає людині чи групі
[17:10.000 --> 17:12.000] вирішити особисті емоції
[17:12.000 --> 17:14.000] чи психічні проблеми.
[17:14.000 --> 17:16.000] Психологічна консультація – це
[17:16.000 --> 17:18.000] підтримка, спрямована на
[17:18.000 --> 17:20.000] підвищення емоційного стану,
[17:20.000 --> 17:22.000] самопізнання та розвиток адаптивних
[17:22.000 --> 17:24.000] навичок для подолання
[17:24.000 --> 17:26.000] життєдіяльності.
[17:26.000 --> 17:28.000] Сімейна медіація – це процес,
[17:28.000 --> 17:30.000] у якому незалежний посередник
[17:30.000 --> 17:32.000] допомагає подружжю, або батькам
[17:32.000 --> 17:34.000] розв'язати конфлікти
[17:34.000 --> 17:36.000] та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[17:36.000 --> 17:38.000] Цей підхід часто використовується

[17:38.000 --> 17:40.000] у випадках розлучення,
[17:40.000 --> 17:42.000] розділу домовляв,
[17:42.000 --> 17:44.000] та інших сімейних питань.
[17:44.000 --> 17:46.000] Сімейна медіація
[17:46.000 --> 17:48.000] використовується при якомусь
[17:48.000 --> 17:50.000] глобальний конфлікт
[17:50.000 --> 17:52.000] і за допомогою що третьою
[17:52.000 --> 17:54.000] нейтральної сторони.
[17:54.000 --> 17:56.000] Повернемося до цього питання.
[17:56.000 --> 17:58.000] У яких випадках ви
[17:58.000 --> 18:00.000] повернулися за психологічним
[18:00.000 --> 18:02.000] консультантами чи медіацією?
[18:02.000 --> 18:04.000] Це щодо самої батьківщини
[18:04.000 --> 18:06.000] чи мої особисті питання?
[18:06.000 --> 18:08.000] Ваші особисті питання.
[18:08.000 --> 18:10.000] Я вже повернулася.
[18:10.000 --> 18:12.000] Як би не приховую,
[18:12.000 --> 18:14.000] половина мого інстаграма
[18:14.000 --> 18:16.000] про це я знаю,
[18:16.000 --> 18:18.000] бо я про це пишу.
[18:18.000 --> 18:20.000] Я після прильоту
[18:20.000 --> 18:22.000] зіткнулася з такою штукою,
[18:22.000 --> 18:24.000] як тривожний,
[18:24.000 --> 18:26.000] генералізований тривожний розгляд.
[18:26.000 --> 18:28.000] Я повернулася до психотерапевта
[18:28.000 --> 18:30.000] і вона мені,
[18:30.000 --> 18:32.000] грубо кажучи, допомогла
[18:32.000 --> 18:34.000] мені подолати мої страхи,
[18:34.000 --> 18:36.000] тому що після прильоту в мене
[18:36.000 --> 18:38.000] були дуже сильні панічні атаки,
[18:38.000 --> 18:40.000] дуже сильний стан десоціації.
[18:40.000 --> 18:42.000] Я не їла, а потім за рік
[18:42.000 --> 18:44.000] я змогла повернутися
[18:44.000 --> 18:46.000] до нормального життя.
[18:46.000 --> 18:48.000] За яких проблем?
[18:48.000 --> 18:50.000] За проблем, коли людина
[18:50.000 --> 18:52.000] розуміє, що вона не виносить.
[18:52.000 --> 18:54.000] Будь-яка ситуація,
[18:54.000 --> 18:56.000] при якій людина розуміє,
[18:56.000 --> 18:58.000] що вона не живе своєю нормальною
[18:58.000 --> 19:00.000] життям, а їй дуже нестерпно.
[19:00.000 --> 19:02.000] Коли вона не може
[19:02.000 --> 19:04.000] взагалі нормально жити,
[19:04.000 --> 19:06.000] коли вона живе на автоматі.
[19:06.000 --> 19:08.000] Я повернулася до психотерапевта.
[19:08.000 --> 19:10.000] Слава богу, не було таких проблем.
[19:10.000 --> 19:12.000] Але якщо я розумію,
[19:12.000 --> 19:14.000] що я дуже голодною
[19:14.000 --> 19:16.000] не можу вийти з якоїсь ситуації.
[19:16.000 --> 19:18.000] Наприклад, якщо я розумію,
[19:18.000 --> 19:20.000] що ми зрівняємо це з фізичним болем.
[19:20.000 --> 19:22.000] Наприклад, у мене були джавіти,
[19:22.000 --> 19:24.000] на перший і другий день я не піду
[19:24.000 --> 19:26.000] до лікаря, на третій я вже піду.
[19:26.000 --> 19:28.000] Так само і з ментально.
[19:28.000 --> 19:30.000] Якщо мені турбують кошмари там
[19:30.000 --> 19:32.000] на тиждень і я вже не знаю,

[19:32.000 --> 19:34.000] що з цим робити, я обов'язково повернуся.
[19:34.000 --> 19:36.000] Ага, ну, звичайно,
[19:36.000 --> 19:38.000] якби я пережила,
[19:38.000 --> 19:40.000] якби я пережила насильство,
[19:40.000 --> 19:42.000] рукоприкладство, я до такого
[19:42.000 -> 19:44.000] нікого не доводила.
[19:44.000 --> 19:46.000] Все ж таки говоримо про наших
[19:46.000 --> 19:48.000] особисті кордони.
[19:48.000 --> 19:50.000] І, напевно, я б повернулася,
[19:50.000 --> 19:52.000] я відправила б туди свою близьку
[19:52.000 --> 19:54.000] людину, якщо я бачу, що
[19:54.000 --> 19:56.000] людина каже, так ні,
[19:56.000 --> 19:58.000] все ок, ти пролізеш,
[19:58.000 --> 20:00.000] якщо не вивозять мого чоловіка.
[20:00.000 --> 20:02.000] Я вірю, що якщо ситуація
[20:02.000 --> 20:04.000] не вивозить людину,
[20:04.000 --> 20:06.000] це позиція
[20:06.000 --> 20:08.000] повернутися до психолога.
[20:08.000 --> 20:10.000] Якщо ми говоримо про сімейні проблеми
[20:10.000 --> 20:12.000] не під час війни,
[20:12.000 --> 20:14.000] я вашого дослідження додам,
[20:14.000 --> 20:16.000] наприклад,
[20:16.000 --> 20:18.000] якщо у родини,
[20:18.000 --> 20:20.000] якщо у родини виникають проблеми
[20:20.000 --> 20:22.000] за першим фінансовим типом,
[20:22.000 --> 20:24.000] за другим сексуальним типом,
[20:24.000 --> 20:26.000] тобто в дитинстві щось погане,
[20:26.000 --> 20:28.000] це також дуже велика і серйозна
[20:28.000 --> 20:30.000] сімейна проблема.
[20:30.000 --> 20:32.000] Це дуже впливно,
[20:32.000 --> 20:34.000] бо там приходить
[20:34.000 --> 20:36.000] чорний дзвінок,
[20:36.000 --> 20:38.000] і так, треба звернутися
[20:38.000 --> 20:40.000] до сексолога, до психолога.
[20:40.000 --> 20:42.000] Третє, це якщо йдуть проблеми
[20:42.000 --> 20:44.000] з комунікацією в родині,
[20:44.000 --> 20:46.000] також потрібно звернутися,
[20:46.000 --> 20:48.000] тобто хтось вибухає,
[20:48.000 --> 20:50.000] бо не зрозумів.
[20:50.000 --> 20:52.000] А в яких би випитах
[20:52.000 --> 20:54.000] ви повернулися б до медіації?
[20:54.000 --> 20:56.000] Це те, що групове, так?
[20:56.000 --> 20:58.000] Ні, ну так, наприклад,
[20:58.000 --> 21:00.000] не одна людина, в якій
[21:00.000 -> 21:02.000] є конфлікт.
[21:02.000 --> 21:04.000] Я думаю, що тут не про страхи,
[21:04.000 --> 21:06.000] а про проблеми з комунікацією,
[21:06.000 --> 21:08.000] тобто повне непорозуміння
[21:08.000 --> 21:10.000] у якомусь сенсі.
[21:10.000 --> 21:12.000] Тобто, наприклад,
[21:12.000 --> 21:14.000] вина там щось говорить,
[21:14.000 --> 21:16.000] вона не розуміє.
[21:16.000 --> 21:18.000] Я б сказала так, недоумство.
[21:18.000 --> 21:20.000] Ось тут би, мабуть, недоумство.
[21:20.000 --> 21:22.000] Тобто якщо психотерапевт
[21:22.000 --> 21:24.000] це більше таких,
[21:24.000 --> 21:26.000] можна сказати,

[21:26.000 --> 21:28.000] таких проблем,
[21:28.000 --> 21:30.000] то тут, мабуть, я думаю,
[21:30.000 --> 21:32.000] більше таких, коли є
[21:32.000 --> 21:34.000] просто, наприклад, якісь проблеми
[21:34.000 -> 21:36.000] з комунікацією.
[21:36.000 --> 21:38.000] Чи була у вас практика
[21:38.000 --> 21:40.000] звернення до консультування
[21:40.000 --> 21:42.000] та медіації у вирішенні
[21:42.000 --> 21:44.000] сімейних проблем?
[21:44.000 --> 21:46.000] Ні,
[21:46.000 --> 21:48.000] сімейних немає.
[21:48.000 --> 21:50.000] Я думаю, що це було
[21:50.000 --> 21:52.000] у між особистості,
[21:52.000 --> 21:54.000] якби я повернулася,
[21:54.000 --> 21:56.000] ось так далі.
[21:56.000 --> 21:58.000] Ви почули про консультування
[21:58.000 --> 22:00.000] та медіацію у нашому інтерв'ю.
[22:00.000 --> 22:02.000] Що ви знали про це раніше
[22:02.000 --> 22:04.000] і звідки?
[22:04.000 --> 22:06.000] Про психологічне консультування,
[22:06.000 --> 22:08.000] звичайно, знала давно,
[22:08.000 --> 22:10.000] тому що вже років 8
[22:10.000 --> 22:12.000] я працюю з психологом,
[22:12.000 --> 22:14.000] просто для себе, не тому що
[22:14.000 --> 22:16.000] це дуже великий стереотип.
[22:16.000 --> 22:18.000] Думаю, що якщо людина працює з психологом,
[22:18.000 --> 22:20.000] то вона про медіацію чесно від вас.
[22:20.000 --> 22:22.000] чи було у вас
[22:22.000 --> 22:24.000] досвід звернення
[22:24.000 --> 22:26.000] за допомогою до консультанта,
[22:26.000 --> 22:28.000] медіатора,
[22:28.000 --> 22:30.000] або до громадських об'єднань,
[22:30.000 --> 22:32.000] чи до друзів, рідних та близьких?
[22:32.000 --> 22:34.000] Так, звичайно.
[22:34.000 --> 22:36.000] Я не вважаю, що це правильний варіант.
[22:36.000 --> 22:38.000] Якщо причина
[22:38.000 --> 22:40.000] серйозна,
[22:40.000 --> 22:42.000] я не вважаю,
[22:42.000 --> 22:44.000] що потрібно
[22:44.000 --> 22:46.000] завантажити цю людину,
[22:46.000 --> 22:48.000] яка цього не знає.
[22:48.000 --> 22:50.000] Я не вважаю, що є правильний варіант.
[23:14.000 --> 23:16.000] Це правильний варіант.
[28:26.000 --> 28:28.000] Треба просто поговорити про проблеми з людьми.
[28:32.000 --> 28:34.000] Так, так, і вирішити все.
[28:34.000 --> 28:36.000] І в жодному разі не потрібно вплутувати ще когось.
[28:42.000 --> 28:44.000] Тому що вплутуєш когось, і та людина залишиться...
[28:44.000 --> 28:46.000] Я так багато намагалася людям допомогти,
[28:46.000 --> 28:48.000] стрибала в їхні відносини,
[28:48.000 --> 28:50.000] вони просили допомогу,
[28:50.000 --> 28:52.000] в результаті я залишалася щиро,
[28:52.000 --> 28:54.000] щиро допомогти.
[28:54.000 --> 28:56.000] Тобто так.
[28:56.000 --> 28:58.000] Тобто це має бути розмова двох людей
[28:58.000 --> 29:00.000] або розмова з фахівцем.
[29:00.000 --> 29:02.000] Але не так, що подружка...
[29:02.000 --> 29:04.000] Тобто я взагалі не вважаю, взяли подружку,

[29:04.000 --> 29:06.000] яка там не нишпорить у цьому,
[29:06.000 --> 29:08.000] і давай, допоможу я в чомусь, допоможу,
[29:08.000 --> 29:10.000] якщо вона сама вирішить свої проблеми.
[29:14.000 --> 29:16.000] А хто має організовувати
[29:16.000 --> 29:18.000] розв'язання сімейних проблем
[29:18.000 --> 29:20.000] і які це має бути інституції?
[29:22.000 --> 29:24.000] Ви маєте на увазі в сім'ї
[29:24.000 --> 29:26.000] чи взагалі у країні?
[29:26.000 --> 29:28.000] У сім'ї, так
[29:30.000 --> 29:32.000] Я думаю, що влада
[29:32.000 --> 29:34.000] травні надавати гарну оплату,
[29:34.000 --> 29:36.000] як держав,
[29:36.000 --> 29:38.000] ну, державним таким установам.
[29:38.000 --> 29:40.000] Це має бути таки,
[29:40.000 --> 29:42.000] як центри допомоги безкоштовні,
[29:42.000 -> 29:44.000] тобто. держава оплачу...
[29:44.000 --> 29:46.000] Ну, ми говоримо за після військовий час.
[29:46.000 --> 29:48.000] Держава оплачу, людина за мотивована
[29:48.000 --> 29:50.000] йти туди працювати, і будь хто
[29:50.000 --> 29:52.000] травні надавати гарну оплату
[29:52.000 --> 29:54.000] безкоштовної пси логічну допомогу.
[29:54.000 --> 29:56.000] Це має бути офлайн та онлайн.
[29:56.000 --> 29:58.000] Тобто, як і зараз,
[29:58.000 --> 30:00.000] це відбувається у будь-яких клініках.
[30:00.000 --> 30:02.000] Навіть клініка Святого Миколая,
[30:02.000 --> 30:04.000] вони дають консультації та офлайн,
[30:04.000 --> 30:06.000] та онлайн, і т.д.
[30:06.000 --> 30:08.000] Ось.
[30:08.000 --> 30:10.000] А як ви вважаєте,
[30:10.000 --> 30:12.000] чи є потреба у більшій
[30:12.000 --> 30:14.000] популяризації медіації
[30:14.000 --> 30:16.000] та консультування в суспільстві?
[30:16.000 --> 30:18.000] Так, ставиться слово, так.
[30:18.000 --> 30:20.000] Це не якісне консультування.
[30:20.000 --> 30:22.000] Тобто, якщо людина за мотивована,
[30:22.000 --> 30:24.000] не так, як тоді,
[30:24.000 --> 30:26.000] на жаль, мій досвід,
[30:26.000 --> 30:28.000] коли я повернулася,
[30:28.000 --> 30:30.000] то це було б дуже прикольно,
[30:30.000 --> 30:32.000] ну як прикольно,
[30:32.000 --> 30:34.000] корисно,
[30:34.000 --> 30:36.000] і я думаю, що це потрібно популяризувати,
[30:36.000 --> 30:38.000] тому що зараз в Україні
[30:38.000 --> 30:40.000] з таким військовим станом,
[30:40.000 --> 30:42.000] мені здається, людям потрібно буде
[30:42.000 --> 30:44.000] більше психологічної допомоги,
[30:44.000 --> 30:46.000] ніж у будь-якій країні.
[30:46.000 --> 30:48.000] Якщо так, то як
[30:48.000 --> 30:50.000] це можна зробити?
[30:50.000 --> 30:52.000] Мені здається, що
[30:52.000 --> 30:54.000] тут є класна штука, як гранти,
[30:54.000 --> 30:56.000] я думаю, ви це чули.
[30:56.000 --> 30:58.000] Тобто,
[30:58.000 --> 31:00.000] хтось може там, знаєте,
[31:00.000 --> 31:02.000] просувати
[31:02.000 --> 31:04.000] якусь ідею
[31:04.000 --> 31:06.000] про щось,

[31:06.000 --> 31:08.000] і тоді
[31:08.000 --> 31:10.000] це якось
[31:10.000 --> 31:12.000] потрібно спонсорувати
[31:12.000 --> 31:14.000] державою.
[31:14.000 --> 31:16.000] І бути приватною установкою,
[31:16.000 --> 31:18.000] тому що для приватних установ
[31:18.000 --> 31:20.000] мені здається,
[31:20.000 --> 31:22.000] це достатньо того,
[31:22.000 --> 31:24.000] що просто
[31:24.000 --> 31:26.000] ну,
[31:26.000 --> 31:28.000] людина відкриває там свій офіс
[31:28.000 --> 31:30.000] і, мабуть, набирає там
[31:30.000 --> 31:32.000] у собі людей і таке інше.
[31:32.000 --> 31:34.000] Я б так.
[31:34.000 --> 31:36.000] А, дякую вам
[31:36.000 --> 31:38.000] за допомогу
[31:38.000 --> 31:40.000] у роз'ясненні такої важливої теми.
[31:40.000 --> 31:42.000] До побачення.
[31:42.000 --> 31:44.000] Дякую.

Ревалентний текст	Загальні теми
Це взаємоповага один до одного, не порушення кордонних людей. Коли ми починаємо якісь стосунки сімейні, то для мене та моєї сім'ї дуже важлива повага до кордонів людей. Непорозуміння з батьками.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Насильство в сім'ї, неповага один до одного, ага, ну, зради. Я думаю, образа. Ображати людей. І я думаю, що це можуть бути матеріальні проблеми	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
я завжди намагаюся поговорити. Для мене дуже поганий момент уходити від розмови, ображатися, розмова вирішить усе.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
Емоційна. Непорозуміння з батьками.	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
я думаю, що це був конфлікт з переїздом у їзду. Спочатку війна, це сам був еміграційний конфлікт, І до мене був приліт буквально 100 метрів, коли я була в таксі.	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
фінансовий бік, на тлі цього все одно виникають конфлікти в родині. повне порушення	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Розмовами. Зверненнями до психолога.	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
Так как ще незаміжня і не маю таких проблем, то до медіації рано ще звертатись, а вот про психологічне консультування. Іноді хочеться звернутися до психологічного консультування.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації

Так, було	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Про психологічне консультування, звичайно, знала давно, тому що вже років 8 я працюю з психологом. Про медіацію дізналася з інтерв'ю	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Так, звичайно.	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
Ну, знову ж таки такі фінанси.	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Ну, це вже має залежати від сім'ї, від людей, від чоловіка та дружини, від членів родини.	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
Навіть клініка Святого Миколая вони дають консультації та офлайн та онлайн	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Мені здається, що тут є класна штука, як гранти, я думаю, ви це чули.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

8. Тимченко Юлія , 52 (інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:12.000] Доброго дня, мене звати Пономарьова Яна, я студентка четвертого курсу спеціальності соціології. Освітньої програми соціологія медіація і кримінологія
[00:12.000 --> 00:24.000] Дане дослідження проводиться для моєї дипломної роботи на тему розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні.
[00:25.000 --> 00:31.000] Скажіть, будь ласка, як вас звати, ваше прізвище, ім'я?
[00:31.000 --> 00:34.000] Тимченко Юлія Василівна.
[00:34.000 --> 00:36.000] Скільки вам років?
[00:36.000 --> 00:39.000] Мені 52 роки.
[00:39.000 --> 00:41.000] Ким ви працюєте?
[00:41.000 --> 00:45.000] Я працюю економістом на фірмі.
[00:45.000 --> 00:49.000] Скажіть, будь ласка, ви одружені чи ні?
[00:49.000 --> 00:52.000] Так.
[00:52.000 --> 00:57.000] Скільки років ви у шлюбі?
[00:57.000 --> 00:59.000] 35 років.
[00:59.000 --> 01:02.000] Скільки у вас дітей?
[01:02.000 --> 01:04.000] Одна.
[01:04.000 --> 01:08.000] Ви живете з батьками чи самі? В якому місті в проживаєте
[01:08.000 --> 01:12.000] Ми живемо самі. Місто Запоріжжя
[01:12.000 --> 01:16.000] Хочу розповісти вам про правила інтерв'ю.
[01:16.000 --> 01:19.000] Відкрито ви висловлюєте свою думку, доводьте їй.
[01:19.000 --> 01:23.000] немає неправильних відповідей, немає неважливих думок.

[01:23.000 --> 01:25.000] Ми шануємо вашу думку.
[01:25.000 --> 01:29.000] Це дуже важливо для з'ясування цієї теми щодо війни в Україні.
[01:29.000 --> 01:36.000] Висловлюйте емоції, говоріть від щирого серця, підходьте до теми сміливо і відкрито.
[01:41.000 --> 01:50.000] Результати інтерв'ю будуть використані у закодованому вигляді та узагальнено відносно нашої теми.
[01:50.000 --> 01:52.000] Перше.
[01:52.000 --> 01:58.000] Які цінності ви вважали важливими у створенні сім'ї?
[01:59.000 --> 02:04.000] По-перше, це кохання між партнерами.
[02:04.000 --> 02:08.000] Взаємоповага, взаєморозуміння.
[02:08.000 --> 02:11.000] Спільні інтереси.
[02:11.000 --> 02:16.000] Які проблеми вашої родини ви хотіли б назвати і чому?
[02:19.000 --> 02:24.000] Іноді це непорозуміння між членами сім'ї.
[02:24.000 --> 02:28.000] Іноді це якісь матеріальні проблеми.
[02:32.000 --> 02:35.000] У чому непорозуміння виявляється?
[02:42.000 --> 02:46.000] Хтось когось не хоче слухати і хоче робити по-своєму.
[02:46.000 --> 02:54.000] По-своєму це впливає негативні взаємини з членами сім'ї.
[02:54.000 --> 02:57.000] А по-своєму це як?
[03:02.000 --> 03:05.000] Ну хтось щось обіцяв зробити і не виконав.
[03:05.000 --> 03:06.000] Забув.
[03:08.000 --> 03:10.000] Якесь...
[03:13.000 --> 03:17.000] Ну, не вміння дотримуватись свого слова, своєї обіцянки.
[03:17.000 --> 03:20.000] Це, мабуть, найчастіше.
[03:20.000 --> 03:23.000] Ігнорування.
[03:28.000 --> 03:33.000] Назвіть три або п'ять важливих сімейних проблем.
[03:34.000 --> 03:36.000] У моїй сім'ї чи взагалі?
[03:48.000 --> 03:49.000] Взагалі.
[03:49.000 --> 03:51.000] Це, мабуть...
[03:56.000 --> 04:01.000] Непорозуміння, не вміння слухати одне одного.
[04:01.000 --> 04:05.000] Не бажання дотримуватися...
[04:11.000 --> 04:15.000] Ну не бажання виконати якісь домашні обов'язки.
[04:15.000 --> 04:17.000] Хтось когось...
[04:17.000 --> 04:23.000] Ну, шкідливі звичаї одного чи кількох членів сім'ї.
[04:23.000 --> 04:26.000] Матеріальні проблеми.
[04:27.000 --> 04:32.000] Ну, можливо, насильство в деяких сім'ях є.
[04:32.000 --> 04:34.000] Ну, можливо, все.
[04:34.000 --> 04:37.000] А шкідливі звичаї – це якісь звичаї?
[04:37.000 --> 04:39.000] Ну це...
[04:39.000 --> 04:42.000] Ігроманія, п'янка, наркоманія.
[04:42.000 --> 04:44.000] Ну різні.
[04:44.000 --> 04:47.000] Їх шкодять не тільки члени родини,
[04:47.000 --> 04:49.000] але й оточуючих, які живуть поруч...
[04:50.000 --> 04:51.000] Поряд із ним.
[04:51.000 --> 04:55.000] Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
[04:55.000 --> 04:58.000] Розмовляли, звертались до консультування. Домовлялись
[05:22.000 --> 05:26.000] А які проблеми для сімей в Україні стали основними воєнний час?
[05:52.000 --> 05:56.000] Життя своє та членів родини.
[05:56.000 --> 06:01.000] Страх від роботи, яку можна втратити.
[06:01.000 --> 06:04.000] Це те, що нажив.
[06:04.000 --> 06:07.000] Можна його втратити швидко.
[06:07.000 --> 06:12.000] І страх, страх від завтра.
[06:12.000 --> 06:16.000] Ми не знаємо, як розвиватимуться події.
[06:19.000 --> 06:22.000] Які проблеми стосуються вашої родини?
[06:24.000 --> 06:26.000] У військовий час?
[06:26.000 --> 06:28.000] Так.
[06:28.000 --> 06:30.000] Ну, те, що я сказала раніше.
[06:30.000 --> 06:34.000] Страх за своє життя, за життя...

[06:34.000 --> 06:40.000] Ну, особливо, страх за життя та подальшу долю моєї дитини.
[06:40.000 --> 06:44.000] А потім уже своєї та моєї людини.
[06:46.000 --> 06:53.000] Тому що це наше майбутнє залишить нічого.
[06:57.000 --> 07:00.000] Це військова нестабільність.
[07:00.000 --> 07:03.000] Це економічна нестабільність.
[07:03.000 --> 07:06.000] Проблема з роботою.
[07:06.000 --> 07:11.000] Та й економічна ситуація в країні.
[07:11.000 --> 07:15.000] Зараз і після війни вона буде важливою.
[07:15.000 --> 07:18.000] А для цього багато що залежить.
[07:22.000 --> 07:28.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких, чому?
[07:35.000 --> 07:38.000] Проблеми моїх друзів?
[07:38.000 --> 07:39.000] Близьких?
[07:39.000 --> 07:42.000] Ну, це стан війни.
[07:42.000 --> 07:44.000] Страх за рідних.
[07:44.000 --> 07:51.000] У кого є сини чи чоловіки, ті бояться за їхнє життя.
[07:51.000 --> 07:54.000] Тому що йде мобілізація.
[07:54.000 --> 07:56.000] І деякі з них воюють.
[07:56.000 --> 07:57.000] Це страх за життя.
[07:57.000 --> 07:59.000] А дехто може призвати до армії.
[07:59.000 --> 08:01.000] І це теж страх за життя.
[08:08.000 --> 08:11.000] А в когось люди вже не повернулися.
[08:11.000 --> 08:13.000] Це ще й велике горе.
[08:13.000 --> 08:16.000] Це дуже важко пережити.
[08:21.000 --> 08:24.000] Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
[08:31.000 --> 08:36.000] Сімейні проблеми, стан війни.
[08:36.000 --> 08:40.000] Ми намагаємось підтримувати морально один одного.
[08:40.000 --> 08:42.000] Один одного.
[08:44.000 --> 08:49.000] Намагаємось вже не так реагувати на якісь маленькі неприємності.
[08:49.000 --> 08:51.000] І маленькі якісь події.
[08:51.000 --> 08:56.000] Тому що війна трохи згуртувала сім'ї.
[08:56.000 --> 08:58.000] Один біля одного.
[09:00.000 --> 09:03.000] Відчувати та любити один одного намагаємося.
[09:03.000 --> 09:12.000] А в яких випадках ви повернулися б до психологічних консультантів чи медіацій?
[09:12.000 --> 09:19.000] Я можу пояснити, що таке психологічний консультант чи сімейна медіація?
[09:19.000 --> 09:23.000] Ну, давайте поясніть.
[09:24.000 --> 09:27.000] Психологічні консультанти – це процес,
[09:27.000 --> 09:33.000] у якому кваліфікаційний психолог допомагає людині чи групі вирішити особисті емоції
[09:33.000 --> 09:36.000] чи психологічні проблеми.
[09:36.000 --> 09:40.000] Це вид підтримки на підвищення емоційного стану,
[09:40.000 --> 09:46.000] самопізнання та розвиток адаптивних навичок для подолання життєвих труднощів.
[09:46.000 --> 09:49.000] Сімейна медіація – це процес,
[09:49.000 --> 09:53.000] у якому незалежний посередник допомагає подружжям чи батькам
[09:53.000 --> 09:59.000] розв'язати конфлікти та досягати взаємо прийняття домовленостей.
[09:59.000 --> 10:03.000] Цей підхід часто відбувається у випадках розлучення, поділу майна,
[10:03.000 --> 10:07.000] визначення місця проживання дітей та інших питань.
[10:07.000 --> 10:09.000] Тому повернемося до питання.
[10:09.000 --> 10:16.000] У яких випадках ви повернулися до психологічних консультантів чи медіацій?
[10:16.000 --> 10:19.000] До психолога, мабуть, я б звернулась,
[10:19.000 --> 10:25.000] коли, не дай боже, у мене було якесь велике горе,
[10:25.000 --> 10:30.000] і я розуміла, що я не впораюся сама в емоційному плані,
[10:30.000 --> 10:36.000] що мені потрібна допомога когось більш кваліфікованого,
[10:36.000 --> 10:39.000] ніж паради друзів чи батьків.
[10:39.000 --> 10:42.000] А сама я не впораюся.

[10:42.000 --> 10:46.000] Я б повернулася до медіатора, не дай боже,
[10:46.000 --> 10:51.000] якби конфлікт із людиною зайшов у ту площину,
[10:51.000 --> 10:57.000] де вже не переговори, не взаєморозуміння,
[10:57.000 --> 11:04.000] і краще, щоб це зробив фахівець,
[11:04.000 --> 11:10.000] І він міг би глянути на ситуацію нейтрально, я так правильно розумію?
[11:10.000 --> 11:13.000] сказати мені на мої помилки,
[11:13.000 --> 11:18.000] а також на помилки моєї іншої половини, моєї людини.
[11:20.000 --> 11:24.000] Була у вас практика звернення до консультування
[11:24.000 --> 11:27.000] та медіації у вирішенні сімейних проблем?
[11:32.000 --> 11:35.000] У мене була давно практика,
[11:35.000 --> 11:41.000] і ми звернулися до психолога.
[11:43.000 --> 11:47.000] Скажи, будь ласка, з якою причиною ви звернулися?
[11:47.000 --> 11:51.000] Моя людина була алкогольна залежність,
[11:51.000 --> 11:57.000] і коли ситуація зайшла в глухий кут, переговори,
[11:57.000 --> 12:00.000] ніякі розмови не допомагали,
[12:00.000 --> 12:05.000] ми звернулися до професіонального лікаря, його лікувати,
[12:05.000 --> 12:14.000] і, до речі, за його порадою, ми ходили до сімейного психолога.
[12:24.000 --> 12:26.000] Я знала про це й раніше.
[12:26.000 --> 12:30.000] Інформацію я побачила,
[12:30.000 --> 12:37.000] вона часто використовувалася в ток-шоу, медіатори,
[12:37.000 --> 12:40.000] та психологи там мають місце.
[12:40.000 --> 12:43.000] Ток-шоу іноді я люблю дивитися.
[12:45.000 --> 12:48.000] Якщо у вас був досвід консультування та медіації
[12:48.000 --> 12:51.000] у вирішенні сімейних проблем та конфліктів,
[12:51.000 --> 12:54.000] Що було предметом цієї проблеми?
[12:54.000 --> 12:57.000] Ви назвали це алкоголізм?
[12:57.000 --> 13:01.000] Я назвала це алкогольну залежність мого чоловіка.
[13:02.000 --> 13:07.000] Скільки разів чи в який період ви звернулися до професіонала?
[13:08.000 --> 13:16.000] Це було не щодня, а місяць-два.
[13:17.000 --> 13:21.000] А які результати, ваші враження, ваші емоції?
[13:24.000 --> 13:33.000] Для мене я краще почала розуміти свої помилки у спілкуванні з людиною.
[13:34.000 --> 13:38.000] Мала погляд на себе з цього боку.
[13:39.000 --> 13:43.000] І це мені допомогло налагодити контакти з ним.
[13:49.000 --> 13:52.000] Для партнера не було результату, чи не так?
[13:54.000 --> 13:58.000] Ну, менше, він менше звернув на це увагу.
[13:58.000 --> 14:01.000] Більше це було, мабуть, мені треба було.
[14:08.000 --> 14:10.000] Я думаю, так.
[14:12.000 --> 14:14.000] Особливо для мене, так.
[14:15.000 --> 14:17.000] Він мені допоміг.
[14:17.000 --> 14:20.000] Мені потрібно було подивитися на мою ситуацію з іншого погляду.
[14:20.000 --> 14:25.000] Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об’єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
[14:25.000 --> 14:26.000] Був і до рідних і до спеціалістів. З питань побутових, комунікацій
[14:35.000 --> 14:37.000] І чому?
[14:38.000 --> 14:43.000] Люди будуть, ті, які служили,
[14:43.000 --> 14:50.000] прийдуть зовсім інші люди, до яких звикли.
[14:51.000 --> 14:55.000] І, напевно, на цій площі на цьому ґрунті виникатимуть конфлікти.
[14:56.000 --> 15:00.000] Непорозуміння між людьми, так.
[15:01.000 --> 15:09.000] Ті, хто живе на мирній території, не дуже розумітимуть тих, хто воював.
[15:09.000 --> 15:13.000] Ті люди, які бачили смерть, дуже близько.
[15:14.000 --> 15:20.000] У них психологічна травма у військових людей буде присутня.
[15:21.000 --> 15:23.000] Якими б вони не здавались.
[15:34.000 --> 15:42.000] Я вважаю, що тут і має бути і психологічна допомога, і допомога медіаторів.
[15:43.000 --> 15:53.000] Частина людей може вирішити ці проблеми сама, самостійно всередині сім'ї.
[15:54.000 --> 15:57.000] Все залежить і від ситуації, і сім'ї,
[15:57.000 --> 16:02.000] від атмосфери, де кожна сім'я живе по-різному.

[16:03.000 --> 16:08.000] А зокрема, людей доведеться, краще буде звернутися до фахівців.
[16:09.000 --> 16:15.000] Це якісь центри допомоги повинні відкриватися,
[16:16.000 --> 16:19.000] де працюватимуть професіонали, там і психологи, і медіатори.
[16:20.000 --> 16:24.000] Тобто конфліктні ситуації виникатимуть із новою силою.
[16:34.000 --> 16:38.000] Я гадаю, це центри допомоги для військових людей.
[16:39.000 --> 16:46.000] Центр допомоги взагалі не для військових сімей, а для людей, які стикнуться.
[16:47.000 --> 16:52.000] може бути безробіття, і люди будуть падати у відчай.
[16:52.000 --> 16:58.000] І це позначатиметься на взаєминах у сім'ї.
[16:59.000 --> 17:03.000] Напевно, зараз ми можемо почути про це з реклами.
[17:04.000 --> 17:13.000] На вулиці реклама, у вуличній рекламі, де можна рекламувати в інтернеті та телебаченні, я так думаю.
[17:13.000 --> 17:20.000] Ну, десь так, через засоби оповіщення
[17:22.000 --> 17:24.000] родичів.
[17:28.000 --> 17:35.000] Як ви вважаєте, чи є потреба у більшій популяризації медіації та консультації в суспільстві?
[17:36.000 --> 17:47.000] Звісно. У нас воно не дуже популярне, тому що всі звикли ділитися більше з друзями чи родичами.
[17:48.000 --> 17:56.000] це моя суб'єктивна думка, яка не допомагає у взаєморозумінні між двома людьми.
[17:57.000 --> 18:01.000] Хтось має робити це професійна та нейтрально.
[18:18.000 --> 18:23.000] А як це можна зробити, популяризувати?
[18:23.000 --> 18:35.000] Ну, я вже сказав, за допомогою інтернету, як наприклад рекламу, за допомогою у вуличній рекламі, коли йдеш і бачиш,
[18:36.000 --> 18:45.000] іноді телефон на біг-борді і анонсується, для кого це вразлива, і телебачення.
[18:46.000 --> 18:49.000] Через засоби масової інформації.
[18:50.000 --> 18:51.000] Дякую.
[18:52.000 --> 18:58.000] Дякую вам за допомогу у виясненні такої важливої теми.
[18:59.000 --> 19:00.000] Дякую ще раз.
[19:01.000 --> 19:04.000] Дякую вам. До побачення.

Ревалентний текст	Загальні теми
«По-перше, це кохання між партнерами. Взаємоповага, взаєморозуміння. Спільні інтереси… Іноді це непорозуміння між членами сім'ї… Іноді це якісь матеріальні проблеми…. Хтось когось не хоче слухати і хоче робити по-своєму. По-своєму це впливає негативні взаємини з членами сім'ї. Ну хтось щось обіцяв зробити і не виконав. Забув… Ну, не вміння дотримуватись свого слова, своєї обіцянки. Ігнорування.»	Блок 1. 1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
«Це, мабуть... Непорозуміння, не вміння слухати одне одного. Не бажання дотримуватися... Ну не бажання виконати якісь домашні обов'язки. Хтось когось... Ну, шкідливі звичаї одного чи кількох членів сім'ї. Матеріальні проблеми.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?

Ну, можливо, насильство в деяких сім'ях є. Ну, можливо, все. Ігроманія, п'янка, наркоманія. Ну різні. Їх шкодять не тільки члени родини, але й оточуючих, які живуть поруч... Поряд із ним.»	
«Розмовляли, звертались до консультування. Домовлялись»	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
«Життя своє та членів родини. Страх від роботи, яку можна втратити. Це те, що нажив. Можна його втратити швидко. І страх, страх від завтра. Ми не знаємо, як розвиватимуться події.»	Блок 2. 2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
«Так. Ну, те, що я сказала раніше. Страх за своє життя, за життя... Ну, особливо, страх за життя та подальшу долю моєї дитини. А потім уже своєї та моєї людини. Тому що це наше майбутнє залишить нічого. Це військова нестабільність. Це економічна нестабільність. Проблема з роботою. Та й економічна ситуація в країні. Зараз і після війни вона буде важливою. А для цього багато що залежить.»	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
«Ну, це стан війни. Страх за рідних. У кого є сини чи чоловіки, ті бояться за їхнє життя. Тому що йде мобілізація. І деякі з них воюють. Це страх за життя. А дехто може призвати до армії. І це теж страх за життя. А в когось люди вже не повернулися. Це ще й велике горе. Це дуже важко пережити.2	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
«Сімейні проблеми, стан війни. Ми намагаємось підтримувати морально один одного. Один одного. Намагаємось вже не так реагувати на якісь маленькі неприємності. І маленькі якісь події. Тому що війна трохи згуртувала сім'ї. Один біля одного. Відчувати та любити один одного намагаємося.»	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?

«До психолога, мабуть, я б звернулась, коли, не дай боже, у мене було якесь велике горе, і я розуміла, що я не впораюся сама в емоційному плані, що мені потрібна допомога когось більш кваліфікованого, ніж паради друзів чи батьків. А сама я не впораюся. Я б повернулася до медіатора, не дай боже, якби конфлікт із людиною зайшов у ту площину, де вже не переговори, не взаєморозуміння, і краще, щоб це зробив фахівець, І він міг би глянути на ситуацію нейтрально, я так правильно розумію? сказати мені на мої помилки, а також на помилки моєї іншої половини, моєї людини.	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
«У мене була давно практика, і ми звернулися до психолога. Скажи, будь ласка, з якою причиною ви звернулися? Моя людина була алкогольна залежність, і коли ситуація зайшла в глухий кут, переговори, ніякі розмови не допомагали, ми звернулися до професіонального лікаря, його лікувати, і, до речі, за його порадою, ми ходили до сімейного психолога.»	Блок 3. 3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
«Я знала про це й раніше. Інформацію я побачила, вона часто використовувалася в ток-шоу, медіатори, та психологи там мають місце. Ток-шоу іноді я люблю дивитися.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
«Я назвала це алкогольну залежність мого чоловіка. Скільки разів чи в який період ви звернулися до професіонала? Це було не щодня, а місяць-два. А які результати, ваші враження, ваші емоції? Для мене я краще почала розуміти свої помилки у спілкуванні з людиною. Мала погляд на себе з цього боку. І це мені допомогло налагодити контакти з ним. Для партнера не було результату, чи не так? Ну, менше, він менше звернув на це увагу. Більше це було, мабуть, мені треба було. Він мені допоміг. Мені потрібно було подивитися на мою ситуацію з іншого погляду.»	3.3.Як шо у Вас був досвід консультування та медіації у вирішення сімейних проблем та конфлікті, що було предметом цієї проблеми? Скільки разів або який час ви зверталися до професіонала? Який результат, враження, ваші емоції тощо

«Був і до рідних і до спеціалістів. З питань побутових, комунікацій»	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
«Люди будуть, ті, які служили, прийдуть зовсім інші люди, до яких звикли. І, напевно, на цій площі на цьому ґрунті виникатимуть конфлікти. Непорозуміння між людьми, так. Ті, хто живе на мирній території, не дуже розумітимуть тих, хто воював. Ті люди, які бачили смерть, дуже близько. У них психологічна травма у військових людей буде присутня. Якими б вони не здавались. Як має розв'язання цих проблем? Я вважаю, що тут і має бути і психологічна допомога, і допомога медіаторів. [Частина людей може вирішити ці проблеми сама, самостійно всередині сім'ї. Все залежить і від ситуації, і сім'ї, від атмосфери, де кожна сім'я живе по-різному. А зокрема, людей доведеться, краще буде звернутися до фахівців. Це якісь центри допомоги повинні відкриватися, де працюватимуть професіонали, там і психологи, і медіатори. Тобто конфліктні ситуації виникатимуть із новою силою.»	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
«Я вважаю, що тут і має бути і психологічна допомога, і допомога медіаторів. Частина людей може вирішити ці проблеми сама, самостійно всередині сім'ї. Все залежить і від ситуації, і сім'ї, від атмосфери, де кожна сім'я живе по-різному. А зокрема, людей доведеться, краще буде звернутися до фахівців. Це якісь центри допомоги повинні відкриватися, де працюватимуть професіонали, там і психологи, і медіатори. Тобто конфліктні ситуації виникатимуть із новою силою.»	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
«Я гадаю, це центри допомоги для військових людей. Центр допомоги взагалі не для військових сімей, а для людей, які стикнуться.	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?

може бути безробіття, і люди будуть падати у відчай. І це позначатиметься на взаєминах у сім'ї.»	
«Звісно. У нас воно не дуже популярне, тому що всі звикли ділитися більше з друзями чи родичами. це моя суб'єктивна думка, яка не допомагає у взаєморозумінні між двома людьми. Хтось має робити це професійна та нейтрально. А як це можна зробити, популяризувати? Ну, я вже сказав, за допомогою інтернету, як наприклад рекламу, за допомогою у вуличній рекламі, коли йдеш і бачиш, іноді телефон на біг-борді і анонсується, для кого це вразлива, і телебачення. Через засоби масової інформації.»	Блок 5. 5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

9. Самусенко Сергій Іванович, 60 (Яна, 2 інтерв'ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:07.000] Доброго дня, мене звати Яна Пономарьова, я студентка четвертого курсу спеціальної соціології,
[00:07.000 --> 00:15.000] освітньої програми соціології, медіації та кримінології. Дослідження проводимо для моєї дипломної роботи
[00:15.000 --> 00:20.000] на тему розвитку сімейної медіації та консультації з воєнного розвитку в Україні.
[00:20.000 --> 00:26.000] Скажіть, будь ласка, як вас звати, ваше прізвище?
[00:27.000 --> 00:31.000] Самусенко Сергій Іванович
[00:32.000 --> 00:34.000] Скільки вам років?
[00:35.000 --> 00:36.000] 60
[00:37.000 --> 00:40.000] Скажіть, яким ви працюєте чи чим займаєтесь?
[00:43.000 --> 00:45.000] Підприємець
[00:47.000 --> 00:51.000] Скажіть, будь ласка, ваш сімейний статус?
[00:52.000 --> 00:53.000] Одружений.
[00:54.000 --> 00:56.000] Скільки років у шлюбі? 40 років.
[01:01.000 --> 01:03.000] Скільки у вас дітей? Один. Син.
[01:08.000 --> 01:12.000] А ви живете самі чи з дітьми?
[01:12.000 --> 01:16.000] Ні, ми живемо у двох з жінкою.
[02:04.000 --> 02:20.000] Скажіть, будь ласка, які цінності ви вважали важливими під час створення сім'ї?
[02:20.000 --> 02:31.000] Любов. Любов до вашого партнера, чи до вас?
[02:32.000 --> 02:36.000] Любов до вашого партнера, чи до вас?
[02:36.000 --> 02:38.000] Разом
[02:39.000 --> 02:43.000] Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли б назвати? І чому?
[02:43.000 --> 02:48.000] Чесно ні які
[02:48.000 --> 02:57.000] Тобто ви не зваритеся, вас не має непорозуміння?
[02:57.000 --> 03:00.000] Як у всіх, все буває
[03:00.000 --> 03:08.000] А з чим це пов'язано?
[03:08.000 --> 03:21.000] Такі маленькі побутові всякі дотики
[03:21.000 --> 03:28.000] А з чим пов'язані побутові проблеми?

[03:28.000 --> 03:33.000] Нічого, вдома працюю
[03:33.000 --> 03:39.000] А це проблема у вас чи ваших партнерів?
[03:39.000 --> 03:44.000] У мені
[03:49.000 --> 03:56.000] Назвіть три або п’ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім’ях України ? І чому ви їх обрали?
[03:56.000 --> 04:00.000] Які у всіх сімейні проблеми
[04:00.000 --> 04:05.000] Ну, як у всіх сімейних проблеми
[04:05.000 --> 04:09.000] А які?
[04:09.000 --> 04:16.000] В когось наркоманії, алкоголізм, в когось просто не негаразди
[04:20.000 --> 04:22.000] Так словами не передаєш
[04:22.000 --> 04:27.000] Усі проблеми накопичуються всі
[04:27.000 --> 04:31.000] А які?
[04:31.000 --> 04:36.000] Ну, у всіх сімейні проблеми
[04:36.000 --> 04:39.000] А які?
[04:39.000 --> 04:43.000] Ну, у всіх сімейні проблеми
[04:43.000 --> 04:47.000] Так словами у всі різні
[04:47.000 --> 04:54.400] Все нагромаджується, все. Усі дрібниці. Усі дрібниці. Вони виливають.
[04:57.400 --> 04:59.400] В щось більше.
[04:59.400 --> 05:03.900] А які самі дрібниці ви можете назвати?
[05:04.800 --> 05:09.800] Когось фінансове, когось здоров'я, когось...
[05:13.800 --> 05:23.800] свої негативні досвід
[05:24.800 --> 05:29.800] А чому ви самі це обрали проблеми?
[05:30.700 --> 05:33.700] Так, що перше на думку прийшло.
[05:40.700 --> 05:46.700] А ви десь стікалися з цим, чи це ваша поява?
[05:50.700 --> 05:52.700] Так, я не стикався.
[05:50.700 --> 05:52.700] Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
[05:52.700 --> 05:53.000] Спілкуємося
[05:53.600 --> 06:01.600] Давайте поговоримо про те, як змінила війна сімейні проблеми.
[06:02.600 --> 06:07.600] Які проблеми для сім'ї в Україні стали основними у воєнний період?
[06:08.600 --> 06:10.600] Як ви гадаєте?
[06:11.600 --> 06:13.600] Невизначеність.
[06:14.600 --> 06:18.600] Страх перед затишним днем, що буде завтра.
[06:19.500 --> 06:23.500] Страх за своїх рідних, дізнаюся про них.
[06:30.500 --> 06:33.500] А як це впливає на сімейні проблеми?
[06:34.500 --> 06:36.500] Як же?
[06:49.500 --> 06:53.500] Ну, просто так би мовити, з вулиці переноситься все в свою родину.
[06:57.500 --> 07:00.500] І що сталося б у сім'ях?
[07:08.500 --> 07:12.500] Проте, клопоту не менше, за це даю увагу.
[07:18.400 --> 07:20.400] На свою сім'ю згодом.
[07:27.400 --> 07:31.400] Вас погано чути. Можете, будь ласка, у мікрофон сказати?
[07:32.300 --> 07:36.300] Кожну свою проблему переноситься до своєї родини.
[07:45.300 --> 07:49.300] Переживання за когось, за щось.
[07:50.300 --> 07:52.300] Просто в голову щось залазить.
[07:53.300 --> 07:55.300] За щось думаєш, за своє забуваєш.
[07:56.300 --> 07:58.300] І так воно...
[07:59.200 --> 08:01.200] І як це призводить до сімейних проблем?
[08:08.200 --> 08:12.200] Щось наколюється на когось, може, більше проблем.
[08:13.200 --> 08:16.200] Поваги не вистачає, накопичуються образи.
[08:17.200 --> 08:21.200] Може, десь щось накопичується.
[08:22.100 --> 08:26.100] А які проблеми стосуються саме вашої родини?
[08:34.100 --> 08:36.100] Не має у нас не порозумінь
[08:39.100 --> 08:41.100] Тобто ви не маєте непорозумінь?
[08:42.100 --> 08:46.100] У вас немає якихось недоліків?
[08:47.100 --> 08:49.100] Ні.
[08:50.000 --> 08:52.000] У вас немає непорозумінь?
[08:55.000 --> 08:57.000] Може щось є.
[08:58.000 --> 09:02.000] Намагаємося не брати на це уваги.

[09:05.000 --> 09:11.000] На якісь проблеми… зрозуміти одне одного просто.
[09:14.000 --> 09:16.000] А що ви самі?
[09:16.900 --> 09:20.900] Що є причиною для непорозумінь?
[09:25.900 --> 09:27.900] Ну, може, це увага.
[09:28.900 --> 09:30.900] Це так.
[09:33.900 --> 09:37.900] Ви вважаєте, що ви недостатньо визначаєте уваги
[09:37.900 --> 09:40.900] до свого партнера та партнер до вас?
[09:41.800 --> 09:43.800] Ну, може я більше.
[09:50.800 --> 09:56.800] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів, близьких?
[09:56.800 --> 09:58.800] І чому?
[10:01.800 --> 10:04.800] Ті, що у всіх. Як і на вулиці.
[10:05.700 --> 10:07.700] Проблеми.
[10:08.700 --> 10:14.700] Хтось переселенець, хтось просто несподівано залишився.
[10:16.700 --> 10:19.700] Нехай хтось хворіє, нехай хтось поранений,
[10:19.700 --> 10:21.700] нехай хтось загинув.
[10:23.700 --> 10:25.700] переїзди.
[10:28.700 --> 10:30.700] У стосунках.
[10:35.700 --> 10:40.700] А як ви вирішуєте свої сімейні проблеми?
[10:49.700 --> 10:53.700] Тобто ви вирішуєте свої проблеми у комунікації між собою?
[11:00.700 --> 11:02.700] А як це відбувається?
[11:05.700 --> 11:07.700] Сиділи вечором, побалакали.
[11:26.700 --> 11:32.700] А в яких випадках ви подзвонили за психологічним консультантом чи медіацією?
[11:35.700 --> 11:38.700] Давайте я вам роз’яснюю, що таке психічне консультування,
[11:38.700 -> 11:40.700] або сімейна медіація.
[11:43.700 --> 11:45.700] Психічне консультування – це процес,
[11:45.700 --> 11:48.700] при якому кваліфікаційний психолог допомагає людям
[11:48.700 --> 11:53.700] або групам вирішити особисті, емоційні чи психічні проблеми.
[11:53.700 --> 11:57.700] Це вид підтримки, спрямований на підвищення емоційного стану,
[11:57.700 --> 12:03.700] самопізнання та розвиток адаптивних навичок для поділу життєвих труднощів.
[12:04.600 --> 12:06.600] Сімейна медіація – це процес,
[12:06.600 --> 12:08.600] у якому незалежний посередник
[12:08.600 --> 12:10.600] допомагає подружжям чи батькам
[12:10.600 --> 12:14.600] розв'язати конфлікти та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[12:15.600 --> 12:17.600] Це часто використовуються
[12:17.600 --> 12:19.600] у випадках розлучення, поділу майна,
[12:19.600 --> 12:21.600] визначення місця проживання дітей
[12:21.600 --> 12:23.600] та інших сімейних питань,
[12:23.600 --> 12:25.600] де є центральний конфлікт
[12:25.600 --> 12:27.600] та нейтральна сторона,
[12:27.600 --> 12:31.600] яка допомагає вирішити цю проблему.
[12:32.500 --> 12:34.500] Давайте повернемося до питання,
[12:34.500 --> 12:36.500] у яких випадках ви звернулися б
[12:36.500 --> 12:38.500] за психологічним консультантом
[12:38.500 --> 12:40.500] чи медіацією?
[12:43.500 --> 12:45.500] Я не звернулась б взагалі.
[12:46.500 --> 12:48.500] Чому?
[12:49.500 --> 12:51.500] Не знаю, звик.
[12:53.500 --> 12:55.500] Сам.
[12:56.500 --> 13:00.500] А з чим пов'язано, що ви самі вирішите?
[13:01.400 --> 13:03.400] звик
[13:06.400 --> 13:08.400] Я звик усе вирішити сам
[13:08.400 --> 13:10.400] або
[13:12.400 --> 13:14.400] приймати рішення
[13:14.400 --> 13:16.400] Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)

[13:20.400 --> 13:22.400] Чесно, ні
[13:22.400 --> 13:24.400] не сприймаю це
[13:26.400 --> 13:28.400] У вас немає довіри
[13:28.400 --> 13:30.400] до фахівця?
[13:31.400 --> 13:33.400] Ні, не люблю виносити
[13:34.400 --> 13:36.400] як кажуть.
[13:36.400 --> 13:38.400] Не люблю показувати на показ.
[13:38.400 --> 13:40.400] як усі люди.
[13:41.400 --> 13:43.400] Це страх думки оточуючих?
[13:47.400 --> 13:49.400] Ні, просто не люблю цього.
[13:52.400 --> 13:55.400] А чому це закрита тема?
[13:56.300 --> 13:58.300] Конфіденційно щоб все було
[13:58.300 --> 14:00.300] це те, що відбувається говорити про це.
[14:01.300 --> 14:03.300] А сказане…
[14:03.300 --> 14:05.300] вже не конфіденційно.
[14:08.300 --> 14:10.300] Те, що відбувається
[14:10.300 --> 14:12.300] насправді.
[14:16.300 --> 14:18.300] Була у вас практика
[14:18.300 --> 14:20.300] звернення до консультування
[14:20.300 --> 14:22.300] та медіації про рішення
[14:22.300 --> 14:24.300] сімейних проблем?
[14:25.200 --> 14:27.200] Ні.
[14:27.200 --> 14:29.200] Хіба що з друзями
[14:29.200 --> 14:31.200] можна поплакатися у жилетку.
[14:31.200 --> 14:33.200] А так ні.
[14:39.200 --> 14:41.200] Ви почули про консультування
[14:41.200 --> 14:43.200] та медіацію в нашому інтерв'ю?
[14:43.200 --> 14:45.200] Чи ви знали про це раніше?
[14:45.200 --> 14:47.200] І з ким?
[14:49.200 --> 14:51.200] Знав.
[14:51.200 --> 14:53.200] Знав раніше.
[14:54.100 --> 14:56.100] Не пам'ятаю.
[14:56.100 --> 14:58.100] Телебачення, інтернет.
[15:04.100 --> 15:06.100] А у вас був досвід звернення
[15:06.100 --> 15:08.100] за допомогу до консультанта
[15:08.100 --> 15:10.100] медіатора, громадських об'єднань
[15:10.100 --> 15:12.100] або друзів
[15:12.100 --> 15:14.100] рідних та близьких за допомогу?
[15:17.100 --> 15:19.100] За допомогу.
[15:19.100 --> 15:21.100] Просто так висловитись друзям
[15:22.000 --> 15:24.000] може колись.
[15:24.000 --> 15:26.000] Раз, два.
[15:28.000 --> 15:30.000] А як це відбувається?
[15:37.000 --> 15:39.000] Якщо відбувається, то це
[15:39.000 --> 15:41.000] допомагає це часто.
[15:44.000 --> 15:46.000] А як це відбувається?
[15:46.000 --> 15:48.000] Ви там за телефоном
[15:48.000 --> 15:50.000] або смс
[15:50.900 --> 15:52.900] чи з людьми?
[15:52.900 --> 15:54.900] Наживо.
[15:54.900 --> 15:56.900] Наживо, то ви спілкуєтеся?
[15:56.900 --> 15:58.900] А з яким
[15:58.900 --> 16:00.900] сімейною проблемою
[16:00.900 --> 16:02.900] Можете поділитися з друзями?
[16:13.900 --> 16:15.900] Та ні, з сімейними проблемами
[16:15.900 --> 16:17.900] з друзями, мабуть, не робиться.
[16:18.800 --> 16:20.800] А

[16:20.800 --> 16:22.800] може,
[16:22.800 --> 16:24.800] якщо у вас був конфлікт,
[16:24.800 --> 16:26.800] то ви можете звернутися чи ні?
[16:28.800 --> 16:30.800] А до чого
[16:30.800 --> 16:32.800] друзі допоможуть конфлікти?
[16:35.800 --> 16:37.800] Так вислухати.
[16:41.800 --> 16:43.800] Просто одягнути друзями.
[16:45.800 --> 16:47.800] Тобто. ви друзям можете сказати
[16:48.700 --> 16:50.700] про свій емоційний стан.
[16:50.700 --> 16:52.700] Правильно, я вас розумію?
[17:14.700 --> 17:16.700]ні.
[17:17.600 --> 17:19.600] Я більше виступаю
[17:22.600 --> 17:24.600] у ролі жилетки.
[17:26.600 --> 17:28.600] Як можна поплакатися.
[17:32.600 --> 17:34.600] А з якими проблемами
[17:34.600 --> 17:36.600] Ви можете звернутися?
[17:38.600 --> 17:40.600] Просто друзі
[17:40.600 --> 17:42.600] відразу ні
[17:42.600 --> 17:44.600] з різними проблемами
[17:44.600 --> 17:46.600] висловлююсь,
[17:47.500 --> 17:49.500] просто ми говоримо.
[17:53.500 --> 17:55.500] У?
[18:00.500 --> 18:02.500] З коханими.
[18:08.500 --> 18:10.500] Ви якісь громадяни у сім'ї
[18:10.500 --> 18:12.500] і здоров'я, і
[18:12.500 --> 18:14.500] так все
[18:14.500 --> 18:16.500] всяке.
[18:17.500 --> 18:19.500] Зверталися усі.
[18:25.500 --> 18:27.500] Які сімейні проблеми
[18:27.500 --> 18:29.500] і конфлікти, на вашу думку,
[18:29.500 --> 18:31.500] будуть актуальними
[18:31.500 --> 18:33.500] у післявоєнний час?
[18:37.500 --> 18:39.500] Війна, загалом,
[18:39.500 --> 18:41.500] проблеми, що вони мають.
[18:43.500 --> 18:45.500] Додаються люди
[18:46.400 --> 18:48.400] зі зруйнованою психікою пораненнями,
[18:48.400 --> 18:50.400] та фізично,
[18:50.400 --> 18:52.400] та морально.
[18:57.400 --> 18:59.400] Тобто.
[18:59.400 --> 19:01.400] сімейні проблеми будуть
[19:01.400 --> 19:03.400] на ґрунті інвалідності
[19:05.400 --> 19:07.400] у сім'ях
[19:07.400 --> 19:09.400] чи з порушенням психіки?
[19:11.400 --> 19:13.400] Стреси.
[19:16.400 --> 19:18.400] Які ще?
[19:42.400 --> 19:44.400] Додані,
[19:45.300 --> 19:47.300] я правильно вас розумію, що
[19:47.300 --> 19:49.300] тільки
[19:49.300 --> 19:51.300] у сім'ях військових
[19:51.300 --> 19:53.300] будуть якісь
[19:53.300 --> 19:55.300] сімейні проблеми?
[19:55.300 --> 19:57.300] Та ні, не тільки
[19:57.300 --> 19:59.300] у сім'ях військових.
[20:01.300 --> 20:03.300] Якщо війна буде
[20:03.300 --> 20:05.300] все розбито,
[20:05.300 --> 20:07.300] як воно зараз все закінчиться,
[20:07.300 --> 20:09.300] і воно закінчиться.

[20:10.200 --> 20:12.200] Не влаштовується на роботу нічого.
[20:19.200 --> 20:21.200] Будуть фінансові,
[20:21.200 --> 20:23.200] економічні нестабільності,
[20:25.200 --> 20:27.200] Так.
[20:27.200 --> 20:29.200] всі проблеми,
[20:29.200 --> 20:31.200] фінанси,
[20:33.200 --> 20:35.200] економічні спади
[20:36.100 --> 20:38.100] Угу.
[20:40.100 --> 20:41.100] А как має
[20:41.100 --> 20:42.100] відбиватися
[20:42.100 --> 20:44.100] розв'язання цех проблем?
[20:48.100 --> 20:50.100] Повинна держава
[20:50.100 --> 20:52.100] займатися.
[20:52.100 --> 20:54.100] Створювати щось,
[20:54.100 --> 20:56.100] лікувати людей відбудовувати будинки.
[21:00.100 --> 21:01.100] Угу.
[21:01.100 --> 21:02.100] А шо сами
[21:02.100 --> 21:04.100] вони повинні робити?
[21:12.100 --> 21:14.100] Вирішувати людей проблеми
[21:23.100 --> 21:25.100] А як саме?
[21:35.200 --> 21:54.200] Соціальні служби, червоний хрест надавали допомогу людям вирішувати людей проблеми.
[21:55.200 --> 22:04.200] Хто має організувати вирішення сімейних проблем і які це мають бути інституції?
[22:15.200 --> 22:19.200] Ну, сімейні проблеми із сімейними психологами.
[22:20.200 --> 22:26.200] Тільки психологи мають вирішити сімейні проблеми в Україні.
[22:26.200 --> 22:45.200] Ну, люди самі повинні свої проблеми вирішувати,
[22:48.200 --> 22:51.200] Соціальні служби, лікарі.
[22:57.200 --> 23:04.200] Тільки соціальні служби можуть допомагати і психологи.
[23:10.200 --> 23:15.200] Держава, соціальні служби, все.
[23:27.200 --> 23:31.200] Гадаю, так.
[23:32.200 --> 23:38.200] Люди знали, куди звернутися, до когось якісь проблеми.
[23:40.200 --> 23:43.200] Хто має таку потребу.
[23:43.200 --> 23:45.200] Угу.
[23:46.200 --> 23:49.200] Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?
[23:54.200 --> 23:55.200] Так потрібно
[23:56.200 --> 23:57.200] Як можна популірузивувати? Які ваші думки
[24:04.200 --> 24:05.200] ТАК, Радіо.
[24:06.200 --> 24:07.200] Інтернет.
[24:12.200 --> 24:18.200] Дякую за інтерв'ю та за допомогу з'ясуванням такої важливої теми.

Ревалентний текст	Загальні теми
«Любов. Разом Чесно ні які Як у всіх, все буває Такі маленькі побутові всякі проблеми Нічого, вдома працюю… У мені	Блок 1. 1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
«В когось наркоманії, алкоголізм, в когось просто не негаразди Ну, у всіх сімейні проблеми Так словами у всі різні	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?

Все нагромаджується, все. Усі дрібниці. Усі дрібниці. Вони виливають. В щось більше. Когось фінансове, когось здоров'я, когось... свої негативні досвід Так, що перше на думку прийшло.»	
«Спілкуємося»	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
«Страх перед затишним днем, що буде завтра. Страх за своїх рідних, дізнаюся про них. Ну, просто так би мовити, з вулиці переноситься все в свою родину. Проте, клопоту не менше, за це даю увагу. На свою сім'ю згодом. Кожну свою проблему переноситься до своєї родини. Переживання за когось, за щось. Просто в голову щось залазить. За щось думаєш, за своє забуваєш. Щось наколюється на когось, може, більше проблем. Поваги не вистачає, накопичуються образи. Може, десь щось накопичується.»	Блок 2. 2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
«Не має у нас не порозумінь Може щось є. Намагаємося не брати на це уваги. На якісь проблеми зрозуміти одне одного просто. Ну, може, це увага. Ви вважаєте, що ви недостатньо визначаєте уваги Ну, може я більше.»	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
«Ті, що у всіх. Як і на вулиці. Проблеми. Хтось переселенець, хтось просто несподівано залишився. Нехай хтось хворіє, нехай хтось поранений, нехай хтось загинув. переїзди. В стосунках.	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
«Сиділи вечором, побалакали.»	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?
« Я не звернулась б взагалі. Сам. Звик вирішувати сам»	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
«Ні, не люблю виносити як кажуть. Не люблю показувати на показ. як усі люди. Ні, просто не люблю цього. Конфіденційно щоб все було	Блок 3. 3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)

це те, що відбувається говорити про це. А сказане… вже не конфіденційно. Те, що відбувається насправді.	
«Знав раніше. Не пам'ятаю. Телебачення, інтернет.»	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
«Просто так висловитись друзям може колись. Раз, два. Я більше виступаю у ролі жилетки. Якій можна поплакатися.»	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
«Війна, загалом, проблеми, що вони мають. Додаються люди зі зруйнованою психікою пораненнями, та фізично, та морально. Стреси. Якщо війна буде все розбито, як воно зараз все закінчиться, і воно закінчиться. Не влаштовується на роботу нічого. Будуть фінансові, економічні нестабільності, Так. всі проблеми, фінанси, економічні спади»	Блок 4. 4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
«Повинна держава займатися. Створювати щось, лікувати людей відбудовувати будинки. Угу. А шо сами вони повинні робити? Вирішувати людей проблеми А як саме? Соціальні служби, червоний хрест надавали допомогу людям вирішувати людей проблеми.»	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
«Ну, сімейні проблеми із сімейними психологами. Тільки психологи мають вирішити сімейні проблеми в Україні. Ну, люди самі повинні свої проблеми вирішувати Соціальні служби, церква. Тільки соціальні служби можуть допомагати і психологи. Держава, соціальні служби, все. Гадаю, так. Люди знали, куди звернутися, до когось якісь проблеми. Хто має таку потребу.»	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Так потрібно ТАК, Радіо. Інтернет.	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

10. Лобушко Сергій, 24, (інтерв’ю, 27.05.2024, індивідуальний формат)

[00:00.000 --> 00:07.000] Доброго дня, мене звати Яна Пономарьова, я студентка четвертого курсу спеціальної соціології,
[00:07.000 --> 00:15.000] освітньої програми соціології, медіації та кримінології. Дослідження проводимо для моєї дипломної роботи
[00:15.000 --> 00:20.000] на тему розвитку сімейної медіації та консультації з воєнного розвитку в Україні.
[00:20.000 --> 00:26.000] Скажіть, будь ласка, як вас звати, ваше прізвище?
[00:27.000 --> 00:31.000] Лобушко Сергій
[00:32.000 --> 00:34.000] Скільки вам років?
[00:35.000 --> 00:36.000] 24
[00:37.000 --> 00:40.000] Скажіть, яким ви працюєте чи чим займаєтесь?
[00:43.000 --> 00:45.000] Студент
[00:47.000 --> 00:51.000] Скажіть, будь ласка, ваш сімейний статус?
[00:52.000 --> 00:53.000] Неодружений.
[01:08.000 --> 01:12.000] А ви живете самі чи з дітьми?
[01:12.000 --> 01:16.000] Живу з батьками
[00:00.000 --> 00:12.000] А можеш залишатися там, де ти є, і... ну, грубо кажучи, ризикувати, хоч я вважаю, що зараз у наш час безпечних місць немає, по суті.
[00:20.000 --> 00:22.000] Ну, не в моїй родині...
[00:22.000 --> 00:25.000] У сім'ях, сім'ях, сім'ях я маю на увазі.
[00:25.000 --> 00:28.000] Так, у сім'ях, воєнна година, правильно, розумію?
[00:28.000 --> 00:31.000] Вибачте, я зараз чую, що ви сказали востаннє.
[00:31.000 --> 00:37.000] У сім'ях, військова година, різні позиції щодо безпеки?
[00:38.000 --> 00:45.000] І щодо безпеки, і щодо розуміння того, що... ну, як, на мою думку, ставиться до того, що дитина хоче йти в службу,
[00:45.000 --> 00:49.000] не тільки дитина, а, наприклад, там чоловік, мама чи батько.
[00:49.000 --> 00:53.000] А які проблеми стосуються вашої родини? З якими проблемами ви заткнулися?
[01:20.000 --> 01:24.000] Ну, ми ухвалили рішення, спочатку нікуди не їхати.
[01:24.000 --> 01:33.000] Ми просто спакували, як то кажуть, екстрені, ну, чотиритомні валізи, там, на випадок крайніх ситуацій для евакуації.
[01:33.000 --> 01:37.000] Але в нас, на взаємодію зі знайомими, до суперечки це не доходило.
[01:37.000 --> 01:42.000] Ми просто робили за ситуацією, забрали екстрені валізи, а коли побачили, що
[01:42.000 --> 01:47.000] у Запоріжжі більш-менш безпечно, ми вирішили туди залишитися, бо плюс у нас трапляються рідні.
[01:47.000 --> 01:56.000] Інша проблема – це через те, що я раніше вам сказав, що планую зараз йти в службу і перевіряти здоров'я.
[01:56.000 --> 02:02.000] Спочатку, з мого боку, все було дуже емоційне.
[02:02.000 --> 02:06.000] Я не аналізував ситуацію для своєї фізичної можливості.
[02:06.000 --> 02:13.000] Я, знаєте, розумію, що я добре, що я 2022 року нікуди не пішов, я тільки почав ходити на окремі курси для ветеранів та волонтерів,
[02:13.000 --> 02:15.000] що для медицини і таке інше.
[02:15.000 --> 02:19.000] Тому що в результаті ритму 2022 мені вдалося зробити операцію.
[02:19.000 --> 02:27.000] І лікар сказав, що, типу, ти ще після операції поновлюєшся, 1,5, у крайньому випадку по 2.
[02:27.000 --> 02:31.000] Я для себе зрозумів, що добре, що я нікуди не побіг.
[02:31.000 --> 02:34.000] Невідомо, що тоді все закінчилося б.
[02:34.000 --> 02:37.000] Ну а зараз з батьками, щоб службу ставилося.
[02:37.000 --> 02:42.000] У батьків думка, що краще дочекатися жопою, коли мені буде 25.
[02:42.000 --> 02:44.000] 25 років.
[02:44.000 --> 02:47.000] У мене ж думка, що...
[02:47.000 --> 02:51.000] Чим більше я житиму, тим краще я житиму.

[02:52.000 --> 02:54.000] 25 років.
[02:54.000 --> 02:56.000] У мене ж думка, що...
[02:56.000 --> 02:58.000] Чого...
[02:58.000 --> 03:04.000] Ждати дупу, коли я розмовляю з батьком, які служать, він, наприклад, сказав, що
[03:04.000 --> 03:10.000] краще не йти, наприклад, узимку, краще йти навесні, влітку, але весна це крайній варіант.
[03:10.000 --> 03:13.000] І для мене весна це також крайній варіант, звичайно.
[03:13.000 --> 03:15.000] Я думаю про те, що
[03:15.000 --> 03:18.000] або або на весні, але на початку.
[03:18.000 --> 03:21.000] За місяць до того, як мені буде 25.
[03:21.000 --> 03:24.000] У нас зараз із батьками, що б
[03:24.000 --> 03:27.000] моїх планів, з наполегливістю, не травня, вони вже ставляться так.
[03:27.000 --> 03:32.000] Раніше вони просто переживали, і ми іноді конфліктували на цю тему.
[03:32.000 --> 03:37.000] То зараз вони ставляться з розумінням, може, тому що спочатку вони
[03:37.000 --> 03:39.000] не зрозуміли, що...
[03:39.000 --> 03:41.000] Ну, як там іноді люди кажуть, що
[03:41.000 --> 03:43.000] багато хто з нас там побуває, і
[03:43.000 --> 03:45.000] харчування виживання, те ж...
[03:45.000 --> 03:48.000] Зараз із цим проблем так уже не травня.
[03:48.000 --> 03:53.000] А які сімейні проблеми є основними у ваших друзів близьких?
[03:53.000 --> 03:55.000] І чому?
[03:55.000 --> 03:59.000] Ну, друзів, як я сказав, там проблема, наприклад, в одній родині,
[03:59.000 --> 04:03.000] через те, що там двоє дітей, друг, старший там,
[04:03.000 --> 04:07.000] старший син, брат, молодший, там, молодший син.
[04:07.000 --> 04:10.000] Ну, ось ця проблема, через яку я казав, що не видно, до кого ставиться
[04:10.000 --> 04:12.000] краще, до якої дещо.
[04:12.000 --> 04:16.000] А в інших друзях там проблеми,
[04:16.000 --> 04:18.000] не знаю,
[04:18.000 --> 04:20.000] з розумінням,
[04:20.000 --> 04:23.000] навіть не ті, що у військову годину, як я помічаю,
[04:23.000 --> 04:24.000] а у мирну годину.
[04:24.000 --> 04:27.000] З того, що я не казавши, наприклад,
[04:27.000 --> 04:30.000] проблеми, що до того, коли батьки не розуміють, чим
[04:30.000 --> 04:31.000] дитина хоче займатися,
[04:31.000 --> 04:33.000] і вони думають, що
[04:33.000 --> 04:35.000] чим дитина планує займатися в моєму майбутньому,
[04:35.000 --> 04:37.000] ну, щоб забезпечити йому
[04:37.000 --> 04:39.000] а не рідко, а не
[04:39.000 --> 04:40.000] забезпечити
[04:40.000 --> 04:43.000] вже його батьківщину і таке інше.
[04:43.000 --> 04:46.000] Ну, а так
[04:46.000 --> 04:49.000] більше особливих проблем я не бачив.
[04:49.000 --> 04:51.000] Був лише один рідкісний випадок,
[04:51.000 --> 04:55.000] коли там один із моїх знайомих згадав, що часто з мамою звариться,
[04:55.000 --> 04:58.000] а там зварювання були, як то кажуть, на порожньому місці,
[04:58.000 --> 05:00.000] де було за два роки,
[05:00.000 --> 05:02.000] і більше не повторювалося.
[05:02.000 --> 05:05.000] А з чим пов'язані були ці зварювання?
[05:05.000 --> 05:08.000] Ну, зварювання були буквально побутовому.
[05:08.000 --> 05:10.000] наприклад, там десь не додано,
[05:10.000 --> 05:12.000] або щось там різко сказав,
[05:12.000 --> 05:14.000] ну, в цьому плані, коли
[05:14.000 --> 05:16.000] щось не так зробив,
[05:16.000 --> 05:17.000] або сказав,
[05:17.000 --> 05:19.000] замість того, щоб сказати це вічно,
[05:19.000 --> 05:21.000] сказав це різкіше, що звучить, як нападки,

[05:21.000 --> 05:23.000] образ,
[05:23.000 --> 05:26.000] у цьому сенсі.
[05:26.000 --> 05:28.000] А як ви вирішили,
[05:28.000 --> 05:31.000] Ви вирішите сімейні проблеми?
[05:32.000 --> 05:34.000] Ну,
[05:34.000 --> 05:35.000] а,
[05:35.000 --> 05:37.000] у зв'язку з тим, як я вирішив раніше,
[05:37.000 -> 05:39.000] тобто. ми зараз всі мали,
[05:39.000 -> 05:42.000] тобто. поговорити, якщо не доводиться поговорити,
[05:42.000 --> 05:44.000] востаннє сказати аргументи
[05:44.000 --> 05:47.000] і залишити їх з моїми аргументами насправді,
[05:47.000 --> 05:49.000] а потім повернутися і продовжити розмову,
[05:49.000 --> 05:52.000] коли, ну, знаєте, як то кажуть,
[05:52.000 --> 05:55.000] треба щодня ухвалюватися, у сенсі.
[05:55.000 --> 05:58.000] І воєнний час, як ви вирішите?
[06:25.000 --> 06:27.000] Ну, я намагався з батьками,
[06:27.000 --> 06:29.000] просто що, говорячи без,
[06:29.000 --> 06:32.000] якщо правильним кажучи, без нюансів
[06:32.000 --> 06:33.000] та підводних кам'янок,
[06:33.000 --> 06:36.000] я намагався їм пояснити поступово свою точку зору.
[06:36.000 --> 06:38.000] Коли я намагався у першому,
[06:38.000 --> 06:40.000] у 2022 році, у Литву,
[06:40.000 --> 06:42.000] пояснити все ось так от відразу,
[06:42.000 --> 06:44.000] як то говорячи, сніжною грудкою,
[06:44.000 --> 06:46.000] у мене нічого з цього не вийшло.
[06:46.000 --> 06:48.000] А коли ти починаєш батькам
[06:48.000 --> 06:49.000] пояснювати все поступово,
[06:49.000 --> 06:51.000] по частинах основних,
[06:51.000 --> 06:53.000] ну, там раз на два-три місяці,
[06:53.000 --> 06:55.000] це дає вже більше результатів,
[06:55.000 --> 06:57.000] ну, як на мене, у моїй ситуації.
[06:58.000 --> 07:01.000] А в яких випадках ви
[07:01.000 --> 07:03.000] повернулися б за психологічним
[07:03.000 --> 07:04.000] консультуванням,
[07:04.000 --> 07:06.000] або до медіації?
[07:06.000 --> 07:08.000] Давайте я вам поясню,
[07:08.000 --> 07:09.000] що таке психологічне
[07:09.000 --> 07:10.000] консультування сімейної медіації,
[07:10.000 --> 07:11.000] якщо потрібно.
[07:11.000 --> 07:12.000] Можу пояснити?
[07:14.000 --> 07:15.000] Так можна.
[07:16.000 --> 07:18.000] Психологічне консультування –
[07:18.000 --> 07:19.000] це процес,
[07:19.000 --> 07:20.000] процес,
[07:20.000 --> 07:22.000] до якого кваліфікаційний психолог
[07:22.000 --> 07:24.000] допомагає людям або групам
[07:24.000 --> 07:25.000] вирішити особисті,
[07:25.000 --> 07:26.000] або емоційні,
[07:26.000 --> 07:28.000] або психологічні процеси.
[07:28.000 --> 07:29.000] Це і вид підтримки,
[07:29.000 --> 07:31.000] спрямований на підвищення емоційного
[07:31.000 --> 07:33.000] стану, самопізнання
[07:33.000 --> 07:35.000] та розвиток адаптивних навичок
[07:35.000 --> 07:37.000] для придушення життєвих труднощів.
[07:38.000 --> 07:40.000] А сімейна медіація – це
[07:40.000 --> 07:42.000] процес, у якому незалежний
[07:42.000 --> 07:44.000] посередник допомагає подружжю

[07:44.000 --> 07:47.000] або батькам розв'язувати конфлікти
[07:47.000 --> 07:50.000] та досягати взаємоприйнятих домовленостей.
[07:51.000 --> 07:52.000] Найчастіше використовують
[07:52.000 --> 07:54.000] у випадках розлучення,
[07:54.000 --> 07:55.000] розділу будинків,
[07:55.000 --> 07:58.000] з'ясування місця проживання дітей,
[07:58.000 --> 07:59.000] або інших різних
[07:59.000 --> 08:01.000] сімейних питаннях,
[08:01.000 --> 08:02.000] як йде третя сторона,
[08:02.000 --> 08:04.000] яка вирішує конфлікт.
[08:06.000 --> 08:07.000] Скажіть, будь ласка,
[08:07.000 --> 08:08.000] у яких випадках ви
[08:08.000 --> 08:10.000] повернулися за психологічним
[08:10.000 --> 08:11.000] консультуванням,
[08:11.000 --> 08:12.000] чи медіацією?
[08:14.000 --> 08:15.000] Медіація, як ви сказали,
[08:15.000 --> 08:17.000] це третя сторона, правда?
[08:17.000 --> 08:18.000] Тобто це може бути
[08:18.000 --> 08:19.000] борідка, що пізнається,
[08:19.000 --> 08:20.000] якщо я правильно розумію?
[08:21.000 --> 08:23.000] Ні, це окрема
[08:23.000 --> 08:26.000] буде нейтральна сторона.
[08:27.000 --> 08:28.000] А, нейтральна сторона?
[08:28.000 --> 08:29.000] Так, нейтральна сторона.
[08:31.000 --> 08:32.000] Подивіться,
[08:32.000 --> 08:34.000] про медіацію я,
[08:36.000 --> 08:37.000] чесно кажучи,
[08:37.000 --> 08:38.000] або навіть не знаю,
[08:38.000 --> 08:39.000] я більше чув
[08:39.000 --> 08:40.000] про психологічну консультацію.
[08:40.000 --> 08:41.000] Перший варіант,
[08:42.000 --> 08:44.000] як на мене
[08:44.000 --> 08:45.000] звернутися туди
[08:45.000 --> 08:46.000] потрібно,
[08:46.000 --> 08:47.000] тільки коли в родині
[08:49.000 --> 08:51.000] моральні та емоційні вигоряння,
[08:52.000 --> 08:53.000] що людина не може
[08:53.000 --> 08:54.000] слідувати, наприклад,
[08:54.000 --> 08:55.000] за своїм психологічним
[08:55.000 --> 08:56.000] станом,
[08:57.000 --> 08:58.000] відповідно,
[08:58.000 --> 08:59.000] це може провокувати
[08:59.000 --> 09:00.000] конфлікти на батьківщині
[09:00.000 --> 09:01.000] на іншому місці,
[09:01.000 -> 09:02.000] тобто. Папа,
[09:02.000 --> 09:03.000] або мати,
[09:03.000 --> 09:04.000] або дівчина
[09:04.000 --> 09:05.000] може одночасно вибухати
[09:05.000 --> 09:06.000] просто без причини,
[09:06.000 --> 09:07.000] коли людина вигоряє
[09:07.000 --> 09:08.000] і просто не пояснює
[09:08.000 --> 09:10.000] чому вона вигоряє.
[09:10.000 --> 09:11.000] Це може бути,
[09:11.000 --> 09:12.000] якщо у мирну годину
[09:12.000 --> 09:13.000] просто там
[09:13.000 --> 09:14.000] погані справи у школі,
[09:14.000 --> 09:15.000] на роботі,

[09:15.000 --> 09:16.000] або серед знайомих
[09:16.000 --> 09:17.000] ще щось у військову годину,
[09:18.000 --> 09:19.000] тут ще,
[09:19.000 --> 09:20.000] я вважаю,
[09:20.000 --> 09:21.000] дуже рідко,
[09:21.000 --> 09:22.000] але так і додається,
[09:22.000 --> 09:23.000] наприклад,
[09:23.000 --> 09:24.000] вигоряння
[09:24.000 --> 09:25.000] через те,
[09:25.000 --> 09:26.000] що хтось із твоїх знайомих
[09:26.000 --> 09:27.000] загинув,
[09:27.000 --> 09:28.000] або щось там,
[09:28.000 --> 09:29.000] читаєш новинки
[09:29.000 --> 09:30.000] і сам собі на страх
[09:30.000 --> 09:31.000] і у тебе стане дуже...
[09:32.000 --> 09:33.000] Тобто,
[09:33.000 --> 09:34.000] звернутися
[09:34.000 --> 09:35.000] до психологічної консультації
[09:35.000 --> 09:36.000] це вихід,
[09:36.000 --> 09:37.000] коли людина
[09:37.000 --> 09:38.000] не може
[09:38.000 --> 09:39.000] слідувати
[09:39.000 --> 09:40.000] своїм психологічним
[09:40.000 --> 09:41.000] станом
[09:41.000 --> 09:42.000] та вередити
[09:42.000 --> 09:43.000] морально
[09:43.000 --> 09:44.000] членам
[09:44.000 --> 09:45.000] своєї батьківщини.
[09:45.000 --> 09:46.000]
[09:46.000 --> 09:47.000] слід звернутися
[09:47.000 --> 09:48.000] за допомогою
[09:48.000 --> 09:49.000] і не самостійно,
[09:49.000 --> 09:50.000] а я
[09:50.000 --> 09:51.000] вважаю,
[09:51.000 --> 09:52.000] і хочу знайти
[09:52.000 --> 09:53.000] всієї батьківщини.
[09:53.000 --> 09:54.000] А
[09:54.000 --> 09:55.000] що
[09:55.000 --> 09:56.000] до медитативної
[09:56.000 --> 09:57.000] допомоги,
[09:57.000 --> 09:58.000] не знаю,
[09:58.000 --> 09:59.000] я б
[09:59.000 --> 10:00.000] швидше за все
[10:00.000 --> 10:01.000] довірився
[10:01.000 --> 10:02.000] спеціалісту
[10:02.000 --> 10:03.000] сам з
[10:03.000 --> 10:04.000] психологічної консультації,
[10:04.000 --> 10:05.000] хоча медитативною
[10:05.000 --> 10:06.000] це може...
[10:06.000 --> 10:07.000] Ну,
[10:07.000 --> 10:08.000] третя сторона
[10:08.000 --> 10:09.000] знаєте,
[10:09.000 --> 10:10.000] я
[10:10.000 --> 10:11.000] українська
[10:11.000 --> 10:12.000] такий
[10:12.000 --> 10:13.000] пах,
[10:13.000 --> 10:14.000] ну,

[10:14.000 --> 10:15.000] російської
[10:15.000 --> 10:16.000]
[10:16.000 --> 10:17.000] переговорника.
[10:17.000 --> 10:18.000] А
[10:18.000 --> 10:19.000] це
[10:19.000 --> 10:20.000] полягає
[10:20.000 --> 10:21.000] у медіації,
[10:21.000 --> 10:22.000] як
[10:22.000 --> 10:23.000] третя
[10:23.000 --> 10:24.000] сторона,
[10:24.000 --> 10:25.000] яка
[10:25.000 --> 10:26.000] нейтральна,
[10:26.000 --> 10:27.000] допомагає
[10:27.000 --> 10:28.000] вирішити
[10:28.000 --> 10:29.000] конфлікт
[10:29.000 --> 10:30.000] між
[10:30.000 --> 10:31.000] сторонами,
[10:31.000 --> 10:32.000] так.
[10:32.000 --> 10:33.000] Якийсь
[10:33.000 --> 10:34.000] певний,
[10:34.000 --> 10:35.000] так.
[10:35.000 --> 10:36.000] Певний
[10:36.000 --> 10:37.000] якийсь.
[10:37.000 --> 10:38.000] Якийсь
[10:38.000 --> 10:39.000] однозначно
[10:39.000 --> 10:40.000] сказати
[10:40.000 --> 10:41.000] про
[10:41.000 --> 10:42.000] цей
[10:42.000 --> 10:43.000] інший варіант,
[10:43.000 --> 10:44.000] я
[10:44.000 --> 10:45.000] не
[10:45.000 --> 10:46.000] може
[10:46.000 --> 10:47.000] нічого.
[10:47.000 --> 10:48.000] Угу.
[10:48.000 --> 10:49.000] А
[10:49.000 --> 10:50.000] Чи
[10:50.000 --> 10:51.000] була у вас
[10:51.000 --> 10:52.000] практика
[10:52.000 --> 10:53.000] звернення
[10:53.000 --> 10:54.000] до
[10:54.000 --> 10:55.000] консультування
[10:55.000 --> 10:56.000] та медіацію
[10:56.000 --> 10:57.000] у
[10:57.000 --> 10:58.000] рішення
[10:58.000 --> 10:59.000] сімейних
[10:59.000 --> 11:00.000] проблем?
[11:00.000 --> 11:01.000] Ні,
[11:01.000 --> 11:02.000] не було
[11:02.000 --> 11:03.000] жодного
[11:03.000 --> 11:04.000] разів.
[11:04.000 --> 11:05.000] Угу.
[11:05.000 --> 11:06.000] Ви
[11:06.000 --> 11:07.000] раніше
[11:07.000 --> 11:08.000] чули
[11:08.000 --> 11:09.000] про це?
[11:09.000 --> 11:10.000] А
[11:10.000 --> 11:11.000] про

[11:11.000 --> 11:12.000] консультування
[11:12.000 --> 11:13.000] чи медіацію?
[11:13.000 --> 11:14.000]
[11:14.000 -> 11:15.000] медіацію.
[11:15.000 --> 11:16.000] А
[11:16.000 --> 11:17.000] про
[11:17.000 --> 11:18.000] психологічне
[11:18.000 --> 11:19.000] консультування,
[11:19.000 --> 11:20.000] я
[11:20.000 --> 11:21.000] чув у
[11:21.000 --> 11:22.000] нас
[11:22.000 --> 11:23.000] на
[11:23.000 --> 11:24.000] Хортицькому
[11:24.000 --> 11:25.000] районі,
[11:25.000 --> 11:26.000] коли я
[11:26.000 --> 11:27.000] ходив у
[11:27.000 -> 11:28.000] школу.
[11:28.000 --> 11:29.000] Ми
[11:29.000 --> 11:30.000] раніше
[11:30.000 --> 11:31.000] чули,
[11:31.000 --> 11:32.000] що у нас там
[11:32.000 --> 11:33.000] є,
[11:33.000 --> 11:34.000] наприклад,
[11:34.000 --> 11:35.000] психологічний
[11:35.000 --> 11:36.000] збір
[11:36.000 --> 11:37.000] як там
[11:37.000 --> 11:38.000] мати
[11:38.000 --> 11:39.000] якогось
[11:39.000 --> 11:40.000] однокласника
[11:40.000 --> 11:41.000] сказали,
[11:41.000 --> 11:42.000] що вони
[11:42.000 --> 11:43.000] іноді
[11:43.000 --> 11:44.000] ходили на
[11:44.000 --> 11:45.000] ті прийоми
[11:45.000 --> 11:46.000] всієї
[11:46.000 --> 11:47.000] батьківщини.
[11:47.000 --> 11:48.000] Угу.
[11:48.000 --> 11:49.000] А
[11:49.000 --> 11:50.000] так.
[11:50.000 --> 11:51.000] Чи
[11:51.000 --> 11:52.000] був у вас
[11:52.000 --> 11:53.000] досвіт
[11:53.000 --> 11:54.000] звернення
[11:54.000 --> 11:55.000] за
[11:55.000 --> 11:56.000] допомогу
[11:56.000 --> 11:57.000] до
[11:57.000 --> 11:58.000] консультанта,
[11:58.000 --> 11:59.000] медіатора
[11:59.000 --> 12:00.000] або до
[12:00.000 --> 12:01.000] громадських
[12:01.000 --> 12:02.000] об'єднань?
[12:02.000 --> 12:03.000] Чи може
[12:03.000 --> 12:04.000] до
[12:04.000 --> 12:05.000] консультантів
[12:05.000 --> 12:06.000] та медіаторів
[12:06.000 --> 12:07.000] та
[12:07.000 --> 12:08.000] громадських

[12:08.000 --> 12:09.000] служб
[12:09.000 --> 12:10.000] не
[12:10.000 --> 12:11.000] доводилося
[12:11.000 --> 12:12.000] повернутися?
[12:12.000 --> 12:13.000] Що
[12:13.000 --> 12:14.000] стосується
[12:14.000 --> 12:15.000] рідних
[12:15.000 --> 12:16.000] друзів?
[12:16.000 --> 12:17.000] Ось
[12:17.000 --> 12:18.000] це
[12:18.000 --> 12:19.000] вже
[12:19.000 --> 12:20.000] як
[12:20.000 --> 12:21.000] більше
[12:21.000 --> 12:22.000] і тим,
[12:22.000 --> 12:23.000] за
[12:23.000 --> 12:24.000] тим,
[12:24.000 --> 12:25.000] щоб
[12:25.000 --> 12:26.000] попросити
[12:26.000 --> 12:27.000] допомогу,
[12:27.000 --> 12:28.000] помирити
[12:28.000 --> 12:29.000] або ще
[12:29.000 --> 12:30.000] у такому
[12:30.000 --> 12:31.000] учусь,
[12:31.000 --> 12:32.000] а
[12:32.000 --> 12:33.000] швидше.
[12:33.000 --> 12:34.000] А
[12:34.000 --> 12:35.000] як сказати?
[12:35.000 --> 12:36.000] Є
[12:36.000 --> 12:37.000] питання,
[12:37.000 --> 12:38.000] я
[12:38.000 --> 12:39.000] не знаю,
[12:39.000 --> 12:40.000] правильно
[12:40.000 --> 12:41.000] чи ні,
[12:41.000 --> 12:42.000] кожен
[12:42.000 --> 12:43.000] вирішить
[12:43.000 --> 12:44.000] по-своєму,
[12:44.000 --> 12:45.000] як я
[12:45.000 --> 12:46.000] бачу
[12:46.000 --> 12:47.000] та
[12:47.000 -> 12:48.000] чую.
[12:48.000 --> 12:49.000] Є
[12:49.000 --> 12:50.000] батьківщини,
[12:50.000 --> 12:51.000] де
[12:51.000 --> 12:52.000] є
[12:52.000 --> 12:53.000] проблеми
[12:53.000 --> 12:54.000] та
[12:54.000 --> 12:55.000] абсолютно
[12:55.000 --> 12:56.000] нормально,
[12:56.000 --> 12:57.000] якщо
[12:57.000 --> 12:58.000] ти
[12:58.000 --> 12:59.000] поділишся
[12:59.000 --> 13:00.000] сімейними
[13:00.000 --> 13:01.000] проблемами
[13:01.000 --> 13:02.000] з
[13:03.000 --> 13:04.000] нашого
[13:04.000 --> 13:05.000] вдома,
[13:05.000 --> 13:06.000] на що

[13:06.000 --> 13:07.000] було це
[13:07.000 --> 13:08.000] робити?
[13:08.000 --> 13:09.000] А
[13:09.000 --> 13:10.000] іншого
[13:10.000 --> 13:11.000] варіанта у нас
[13:11.000 --> 13:12.000] тут
[13:12.000 --> 13:13.000] не було,
[13:13.000 --> 13:14.000] просто
[13:14.000 --> 13:15.000] іноді
[13:15.000 --> 13:16.000] мама
[13:16.000 --> 13:17.000] мені,
[13:17.000 --> 13:18.000] наприклад,
[13:18.000 --> 13:19.000] чесно
[13:19.000 --> 13:20.000] сказала,
[13:20.000 --> 13:21.000] що там
[13:21.000 --> 13:22.000] поділився,
[13:22.000 --> 13:23.000] як у нас
[13:23.000 --> 13:24.000] справа там
[13:24.000 --> 13:25.000] зменшився.
[13:25.000 --> 13:26.000] І
[13:26.000 --> 13:27.000] мама,
[13:27.000 --> 13:28.000] ну,
[13:28.000 --> 13:29.000] у
[13:29.000 --> 13:30.000] тата
[13:30.000 --> 13:31.000] мене
[13:31.000 --> 13:32.000] не
[13:32.000 --> 13:33.000] з того
[13:33.000 --> 13:34.000] боку,
[13:34.000 --> 13:35.000] потрібно
[13:35.000 --> 13:36.000] як
[13:36.000 --> 13:37.000] поскаржитися,
[13:37.000 --> 13:38.000] попросити
[13:38.000 --> 13:39.000] допомоги,
[13:39.000 --> 13:40.000] поділитися
[13:40.000 --> 13:41.000] швидше,
[13:41.000 --> 13:42.000] як
[13:42.000 --> 13:43.000] за
[13:43.000 --> 13:44.000] пораду.
[13:44.000 --> 13:45.000] А
[13:45.000 --> 13:46.000] як
[13:46.000 --> 13:47.000] відбувається
[13:47.000 --> 13:48.000] ваша
[13:48.000 --> 13:49.000] комунікація?
[13:49.000 --> 13:50.000] Там
[13:50.000 --> 13:51.000] ви
[13:51.000 --> 13:52.000] зустрічаєте,
[13:52.000 --> 13:53.000] або ви
[13:53.000 --> 13:54.000]
[13:54.000 --> 13:55.000] списаєтесь?
[13:55.000 --> 13:56.000] Списуватися
[13:56.000 --> 13:57.000] я
[13:57.000 --> 13:58.000] не знаю,
[13:58.000 --> 13:59.000] чи
[13:59.000 --> 14:00.000] е
[14:00.000 --> 14:01.000] А
[14:01.000 --> 14:02.000] з
[14:02.000 --> 14:03.000] якими

[14:03.000 --> 14:04.000] найбільш
[14:04.000 --> 14:05.000] найчастішими
[14:05.000 --> 14:06.000] там
[14:06.000 --> 14:07.000] харчування
[14:07.000 --> 14:08.000] ви
[14:08.000 --> 14:09.000] можете
[14:09.000 --> 14:10.000] повернутися
[14:10.000 --> 14:11.000] до
[14:11.000 --> 14:12.000] рідних
[14:12.000 --> 14:13.000] або
[14:13.000 --> 14:14.000] друзів?
[14:14.000 --> 14:15.000] С
[14:15.000 --> 14:16.000] якими
[14:16.000 --> 14:17.000] проблемами
[14:17.000 --> 14:18.000] сімейними?
[14:18.000 --> 14:19.000] Ну,
[14:19.000 --> 14:20.000] до
[14:20.000 --> 14:21.000] рідних
[14:21.000 --> 14:22.000] сімейних
[14:22.000 --> 14:23.000] проблем
[14:23.000 --> 14:24.000] мені
[14:24.000 --> 14:25.000] не
[14:25.000 --> 14:26.000] доводилося
[14:26.000 --> 14:27.000] повернутися
[14:27.000 --> 14:28.000] до
[14:28.000 --> 14:29.000] друзів,
[14:29.000 --> 14:30.000] їх
[14:30.000 --> 14:31.000] подумки.
[14:31.000 --> 14:32.000] Тем
[14:32.000 --> 14:33.000] годиною
[14:33.000 --> 14:34.000] прийшов
[14:34.000 --> 14:35.000] до,
[14:35.000 --> 14:36.000] наприклад,
[14:36.000 --> 14:37.000] хорошого друга
[14:37.000 --> 14:38.000] та
[14:38.000 --> 14:39.000] поки що ми
[14:39.000 --> 14:40.000] з ним
[14:40.000 --> 14:41.000] просто
[14:41.000 --> 14:42.000] я
[14:42.000 --> 14:43.000] для
[14:43.000 --> 14:44.000] уточнення
[14:44.000 --> 14:45.000] прийшов
[14:45.000 --> 14:46.000] не
[14:46.000 --> 14:47.000] спеціально,
[14:47.000 --> 14:48.000] щоб там
[14:48.000 --> 14:49.000] поскаржитися,
[14:49.000 --> 14:50.000] а
[14:50.000 --> 14:51.000] просто
[14:51.000 --> 14:52.000] з
[14:52.000 --> 14:53.000] другом
[14:53.000 --> 14:54.000] і так
[14:54.000 --> 14:55.000] припустімо
[14:55.000 --> 14:56.000] заплановано
[14:56.000 --> 14:57.000] зустрітися,
[14:57.000 --> 14:58.000] щоб
[14:58.000 --> 14:59.000] це
[14:59.000 --> 15:00.000] було

[15:00.000 --> 15:01.000] добре.
[15:01.000 --> 15:02.000] А
[15:02.000 --> 15:03.000] які
[15:03.000 --> 15:04.000] сімейні
[15:04.000 --> 15:05.000] проблеми
[15:05.000 --> 15:06.000] та
[15:06.000 --> 15:07.000] конфлікти
[15:07.000 --> 15:08.000] на
[15:08.000 --> 15:09.000] вашу
[15:09.000 --> 15:10.000] думка
[15:10.000 --> 15:11.000] будуть
[15:11.000 --> 15:12.000] актуальними
[15:12.000 --> 15:13.000] у
[15:13.000 --> 15:14.000] після
[15:14.000 --> 15:15.000] військовий
[15:15.000 --> 15:16.000] час
[15:16.000 --> 15:17.000] І
[15:17.000 --> 15:18.000] чому?
[15:18.000 --> 15:19.000] У
[15:19.000 --> 15:20.000] після
[15:20.000 --> 15:21.000] військової
[15:21.000 --> 15:22.000] год.
[15:22.000 --> 15:23.000] Так,
[15:23.000 --> 15:24.000] коли
[15:24.000 --> 15:25.000] закінчиться
[15:25.000 --> 15:26.000] війна,
[15:26.000 --> 15:27.000] які
[15:27.000 --> 15:28.000] проблеми
[15:28.000 --> 15:29.000] у
[15:29.000 --> 15:30.000] людей?
[15:31.000 --> 15:32.000] багато
[15:32.000 --> 15:33.000] людей
[15:33.000 --> 15:34.000]
[15:34.000 --> 15:35.000] військової
[15:35.000 --> 15:36.000] годину?
[15:36.000 --> 15:37.000] Ну,
[15:37.000 --> 15:38.000] що
[15:38.000 --> 15:39.000] не
[15:39.000 --> 15:40.000] не
[15:40.000 --> 15:41.000] так
[15:41.000 --> 15:42.000] та
[15:42.000 --> 15:43.000] так
[15:43.000 --> 15:44.000] та
[15:44.000 --> 15:45.000] так
[15:45.000 --> 15:46.000]?
[15:46.000 --> 15:47.000] Ну,
[15:47.000 --> 15:48.000] як
[15:48.000 --> 15:49.000] багато
[15:49.000 --> 15:50.000] людей
[15:50.000 --> 15:51.000]
[15:51.000 --> 15:52.000] військової
[15:52.000 --> 15:53.000] годину?
[15:53.000 --> 15:54.000] А
[15:54.000 --> 15:55.000] під
[15:55.000 --> 16:00.440] що військового там у людини ПТСР, і не подобається, що вона постійно закриває штори.

[16:00.440 --> 16:12.040] Або в родинах, не знаю чому, там син, чи людина служить, чи донька, чи дружина чогось.
[16:12.040 --> 16:18.040] І я не знаю, як це може бути, що такі банкіри, і ті, хто перехворіє за своїми переживаннями,
[16:18.040 --> 16:24.040] і вони кажуть, що ось зараз ця людина моя близька та рідна повернеться, а в ній точно вже буде з головою щось не так,
[16:24.080 --> 16:26.080] то це вже буде не зовсім моя дочка.
[16:26.080 --> 16:30.080] І тут це ставлення до батьківщини, де вона також змінюється.
[16:30.080 --> 16:39.080] Плюс, через те, що я щойно сказав, що зміниться це ставлення до дружини, можливо,
[16:39.080 --> 16:43.080] хоча ні, не може бути, я не думаю, що тут я уточнюю,
[16:43.080 --> 16:47.080] що там, наприклад, хтось іде там до іншого, чи до іншого.
[16:47.080 --> 16:51.080] Я так і взагалі не знаю, це щоразу індивідуальні випадки.
[16:51.120 --> 16:58.120] Ну а так, ще одна проблема, що до батьківщини,
[16:58.120 --> 17:03.120] які я жодного разу не назвав, те, що у військову годину
[17:03.120 --> 17:07.120] є родини, які з окупованих територій,
[17:07.120 --> 17:11.120] не тільки з повномасштабного, ще з 14-го року,
[17:11.120 --> 17:14.120] були батьківщини, які розділилися, хтось залишився на окупованих,
[17:14.120 --> 17:16.120] а хтось, навпаки, виїхав, евакуювався.
[17:16.160 --> 17:20.160] Я б просто на окупованій території втікаю,
[17:20.160 --> 17:22.160] працюю, допомагаю.
[17:22.160 --> 17:24.160] Хтось, можливо, навіть пішов служити,
[17:24.160 --> 17:28.160] і коли війна закінчиться, а якщо це родича затягнеться,
[17:28.160 --> 17:31.160] ну, або так і вони зрозуміють,
[17:31.160 --> 17:33.160] хоча я не знаю, як це може бути,
[17:33.160 --> 17:36.160] або результатами між ними буде такий,
[17:36.160 --> 17:39.160] типу, бавити через прийняття всього,
[17:39.160 --> 17:41.160] що відбувалося.
[17:41.200 --> 17:43.200] Угу.
[17:43.200 --> 17:46.200] А як має відбуватися розв'язання цих проблем,
[17:46.200 --> 17:48.200] на вашу думку?
[17:48.200 --> 17:50.200] Як можна їх розв'язати?
[17:50.200 --> 17:53.200] Якщо брати проблеми сімейного характеру,
[17:53.200 --> 17:55.200] те, маю на увазі,
[17:55.200 --> 17:58.200] перші проблеми без окупованих територій,
[17:58.200 --> 18:00.200] родичі з різними політичними поглядами.
[18:00.200 --> 18:02.200] Якщо брати переозвучені проблеми,
[18:02.200 --> 18:04.200] які я раніше переліковував,
[18:04.200 --> 18:08.200] ну, або просто поговорити один з одним,
[18:08.240 --> 18:11.240] або психологічні консультації,
[18:11.240 --> 18:13.240] або ось...
[18:13.240 --> 18:15.240] ось ця медитативна допомога,
[18:15.240 --> 18:17.240] як ви кажете,
[18:17.240 --> 18:19.240] якщо родина ухвалила рішення,
[18:19.240 --> 18:21.240] що це також варіант.
[18:21.240 --> 18:23.240] А щодо батьків там,
[18:23.240 --> 18:26.240] де вони роздягаються в політичні погляди,
[18:26.240 --> 18:28.240] і там люди проти одного воюють,
[18:28.240 --> 18:30.240] або просто донаблюдать,
[18:30.240 --> 18:32.240] я навіть не знаю, що сказати,
[18:32.240 --> 18:34.240] якщо чесно.
[18:34.240 --> 18:37.240] Ну, це вирішиться якось за ситуацією.
[18:37.280 --> 18:39.280] У мене немає однозначної відповіді
[18:39.280 --> 18:41.280] вже за цим іншим пунктом.
[18:41.280 --> 18:43.280] А якщо є,
[18:43.280 --> 18:45.280] які варіанти у вас?
[18:45.280 --> 18:47.280] Ви вирішили ці проблеми?

[18:47.280 --> 18:49.280] Варіанти у моїй ситуації,
[18:49.280 --> 18:51.280] або варіанти...
[18:51.280 --> 18:53.280] У політичні погляди...
[18:53.280 --> 18:55.280] Допустимо, так.
[18:55.280 --> 18:57.280] Так, які можуть бути?
[18:57.280 --> 18:59.280] А, ось ці?
[18:59.280 --> 19:01.280] Там, де політичні погляди?
[19:01.280 --> 19:03.280] Ай, ну...
[19:03.280 --> 19:05.280] Або...
[19:05.320 --> 19:07.320] Або...
[19:07.320 --> 19:09.320] Ну, три варіанти,
[19:09.320 --> 19:11.320] ну, чотири гаразди.
[19:11.320 --> 19:13.320] Або...
[19:13.320 --> 19:15.320] Я не знаю, як це може бути,
[19:15.320 --> 19:17.320] зрозуміло,
[19:17.320 --> 19:19.320] ну, там, ті, хто повністю
[19:19.320 --> 19:21.320] підтримував росію,
[19:21.320 --> 19:23.320] вони будуть вибачатися,
[19:23.320 --> 19:25.320] їх так і з годиною приймуть.
[19:25.320 --> 19:27.320] Або...
[19:27.320 --> 19:29.320] Інший варіант,
[19:29.320 --> 19:31.320] вони самі так і вийдуть з годиною
[19:31.320 --> 19:33.320] до росії,
[19:33.360 --> 19:35.360] ну, в результаті,
[19:35.360 --> 19:37.360] коли відомо,
[19:37.360 --> 19:39.360] що хтось із батьків закуплений
[19:39.360 --> 19:41.360] спец відсотком з росією,
[19:41.360 --> 19:43.360] то вони посадять,
[19:43.360 --> 19:45.360] а там не видно взагалі,
[19:45.360 --> 19:47.360] яка може бути комунікація
[19:47.360 --> 19:49.360] з рідними.
[19:49.360 --> 19:51.360] Ну, а четвертий варіант,
[19:51.360 --> 19:53.360] я не знаю, знаєте,
[19:53.360 --> 19:55.360] з категорією,
[19:55.360 --> 19:57.360] типу, придумайте
[19:57.360 -> 19:59.360] індивідуальну відповідальність.
[19:59.360 --> 20:01.360] Угу.
[20:01.360 --> 20:03.400] Інституції.
[20:31.400 --> 20:33.400] Після війни не змогли
[20:33.400 --> 20:35.400] порозумітися, і в них конфлікти.
[20:35.400 --> 20:37.400] Тут має бути не просто
[20:37.400 --> 20:39.400] цивільна можливість психологічної допомоги,
[20:39.400 --> 20:41.400] тут має бути залучені...
[20:41.400 --> 20:43.400] Ну, у нас є волонтери, психологи,
[20:43.400 --> 20:45.400] які допомагаю в таких випадках
[20:45.400 --> 20:47.400] просто військовим,
[20:47.400 --> 20:49.400] ну, поки що просто військовим,
[20:49.400 --> 20:51.400] типу, морально, а не взагалі їм
[20:51.400 --> 20:53.400] розум з їх противними.
[20:53.400 --> 20:55.400] А я вважаю,
[20:55.400 --> 20:57.400] що тут чи має бути залучено
[20:57.400 --> 20:59.400] Міністерство ветеранів,
[20:59.440 --> 21:01.440] допомагати тим, хто пройшли
[21:01.440 --> 21:03.440] цю війну, і проходять.
[21:03.440 --> 21:05.440] У них має бути додаткові
[21:05.440 --> 21:07.440] психологічної, ну, 100%
[21:07.440 --> 21:09.440] консультації.

[21:09.440 --> 21:11.440] Угу.
[21:11.440 --> 21:13.440] А як ви вважаєте,
[21:13.440 --> 21:15.440] чи є потреба у більшій популяризації
[21:15.440 --> 21:17.440] медіації та консультування
[21:17.440 --> 21:19.440] в суспільстві?
[21:19.440 --> 21:21.440] Я вважаю...
[21:23.440 --> 21:25.440] Якщо простіше,
[21:25.440 --> 21:27.440] як я казавши, я сильно стикався,
[21:27.480 --> 21:29.480] то цей засіб дієвий,
[21:29.480 --> 21:31.480] ну, там,
[21:31.480 --> 21:33.480] він буде поступово популяризуватися,
[21:33.480 --> 21:35.480] про нього люди будуть виткнутися,
[21:35.480 --> 21:37.480] що це дієвий засіб психологічної допомоги,
[21:37.480 --> 21:39.480] то
[21:39.480 --> 21:41.480] треба цей засіб допомоги
[21:41.480 --> 21:43.480] розвивати
[21:43.480 --> 21:45.480] або пересоціювати
[21:45.480 --> 21:47.480] або через
[21:47.480 --> 21:49.480] радіомовлення,
[21:49.480 --> 21:51.480] я маю на увазі не тільки радіомовлення,
[21:51.480 --> 21:53.480] ну, радіомовлення, типу,
[21:53.480 --> 21:55.480] маю на увазі банально на радіо Вахто
[21:55.520 --> 21:57.520] те,
[21:57.520 --> 21:59.520] якщо розвивати рекламу медіа,
[21:59.520 --> 22:01.520] ну, вивіште,
[22:01.520 --> 22:03.520] як ви правильно сказали,
[22:03.520 --> 22:05.520] медитативні допомоги,
[22:05.520 --> 22:07.520] правда?
[22:07.520 --> 22:09.520] Медіація, медіація.
[22:09.520 --> 22:11.520] Медіація, якщо брати медіацію,
[22:11.520 --> 22:13.520] ну, взагалі, як би поширювати,
[22:13.520 --> 22:15.520] я б брав інтернет соцмережі та радіо,
[22:15.520 --> 22:17.520] бо на телевізор я б це не поширював,
[22:17.520 --> 22:19.520] бо в наш час
[22:19.520 --> 22:21.520] телевізор дивитись
[22:21.520 --> 22:23.520] тільки, ну,
[22:23.560 --> 22:25.560] з годиною все більшою де,
[22:25.560 --> 22:27.560] телевізор буде дедалі більшим де вмикати
[22:27.560 --> 22:29.560] тільки для того, щоб подавитися
[22:29.560 --> 22:31.560] якийсь кіно чи серіал без того,
[22:31.560 --> 22:33.560] щоб витрачати годину на рекламу
[22:33.560 --> 22:35.560] під час перегляду в інтернеті.
[22:37.560 --> 22:39.560] Я хочу вам подякувати
[22:39.560 --> 22:41.560] за допомогу
[22:41.560 --> 22:43.560] у з'ясуванні такої важливої теми,
[22:43.560 --> 22:45.560] що ви надали мені відповіді.
[22:45.560 --> 22:47.560] Дуже вам
[22:47.560 --> 22:49.560] дякую.
[22:50.560 --> 22:52.560] Так, все записано.
[22:52.560 --> 22:54.560] Дуже вам дякую.
[22:54.560 --> 22:56.560] Дуже-дуже дякую.
[22:58.560 --> 23:00.560] Відповідь нормально і прийшла добре?
[23:00.560 --> 23:02.560] Дуже добре.
[23:02.560 --> 23:04.560] Ви прямо найкращий сьогодні
[23:04.560 --> 23:06.560] у відповідях.
[23:06.560 --> 23:08.560] Я дуже здивована.
[23:52.560 --> 23:54.560] Дуже вам дякую.

[23:58.560 --> 24:00.560] Дуже дякую.
[24:00.560 --> 24:02.560] Гарного вам вечора,
[24:02.560 --> 24:04.560] спокійної ночі.
[24:04.560 --> 24:06.560] До побачення.
[24:06.560 --> 24:08.560] Спасибі.

Ревалентний текст	Загальні теми
Партнерство, довіра і відповідальність. Якщо чесно, не можна сказати багато проблема, буле непорозуміння, не так один одного почув, це мабуть основна проблема яка була. Якщо батьків зі мною, це проблема перебільшення щодо опіки, а друга це взаєморозуміння, ти кажеш одна а чують по іншому.	Блок 1.1.1. Які цінності ви вважали важливими при створенні сім'ї? Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому?
Взаєморозуміння, опіка, плюс дуже рідко це довіра. Я бачив це на прикладі двох родин друзів, один брат старший один молодший, до однієї дитини ставилися лояльніше, а до іншої навпаки.	1.2.Назвіть три або п'ять найважливіших сімейних проблем, загалом у сім'ях України ? І чому ви їх обрали?
Якщо були проблеми між батьками, я слухав їх, кожного окрему, потім казав хто у чому неправий, спокійно повторити що я думаю. Вирішувалися просто розмовами.	1.3. Скажіть, як ви вирішували сімейні проблеми у мирний час?
Я вважаю що в воєнний стан вже 18 років і старше, була проблема у батьків, дитина хоче служити. У моєму випадку я закінчу магістратуру перевірю здоров'я а потім буду йти. Або залишатися там де ти є, або ризикувати, хоча я вважаю зараз безпечних місць немає.	Блок 2.2.1. Які проблеми для сімей в Україні стали основними у воєнний час? Почуття, думки, асоціації, тощо.
Ну, ми ухвалили рішення, спочатку нікуди не їхати. Ми просто спакували, як то кажуть, екстрені, ну, на крайній випадок ситуація для евакуації. Ми просто робили за ситуацією, забрали екстрені валізи, а коли побачили, що у Запоріжжі більш-менш безпечно, ми вирішили туди залишитися, бо плюс у нас трапляються рідні.	2.2. Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї?
Ну, друзів, як я сказав, там проблема, наприклад, в одній родині, через те, що там двоє дітей, друг, старший там, старший син, брат, молодший, там, молодший син. проблеми, що до того, коли батьки не розуміють, чим дитина хоче займатися, чим дитина планує займатись в моєму майбутньому,	2.3. Які сімейні проблеми основні у ваших друзів, близьких та чому??
Ну, я намагався з батьками, просто що, говорячи без, якщо правильним кажучи, без нюансів А коли ти починаєш батькам пояснювати все поступово, по частинах основних, ну, там раз на два-три місяці, це дає вже більше результатів, ну, як на мене, у моїй ситуації.	2.4. Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?

Подивіться, про медіацію я, чесно кажучи, або навіть не знаю, я більше чув про психологічну консультацію. Перший варіант, як на мене звернутися туди потрібно, тільки коли в родині моральні та емоційні вигоряння, що людина не може слідувати, наприклад, за своїм психологічним станом, відповідно, це може провокувати конфлікти на батьківщині на іншому місці,	2.5. В яких випадках ви звернулися б за психологічним консультуванням або медіації
Ні, не було жодного разу.	Блок 3.3.1.Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими проблемами? Як Вам досвід?)
Я чув у нас на Хортицькому районі, коли я ходив у школу. Про медіацію дізнався з інтерв'ю.	3.2. Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?
Так, до друзів звертався.	3.4.Чи був у вас досвід звернення за допомогою до консультанта, медіатора, чи до громадських об'єднань чи друзів, рідних та близьких? Як це відбувається? З якими самими питаннями можете звернутися?
Я так і взагалі не знаю, це щоразу індивідуальні випадки. Ну а так, ще одна проблема, що до батьківщини, які я жодного разу не назвав, те, що у військову годину є родини, які з окупованих територій,	Блок 4.4.1.Які сімейні проблеми і конфлікти на вашу думку будуть актуальним у післявоєнний час? Чому?
Якщо брати проблеми сімейного характеру, те, маю на увазі, перші проблеми без окупованих територій, родичі з їздними політичними поглядами. Якщо брати переозвучені проблеми, які я раніше переліковував, ну, або просто поговорити один з одним, або психологічні консультації, або ось... ось ця медитативна допомога, як ви кажете, якщо родина ухвалила рішення,	4.2. Як має відбуватися розв'язання цих проблем?
Тут має бути не просто цивільна можливість психологічної допомоги, тут має бути залучені... Ну, у нас є волонтери, психологи, які допомагаю в таких випадках просто військовим, ну, поки що просто військовим, типу, морально, а не взагалі їм розум з їх противними.	4.3. Хто має організовувати розв'язання сімейних проблем й які це мають бути інституції?
Розвивати або пересоціювати або через радіомовлення, я маю на увазі не тільки радіомовлення, ну, радіомовлення, типу, маю на увазі банально на радіо Вахто те, якщо розвивати рекламу медіа, ну, вивіште, як ви правильно сказали, медитативні допомоги, правда? Медіація, медіація. Медіація, якщо брати медіацію, ну, взагалі, як би поширювати, я б брав інтернет соцмережі та радіо, бо на телевізор я б це не поширював, бо в наш час телевізор дивитись	Блок 5.5.1. Як ви вважаєте, чи є потреба в більшій популяризації медіації та консультування в суспільстві? Якщо так, то як це можна зробити?

Додаток Г

Узагальнення та порівняння відповідей респондентів

Чоловіків – 4 респондента

Жінок- 6 респондетів

Єлизавета Яроцька (Єл)– ж (жінка) 27років м. Запоріжжя

Юлія Тимченко – (Ю) ж (жінка) 52 років м. Запоріжжя

Аріна Касько- (Ар) ж (жінка) 17 років м. Запоріжжя

Інна Іванова- (Ін) ж (жінка) 47 років м. Запоріжжя

Кристина Ніконенко- (К) ж (жінка) 24 років м. Запоріжжя

Галина Патока- (Г) ж (жінка) 59 років м. Запоріжжя

Андрій Вельчев - (Ан) ч (чоловік) 51 років м. Запоріжжя

Іван Семьонов – (Ів) ч (чоловік) 39 років м. Запоріжжя

Сергій Самусенко- (Сер.) ч (чоловік) 60 років м. Запоріжжя

Сергій Лобушко – (С) ч (чоловік) 24 років м. Запоріжжя

1.1Які проблеми вашої сім'ї ви хотіли би назвати і чому? (мирний час)	Жінки Фінансові (Ін) Здоров'я (Ін) Непорозуміння у сім'ї (Г) (Ю) Не виконання обіцянок (Ю) Проблеми між дітьми та батьками (Ар) (К) (Є) Алкоголізм (Ю)	Чоловіки Фінансові (Ан) Здоров'я (Ан) Непорозуміння у сім'ї (Ан) (Ів) Побутові проблеми (Сер) Проблеми між дітьми та батьками (С) Алкоголізм
1.3 Скажіть, як ви вирішували сімейні	Розмовами переговорами (Ар) (Ін) (Г) (Є) (Ю)	Розмовами переговорами (Ан) (Ів) (Сер) (С) Відволікання від конфлікту відпочинком (Ів)

проблеми у мирний час?	Розуміння партнера за період прожитого сімейного життя (Г)	Поради від знайомих родичів (Ан)
Які проблеми стосуються саме Вашої сім'ї? (воєнний час)	Фінансові (К) Проблеми між дітьми та батьками (Є) Мобілізація рідних (Ін) Вплив війни на емоційний стан (Г) (К) (Є) (Ін) (Ю) Алкоголізм (Ар)	Фінансові (Ан) Здоров'я членів родин (Ан) Переживання за дитину (Ан) Проблеми між дітьми та батьками (С) Вплив війни на емоційний стан (Ів) (Сер) Алкоголізм
Як ви вирішуєте ці сімейні проблеми?	Розмовами (Ін) (К) (Є) Звертаємось до консультації психолога (Є) Підтримка (Ін) (Г) (Ю) Ігнорування проблеми (Ар) (Ю) Підлаштовуємось до один одного (Г)	Розмовами (Ан) (Ів) (Сер) (С) Стримуємо емоції при конфлікті (Ів) Ігнорування проблеми
Чи була у вас практика звернення до консультування та медіації у вирішенні сімейних проблем? (З якими самими	Так зверталися до консультанта (Є) (Ю) Ні не зверталися до консультанта та медіатора (Ар) (Г) (Ін) (К) Зверталися до підтримки друзів і рідних (Ін) Ні не звертаюсь ні до кого за порадами (К)	Ні не звертаюсь ні до кого за порадами (Ів) (Сер) Зверталися до підтримки друзів (С) (Ан)

проблемами? Як Вам досвід?)		
Ви почули про консультування та медіацію у нашому інтерв'ю, чи ви знали про це раніше і звідки?	Знали про консультування (Є) (Ю) Знали від знайомих про консультантів психологічної допомоги (Г) Знали від знайомих про консультування і медіацію (Ар) З соц мереж і ЗМІ дізналися про медіацію (Ар) (Г) (Ін) Медіацію дізналися з інтерв'ю (К) (Є) (Ін) Медіацію чули про в Змі (Ю)	Знали про консультування (С) Знав із соц мереж і ЗМІ про консультування та медіацію (Ан) (Ів) (Сер)

Отже, згідно кодування ми бачимо, що респонденти вирішують здебільшого задопомогою спілкування свої конфлікти. Тільки одна респондентка звертається за допомогою психологічного консультування. Респонденти схильні вважати, що краще вирішувати самостійно свої проблеми. Деякі підтримку можуть отримати від свої близьких.

У молоді є конфлікти або непорозуміння між батьками. Вирішується дані конфлікти обговорювання та пояснення своїх особистих кордонів. Респондентці якій 17 років користується ігнорування проблеми, в їх сім'ї не обговорюють конфлікти, вони їх ігнорують.

Війна сильно впливає на стан сім'ї, вона вплинула на фінанси та емоційний стан сімей. Кожен по різному реагує на стрес. Підчас війни з'являються нові гості проблеми.

Чоловіча стать середнього віку та старше менша відкрита до розмови про проблеми, та схильна до аналізу. Здебільшого турбує фінансовий стан та стабільність. Респондент чоловічої статі якому 24 роки більш схильний до аналізу. Прагне розібратися та говорити про проблеми відкрито.

Двоє респонденти жіночої статі зверталися за допомогою консультування. Результатом для себе задоволені. Всіх інших не було досвіду звернення до фахівців.

Соціальні мережі та телебачення допомагають популірузувати медіацію та консультування. Але того що показують на телебаченні та соціальних мережах недостатньо.

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Пономарьова Яна Олександрівна, студентка IV курсу бакалаврату, денної форми навчання, факультету соціології та управління, спеціальність 054 «Соціологія», адреса електронної пошти yana.ponom03@gmail.com:

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Розвиток сімейної медіації та консультування у повоєнній Україні» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

03.06.2024 Я.О. Пономарьова

Науковий керівник,
д.філос.н., професор,
професор кафедри соціології
03.06.2024 М.А. Лепський